

Lagrådsremiss

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 2 maj 2024

Erik Slottnér

Johan Ndure
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

EU:s förordning om digitala tjänster antogs den 19 oktober 2022. Förordningen trädde i kraft den 16 november 2022 och tillämpas i sin helhet sedan den 17 februari 2024.

Genom förordningen fastställs enhetliga regler för leverantörer av förmedlingstjänster, bl.a. onlineplattformar och onlinesökmotorer. Det införs bl.a. en skyldighet att inrätta kontaktpunkter och införa mekanismer för anmälan av förekomst av olagliga varor och tjänster eller annat olagligt innehåll, transparenskrav och regler för skydd av minderåriga online.

Förordningen behöver kompletteras med nationella bestämmelser om bl.a. tillsynsmyndigheters befogenheter, tillsynsåtgärder, domstolsprövning och sanktioner. I lagrådsremissen lämnas förslag till sådana bestämmelser. De nya bestämmelserna föreslås ingå i en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 december 2024.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar	13
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:112) om elektroniska anslagstavlor	15
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster	16
3	Ärendet och dess beredning	17
4	EU:s förordning om digitala tjänster	18
4.1	Syfte och tillämpningsområde	18
4.2	Ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster	19
4.2.1	Villkorade undantag från ansvar	19
4.2.2	Inga allmänna skyldigheter att övervaka eller aktivt söka fakta	20
4.3	Regler om förelägganden mot en leverantör av en förmedlingstjänst som har utfärdats med stöd av annan lagstiftning	20
4.4	Krav på tillbörlig aktsamhet för en transparent och säker onlinemiljö	20
4.4.1	Bestämmelser som är tillämpliga på alla leverantörer av förmedlingstjänster	20
4.4.2	Ytterligare bestämmelser som gäller för leverantörer av värdtjänster, inbegripet onlineplattformar	21
4.4.3	Bestämmelser som därutöver gäller för leverantörer av onlineplattformar	22
4.4.4	Ytterligare bestämmelser som gäller för leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare	24
4.4.5	Särskilda bestämmelser som gäller för leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer	25
4.5	Tjänstemottagares möjligheter att klaga	27
4.5.1	Anmälningar och klagomål	27
4.6	Tillsyn	28
4.6.1	Tillsynsansvar	28
4.6.2	Nationell tillsyn – samarbete	28
4.6.3	Nationell tillsyn – befogenheter	29
4.7	E-handelsdirektivet	29

5	En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster.....	30
5.1	En ny lag införs	30
5.2	Samordnare för digitala tjänster och övriga tillsynsmyndigheter.....	32
6	Bestämmelser om förelägganden i EU:s förordning om digitala tjänster.....	33
7	Anmälan av misstanke om brott.....	38
8	Tillsyn	39
8.1	Tillsynsbefogenheter i kompletterande lag.....	39
8.2	Tillsynens omfattning.....	41
8.3	Undersökning	42
8.3.1	Tillhandahållande och förklaring av information	42
8.3.2	Inspektion	44
8.3.3	Advokatsekretess	53
8.3.4	Utredningsskadeavgift.....	55
8.3.5	Vite vid beslut om undersökningsåtgärd	60
8.4	Åtgärder efter undersökning.....	63
8.4.1	Åtaganden.....	63
8.4.2	Föreläggande med anledning av bristande efterlevnad av förordningen.....	64
8.4.3	Åtgärdsplan	65
8.4.4	Begränsning av tillgång till tjänst eller onlinegränssnitt.....	65
8.4.5	Vite vid beslut som syftar till att avhjälpa bristande efterlevnad av EU:s förordning om digitala tjänster	68
8.5	Interimistiska beslut om åtgärder	71
9	Sanktionsavgifter	72
9.1	En tillsynsmyndighet får besluta om sanktionsavgifter	72
9.2	Sanktionsavgiftens storlek.....	77
9.3	Bestämmelser om förfarandet vid beslut om sanktionsavgifter	78
10	Avgifter	79
11	Hur mål inleds och handläggs i domstol	80
11.1	Behörig domstol och överklaganden	80
11.2	Skyndsam handläggning.....	84
12	Informationsutbyte, sekretess och personuppgiftsbehandling vid tillämpning av EU:s förordning om digitala tjänster.....	86
12.1	Informationsutbyte och sekretess	86
12.2	Personuppgiftsbehandling	95
13	Tvistlösning utanför domstol	99
14	Följändringar.....	100
14.1	Lagen om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster	100

14.2	Lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor	101
15	Ikraftträdande.....	106
16	Konsekvenser.....	107
17	Författningskommentar.....	111
17.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster	111
17.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar	132
17.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:112) om elektroniska anslagstavlor	134
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster).....	136
Bilaga 2	Sammanfattning av betänkandet En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt (SOU 2023:39).....	238
Bilaga 3	Betänkandets lagförslag	243
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	252

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster,

2. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,

3. lag om ändring i lagen (1998:112) om elektroniska anslagstavlor,

4. lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster

Häri genom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster), i denna lag kallad EU:s förordning om digitala tjänster.

Ord och uttryck i lagen

2 § Ord och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU:s förordning om digitala tjänster.

Tillsynsmyndighet och samordnare för digitala tjänster

3 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska vara tillsynsmyndighet enligt denna lag.

En tillsynsmyndighet är behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster.

Regeringen bestämmer vilken tillsynsmyndighet som ska vara samordnare för digitala tjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag.

2 kap. Förelägganden mot leverantörer av förmedlingstjänster och anmälan av misstanke om brott

Förelägganden att agera mot olagligt innehåll eller tillhandahålla information

1 § Ett föreläggande att agera mot olagligt innehåll som avses i artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster ska uppfylla de krav som följer av artikel 9.2 i samma förordning.

I artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om ett sådant föreläggande.

2 § Ett föreläggande att tillhandahålla information som avses i artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster ska uppfylla de krav som följer av artikel 10.2 i samma förordning.

I artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om ett sådant föreläggande.

Anmälan av misstanke om brott

3 § En anmälan av misstanke om ett sådant brott som avses i artikel 18.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska i Sverige göras till Polismyndigheten.

3 kap. Tillsyn och sanktioner

Tillsynens omfattning

1 § En tillsynsmyndighet ska ha tillsyn över att följande följs:

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. rättsakter som har antagits med stöd av artikel 15.3, 24.6 eller 87 i EU:s förordning om digitala tjänster,
3. denna lag,
4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag, och
5. åtaganden som tillsynsmyndigheten har gjort bindande med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster eller denna lag.

Tillsynsmyndigheten ska vid tillsynen ha de befogenheter som följer av artikel 51 i EU:s förordning om digitala tjänster, denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Befogenheter och åtgärder

2 § Utöver de befogenheter som följer av artiklarna 51.1 a och c, 51.2 första stycket a och 51.3 i EU:s förordning om digitala tjänster får en tillsynsmyndighet

1. besluta att en sådan person som avses i artikel 51.1 c i samma förordning ska inställa sig för förhör på tid och plats som myndigheten bestämmer,
2. genomföra inspektion enligt beslut av domstol enligt 3 § 1,
3. försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar i enlighet med 6 §,
4. beordra att överträdelse upphör och föreskriva avhjälpan åtgärder i enlighet med artikel 51.2 första stycket b i samma förordning,
5. bestämma att ett beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller enligt denna lag ska gälla omedelbart i enlighet med artikel 51.2 första stycket e i samma förordning,
6. ta ut utredningsskadeavgift i enlighet med artikel 51.2 första stycket c och andra stycket i samma förordning och denna lag,
7. ta ut sanktionsavgift i enlighet med artikel 51.2 första stycket c i samma förordning och denna lag, och
8. förena beslut, inklusive beslut enligt artikel 51.3 första stycket a, med vite i enlighet med artikel 51.2 första stycket d i samma förordning och denna lag.

3 § Domstol får på ansökan av en tillsynsmyndighet

1. besluta om inspektion i enlighet med artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag, och

2. besluta om tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.3 i EU:s förordning om digitala tjänster.

Ett beslut enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart, om domstolen inte bestämmer något annat.

Inspektion

4 § Inspektion får tillåtas om

1. det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna som följer av EU:s förordning om digitala tjänster inte följs,
2. det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas, och
3. vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden.

5 § Ett beslut om inspektion får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att inspektionen annars skulle förlora i betydelse.

Beslutet ska sändas endast till den ansökande myndigheten.

6 § När en tillsynsmyndighet genomför en inspektion får den försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar så länge och i den omfattning det är nödvändigt för att genomföra inspektionen.

7 § Ett beslut om inspektion ska innehålla uppgifter om

1. vilken eller vilka myndigheter som ska genomföra inspektionen,
2. föremålet för och syftet med inspektionen,
3. tidpunkten när inspektionen ska börja, och
4. myndighetens eller myndigheternas befogenheter enligt artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och 2 och 6 §§ i detta kapitel.

8 § Den tillsynsmyndighet som ska genomföra inspektion får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten.

Vid handräckning tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Kronofogdemyndigheten ska dock inte underrätta den hos vilken inspektionen ska genomföras innan verkställighet sker.

9 § När inspektionen börjar ska tillsynsmyndigheten överlämna ett exemplar av beslutet till den hos vilken inspektionen ska genomföras.

10 § Under inspektionen har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att följa de åtgärder som myndigheten eller myndigheterna vidtar.

11 § När ett beslut om inspektion ska verkställas har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. inspektionen därigenom onödigt fördröjs, eller

2. inspektionen har beslutats enligt 5 § första stycket.

12 § Den inspekterande myndigheten ska lämna tillbaka handlingar och annat som har tagits om hand vid inspektionen så snart de inte längre behövs för utredningen.

Om den hos vilken inspektion har genomförts har försatts i konkurs, ska den inspekterande myndigheten

1. överlämna handlingarna och annat som har tagits om hand till konkursförvaltaren, och

2. underrätta den som beslutet gäller om överlämningen.

Den inspekterande myndigheten ska på begäran av den hos vilken inspektionen har genomförts pröva om en handling eller annat som tagits om hand ska lämnas tillbaka före den tidpunkt som anges i första stycket.

13 § När Europeiska kommissionen har beslutat om en inspektion enligt artikel 69 i EU:s förordning om digitala tjänster, får Kronofogdemyndigheten på ansökan av samordnaren för digitala tjänster besluta om handräckning för att inspektionen ska kunna genomföras.

Vid handräckning enligt första stycket tillämpas 8 § andra stycket.

Vid en ansökan enligt första stycket ska det som anges om nationell rättslig myndighet i artikel 69.10 i EU:s förordning om digitala tjänster gälla för Kronofogdemyndigheten.

Advokatsekretess

14 § Undersökningsåtgärder i enlighet med artikel 51.1 i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag som en tillsynsmyndighet vidtar för egen, annan samordnares för digitala tjänster eller Europeiska kommissionens räkning får inte avse en skriftlig handling vars innehåll kan antas vara sådant att en advokat eller en advokats biträde inte får höras som vittne om innehållet och som innehas av advokaten eller biträdet eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

Om tillsynsmyndigheten anser att en viss handling bör omfattas av undersökningsåtgärden och den som åtgärden avser återoppar att handlingen är skyddad enligt första stycket, ska myndigheten omedelbart försegla handlingen och skyndsamt överlämna den till domstol. Domstolen ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av undersökningsåtgärden.

Åtaganden

15 § Den tillsynsmyndighet som har fattat ett beslut om att godkänna ett åtagande och göra det bindande i enlighet med artikel 51.2 första stycket a i EU:s förordning om digitala tjänster får ändra eller återkalla sitt beslut, om

1. sakförhållandena som låg till grund för beslutet har ändrats,

2. den som beslutet avser agerar i strid med sitt åtagande, eller

3. beslutet grundade sig på ofullständig, oriktig eller vilseledande information som tillhandahållits av den berörda leverantören eller andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet, vilka rimligen kan

ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2 i samma förordning.

Vite

16 § Ett vite får inte per dag överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den som föreläggandet avser. Omsättningen eller inkomsten ska avse det föregående räkenskapsåret, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Utredningsskadeavgift

17 § En utredningsskadeavgift får tas ut om ett beslut om en sådan undersökningsåtgärd som avses i artikel 51.1 a eller b i EU:s förordning om digitala tjänster inte följs.

18 § En utredningsskadeavgift får inte tas ut om

1. den bristande efterlevnaden av undersökningsåtgärden omfattas av ett beslut som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet, eller

2. den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den bristande efterlevnaden ägde rum.

19 § En utredningsskadeavgift får inte överstiga en procent av det belopp som den som avgiften avser hade i årsinkomst eller global årsomsättning under det föregående räkenskapsåret.

20 § Beslut om utredningsskadeavgift ska delges.

21 § En utredningsskadeavgift ska betalas till den tillsynsmyndighet som har beslutat om avgiften eller till den myndighet som tillsynsmyndigheten anger inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om utredningsskadeavgiften inte betalas i tid ska myndigheten som skulle ta emot avgiften lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

En utredningsskadeavgift tillfaller staten.

22 § En beslutad utredningsskadeavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Sanktionsavgift

23 § En sanktionsavgift ska tas ut av en leverantör av en förmedlingstjänst som överträder någon av sina skyldigheter enligt artikel 11.1, 11.3, 12.1, 13.1, 14.6, 16.4, 18.1, 24.1, 24.2, 24.3, 26.2, 26.3, 30.1, 30.6, 31.1, 32.1 eller 32.2 i EU:s förordning om digitala tjänster, i den ursprungliga lydelsen.

En sanktionsavgift ska även tas ut vid överträdelse av ett åtagande som gäller skyldigheter i samma artiklar som en tillsynsmyndighet har gjort bindande med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster eller denna lag.

24 § En sanktionsavgift får inte beslutas om

1. överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet, eller
2. den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

25 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst sex procent av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret.

Tillsynsmyndigheten får avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig och leverantören vidtar åtgärder för rättelse,
2. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot leverantören och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
3. det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

26 § Det som anges i 20–22 §§ om utredningsskadeavgift ska även gälla i fråga om sanktionsavgift.

Övriga avgifter

27 § En tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin verksamhet enligt

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen,
3. denna lag, eller
4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifterna.

4 kap. Hur mål inleds och handläggs i domstol

Behörig domstol

1 § Förvaltningsrätten i Stockholm är rätt domstol i mål enligt

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen,
3. denna lag, eller
4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Utdömmande av vite

2 § En ansökan om att döma ut vite som har beslutats med stöd av denna lag görs av tillsynsmyndigheten.

Skyndsam handläggning

3 § Ett mål ska handläggas skyndsamt om det avser

1. inspektion i enlighet med artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag, eller
2. tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.3 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag.

Överklagande

4 § Överklagande får ske av en tillsynsmyndighets beslut enligt

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
 2. rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen,
 3. denna lag, eller
 4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.
- Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2024.
 2. En sanktionsavgift enligt 3 kap. 23 § får beslutas endast för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §²

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärder som endast avser måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som endast avser rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och
4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttan rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen eller någon annan skatteförfattning,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 och 6 a §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård vid en låsbar enhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 15 d § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om tillfälligt utreseförbud enligt 31 d § samma lag, mål om omedelbar insats enligt 4 kap. 1 § lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet enligt 34 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 34 b § samma lag, mål om vård vid en låsbar enhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om vård i enskildhet enligt 14 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5

¹ Lagen omtryckt 1981:1323.

² Senaste lydelse 2024:82.

och 9 när det gäller de fall då värden inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt strafftidslagen (2018:1251), mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2023:704) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post.

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt,

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2023:704) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post, och

9. mål enligt lagen (2024:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster som avser en

a) inspektion,

b) prövning av om en handling skyddas av advokatsekretess enligt 3 kap. 14 § samma lag, eller

c) tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2024.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:112) om elektroniska anslagstavlor

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Skyldigheten att ha uppsikt över tjänsten enligt 4 § gäller inte för den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster.

För den som tillhandahåller en sådan tjänst gäller skyldigheten enligt 5 § första stycket när det kommit till tillhandahållarens kännedom att meddelandet finns på tjänsten.

För den som av tillhandahållaren fått i uppdrag att sköta tjänsten gäller skyldigheten enligt 5 § första stycket när det kommit till personens kännedom att meddelandet finns på tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2024.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Härigenom föreskrivs att 16–18 §§ lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska upphöra att gälla vid utgången av november 2024.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet har antagit förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster), i fortsättningen kallad EU:s förordning om digitala tjänster. Förordningen trädde i kraft den 16 november 2022. Vissa bestämmelser som inte kräver kompletterande nationella bestämmelser började tillämpas samma datum. Övriga bestämmelser tillämpas sedan den 17 februari 2024. Förordningen finns i *bilaga 1* (jfr 2020/21:FPM67).

Regeringen beslutade den 2 juni 2022 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå vilken eller vilka svenska myndigheter som bör utses till behörig myndighet, inbegripet vilken av dessa som bör utses till samordnare för digitala tjänster, och föreslå nödvändiga ändringar och kompletteringar av svensk rätt med anledning av förslaget till EU:s förordning om digitala tjänster (dir. 2022:49). Utredningen, som tog namnet Utredningen om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en inre marknad för digitala tjänster, överlämnade den 31 januari 2023 delbetänkandet En inre marknad för digitala tjänster – ansvarsfördelningen mellan myndigheter (SOU 2023:2). I delbetänkandet föreslår utredningen att Post- och telestyrelsen (PTS), Konsumentverket och Myndigheten för press, radio och tv (numera Mediemyndigheten) ska utses till behöriga myndigheter och hur tillsynsansvaret ska fördelas mellan dessa myndigheter. Utredningen föreslår vidare att PTS ska utses till samordnare för digitala tjänster. Delbetänkandet har remissbehandlats. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats (www.regeringen.se) och i Finansdepartementet (Fi2023/00943).

Utredningen överlämnade den 29 juni 2023 slutbetänkandet En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt (SOU 2023:39). I betänkandet föreslås bl.a. en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster (kompletteringslagen). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 2*. Utredningens lagförslag finns i *bilaga 3*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats och i Finansdepartementet (Fi2023/02280).

Regeringen gav den 8 februari 2024 Konsumentverket, Mediemyndigheten (tidigare Myndigheten för press, radio och tv) och PTS i uppdrag att vara behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster. PTS gavs därutöver i uppdrag att vara samordnare för digitala tjänster enligt samma förordning (Fi2024/00301).

I denna lagrådsremiss behandlas förslagen i slutbetänkandet.

4 EU:s förordning om digitala tjänster

4.1 Syfte och tillämpningsområde

Det övergripande syftet med EU:s förordning om digitala tjänster är enligt artikel 1 att bidra till en korrekt fungerande inre marknad för förmedlingstjänster genom att fastställa harmoniserade regler för en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö som främjar innovation och i vilken de grundläggande rättigheterna i den Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan), bl.a. principen om konsumentskydd, skyddas på ett effektivt sätt.

I förordningen fastställs harmoniserade regler för tillhandahållandet av förmedlingstjänster på den inre marknaden. Särskilt fastställs

1. en ram för ett villkorat undantag från ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster,
2. regler om särskilda krav på tillbörlig aktsamhet som är skräddarsydda för specifika kategorier av leverantörer av förmedlingstjänster, och
3. regler för genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av förordningen, även vad gäller samarbete och samordning mellan behöriga myndigheter.

Förordningen tillämpas enligt artikel 2 på leverantörer av sådana förmedlingstjänster som erbjuds till tjänstemottagare, fysiska eller juridiska personer i en eller flera medlemsstater, oavsett var de leverantörer som tillhandahåller dessa förmedlingstjänster har sitt etableringsställe.

En förmedlingstjänst är en typ av informationssamhällets tjänst. I artikel 3 definieras informationssamhällets tjänst genom en hänvisning till definitionen i artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Informationssamhällets tjänster omfattar enligt direktivet alla tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare. I bestämmelsen finns vidare följande definitioner:

- i) på distans: tjänster som tillhandahålls utan att parterna är närvarande samtidigt,
- ii) på elektronisk väg: en tjänst som sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av utrustning för elektronisk behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och som i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel,
- iii) på individuell begäran av en tjänstemottagare: en tjänst som tillhandahålls genom överföring av uppgifter på individuell begäran.

De förmedlingstjänster som omfattas av förordningen definieras i artikel 3. De är uppdelade i kategorierna enbart vidarefordran (mere conduit), cachning, värdtjänster (varav vissa är onlineplattformar av olika storlek) samt mycket stora onlinesökmotorer. Förmedlingstjänster kan exempelvis utgöra en infra-

struktur för tredje parts innehåll, vara eller tjänst, t.ex. ett meddelande, en uppladdad video, ett blogginlägg eller en vara som bjuds ut till försäljning.

Tjänstemottagare definieras i samma artikel som en fysisk eller juridisk person som använder en förmedlingstjänst, i synnerhet för att söka information eller göra den tillgänglig.

4.2 Ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster

4.2.1 Villkorade undantag från ansvar

Som huvudregel ansvarar leverantörer av förmedlingstjänster inte för information som tjänstemottagare tillhandahåller genom deras tjänster. Denna ansvarsfrihet förutsätter dock att vissa kriterier är uppfyllda och att leverantören tillhandahåller tjänsterna neutralt genom rent teknisk och automatisk behandling av någon annans information (skäl 18).

Leverantörer av en tjänst som avser enbart vidarebefordran ska inte ansvara för den överförda eller tillgängliggjorda informationen under förutsättning att tjänsteleverantören inte initierat överföringen, inte valt ut mottagaren och inte valt ut eller ändrat den information som överförts (artikel 4).

Leverantörer av en cachningstjänst ansvarar inte för den automatiska, mellanliggande och tillfälliga lagring av informationen som utförs så länge de inte ändrar informationen, uppfyller villkoren för tillgång till informationen, följer branschpraxis för regler för att få fram uppgifter om hur information används och inte ingriper i den lagliga användningen av allmänt vedertagen teknik (artikel 5).

Leverantörer av värdtjänster ansvarar inte för den information som tjänstemottagare har lagrat i tjänsten under förutsättning att tjänsteleverantören inte hade kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olagligt innehåll. Detsamma gäller om leverantören så snart den fått sådan kännedom eller blivit medveten om förekomsten handlat utan dröjsmål för att avlägsna det olagliga innehållet eller göra det oåtkomligt. Begränsningen gäller inte om tjänstemottagaren handlar under tjänsteleverantörens ledning eller överinseende. Begränsningen gäller inte heller ansvar inom ramen för konsumentlagstiftningen när onlineplattformar, som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal, presenterar transaktionen på ett sådant sätt att konsumenten förmås att tro att produkten eller tjänsten i fråga tillhandahålls av onlineplattformen själv eller av någon som agerar under dess kontroll (artikel 6).

Enbart det faktum att leverantörer i god tro och aktsamt gör undersökningar på eget initiativ eller vidtar andra åtgärder för att upptäcka, identifiera och avlägsna olagligt innehåll alternativt göra det oåtkomligt eller vidtar åtgärder som följer av lag innebär inte att de inte omfattas av undantagen från ansvar i artiklarna 4–6 (artikel 7).

4.2.2 Inga allmänna skyldigheter att övervaka eller aktivt söka fakta

Leverantörer av förmedlingstjänster ska inte ges någon allmän skyldighet att övervaka den information som de överför eller lagrar eller att undersöka fakta eller omständigheter som tyder på olaglig verksamhet (artikel 8).

4.3 Regler om förelägganden mot en leverantör av en förmedlingstjänst som har utfärdats med stöd av annan lagstiftning

EU:s förordning om digitala tjänster innehåller inte någon skyldighet för leverantörer av förmedlingstjänster att avlägsna olagligt innehåll. Förordningen ger inte heller rättsligt stöd för nationella behöriga myndigheter att förelägga en leverantör att ta bort sådant innehåll. Bestämmelser om vad som utgör olagligt innehåll och rätten att förelägga leverantörer av förmedlingstjänster att vidta åtgärder mot sådant innehåll eller att tillhandahålla viss specifik information finns i annan unionsrätt eller olika medlemsstaters nationella rätt. Förordningens bestämmelser om förelägganden att agera mot olagligt innehåll (artikel 9) och att tillhandahålla information (artikel 10) reglerar endast medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att föreläggandena utformas i enlighet med vissa formella krav och att utfärdade förelägganden hanteras och följs upp på visst sätt. I avsnitt 6 behandlas eventuellt behov av kompletterande bestämmelser i nationell rätt för tillämpningen av artiklarna 9 och 10 i förordningen.

4.4 Krav på tillbörlig aktsamhet för en transparent och säker onlinemiljö

I förordningen fastställs regler om särskilda krav på tillbörlig aktsamhet som är skräddarsydda för specifika kategorier av leverantörer av förmedlingstjänster (artikel 1.2 b). Leverantörerna har olika skyldigheter beroende på typ av verksamhet och antal tjänstemottagare.

4.4.1 Bestämmelser som är tillämpliga på alla leverantörer av förmedlingstjänster

Förordningen fastställer fem grundläggande skyldigheter som gäller för alla leverantörer av förmedlingstjänster.

Kontaktpunkt (artiklarna 11 och 12)

För att göra det möjligt för nationella myndigheter, Europeiska kommissionen och tjänstemottagare att direkt komma i kontakt med leverantörerna på elektronisk väg har leverantörerna en skyldighet att inrätta kontaktpunkter.

Rättsliga företrädare inom EU (artikel 13)

Eftersom förordningen tillämpas även på leverantörer av förmedlingstjänster som inte har ett etableringsställe i EU har dessa en skyldighet att utse en rättslig företrädare inom unionen. Den rättslige företrädaren ska bl.a. hantera kontakterna med medlemsstaternas behöriga myndigheter, kommissionen och den europeiska nämnden för digitala tjänster (nämnden) i alla frågor som rör mottagande, efterlevande och tillämpning av beslut.

Allmänna villkor (artikel 14)

Tjänsteleverantörernas allmänna villkor ska bl.a. inkludera information om eventuella begränsningar som tillämpas på användningen av tjänsten när det gäller information som tillhandahålls av tjänstemottagarna. Informationen ska omfatta uppgifter om eventuella policyer, förfaranden, åtgärder och verktyg som används för innehållsmoderering, inklusive algoritmbaserat beslutsfattande och mänsklig granskning samt arbetsordningen för deras interna system för hantering av klagomål. Leverantörerna ska agera på ett aktsamt, objektivt och proportionellt sätt vid tillämpningen och kontrollen av efterlevnaden av begränsningarna och då ta hänsyn till alla berörda parter rättigheter och legitima intressen. Här inkluderas tjänstemottagarnas grundläggande rättigheter, såsom yttrandefrihet, mediernas frihet och mångfald och andra grundläggande rättigheter och friheter enligt stadgan. I skälen anges att detta ska gälla inte bara vid tillämpningen av de allmänna villkoren utan redan vid utformningen av dem.

Transparensrapportering (artikel 15)

Minst en gång om året ska leverantörerna offentliggöra rapporter om sin innehållsmoderering under den berörda perioden. Exempel på information som ska inkluderas är förelägganden om att agera mot olagligt innehåll, förelägganden om att tillhandahålla specifik information om individuella tjänstemottagare, anmälningar och klagomål som kommit in, innehållsmoderering på eget initiativ och information om automatiserade metoder för innehållsmoderering. Undantag finns för mikroföretag och små företag som inte definieras som mycket stora onlineplattformar.

4.4.2 Ytterligare bestämmelser som gäller för leverantörer av värdtjänster, inbegripet onlineplattformar

Leverantörer av värdtjänster inbegripet onlineplattformar har, utöver skyldigheterna i artiklarna 11–15, följande skyldigheter.

Tillhandahålla mekanismer för anmälan och åtgärder (artikel 16)

Leverantörerna ska tillhandahålla en mekanism, där varje individ eller enhet på elektronisk väg kan anmäla förekomsten av sådant som denne anser utgör olagligt material. Alla anmälningar ska hanteras på ett snabbt, aktsamt, icke godtyckligt och objektiva sätt. Leverantören ska underrätta anmälaren om sitt beslut och tillhandahålla information om möjligheter till prövning av beslutet.

Motivera beslut (artikel 17)

Om leverantörerna beslutar om att införa vissa begränsningar för innehåll som bedömts vara olagligt eller oförenligt med de allmänna villkoren, måste leverantören motivera detta. De begränsningar som avses är exempelvis att innehåll avlägsnas, synlighet begränsas, penningutbetalningar upphävs tillfälligt eller konton stängs av.

Anmäla misstanke om brott (artikel 18)

Om leverantörer får kännedom om information som ger upphov till misstanke om att ett brott som inbegriper ett hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske, ska de anmäla misstanke om brott till brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter och tillhandahålla dem all relevant tillgänglig information.

4.4.3 Bestämmelser som därutöver gäller för leverantörer av onlineplattformar

Leverantörer av onlineplattformar har, utöver skyldigheterna i artiklarna 11–18, följande skyldigheter.

Inrätta ett internt system för hantering av klagomål (artikel 20)

De ska säkerställa att tjänstemottagare, inbegripet individer eller enheter som har lämnat in en anmälan, ges tillgång till ett system för hantering av klagomål. Där ska mottagarna kunna lämna in klagomål på de beslut som leverantören har fattat med anledning av en tidigare anmälan eller med anledning av beslut om begränsningar i tjänsten som fattats av leverantören på grund av att informationen som tillhandahölls av mottagaren utgör olagligt innehåll eller strider mot leverantörens allmänna villkor.

Informera om tvistlösningsorgan utanför domstol (artikel 21)

Leverantörer ska säkerställa att information om tjänstemottagarnas möjlighet till tvistlösning utanför domstol är lättillgänglig på deras onlinegränssnitt, tydligt och användarvänligt.

Prioritera behandling av anmälningar från betrodda anmälare (artikel 22)

Leverantörerna ska genomföra nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder för att prioritera anmälningar från s.k. betrodda anmälare. Sådana anmälare ska ha särskild sakkunskap och kompetens gällande att upptäcka, identifiera och anmäla olagligt innehåll och ska agera aktsamt, korrekt och objektivt. De utses av samordnaren för digitala tjänster i respektive medlemsstat.

Vidta åtgärder och skydda mot missbruk (artikel 23)

Leverantörerna ska vidta åtgärder för att under en rimlig tidsperiod och efter att ha utfärdat en förhandsvarning, tillfälligt avbryta tillhandahållandet av sina tjänster till tjänstemottagare som ofta tillhandahåller uppenbart olagligt innehåll. Leverantörerna ska även, tillfälligt och efter förhandsvarning, avbryta behandling av anmälningar och klagomål från dem som ofta lämnar in uppenbart ogrundade anmälningar eller klagomål. Leverantörerna ska inte behöva anlita en juridisk rådgivare för att göra bedömningen utan en lekman ska utan någon mer ingående analys kunna uppfatta om innehållet är olagligt respektive om anmälningarna eller klagomålen är ogrundade (skäl 63).

Tillhandahålla mer omfattande transparensrapportering (artikel 24)

Leverantörer ska rapportera vissa uppgifter om tvister enligt artikel 21 och antalet tillfälliga avbrytanden enligt artikel 23. De ska vidare, minst en gång var sjätte månad, offentliggöra det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare de har per månad i unionen. Syftet är att fastställa om leverantören kan anses vara mycket stor i förordningens mening. Sådana leverantörer omfattas av särskilda skyldigheter.

Utforma, organisera eller driva onlinegränssnitt på ett sätt som inte påverkar tjänstemottagarens valfrihet på visst sätt (artikel 25)

Onlinegränssnittet får inte utformas, organiseras eller drivas på ett sätt som vilseleder eller manipulerar tjänstemottagare. Här avses metoder som väsentligt snedvrider eller försämrar, antingen avsiktligt eller i praktiken, tjänstemottagarnas möjlighet att fatta självständiga och välgrundade beslut eller val (skäl 67). Synonymer till förfarandet är användning av mörka mönster och vilseledande design av användargränssnitt.

Följ regler om annonsering på onlineplattformar (artikel 26)

Annonser ska bl.a. märkas ut på ett visst sätt. En funktion för tjänstemottagarna att anmäla om det innehåll de tillhandahåller utgör eller innehåller kommersiella meddelanden ska inrättas. Leverantörerna får inte för tjänstemottagare presentera annonser som bygger på profilering med hjälp av känsliga personuppgifter.

Informera om rekommendationssystem (artikel 27)

De huvudparametrar som används i rekommendationssystemet måste framgå av leverantörens allmänna villkor, liksom alla eventuella möjligheter som tjänstemottagarna har att modifiera eller påverka parametrarna. Om parametrarnas rangordning kan ändras ska tjänstemottagaren ha rätt att göra det.

Vidta särskilda skyddsåtgärder för minderåriga (artikel 28)

Leverantörer av onlineplattformar som är tillgängliga för minderåriga ska införa lämpliga och proportionella åtgärder för att säkerställa en hög nivå av integritet, säkerhet och trygghet för minderåriga.

4.4.4 Ytterligare bestämmelser som gäller för leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare

Utöver de skyldigheter som redogörs för i avsnitt 4.4.1–4.4.3 är onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare skyldiga att uppfylla särskilda krav enligt artiklarna 30–32. Enligt artikel 29 tillämpas dessa bestämmelser inte för mikroföretag och små företag. Undantaget gäller däremot inte mikroföretag eller små företag som är mycket stora onlineplattformar.

Säkerställa viss information från näringsidkare så att den går att spåra (artikel 30)

En leverantör ska, innan dess tjänst används, bl.a. säkerställa att näringsidkaren tillhandahåller viss information såsom kontaktuppgifter, registeruppgifter och information om självcertifiering. Om leverantören har skäl att tro att information som den har fått är oriktig, ofullständig eller inaktuell ska den begära att näringsidkaren åtgärdar situationen. Om så inte sker ska leverantören avbryta tillhandahållandet av tjänsten till näringsidkaren.

Utforma onlinegränssnittet med inbyggd överensstämmelse (artikel 31)

Onlinegränssnittet ska göra det möjligt för näringsidkarna att fullgöra sina skyldigheter vad avser förhandsinformation, överensstämmelse (etikettering) och produktsäkerhetsinformation. Om informationen inte är fullständig ska leverantören se till att produkterna eller tjänsterna inte erbjuds.

Informera konsumenterna om olaglig produkt eller tjänst (artikel 32)

När leverantörer av onlineplattformar får kännedom om att en olaglig produkt eller tjänst har erbjudits av en näringsidkare till konsumenterna i unionen via onlineplattformen, ska de, i den mån de har kontaktuppgifter, informera de konsumenterna som köpt den olagliga produkten eller tjänsten om att produkten eller tjänsten är olaglig, näringsidkarens identitet och eventuella möjligheter till

rättslig prövning. Har en leverantör inte kontaktuppgifter till alla berörda konsumenter ska information i stället göras tillgänglig på leverantörens online-gränssnitt.

4.4.5 Särskilda bestämmelser som gäller för leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer

Onlineplattformar och onlinesökmotorer som har 45 miljoner eller flera aktiva tjänstemottagare i EU i genomsnitt per månad kan utses till mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer genom beslut av kommissionen (artikel 33). För dessa leverantörer tillkommer förpliktelser enligt artiklarna 34–48 i EU:s förordning om digitala tjänster.

Genomföra riskbedömningar av sina tjänster inom EU (artikel 34)

En riskbedömning ska genomföras minst en gång om året med avseende på alla betydande systemrisker som härrör från tjänstens utformning eller funktion, inklusive algoritmer, risk för spridning av innehåll samt effekter på grundläggande rättigheter med mera. Dessa bedömningar måste ta hänsyn till bl.a. risk för spridning av olagligt innehåll, eventuella förutsebara negativa effekter på bl.a. de grundläggande rättigheterna, integritet och minderårigas rättigheter samt vissa negativa samhällseffekter.

Vidta åtgärder för att minska dessa risker (artikel 35)

Åtgärderna ska vara rimliga, proportionella och effektiva och anpassade för de specifika systemriskerna som identifierats enligt artikel 34, med särskilt beaktande av dessa åtgärders konsekvenser för grundläggande rättigheter. Åtgärderna får exempelvis innefatta anpassningar av utformning av tjänsten, de allmänna villkoren, processerna för innehållsmoderering, rekommendationssystemen eller systemen för annonsering.

Vidta åtgärder vid kris (artikel 36)

I en sådan situation ska leverantörerna, på kommissionens begäran, bedöma om deras tjänster på betydande sätt bidrar till ett allvarligt hot. Om så är fallet ska leverantörerna vidta förebyggande respektive begränsande åtgärder.

Genomföra oberoende revisioner minst en gång om året (artikel 37)

Revisionen genomförs för att bedöma efterlevnaden av skyldigheterna i artiklarna 11–43, 45, 46 och 48. Leverantörerna måste, inom en månad efter att ha mottagit rekommendationer i en negativ revisionsrapport, anta en rapport med åtgärder för att följa dessa rekommendationer eller ange skäl till att åtgärderna inte följs.

Rekommendationssystem (artikel 38)

Leverantörer som använder rekommendationssystem ska erbjuda minst ett alternativ för varje rekommendationssystem som inte baseras på profilering av känsliga personuppgifter.

Offentliggöra datakatalog rörande annonsering online (artikel 39)

Leverantörer som presenterar annonsering online ska sammanställa och på sitt onlinegränssnitt offentliggöra en datakatalog med viss information om annonsering. Katalogen ska vara sökbar genom ett verktyg som medger flerkriterie-sökningar.

Ge tillgång till data (artikel 40)

Åtkomst till data, som behövs för att övervaka och bedöma efterlevnaden av förordningen, ska ges på motiverad begäran från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen. I vissa fall ska leverantörerna dessutom redogöra för utformningen av och logiken i hur deras algoritmiska system, inbegripet deras rekommendationssystem, fungerar och testas. Skyldigheten kan också avse att ge bl.a. utvalda forskare åtkomst till data i syfte att bedriva forskning som bidrar till upptäckt och förståelse av systemriskerna och åtgärder för att minska dem.

Inrätta en funktion för efterlevnad (artikel 41)

Funktionens uppgift är att övervaka tjänsteleverantörens efterlevnad av förordningen. Den ska vara oberoende av operativa funktioner och ge interna råd om hur skyldigheter ska uppfyllas. Den ska bl.a. samarbeta med samordnaren och säkerställa korrekt rapportering av risker och att rimliga riskminskningsåtgärder vidtas.

Offentliggöra rapporter (artikel 42)

Leverantörerna ska, minst var sjätte månad, offentliggöra rapporter om innehållsmoderering, mottagna förelägganden, inkomna klagomål och anmälningar som beskrivits ovan (artiklarna 15 och 24). Härutöver ska de i rapporterna specificera uppgifter om personalresurser och genomsnittligt antalet tjänstemottagare per månad för varje medlemsstat. Leverantörerna ska även lämna en rapport till samordnaren i etableringslandet och till kommissionen om resultatet av riskbedömningen (artikel 34), riskbegränsningsåtgärder (artikel 35) och om revisionen (artikel 37).

Betala en årlig tillsynsavgift till kommissionen (artikel 43)

Leverantörerna ska årligen debiteras en tillsynsavgift för varje tjänst som de har utsetts för i enlighet med artikel 33.

4.5 Tjänstemottagares möjligheter att klaga

4.5.1 Anmälningar och klagomål

Anmälningar och klagomål till leverantören

Alla leverantörer av förmedlingstjänster måste, som anges i avsnitt 4.4.1, utse en kontaktpunkt för att göra det möjligt för tjänstemottagare att kommunicera med dem (artikel 12).

Leverantörer av värdtjänster, inbegripet onlineplattformar, ska dessutom införa mekanismer för anmälan av sådan information som någon individ eller enhet anser är olaglig (artikel 16). Anmälningar från betrodda anmälare ska prioriteras (artikel 22).

När leverantören har fattat beslut om begränsningar i tjänsten (modereringsbeslut) ska denne motivera sitt beslut för berörda tjänstemottagare. Det ska då anges om den information som tjänstemottagaren lämnat utgör olagligt innehåll eller är oförenlig med leverantörens allmänna villkor (artikel 17).

Leverantörer av onlineplattformar ska därutöver inrätta ett internt klagomålssystem (artikel 20) dit tjänstemottagare kan lämna klagomål mot beslut om begränsningar i tjänsten som leverantören har fattat antingen på eget initiativ eller efter en anmälan i enlighet med artikel 16. Det interna systemet för klagomålshantering som onlineplattformar ska inrätta ska ge möjlighet att bestrida beslut om att information ska avlägsnas, göras oåtkomlig eller dess synlighet begränsas, att tillhandahållande av tjänsten ska avbrytas eller avslutas, att ett konto ska stängas eller avslutas eller att en möjlighet att tjäna pengar på information upphävs, avslutas eller begränsas.

Tjänstemottagare kan välja att företrädas av organisationer, som då måste uppfylla särskilda krav (artikel 86).

Twistlösning utanför domstol

Medlemsstaterna kan välja att inrätta organ för twistlösning utanför domstol (artikel 21). Tjänstemottagare, till vilka ett beslut i enlighet med artikel 20 om begränsningar i tjänsten riktas, ska ha rätt att välja varje organ för twistlösning utanför domstol som samordnare för digitala tjänster har certifierat. Twisten kan lösas inom ramen för sådan twistlösning.

Twistlösningsorganens beslut är inte rättsligt bindande. Eftersom resultatet av förfarandet för twistlösning utanför domstol inte är bindande, hindras inte parterna från att inleda rättsliga förfaranden i samma ärende. Tjänstemottagare bör kunna välja mellan den interna klagomålsmekanismen, twistlösning utanför domstol (gäller onlineplattformar) och möjligheten att när som helst inleda rättsliga förfaranden (skäl 59). Inrättandet av ett organ för twistlösning utanför domstol behandlas i avsnitt 13.

Klagomål till myndighet

Tjänstemottagare och sådana organ, organisationer eller sammanslutningar som har bemyndigats att på deras vägnar utöva rättigheter som följer av förordningen ska ha rätt att lämna in ett klagomål om påstådda överträdelser

från leverantörens sida till samordnaren för digitala tjänster (artikel 53). Samordnaren ska bedöma ärendet och, när så är motiverat, överlämna det till samordnaren i det land där leverantören är eller anses vara etablerad. Omfattas klagomålet av ansvarsområdet för en annan behörig myndighet i den egna medlemsstaten, ska samordnaren för digitala tjänster överlämna det till den myndigheten.

Båda parterna ska ha rätt att bli hörda och få lämplig information om hur klagomålsförfarandet framskrider, i enlighet med nationell rätt. I skälen framhålls att klagomålen kan ge en tillförlitlig översikt över farhågor om efterlevnad hos en viss leverantör av förmedlingstjänster och också kan ge samordnaren underlag angående eventuella mer övergripande frågor (skäl 118). Ett klagomål till myndigheten kan på så sätt läggas till grund för inledande av ett tillsynsärende.

4.6 Tillsyn

4.6.1 Tillsynsansvar

Tillsynen över EU:s förordning för digitala tjänster fördelas mellan nationella behöriga myndigheter och kommissionen.

På nationell nivå ska en eller flera behöriga myndigheter, varav en samordnare för digitala tjänster, ansvara för tillsynen över och kontrollen av efterlevnaden av förordningen (artikel 49).

Den medlemsstat där det huvudsakliga etableringsstället för leverantören av förmedlingstjänster finns (alternativt dess rättsliga företrädare) har exklusiv befogenhet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av förordningen (enligt artikel 56.1), med de undantag som anges nedan.

Kommissionen har exklusiv befogenhet att utöva tillsyn över artiklarna 34–42 som tillämpas på mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer (artikel 56.2). Kommissionen får även utöva tillsyn över leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer när det gäller de skyldigheter som fastställs i artiklarna 11–32 (artikel 56.3). Har kommissionen inte initierat något ärende i enlighet med artiklarna 11–32, har nationella behöriga myndigheter i etableringslandet rätt att göra det (artikel 56.4).

Om en leverantör av förmedlingstjänster varken har ett etableringsställe eller en rättslig företrädare i unionen har alla medlemsstater och, när det gäller en leverantör av en mycket stor onlineplattform eller en mycket stor onlinesökmotor, kommissionen befogenhet att utöva tillsyn. Vid sin tillsyn kan kommissionen begära stöd från medlemsstaterna.

4.6.2 Nationell tillsyn – samarbete

EU:s förordning om digitala tjänster möjliggör att flera behöriga myndigheter, inom ramen för sitt ansvarsområde, utövar tillsyn över leverantörer av förmedlingstjänster och kontrollerar efterlevnaden av förordningen (artikel 49). En behörig myndighet ska utses till nationell samordnare för digitala tjänster. Sam-

ordnaren för digitala tjänster ska säkerställa samordning på nationell nivå och bidra till en effektiv och konsekvent tillsyn över och kontroll av efterlevnaden av förordningen inom EU. I det syftet ska alla nationella samordnare samarbeta med varandra, med andra nationella myndigheter, nämnden och kommissionen. Samordnare för digitala tjänster deltar även i nämnden. Behöriga myndigheter deltar i nämnden i den utsträckning nationell rätt tillåter (artikel 62).

4.6.3 Nationell tillsyn – befogenheter

Behöriga myndigheters undersökningsbefogenheter och befogenheter avseende efterlevnadskontroll följer delvis av artikel 51 och ska i viss utsträckning kompletteras i nationell rätt.

Medlemsstaterna ska fastställa särskilda regler och förfaranden för utövandet av befogenheterna och säkerställa att allt utövande av befogenheterna är förenat med ändamålsenliga skyddsmekanismer som fastställs i nationell rätt (artikel 51.6). Även regler för sanktioner ska tas fram av medlemsstaterna inom vissa angivna ramar (artikel 52).

Utän att det påverkar det utbyte och den användning av information som avses i kapitel 4 i förordningen får kommissionen, nämnden och medlemsstaternas behöriga myndigheter inte föra vidare information som de erhållit eller utbytt enligt förordningen och som är av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt (artikel 84).

4.7 E-handelsdirektivet

Innan EU:s förordning om digitala tjänster trädde i kraft hade den inre marknaden för digitala tjänster i vissa delar reglerats av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster (e-handelsdirektivet). Direktivet innehåller harmoniserande bestämmelser om informationssamhällets tjänster och om dess tjänsteleverantörer, bl.a. om tjänsteleverantörers ansvar för innehåll som tjänstemottagare lagrar på leverantörens tjänst.

Genom EU:s förordning om digitala tjänster ändras e-handelsdirektivet i vissa delar. Artiklarna 12–14 i direktivet innehåller skyldigheter för medlemsstaterna att se till att tjänsteleverantörer av informationssamhällets tjänster bestående av enbart vidarefordran (mere conduit), cachning eller värdtjänster som huvudregel inte ska vara ansvariga för information som tillhandahålls av tjänstemottagare och som vidarebefordras respektive lagras för deras räkning. För ansvarsfrihet ställs det dock upp ett antal rekvisit, bl.a. att tjänsteleverantören i fråga inte har kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olaglig information på tjänsten. Enligt artikel 15 får inte medlemsstaterna ålägga tjänsteleverantörerna en allmän skyldighet att, i samband med tillhandahållande av sådana tjänster som avses i artiklarna 12–14, övervaka information som de överför eller lagrar eller att aktivt efterforska fakta eller omständigheter som kan tyda på olaglig verksamhet.

I artikel 89 i EU:s förordning om digitala tjänster anges att artiklarna 12–15 i e-handelsdirektivet ska utgå. Hänvisningar till dessa artiklar i e-handelsdirektivet ska anses som hänvisningar till artiklarna 4, 5, 6 och 8 i förordningen, vilka alltså tillämpas i stället vid dessa frågor.

5 En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster

5.1 En ny lag införs

Regeringens förslag: En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster införs.

Ord och uttryck i den nya lagen har samma betydelse som i EU:s förordning om digitala tjänster.

De hänvisningar till förordningen som finns i lagen ska, med undantag för bestämmelserna om sanktionsavgifter, avse förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med regeringens. I utredningens förslag anges att ord och uttryck i den nya lagen har samma betydelse som i EU:s förordning om digitala tjänster, om inget annat anges.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En EU-förordning är, enligt artikel 288 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, till alla delar bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Till skillnad från ett direktiv får en förordning inte införlivas i eller omvandlas till nationell rätt. Det innebär att medlemsstaterna är förhindrade att utfärda bestämmelser i frågor som regleras i en EU-förordning. De enskilda medlemsstaterna ska endast införa kompletterande nationella bestämmelser till en EU-förordning i den mån förordningen överlämnar vissa frågor åt medlemsstaterna att reglera. Detta gäller vanligtvis processuella regler i enlighet med principen om nationell processuell autonomi. Medlemsstaterna har även en skyldighet att se till att en EU-förordning kan tillämpas i praktiken och får ett effektivt genomslag i medlemsstaten. I många fall förutsätter en EU-förordning därför att medlemsstaterna inför nationella regler av verkställande karaktär.

Medlemsstaterna får inte heller i ett lagstiftningsärende med någon normgivande verkan uttala sig om tillämpningen av en förordning eller förtydliga innebörden av begrepp som förekommer i en förordning. Tolkningen av en förordning är förbehållen de myndigheter och domstolar som tillämpar förordningen i respektive medlemsstat. I sista hand är det EU-domstolen som genom sin praxisbildning har tolkningsrätt över en EU-förordning.

EU:s förordning om digitala tjänster överlämnar uttryckligen vissa frågor till medlemsstaterna att reglera. Det handlar främst om vilka myndigheter som ska vara behöriga myndigheter respektive samordnare för digitala tjänster, viss komplettering avseende förfarandet vid utövande av undersökningsbefogenheter och, inom vissa ramar, en detaljerad utformning av sanktionssystemet som ska kunna tillämpas vid bristande efterlevnad av förordningen.

Eftersom frågorna bl.a. rör myndighetsutövning mot enskilda måste bestämmelserna införas i en lag. De nationella bestämmelser som ska komplettera EU:s förordning om digitala tjänster bör därför föras in i en ny lag. För att förtydliga att lagen inte är heltäckande, utan endast utgör ett komplement till förordningen, bör den nya lagen benämnas lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster.

I artikel 3 i EU:s förordning om digitala tjänster anges de definitioner som gäller vid tillämpningen av förordningen. Ord och uttryck som används i den nya lagen bör ha samma betydelse som i förordningen. I lagen används inte ord eller uttryck som finns i förordningen på annat sätt. En reservation i lagtexten om att det kan finnas avvikelser som i sådant fall anges särskilt behövs därför inte.

Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster, i det följande benämnd kompletteringslagen, ska läsas tillsammans med förordningen. För att undvika dubbelreglering är det lämpligt att hänvisa till förordningen i lagen. Det finns två sätt att hänvisa till unionslagstiftning i nationell rätt, antingen genom statiska hänvisningar eller genom dynamiska hänvisningar. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En följd av denna hänvisningsteknik är att den nationella författningen normalt behöver ändras varje gång EU-bestämmelsen ändras. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Vid införande av sanktionsbestämmelser bör dock statiska hänvisningar användas, som utgångspunkt.

Den nya lagen innehåller bestämmelser om sanktioner vid överträdelse av förordningen i vissa fall. Sanktionsbestämmelserna bör innehålla statiska hänvisningar till förordningen med hänsyn till behovet av förutsebarhet i fråga om vilka överträdelse som kan leda till sanktioner. För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i Sverige är det lämpligt att övriga hänvisningar i den nya lagen är dynamiska.

5.2 Samordnare för digitala tjänster och övriga tillsynsmyndigheter

Regeringens förslag: Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska vara tillsynsmyndighet. En tillsynsmyndighet är behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster.

Regeringen bestämmer vilken tillsynsmyndighet som ska vara samordnare för digitala tjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. I utredningens förslag används uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna: Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska enligt artikel 49.1 i EU:s förordning om digitala tjänster utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillsynen av leverantörerna av förmedlingstjänster och kontrollen av efterlevnaden av förordningen. En av de behöriga myndigheterna ska enligt artikel 49.2 utses till samordnare för digitala tjänster. Samordnaren för digitala tjänster ska ansvara för alla frågor som rör tillsynen och kontrollen av efterlevnaden av förordningen i den medlemsstaten, om inte den berörda medlemsstaten har gett andra behöriga myndigheter ansvar för vissa specifika uppgifter eller sektorer. Behörigheten för tillsyn och efterlevnadskontroll framgår av artikel 56.

Regeringen gav den 8 februari 2024 Konsumentverket, Mediemyndigheten och PTS i uppdrag att vara behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster. PTS gavs därutöver i uppdrag att vara samordnare för digitala tjänster enligt samma förordning. Bestämmelser om vilken eller vilka myndigheter som ska vara tillsynsmyndigheter och därmed behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster och deras respektive ansvarsområden bör i fortsättningen meddelas i förordning. Det möjliggör för regeringen att ändra både antalet myndigheter och vilka myndigheter som ska utses om det uppkommer ett behov till en sådan ändring.

I kompletteringslagen bör införas bestämmelser om att den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska vara tillsynsmyndighet enligt lagen och att en sådan tillsynsmyndighet ska vara behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster. En bestämmelse bör också införas om att regeringen bestämmer vilken tillsynsmyndighet som ska vara samordnare för digitala tjänster enligt samma förordning.

6 Bestämmelser om förelägganden i EU:s förordning om digitala tjänster

Regeringens förslag: Förelägganden att agera mot olagligt innehåll eller att tillhandahålla information som riktas mot en leverantör av en förmedlingstjänst ska uppfylla de krav som följer av bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster.

I kompletteringslagen införs en upplysning om att förordningen innehåller bestämmelser om förfarandet efter beslut om sådana förelägganden.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningens förslag har emellertid en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Förvaltningsrätten i Umeå*, *Google Sweden AB*, *Kronofogdemyndigheten*, *Myndigheten för delaktighet*, *PTS* och *Svenskt näringsliv* tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Enligt *Justitiekanslern* går det inte att utesluta att webbplatser som åtnjuter yttrandefrihetsgrundlagens skydd kan träffas av tillämpningsområdet för EU:s förordning om digitala tjänster. Ingripanden mot en sådan webbplats med anledning av innehållet i en publicering får som huvudregel endast ske med stöd av grundlagens bestämmelser. Justitiekanslern anser att det finns en potentiell risk för konflikt mellan denna princip och skyldigheten enligt förordningens artikel 9 att agera mot olagligt innehåll, vilket även lyfts av *Tidningsutgivarna*. *Arbetsmiljöverket* påpekar att bestämmelserna inte ger en myndighet rätt att utfärda ett föreläggande utan enbart reglerar hur ett föreläggande som riktas mot en leverantör av en förmedlingstjänst ska formuleras. Myndigheten efterfrågar vidare ett klargörande i fråga om ett föreläggande som utfärdas mot en leverantör av en förmedlingstjänst med stöd av 7 kap. 16 § 8 arbetsmiljölagen (1977:1160) ska rapporteras till behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster. *Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen)* ifrågasätter om reglerna om vitesförbud och informationsförelägganden i de immaterialrättsliga lagarna omfattas av tillämpningsområden för förordningens bestämmelser om förelägganden och framhåller att de aktuella reglerna hör till civilprocessen och är föranledda av direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället och direktiv 2009/52/EG om minimistandarder för sanktioner och åtgärder mot arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt. *Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen)* påpekar att den tillämpliga unionsrätt eller nationella rätt som ligger till grund för utfärdandet av sådana förelägganden kan ställa upp ytterligare villkor än de minimivillkor som sådana förelägganden ska uppfylla enligt förordningens krav och anser därför att lagtexten bör förtydligas i det avseendet. Domstolen anser vidare att skyldigheten för leverantörer av förmedlingstjänster att informera den myndighet eller domstol som har utfärdat förelägandet om varje eventuell verkan som förelägandet

givits framstår som främmande för svensk domstol. Enligt domstolen vore det därför värdefullt om bestämmelsens närmare innebörd och betydelse för domstolar analyserades ytterligare i det fortsatta lagstiftningsärendet. *Sveriges advokatsamfund* understryker att förelägganden som meddelas med stöd av artikel 9 eller 10 måste vara tydliga i enlighet med svenska förvaltningsrättsliga principer för att möjliggöra för leverantören att efterleva föreläggandena. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll* anser att det är oklart vad behöriga myndigheters tillsyn av efterlevnaden av artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning om digitala tjänster innebär i förhållande till den beslutande myndighetens ansvar att säkerställa efterlevnaden av fattade beslut.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelser om krav på utformning av förelägganden som utfärdas mot en leverantör av förmedlingstjänster införs i kompletteringslagen

I EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förelägganden som utfärdas mot leverantörer av förmedlingstjänster att agera mot olagligt innehåll eller tillhandahålla viss information. Där anges att dessa förelägganden utfärdas av nationella administrativa myndigheter eller rättsliga myndigheter. Regeringen instämmer i *Justitiekanslerns* bedömning att det inte kan uteslutas att EU:s förordning om digitala tjänster kan bli tillämplig på leverantörer vars verksamhet omfattas av yttrandefrihetsgrundlagens skydd och att utfärdandet av förelägganden mot dessa att agera mot visst innehåll i och för sig kan väcka frågor om inskränkningar i detta skydd. Den rättsliga grunden för utfärdandet av sådana förelägganden anges dock, som *Arbetsmiljöverket* påpekar, inte i EU:s förordning om digitala tjänster utan finns i nationell rätt eller annan unionsrätt. I artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning om digitala tjänster finns i stället bestämmelser om innehållet, hanteringen och uppföljningen av sådana förelägganden. Vissa bestämmelser är direkt tillämpliga medan andra kräver komplettering i nationell rätt. Regeringen bedömer därmed, till skillnad från *Justitiekanslern* och *Tidningsutgivarna*, att tillämpningen av förordningen i detta avseende inte innebär någon grundlagskonflikt. Vid utfärdande av ett föreläggande mot en leverantör av en förmedlingstjänst gäller vidare de krav på tydlighet som ställs på förelägganden enligt svenska regler och förvaltningsrättsliga principer, som *Sveriges advokatsamfund* lyfter fram.

Utredningen har genomfört en kartläggning av vilka svenska bestämmelser om utfärdande av förelägganden som kan anses omfattas av tillämpningsområdet för EU:s förordning om digitala tjänsters bestämmelser om förelägganden och analysera om de nationella bestämmelserna behöver upphävas eller ändras. Kartläggningen kan dock inte betraktas som uttömmande och resultatet kan snabbt bli inaktuellt då nya bestämmelser som möjliggör utfärdande av denna typ av förelägganden kan införas i olika lagstiftningar. Regeringen anser därför att nödvändiga bestämmelser för att komplettera artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning om digitala tjänster bör föras in i kompletteringslagen.

Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen) ifrågasätter om reglerna om vitesförbud och informationsförelägganden i de immaterialrättsliga lagarna omfattas av tillämpningsområdet för förordningens bestämmelser om förelägganden. I artikel 2 regleras förordningens tillämpningsområde. I artikel 2.4 b anges att förordningen inte påverkar tillämpningen av de regler som fastställs i andra unionsrättsakter som reglerar andra aspekter av tillhandahållandet av förmedlingstjänster på den inre marknaden eller som specificerar och kompletterar denna förordning, särskilt unionsrätten på området upphovsrätt och närstående rättigheter. Av artiklarna 9.6 och 10.6 framgår vidare att de villkor och krav som fastställs i artiklarna inte ska påverka nationell civilprocessrätt. Dessa bestämmelser kan, som domstolen är inne på, anses innebära att de förelägganden om vitesförbud och informationsförelägganden enligt de immaterialrättsliga lagarna inte omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning om digitala tjänster. I skäl 34 anges bl.a. att förordningen inte bör påverka nationell civilprocessrätt. Om sådan lagstiftning i samband med civilrättsliga förfaranden föreskriver villkor som går utöver eller är oförenliga med de villkor som föreskrivs i förordningen när det gäller förelägganden att agera mot olagligt innehåll eller tillhandahålla information, kan de villkor som föreskrivs i förordningen därför inte vara tillämpliga eller så kan de anpassas. Frågan om förelägganden grundade på reglerna på ett visst område i det enskilda fallet ska anses omfattas av de krav som förordningen ställer på förelägganden som utfärdas mot leverantörer av förmedlingstjänster är en rättstillämpningsfråga som utfärdande myndigheter och domstolar måste bedöma bl.a. med beaktande av det som framgår av skäl 31–34. Regeringen anser alltså att frågan om tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning får klargöras av rättstillämpningen och ytterst får bedömas av EU-domstolen i dess egenskap av uttolkare av unionsrätten.

Förelägganden att agera mot olagligt innehåll

Enligt artikel 9.2 i EU:s förordning om digitala tjänster ska medlemsstaterna säkerställa att ett föreläggande att agera mot olagligt innehåll i enlighet med artikel 9.1, uppfyller vissa villkor när det översänds till leverantören. Föreläggandet ska bl.a. innehålla

1. en hänvisning till den rättsliga grunden för föreläggandet, i unionsrätt eller nationell rätt,
2. en motivering som förklarar varför informationen utgör olagligt innehåll, med hänvisning till en eller flera specifika bestämmelser i unionsrätt eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten.
3. information som identifierar den utfärdande myndigheten,
4. tydlig information som gör det möjligt för leverantören av förmedlingstjänster att identifiera och lokalisera det berörda olagliga innehållet, såsom en eller flera URL och, när så är nödvändigt, ytterligare information,
5. information om de prövningsmekanismer som finns tillgängliga för leverantören av förmedlingstjänster och för den tjänstemottagare som tillhandahållit innehållet,

6. i tillämpliga fall, upplysningar om vilken myndighet som ska få informationen om den verkan som ges åt föreläggandena.

Artikel 9.2 i EU:s förordning om digitala tjänster förutsätter kompletterande bestämmelser i nationell rätt. Det bör därför i den nya lagen införas en bestämmelse som reglerar kraven som ett sådant föreläggande ska uppfylla. Det kan göras genom en hänvisning till kraven i artikel 9.2 i förordningen.

Enligt artikel 9.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska leverantörer av förmedlingstjänster vid mottagandet av ett föreläggande att agera mot en eller flera specifika delar av olagligt innehåll vilket utfärdats av de berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheterna, utan onödigt dröjsmål informera den myndighet som utfärdade föreläggandet eller annan eventuell myndighet som anges i föreläggandet om varje eventuell verkan det givits, med angivande av om och när föreläggandet getts verkan. Enligt artikel 9.3 ska den utfärdande myndigheten eller den myndighet som anges i föreläggandet översända föreläggandet och informationen som myndigheten mottagit till samordnaren för digitala tjänster i den utfärdande myndighetens medlemsstat. I enlighet med artikel 9.4 ska sedan samordnaren för digitala tjänster översända en kopia av föreläggandet till alla andra samordnare för digitala tjänster. Slutligen ska leverantörer av förmedlingstjänster enligt artikel 9.5 vid en viss tidpunkt informera den berörda tjänstemottagaren om det mottagna föreläggandet och den verkan det givits, samt viss annan information.

Bestämmelserna i artiklarna 9.1, 9.3, 9.4 och 9.5 om hur förelägganden ska hanteras och följas upp är direkt tillämpliga. För att underlätta för myndigheter och domstolar som ska utfärda förelägganden och ta emot information om uppföljning bör en upplysningsbestämmelse om dessa regler införas i den nya lagen.

Arbetsmiljöverket efterfrågar ett klargörande i fråga om ett föreläggande som utfärdas mot en leverantör av en förmedlingstjänst med stöd av 7 kap. 16 § 8 arbetsmiljölagen (1977:1160) ska rapporteras till behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster. Av bestämmelsen följer att en marknadskontrollmyndighet har befogenhet att kräva att innehåll på ett onlinegränssnitt ska avlägsnas, att en varning ska visas eller att åtkomsten ska begränsas. Det ankommer inte på regeringen att uttala sig om tolkningen av en EU-förordning. Regeringen noterar dock att det av artikel 9.3 framgår att den myndighet som utfärdar ett sådant föreläggande som avses i paragrafen eller, i tillämpliga fall, den myndighet som anges i föreläggandet, ska översända föreläggandet och den information som mottagits från leverantören av förmedlingstjänster om den verkan föreläggandet givits till samordnaren för digitala tjänster från den utfärdande myndighetens medlemsstat.

Förelägganden om att tillhandahålla information

Enligt artikel 10.2 i EU:s förordning om digitala tjänster ska medlemsstaterna säkerställa att ett föreläggande som avses i artikel 10.1 när det översänds till leverantören uppfyller vissa villkor. Föreläggandet ska bl.a. innehålla

1. en hänvisning till den rättsliga grunden för föreläggandet, i unionsrätt eller nationell rätt,
2. information som identifierar den utfärdande myndigheten,
3. tydlig information som gör det möjligt för leverantören av förmedlingstjänster att identifiera den eller de specifika mottagare om vilka information begärs, såsom ett eller flera kontonamn eller unika identifierare,
4. en motivering som förklarar för vilket ändamål som informationen behövs och varför kravet på tillhandahållande av information är nödvändigt och proportionellt för att avgöra om mottagarna av förmedlingstjänsterna följer tillämplig unionsrätt eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten, om det inte är omöjligt att tillhandahålla en sådan motivering av skäl förbundna med förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott,
5. information om de prövningsmekanismer som finns tillgängliga för leverantören och för de berörda tjänstemottagarna,
6. i tillämpliga fall, information om till vilken myndighet informationen om den verkan som givits föreläggandena ska sändas.

Föreläggandet får endast ålägga leverantören att tillhandahålla information som redan samlats in för syftet att tillhandahålla tjänsten och som är inom leverantörens kontroll.

Enligt artikel 10.1 och 10.5 i EU:s förordning om digitala tjänster ska leverantörer av förmedlingstjänster vid mottagandet av ett föreläggande att tillhandahålla specifik information om en eller flera specifika individuella tjänstemottagare vidta motsvarande åtgärder som vid mottagandet av ett föreläggande som omfattas av bestämmelserna i artikel 9 i samma förordning. I artikel 10.3 och 10.4 ställs motsvarande krav som i artikel 9.3 och 9.4 på utfärdande myndigheter eller domstolar och på samordnare av digitala tjänster. Även en upplysning om dessa bestämmelser bör införas i kompletteringslagen.

Förtydligande om minimikrav

Regeringen delar *Svea hovrätts* synpunkt att det bör förtydligas att reglerna i fråga om innehållet i ett föreläggande enligt artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning om digitala tjänster är minimikrav och att den tillämpliga unionsrätt eller nationella rätt som ligger till grund för utfärdandet av sådana förelägganden kan ställa upp ytterligare villkor på sådana förelägganden. Lagtexten bör därför förtydligas så att den lämnar utrymme för en utformning av föreläggandena som även uppfyller kraven som annan lagstiftning ställer.

Åtgärder efter ett beslut om föreläggande

I artiklarna 9.1 och 10.1 ställs det krav på att leverantörer av förmedlingstjänster ska informera den myndighet som utfärdade ett föreläggande eller annan eventuell myndighet som anges i föreläggandet om varje eventuell verkan föreläggandet har givits, med angivande av om och när föreläggandet getts verkan. När en svensk domstol utfärdar exempelvis ett informations-

föreläggande mot en leverantör av en förmedlingstjänst avslutas vanligtvis, som Svea hovrätt påpekar, målet. Det uppstår därför en fråga om hur den återkoppling som mottagaren av förelägandet är skyldig att lämna ska hanteras. Regeringen noterar att bestämmelserna lämnar utrymme för att i förelägandet peka ut en annan myndighet som mottagare av uppgifterna. Eftersom uppgifterna, enligt artiklarna 9.3 och 10.3 därefter ska översändas till samordnaren av digitala tjänster skulle den utfärdande domstolen kunna peka ut samordnaren för digitala tjänster som mottagare av uppgifterna enligt artiklarna 9.1 och 10.1.

Med anledning av *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll*s synpunkt konstaterar regeringen att tillsynsmyndighetens ansvar att kontrollera leverantörernas efterlevnad av artiklarna 9 och 10 i EU:s förordning om digitala tjänster inte påverkar utfärdande myndigheters åtgärder med anledning av ett beslut om föreläggande.

7 Anmälan av misstanke om brott

Regeringens förslag: En anmälan av misstanke om brott som inbegriper ett hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet som har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske ska i Sverige göras till Polismyndigheten.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 18.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska en leverantör av värdtjänster, som får kännedom om information som ger upphov till misstanke om att ett brott som inbegriper ett hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske, omedelbart underrätta de brottsbekämpande eller rättsliga myndigheterna i den eller de berörda medlemsstaterna om denna misstanke och tillhandahålla all relevant information som finns tillgänglig.

Som exempel på sådana brott anges i skäl 56 brott som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF som handlar om människohandel, Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF.

I artikel 18.1 anges att anmälan ska ske till brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter. Regeringen anser att det i lag bör förtydligas till vilken myndighet en värdtjänstleverantör kan göra en anmälan enligt artikel 18.1 med

befriande verkan. Vid val av myndighet bör beaktas vilken typ av brott som främst avses, det vill säga människohandel, vissa sexualbrott mot barn och terrorism. Människohandel och sexualbrott mot barn utreds i Sverige av Polismyndigheten. Samma myndighet är även behörig myndighet vad gäller vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online. Vidare är Polismyndigheten den myndighet till vilken brott i allmänhet ska anmälas i Sverige.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det i den nya lagen ska införas en bestämmelse om att en anmälan av misstanke om brott enligt artikel 18.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska i Sverige göras till Polismyndigheten.

8 Tillsyn

8.1 Tillsynsbefogenheter i kompletterande lag

Regeringens förslag: Kompletterande bestämmelser om en tillsynsmyndighets befogenheter och om förfaranden för utövande av tillsynen ska införas i kompletteringslagen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remisstanser yttrar sig inte särskilt över förslaget.

Sveriges Radio föreslår att det ska införas en bestämmelse som preciserar att den proportionalitetsbedömning som ska göras vid utövande av befogenheterna ska beakta grundläggande rättigheter som yttrande- och informationsfrihet.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 51.1–3 i EU:s förordning om digitala tjänster ger behöriga myndigheter vissa befogenheter och dessa varken bör eller får föras in materiellt i svensk rätt, då direkt tillämpliga bestämmelser i en EU-förordning inte får införas i nationell rätt.

Artikel 51.1–3 innehåller alternativ för en myndighets befogenhet, specifikt om en myndighet ska ha befogenhet att själv besluta om att vidta vissa åtgärder (som inspektion) eller om den endast ska ha befogenhet att ansöka om att en rättslig myndighet ska fatta beslut om en viss åtgärd. Regleringen av dessa befogenheter behöver kompletteras, så att det framgår vilket av alternativen som ska gälla för svenska tillsynsmyndigheter. Vissa kompletteringar rör tvångsåtgärder och annan myndighetsutövning som aktualiserar frågor om enskildas fri- och rättigheter. Begränsningar av dessa får göras endast under vissa närmare förutsättningar och kräver lagform (se bl.a. 2 kap. 6, 20 och 21 §§ regeringsformen, 8 kap. 2 § regeringsformen samt artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Regeringen föreslår därför att sådana kompletteringar anges i lag. I följande avsnitt redogörs den bedömning som görs i förhållande till de föreslagna kompletteringarna.

Av artikel 51.6 framgår att medlemsstaterna ska fastställa särskilda regler och förfaranden för utövandet av befogenheterna enligt punkterna i artikel 51.1–3 (i svensk rätt vanligen benämnt förfarande- respektive genomföranderegler) och säkerställa att allt utövande av dessa befogenheter är förenat med ändamålsenliga skyddsmekanismer som fastställs i den tillämpliga nationella rätten i överensstämmelse med stadgan och med unionsrättens allmänna principer. Dessa åtgärder får endast vidtas i enlighet med rätten till respekt för privatlivet och rätten till försvar, inbegripet rätten att höras och rätten till tillgång till handlingar i ärendet, och med effektiva rättsmedel för alla berörda parter. Av skäl 116 i förordningen framgår att de garantier som föreskrivs i samband med kommissionens förfaranden enligt förordningen kan fungera som en lämplig referenspunkt. Enligt skäl 153 i förordningen står förordningen i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter som erkänns i stadgan och de grundläggande rättigheter som utgör allmänna principer i unionsrätten, varför förordningen bör tolkas och tillämpas i enlighet med dessa.

Regeringen anser i likhet med utredningen att förfaranderegler och genomföranderegler behövs i svensk rätt. Dock saknas det behov av att införa bestämmelser som redan gäller till skydd för enskildas fri- och rättigheter vid svenska myndigheters ärendehandläggning och vid sådan handläggning hos allmänna förvaltningsdomstolar, vilka finns i regeringsformen, förvaltningslagen (2017:900), förvaltningsprocesslagen (1971:291) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Som exempel kan nämnas den proportionalitetsprincip som enligt 5 § tredje stycket förvaltningslagen gäller i all förvaltningsverksamhet, vilken innebär att inga åtgärder i det allmännas intresse får vidtas utan att motstående enskilda intressen samtidigt beaktas (se prop. 2016/17:180 s 62). Införande av kompletterande förfaranderegler till skydd för enskildas fri- och rättigheter kan dock vara motiverat i vissa bestämmelser där proportionalitetsprincipen behöver preciseras med avseende på det aktuella förfarandet, se avsnitt 8.3.2 om inspektion.

Att de åtgärder som vidtas av de behöriga myndigheterna inom ramen för dessas befogenheter ska vara proportionerliga följer även direkt av artikel 51.5 i EU:s förordning om digitala tjänster. Förordningens bestämmelser i denna del ska vidare tillämpas med beaktande av det som anges i skäl 153 om skyddet för de grundläggande fri- och rättigheterna, inbegripet yttrande- och informationsfriheten samt mediernas frihet och mångfald, och kraven på proportionalitet. Regeringen anser mot denna bakgrund att det saknas skäl att införa en bestämmelse om att särskilt beakta grundläggande fri- och rättigheter vid utövandet av befogenheterna enligt förordningen, som *Sveriges Radio* föreslår.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att det i kompletteringslagen ska införas kompletterande bestämmelser om en tillsynsmyndighets befogenheter och om förfaranden för utövande av tillsynen.

8.2 Tillsynens omfattning

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet ska ha tillsyn över att följande följs:

- EU:s förordning om digitala tjänster,
- rättsakter som har antagits med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster,
- kompletteringslagen,
- föreskrifter som har meddelats i anslutning till kompletteringslagen, och
- åtaganden som tillsynsmyndigheten har gjort bindande med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster eller kompletteringslagen.

Tillsynsmyndigheten ska vid tillsynen ha de befogenheter som följer av EU:s förordning om digitala tjänster, kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Enligt utredningens förslag omfattas åtaganden som en behörig myndighet har gjort bindande. Utredningens förslag har vidare en annan redaktionell och språklig utformning.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anser i likhet med utredningen att de områden inom vilka en tillsynsmyndighet ska utöva tillsyn bör anges i den nya lagen. Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn så att EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter (dvs. delegerade akter och genomförandeakter) som kompletterar förordningen, kompletteringslagen, föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och åtaganden som tillsynsmyndigheten har gjort bindande följs.

Av artikel 56 i EU:s förordning om digitala tjänster följer att behöriga myndigheter i den medlemsstat där det huvudsakliga etableringsstället för leverantören av förmedlingstjänster är beläget har exklusiv befogenhet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av förordningen, med undantag för bestämmelserna i kapitel III avsnitt 5, vilken i stället tillfaller kommissionen exklusivt enligt artikel 56.2. Befogenheten att utöva tillsyn över leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora online-sökmotorer och att kontrollera att de följer övriga bestämmelser i förordningen kan, enligt artikel 56.3, utövas av såväl behöriga myndigheter i medlemsstaten som kommissionen. Medlemsstaterna och kommissionen ska, enligt artikel 56.5, utöva dessa befogenheter i nära samarbete. Av artikel 56.4 följer att behöriga myndigheter i medlemsstaten där en sådan leverantör är etablerad har befogenhet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av förordningen i de fall där kommissionen inte har inlett ett förfarande för samma överträdelse. Detta gäller dock inte de skyldigheter som fastställs i kapitel III avsnitt 5. Enligt artikel 71 kan kommissionen göra ett åtagande som erbjuds av en leverantör av en mycket stor onlineplattform eller en mycket stor online-sökmotor bindande. Om kommissionen bedömer att den berörda leverantören inte uppfyller ett sådant åtagandet ska den, enligt artikel 73, anta ett beslut om bristande efterlevnad. Det talar, enligt regeringen, för att kontrollen av

efterlevnaden av ett sådant åtagande är avsedd att utföras av kommissionen. Regeringen anser mot denna bakgrund, till skillnad från utredningen, att skyldigheten att utöva tillsyn enligt kompletteringslagen bör omfatta åtaganden som tillsynsmyndigheten har godkänt och gjort bindande, och därmed inte sådana åtaganden som har gjorts bindande av en behörig myndighet i en annan medlemsstat eller av kommissionen.

Tillsynsmyndigheten ska vid tillsynen ha de befogenheter som följer av artikel 51 i EU:s förordning om digitala tjänster, kompletteringslagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

8.3 Undersökning

En tillsynsmyndighets befogenheter att undersöka en misstänkt överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster finns i artikel 51.1 i förordningen. Undersökningsbefogenheter syftar till att inhämta information till utredningen. Vissa av dessa befogenheter är direkt tillämpliga medan andra behöver kompletteras i lag. Enligt artikel 51.6 ska medlemsstaterna reglera förfarandet för utövandet av befogenheterna.

8.3.1 Tillhandahållande och förklaring av information

Regeringens förslag: I kompletteringslagen införs en upplysning om att en tillsynsmyndighet har befogenhet att kräva att leverantörer av förmedlingstjänster och vissa andra aktörer ska tillhandahålla information.

Det införs vidare en upplysning om befogenheten att be att personer med viss anknytning till en leverantör av en förmedlingstjänst förklarar all information som rör en misstänkt överträdelse.

En tillsynsmyndighet får även besluta att en sådan person som kan omfattas av kravet att tillhandahålla information ska inställa sig för förhör på tid och plats som myndigheten bestämmer.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. I utredningens förslag finns inte bestämmelser som möjliggör att sådana personer som anges i artikel 51.1 c kallas till förhör av myndigheten.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Föreningen för digitala fri- och rättigheter*, *IAB Sverige*, *Kammarrätten i Stockholm*, tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

PTS framhåller behovet av att tillsynsmyndigheterna ska få kalla sådana personer som avses i artikel 51.1 c till förhör för att förklara information och föreslår att bestämmelser om det motsvarande de som finns i konkurrenslagen ska införas i kompletteringslagen.

Skälen för regeringens förslag

Tillhandahållande av information

När det behövs för utförandet av deras uppgifter ska de behöriga myndigheterna enligt artikel 51.1 a i EU:s förordning om digitala tjänster ha befogenhet att kräva att leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av medlemsstatens behörighet, och andra personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2, tillhandahåller denna information utan onödigt dröjsmål. Bestämmelsen är direkt tillämplig. För att lagen ska ge en helhetsbild i fråga om de befogenheter som en tillsynsmyndigheter förfogar över bör det införas en upplysning om denna befogenhet.

En uppgiftsskyldighet under tvång kan under vissa omständigheter vara oförenlig med rätten att inte behöva belasta sig själv, vilken ingår i rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6 i Europakonventionen. Ett föreläggande om att tillhandahålla information bör därför under vissa omständigheter inte få förenas med vite, vilket regeringen återkommer till i avsnitt 8.3.5.

Förklaring av information

När det behövs för utförandet av deras uppgifter ska de behöriga myndigheterna enligt artikel 51.1 c i EU:s förordning om digitala tjänster ha befogenhet att be varje anställd eller företrädare för leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet, eller varje anställd eller företrädare för andra personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2, att förklara all information som rör en misstänkt överträdelse. Myndigheterna ska i dessa situationer ha befogenhet att med alla tekniska medel spela in eller nedteckna svaren med de tillfrågade personernas samtycke.

Bestämmelsen är direkt tillämplig. En upplysning om den bör införas i lagen på samma sätt som för bestämmelsen om rätt att begära information. Det är inte helt tydligt hur kravet på samtycke för att spela in eller nedteckna svar ska förstås. Svenska myndigheter måste förhålla sig till dokumentationskravet i 27 § förvaltningslagen. Tolkningen av bestämmelsen är emellertid en fråga för rättstillämpningen.

Förhör

PTS efterfrågar en möjlighet för tillsynsmyndigheterna att kalla de personer som avses i artikel 51.1 c i EU:s förordning om digitala tjänster till förhör för att förklara information. Regeringen anser, i linje med vad myndigheten anför, att en sådan möjlighet kan behövas för utövande av den aktuella befogenheten. I kompletteringslagen bör därför införas en bestämmelse som möjliggör för en tillsynsmyndighet att kalla in sådana personer till förhör. En kallelse till förhör innebär inte i sig en skyldighet att yttra sig vid förhöret.

8.3.2 Inspektion

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet får, efter beslut från Förvaltningsrätten i Stockholm, genomföra inspektion i enlighet med EU:s förordning om digitala tjänster. Inspektion får tillåtas om det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna i EU:s förordning om digitala tjänster inte följs, om det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas, och om vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden. Ett beslut om inspektion får förenas med vite.

Ett beslut om inspektion får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att inspektionen annars skulle förlora i betydelse. Beslutet ska i ett sådant fall sändas endast till den ansökande myndigheten.

När en tillsynsmyndighet genomför en inspektion får den försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar så länge och i den omfattning det är nödvändigt för att genomföra inspektionen.

Ett beslut om inspektion ska innehålla uppgifter om vilken eller vilka myndigheter som ska genomföra inspektionen, föremålet för och syftet med inspektionen, tidpunkten när inspektionen ska börja och inspekterande myndigheters befogenheter.

Ett beslut om inspektion ska gälla omedelbart, om inte rätten bestämmer något annat.

Den tillsynsmyndighet som ska genomföra en inspektion får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten. När inspektionen börjar ska den behöriga myndigheten överlämna ett exemplar av beslutet till den hos vilken inspektionen ska genomföras.

Under inspektionen har den i vars lokaler inspektionen genomförs rätt att följa de åtgärder som myndigheten eller myndigheterna vidtar.

När ett beslut om inspektion ska verkställas har den i vars lokaler inspektionen sker rätt att tillkalla ett juridiskt biträde.

Den inspekterande myndigheten ska lämna tillbaka handlingar och annat som har tagits om hand vid inspektionen så snart de inte längre behövs för utredningen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att det ska införas en bestämmelse om att ett inspektionsbeslut ska innehålla en uppgift om huruvida beslutet har förenats med vite. Vidare har utredningens förslag delvis en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Förvaltningsrätten i Umeå*, *Internetstiftelsen*, *Kronofogdemyndigheten*, *Läkemedelsverket*, *Myndigheten för delaktighet* och *Tillväxtverket* tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Sveriges advokatsamfund framför att beviskravet för att tillåta inspektion är otydligt och bör justeras till de beviskrav som används för intrångs- och platsundersökningar. Vidare bör, enligt samfundet, ett beslut om inspektion specificera vilka föremål och handlingar som får eftersökas samt vilka

utrymmen som får genomsökas. Den som blir föremål för en inspektion bör vidare få tillräckligt med tid innan inspektionen för att påkalla juridiskt ombud. *Konkurrensverket* anser att det inte är tydligt vid vilken förvaltningsrätt en ansökan om inspektion ska lämnas in och ifrågasätter lämpligheten av att sprida ansökningar på flera förvaltningsrätter beroende på vilken myndighet som ansöker. Enligt verket bör det övervägas om en särskild förvaltningsrätt bör pekas ut för handläggningen. *Tech Sverige* anser att det bör övervägas om inspekterande myndighet ska ersätta den inspekterade vid större inspektioner som eventuellt begränsar verksamheten men som inte påvisar något fel eller visar sig vara ogrundad eller oproportionerlig. Det bör också övervägas förtydliganden om vilka hänsyn och försiktighetsåtgärder som ska tas så att inte tredje man kan drabbas av åtgärder under en inspektion.

Journalistförbundet och *Tidningsutgivarna* anser att det tydligt bör framgå att en inspektion eller motsvarande på en nyhetsredaktion inte får förekomma med hänsyn till det starka skydd som finns för uppgifter som omfattas av journalisters tystnadsplikt, det s.k. källskyddet.

Skälen för regeringens förslag

Beslut om inspektion bör fattas av domstol

Enligt artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster ska behörig myndighet ha befogenhet att utföra, eller begära att en rättslig myndighet i den behöriga myndighetens medlemsstat beordrar, inspektioner av lokaler som används av leverantörer av förmedlingstjänster eller av andra personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2, för syften relaterade till deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet, eller att begära att andra offentliga myndigheter gör detta, för att granska, beslagta, kopiera eller utverka kopior av uppgifter som rör en misstänkt överträdelse i någon form, oavsett lagringsmedium.

Artikel 51.1 b överlåter till medlemsstaten att välja om behörig myndighet ska ha befogenhet att själv fatta beslut om att utföra inspektion eller befogenhet att ansöka hos behörig domstol om att få utföra inspektion. En bestämmelse om detta bör därför införas i kompletteringslagen.

Enligt artikel 51.5 ska de åtgärder som en behörig myndighet tar bl.a. enligt artikel 51.1 vara effektiva, avskräckande och proportionella, med beaktande av i synnerhet arten, allvaret, frekvensen och varaktigheten av den överträdelse eller den misstänkta överträdelse som åtgärderna avser. Av artikel 51.6 framgår att medlemsstaterna ska fastställa särskilda regler och förfaranden för utövandet av befogenheterna och säkerställa att utövandet är förenat med ändamålsenliga skyddsmekanismer som fastställs i den tillämpliga nationella rätten i överensstämmelse med stadgan och med unionsrättens allmänna principer. Dessa åtgärder får endast vidtas i enlighet med rätten till respekt för privatlivet och rätten till försvar, inbegripet rätten att höras och rätten till

tillgång till handlingar i ärendet, och med effektiva rättsmedel för alla berörda parter.

En inspektion är en lämplig undersökningsåtgärd när det finns risk för att bevis förstörs eller undanhålls. Eftersom undersökningsåtgärden därmed typiskt sett bygger på ett överraskningsmoment bör den som inspektionen avser normalt sett inte få yttra sig om beslutet i förväg och beslutet bör kunna verkställas genast. Samtidigt utgör myndigheters inspektion av enskildas lokaler en inskränkning av integritetsskyddet i 2 kap. 6 § regeringsformen, artikel 8 i Europakonventionen och artikel 7 i stadgan. Det intrång i den personliga integriteten som ett beslut om inspektion innebär får inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till syftet med inspektionen (se 2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen). För att säkerställa ett tillräckligt skydd för den personliga integriteten bör beslutet därför kunna överklagas. Vidare bör beslut om inspektion fattas av domstol på ansökan av en tillsynsmyndighet och endast under vissa närmare angivna förutsättningar. En sådan ordning gäller för Konkurrensverkets platsundersökningar enligt 5 kap. 3 § konkurrenslagen. Regeringen anser att sådana bestämmelser bör införas i den nya lagen.

Förvaltningsrätten i Stockholm är behörig domstol att besluta om inspektion

Regeringen instämmer i utredningens bedömning om att allmän förvaltningsdomstol bör fatta beslut om inspektion på ansökan av en tillsynsmyndighet och att förvaltningsrätten blir första instans enligt 14 § första stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Denna bestämmelse reglerar dock inte till vilken förvaltningsrätt en ansökan om inspektion ska lämnas in. Regeringen anser att Förvaltningsrätten i Stockholm bör vara behörig domstol i mål enligt EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen (se vidare avsnitt 11.1 där frågan behandlas). Domstolen blir därmed behörig domstol att besluta om inspektion enligt kompletteringslagen. En ansökan om inspektion ska alltså göras till denna domstol.

Förutsättningar för att inspektion ska tillåtas

Som *Sveriges advokatsamfund* påpekar bör beviskravet för att tillåta en inspektion bestämmas i enlighet med det som krävs för intrångs- och platsundersökningar. Eftersom själva syftet med inspektion är bevisinhämtning vore det ett för högt ställt krav att bevisning om att regler inte följs skulle finnas redan före inspektionen. Regeringen anser att det lägre beviskravet det finns anledning att anta bör införas. En inspektion bör därmed tillåtas om det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna som följer av EU:s förordning om digitala tjänster inte följs. Risken för att bevis undanhålls eller förvanskas kan också vara svår att bevisa, men myndigheten bör ändå kunna påvisa någon omständighet som ger stöd för att ett sådant agerande kan antas. Omständigheter som pekar på bristande efterlevnad kan i sig utgöra grund för att befara ett undandragande av bevis, särskilt om den bristande efterlevnaden framstår som systematisk, medveten och avsiktlig.

Av EU:s förordning om digitala tjänster framgår att det ankommer på medlemsstaterna att säkerställa att myndigheternas befogenheter att vidta åtgärder är proportionella och att inrätta ändamålsenliga skyddsmekanismer till skydd för den enskildes fri- och rättigheter (se artikel 51.5 och 51.6 samt skäl 116 och 153), se vidare om krav på proportionalitet i avsnitt 8.1. Ytterligare rekvisit för att tillåta en inspektion bör därför vara att det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas och att vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av den. Åtgärden bör alltså vara proportionerlig för att tillåtas. Vikten av att åtgärden vidtas hänför sig till i vilken mån åtgärden kan väntas vara till nytta för myndighetens utredning. Genomförandet av inspektionen ska stå i proportion till den förväntade nyttan med åtgärden. Vid den bedömningen bör inspektionens omfattning eller varaktighet vägas in. Det bör också beaktas om den information som söks kan fås genom en mindre ingripande åtgärd, exempelvis genom sökning på förmedlingstjänstens webbplats eller genom ett föreläggande att lämna information. Så kan vara fallet när t.ex. uppgifter om ett företags omsättning efterfrågas, men det är mindre troligt när det gäller bevis om överträdelser som har samband med brott eller skada som uppkommit på grund av olagligt innehåll. Kan det befaras att viss information inte frivilligt skulle överlämnas på förfrågan, kan en inspektion för att bereda en tillsynsmyndighet tillgång till bl.a. interna system vara en väl avvägd åtgärd. Så kan vara fallet särskilt i utredningar rörande artikel 18 om misstanke om brott, artikel 23.1 om åtgärder och skydd mot missbruk, artikel 24.2 om transparensrapporteringskyldigheter, artikel 27.1 om rekommendationssystem och artikel 32 om rätt till information. Inspektion kan också ske hos andra än leverantören av en förmedlingstjänst, nämligen hos andra personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster (artikel 51.1). En grundförutsättning för proportionalitet i de fallen är att det finns anledning att anta att den eftersökta bevisningen kan finnas där inspektionen ska ske. Även i dessa fall ska beaktas om den eftersökta informationen kan fås genom en mindre ingripande åtgärd.

I vissa fall kan en bevissäkring vara särskilt angelägen, vilket leder till att det vid en proportionalitetsavvägning ofta finns skäl att bevilja åtgärden. Om det är brådskande att finna bevisning för att en leverantör av en förmedlingstjänst inte iakttar sina skyldigheter när det t.ex. finns risk för människors liv och hälsa, bör det vanligen kunna anses proportionerligt att inspektion får ske, eftersom en ansökan om inspektion bör hanteras skyndsamt och bevisning kan hittas snabbt under inspektionen. Så kan vara fallet rörande de ovan nämnda artiklarna 18, 23.1 och 32.1.

Tech Sverige efterfrågar förtydliganden om vilka hänsyn och försiktighetsåtgärder som ska tas så att inte tredje man kan drabbas av åtgärder under en inspektion. Regeringen anser att risken för eventuell tredjemansskada ska beaktas vid proportionalitetsbedömningen, t.ex. i form av intrång i tredje mans rättsligt skyddade intressen. *Tidningsutgivarna* och *Svenska Journalistförbundet* anser att det bör förtydligas att den föreslagna bestämmelsen inte

kan tillämpas för att göra inspektioner på redaktioner med hänsyn till källskyddet enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. För att en sådan situation skulle kunna uppstå är det en förutsättning att den aktör som bedriver verksamhet vid redaktionen tillhandahåller en förmedlingstjänst enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller annars agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen (se artiklarna 2, 3 och 51.1 i förordningen). Inom EU-rätten finns ett skydd för mediernas frihet (artikel 11.2 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna). Vidare noterar regeringen att Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2015 s. 631 har uttalat att husrannsakan för att genom beslag komma åt viss information som finns på en elektronisk informationsbärare hos en tidningsredaktion i allmänhet är utesluten. Anledningen är att risken att förekomsten av annan information än den eftersökta, och som omfattas av källskydd och därmed av beslagsförbudet enligt 36 kap. 5 § sjätte stycket rättegångsbalken, påträffas vid en husrannsakan på en tidningsredaktion närmast är notorisk. Endast om det i det enskilda fallet är möjligt att mycket tydligt och snävt begränsa en genomsökning av informationsbäraren, och därmed minimera risken för att skyddad information röjs, kan en sådan husrannsakan på en tidningsredaktion vara förenlig med proportionalitetsprincipen. Av skäl 116 i EU:s förordning om digitala tjänster framgår att de behöriga myndigheterna ska tillämpa nationella regler om bl.a. förfaranden vid utövandet av sina befogenheter enligt förordningen. Regeringen bedömer att det Högsta domstolen uttalar om tillämpningen av proportionalitetsprincipen vid beslut om husrannsakan enligt rättegångsbalken (28 kap. 3 a§) är relevant även vid utövandet av tillsynsmyndigheternas befogenheter enligt den föreslagna kompletteringslagen. Det torde därmed i princip aldrig vara aktuellt att genomföra en inspektion på en redaktion (jfr prop. 2016/17:22 s. 156 och 157). Några särskilda bestämmelser om detta är därför inte heller nödvändiga.

Som regeringen återkommer till nedan kan en tillsynsmyndighet inte genomföra en inspektion om den enskilde motsätter sig det, utan får i ett sådant fall begära handräckning hos Kronofogdemyndigheten. Vidare föreslås att den enskilde ska ha rätt att följa de åtgärder som vidtas vid inspektionen och att tillkalla ett juridiskt biträde. Därmed har den enskilde goda möjligheter att bevaka att tillsynsmyndigheten inte går längre än vad som är nödvändigt vid utövandet av dess befogenheter.

Förutsättningarna för att en inspektion ska tillåtas bör sammanfattningsvis vara att det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna som följer av EU:s förordning om digitala tjänster inte följs, att det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas och att vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av den. Dessa kriterier bör vara kumulativa. Bestämmelser av sådan innebörd bör införas i kompletteringslagen.

Beslut bör få meddelas utan kommunikering med den som ansökan gäller

Innan ett förvaltningsbeslut fattas brukar som huvudregel den som berörs få tillfälle att yttra sig, men undantag kan göras bl.a. om det kan befaras att det

annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet (25 § förvaltningslagen). Eftersom överraskningsmomentet är viktigt vid en inspektion, kan det i normalfallet anses att det skulle påverka bevisläget negativt om den som ansökan avser får veta om åtgärden i förväg. I den nya lagen bör därför införas en särskild bestämmelse om att ett beslut om inspektion får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att inspektionen annars skulle förlora i betydelse.

Av samma skäl bör beslut om inspektion som har fattats utan att den som ansökan avser har fått tillfälle att yttra sig avvika från huvudregeln i 33 § förvaltningslagen om underrättelse om innehållet i ett beslut. I stället bör ett sådant beslut endast expedieras till den ansökande myndigheten och inte till den som ansökan gäller. Tillsynsmyndigheten bör dock överlämna beslutet till den hos vilken inspektion ska ske när inspektionen påbörjas. Bestämmelser av sådan innebörd bör införas i den nya lagen.

Försegling

Om inspektionen är omfattande eller om det finns andra komplicerande omständigheter kan inspektionen i slutet av dagen behöva försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar där inspektion pågår, för att kunna återuppta inspektionen följande arbetsdag. Tillsynsmyndigheter bör ges befogenhet att genomföra sådan försegling, motsvarande kommissionens befogenhet i artikel 69.2 e i EU:s förordning om digitala tjänster. Proportionalitet bör iaktas, i enlighet med förordningen och 5 § tredje stycket förvaltningslagen (se även avsnitt 8.1).

Förseglingen är en följd av domstolens beslut att tillåta inspektion. Denna åtgärd, liksom andra åtgärder som tillsynsmyndigheten vidtar i samband med inspektionen, är inte överklagbara beslut. Om den inspekterade motsätter sig försegling får myndigheten inte genomföra åtgärden. I stället kan myndigheten begära handräckning av Kronofogdemyndigheten (se vidare om detta under rubriken Tvångsåtgärder i detta avsnitt).

Regeringen anser att en tillsynsmyndighet bör ges en möjlighet till försegling vid genomförande av inspektion. En sådan bestämmelse bör därför införas i den nya lagen. I 5 kap. 6 § konkurrenslagen finns regler om försegling som bör tjäna som förlaga till bestämmelserna i den nya lagen.

Bruten försegling bör kunna leda till utredningsskadeavgift, se avsnitt 8.3.4 där frågan behandlas.

Ansökan om inspektion och beslutets innehåll

Ett beslut om inspektion bör innehålla vissa uppgifter som utgör ramen för förfarandet. Det bör även innehålla all nödvändig information till den som är föremål för inspektionen.

Ett beslut om inspektion bör därför innehålla information om vilken eller vilka myndigheter som ska genomföra inspektionen. Om flera svenska tillsynsmyndigheter vill genomföra en inspektion samtidigt, bör varje myndighet göra en egen ansökan. Ansökningarna kan behandlas samtidigt, men varje myndighet behöver visa att den har grund för inspektion. Enligt artikel 60 i

EU:s förordning om digitala tjänster kan samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet inleda och leda gemensamma undersökningar med deltagande av en eller flera andra berörda samordnare för digitala tjänster. Av skäl 130 framgår att gemensam undersökningsverksamhet kan inbegripa en rad olika åtgärder, bl.a. gemensamma inspektioner av lokaler. I samma skäl anges att även andra behöriga myndigheter bör kunna ansluta sig till den undersökning som föreslås av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, när så är lämpligt. En förutsättning för detta är dock att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet inte anser att ett alltför stort antal deltagande myndigheter kan påverka undersökningens effektivitet med beaktande av den påstådda överträdelsens särdrag och avsaknaden av direkta följder för tjänstemottagarna i dessa medlemsstater. När en svensk tillsynsmyndighet lämnar in en ansökan om inspektion bör den därför ange vilka samordnare för digitala tjänster och eventuella andra behöriga myndigheter från andra medlemsstater som ska delta i inspektionen. Om domstolen bifaller den tillsynsmyndighetens ansökan bör den även godkänna att de angivna samordnarna för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter från andra medlemsstater deltar i inspektionen.

Föremålet för och syftet med inspektionen behöver anges i beslutet, liksom när inspektionen ska börja. Inspektionen får fortgå så länge som den inspekterande myndigheten anser det behövs och därför bör tid för inspektionens avslutande inte anges. *Sveriges advokatsamfund* anser att ett beslut om inspektion bör precisera vilka föremål och handlingar som får eftersökas samt vilka utrymmen som får genomsökas på motsvarande sätt som regleras för inträngsundersökningar enligt exempelvis 9 kap. 8 § varumärkeslagen (2010:1877). Regeringen anser dock att kravet på att föremålet och syftet med inspektionen ska anges i beslutet, på motsvarande sätt som i 5 kap. 8 § konkurrenslagen, är tillräckligt för att åstadkomma en lämplig precisering av gränserna för inspektionen.

De befogenheter som den inspekterande myndigheten eller myndigheterna har i det enskilda fallet bör, som samfundet är inne på, tydligt framgå av beslutet så att den hos vilken inspektionen ska ske förstår det. En svensk tillsynsmyndighets befogenheter framgår av artikel 51.1 b och den nya lagen. Om behöriga myndigheter från andra medlemsstater deltar i enlighet med artikel 60 i EU:s förordning om digitala tjänster har dessa endast befogenheter som framgår av artikel 51.1, inte de ytterligare befogenheter som framgår av svensk lag. Kronofogdemyndighetens handräckningsbeslut fattas separat, vilket innebär att myndighetens befogenheter inte behöver ingå i inspektionsbeslutet.

Att den hos vilken inspektion ska genomföras har en skyldighet att underkasta sig inspektionen är innebörden av domstolens beslut och behöver inte regleras särskilt. Domstolen ska enligt artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster få förena beslutet om inspektion med vite. Om så sker kommer det att anges i beslutet. Till skillnad från utredningen anser regeringen emellertid inte att det behövs en bestämmelse i kompletteringslagen om att ett inspektionsbeslut ska innehålla en uppgift om huruvida beslutet har förenats med vite.

Ett beslut om inspektion bör gälla omedelbart, om rätten inte bestämmer något annat. Det innebär att inspektion kan påbörjas den dag och tid som anges i beslutet, även om den hos vilken inspektion sker överklagar beslutet. Bestämmelser om vad ett beslut om inspektion bör innehålla bör införas i kompletteringslagen.

Tvångsåtgärder

En tillsynsmyndighet får inte vid en inspektion med tvång genomföra en undersökningsåtgärd om den som inspekteras motsätter sig den. En ansökan om handräckning bör därför lämnas till Kronofogdemyndigheten innan inspektionen börjar.

Vid handräckning tillämpas bestämmelser i 16 kap. utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande och tvång får användas enligt vad som föreskrivs i 2 kap. 17 § utsökningsbalken för Kronofogdemyndighetens förrättningar i allmänhet. Kronofogdemyndighetens personal närvarar i ett sådant fall under hela inspektionen. Uppstår det en situation där handräckning behövs, kan Kronofogdemyndighetens tjänstemän fatta handräckningsbeslut. Handräckningsbesluten kan överklagas och därmed prövas åtgärden i domstol.

Kronofogdemyndigheten kan enligt 3 kap. 3 § utsökningsförordningen (1981:981) begära biträde av Polismyndigheten om förrättningsmannen kan antas möta motstånd vid förrättningen eller om sådant biträde av annan särskild anledning behövs för att förrättningen ska kunna genomföras.

Kronofogdemyndigheten bör dock inte underrätta den som inspektionen ska genomföras hos om handräckningsbeslutet innan verkställighet sker. Det innebär att 16 kap. 11 § utsökningsbalken inte blir tillämplig.

Beslut ska överlämnas till den som inspektionen avser

Inspektionsbeslutet bör alltid överlämnas till den hos vilken inspektionen ska genomföras, oavsett om den har sett beslutet tidigare. Det är lämpligt att vid inspektionens början lämna beslutet till den högst ansvarige som är på plats där inspektionen sker. Denne bör ges rimlig tid att läsa och förstå beslutet och, om så önskas, kontakta juridiskt biträde, se vidare om detta nedan. En sådan bestämmelse bör därför införas i kompletteringslagen.

Rätt att följa inspektionsåtgärderna och att tillkalla juridiskt biträde

Den hos vilken inspektionen sker bör ha rätt att följa åtgärderna som den eller de inspekterande vidtar under inspektionen. Den får dock inte på något sätt hindra åtgärderna.

Den som inspekteras bör ha rätt att tillkalla juridiskt biträde. Inspekterande myndigheter bör vänta på biträdets ankomst, om inte inspektionen därigenom onödigt fördröjs eller om inspektionen har beslutats utan att den som ansökningen avser fått tillfälle att yttra sig. Sveriges advokatsamfund lyfter fram vikten av att den som blir föremål för en inspektion får tillräckligt med tid för att påkalla juridiskt biträde innan inspektionen påbörjas. Frågan om hur lång tid inspektionen bör avvakta i väntan på att juridiskt biträde inställer sig får

bedömas från fall till fall. Det får avgöras bl.a. med beaktande av risken att bevis förvanskas eller undanhålls. Bestämmelser som reglerar dessa förhållanden bör införas i kompletteringslagen.

Återlämning av handlingar

Det framgår av artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster att den inspekterande myndigheten får beslagta uppgifter om en misstänkt överträdelse oavsett lagringsmedium. När de inte längre behövs för utredningen bör de lämnas tillbaka och förfaranderegler för detta bör inkluderas i lagen. Motsvarande bestämmelse finns i 5 kap. 6 c § konkurrenslagen.

Om den hos vilken inspektion har genomförts försatts i konkurs bör materialet lämnas till konkursförvaltaren och den som inspekterats bör underrättas.

Den som har inspekterats bör kunna begära att tillsynsmyndigheten lämnar tillbaka hela eller delar av materialet. Myndigheten bör då pröva om materialet fortfarande behövs. Om så är fallet bör myndigheten neka begäran i ett överklagbart beslut.

Det kan hända att material inte bör återlämnas mot bakgrund av att det är olagligt. Prövning bör i så fall ske i enlighet med befintliga materiella regler.

Kravet på återlämning bör dock inte gälla för kopior, oavsett form, som myndigheten har gjort. Vid den proportionalitetsavvägning som ska göras vid val mellan olika åtgärder för att uppnå samma syfte ska den minst ingripande åtgärden väljas. I detta sammanhang innebär det exempelvis att det får anses mindre ingripande att framställa och ta om hand en kopia av den information som finns lagrad på en hårddisk än att ta hand om hårddisken för att kunna söka efter information i myndighetens lokaler. På samma sätt är det mindre ingripande att kopiera originalhandlingar i stället för att ta med sig handlingarna till myndighetens lokaler för fortsatt granskning. Det torde endast i undantagsfall vara lämpligt att flytta material från det inspekterade företaget och det torde sällan finnas skäl att ta med originalhandlingar från företaget, åtminstone i de fall de kan kopieras (jfr prop. 2020/21:51 s. 88 och 89). Återlämningskravet bör därmed bli aktuellt endast i sällsynta fall. Det blir dock en fråga för rättstillämpningen att i det enskilda fallet bedöma om det är proportionerligt att ta hand om exempelvis originalhandlingar.

Inspektion som genomförs av eller tillsammans med kommissionen

Enligt artikel 69 i EU:s förordning om digitala tjänster har kommissionen befogenhet att själv fatta beslut om och genomföra inspektion. Kommissionen har i samband med detta möjlighet att bemyndiga vissa personer, inbegripet bl.a. tjänstemän hos samordnaren för digitala tjänster och andra tillsynsmyndigheter att delta i inspektionen. Det krävs inte ett godkännande av en nationell myndighet för genomförande av en sådan inspektion.

Artikel 69.8–9 i EU:s förordning om digitala tjänster innehåller bestämmelser om begäran om handräckning under en inspektion som har beslutats av kommissionen. Den tillsynsmyndighet som är svensk samordnare för digitala

tjänster bör begära handräckning av Kronofogdemyndigheten inför inspektion om de nödvändiga kriterierna är uppfyllda.

Artikel 69.10 i EU:s förordning om digitala tjänster handlar om de kontrollåtgärder en rättslig myndighet får vidta vid ansökan om handräckning. Det bör regleras att det som anges om rättslig myndighet i artikeln ska gälla för Kronofogdemyndigheten.

Bestämmelser av sådan innebörd bör införas i kompletteringslagen.

Det bör inte införas särskilda bestämmelser om ersättning vid inspektion

Tech Sverige anser att det bör övervägas om inspekterande myndighet ska ersätta den leverantör som är föremål för en inspektion vid större inspektioner som eventuellt begränsar verksamheten men som inte påvisar något fel eller visar sig ha varit ogrundad eller oproportionerlig. Av artikel 51.5 i EU:s förordning om digitala tjänster, 5 § förvaltningslagen och av de krav som föreslås gälla för att en inspektion ska tillåtas följer att ett beslut om inspektion bör tillåtas enbart om en sådan åtgärd är proportionerlig. Proportionalitetsprincipen gör sig även gällande under pågående inspektion, vilket innebär att de åtgärder som då vidtas ska stå i rimlig proportion till vad som står att vinna med åtgärden och att tillsynsmyndigheten bör överväga om syftet kan uppnås med en mindre ingripande åtgärd. Dessa proportionalitetsavvägningar utgör, enligt regeringen, tillräckligt skydd för den inspekterades intressen. Om det trots dessa krav på proportionalitet i de åtgärder som vidtas skulle visa sig att åtgärder har varit felaktiga och det har vållat skada för den enskilde finns det bestämmelser om skadeståndsansvar för det allmänna i skadeståndslagen (1972:207). Regeringen anser mot denna bakgrund att det saknas skäl att införa särskilda bestämmelser om rätt till ersättning för skada som har orsakats av en oproportionerlig, ogrundad eller på annat sätt felaktigt genomförd inspektion.

8.3.3 Advokatsekretess

Regeringens förslag: Undersökningsåtgärder som en tillsynsmyndighet vidtar får inte avse en skriftlig handling som skyddas av advokatsekretess. Om tillsynsmyndigheten och den som undersöks inte är överens om huruvida en viss handling omfattas av advokatsekretess ska myndigheten omedelbart försegla handlingen och skyndsamt överlämna den till domstol. Domstolen ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av undersökningsåtgärden.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen med regeringens. I utredningens förslag preciseras inte att det är tillsynsmyndigheten som ska överlämna handlingen till domstol. Vidare används uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Arbetsmiljöverket*, *Google Sweden AB*, *Journalistförbundet*, *Kommerskollegium*, *Myndigheten*

för delaktighet och Statens medieråd tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Domstolsverket påpekar att det är oklart om det enbart är den som innehar handlingen som får överlämna den till domstolen för prövning eller om det är så att även tillsynsmyndigheten har möjlighet att överlämna handlingen och därmed anhängiggöra målet.

Skälen för regeringens förslag: Som anges i avsnitt 8.1 ska EU:s förordning om digitala tjänster tolkas och tillämpas i enlighet med de grundläggande rättigheter som erkänns i stadgan, inbegripet yttrande- och informationsfriheten samt mediernas frihet och mångfald. För att säkerställa detta ska medlemsstaterna fastställa särskilda regler och förfaranden för utövandet av tillsynsmyndigheternas befogenheter som säkerställer ändamålsenliga skyddsmekanismer (se skäl 153 och artikel 51.6). I enlighet med skäl 116 bör tillsynsmyndigheten följa tillämpliga nationella regler om exempelvis lagstadgad tystnadsplikt. Sådana bestämmelser finns exempelvis i 5 kap. 11, 14 och 16 §§ konkurrenslagen.

Regeringen anser, i likhet med utredningen, att handlingar som omfattas av advokatsekretess bör undantas från alla undersökningsåtgärder i artikel 51.1 i EU:s förordning om digitala tjänster. En tillsynsmyndighet bör därför inte ha rätt att ta del av skriftliga handlingar som skyddas av advokatsekretess. Med skriftlig handling avses även elektroniskt lagrat material som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med hjälp av tekniska hjälpmedel.

Är det stridigt mellan tillsynsmyndighet och den som berörs av undersökningsåtgärder om vissa handlingar omfattas av sådan sekretess, bör myndigheten lägga dem i ett kuvert eller, om handlingen är digital, lägga den på separat lagringsmedium i ett kuvert som förseglas. Därefter bör domstol utan dröjsmål fatta beslut om huruvida handlingen omfattas av advokatsekretess. Frågan om vilken domstol som är rätt domstol behandlas i avsnitt 11. Utgångspunkten vid tillämpning av denna bestämmelse bör vara att i möjligaste mån ansluta sig till unionsrättens praxis om s.k. legal professional privilege. Bestämmelser om detta bör införas i kompletteringslagen och utformas efter förebild av motsvarande bestämmelser i konkurrenslagen (5 kap. 11, 14 och 16 §§). Som *Domstolsverket* påpekar bör det i lagtexten förtydligas att handlingen överlämnas till domstol av tillsynsmyndigheten.

Regeringen kan vidare konstatera att det i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen finns bestämmelser om tystnadsplikt. Reglerna tar sikte på mediernas rätt och skyldighet att skydda sina källor och innebär ett förbud för bl.a. den som har tagit befattning med tillkomsten eller utgivningen av en tryckt skrift att röja vad han eller hon då har fått veta om en källa eller upphovsperson som vill vara anonym (3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen). Motsvarande gäller även för andra grundlagsskyddade framställningar, bl.a. program i radio och tv (2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen). Möjligheten för det allmänna att få tillgång till denna typ av information regleras särskilt (se bl.a. 3 kap. 4 och 5 §§ tryckfrihetsförordningen och 2 kap. 4 och 5 §§ yttrandefrihetsgrundlagen). Regeringen anser att det, bl.a. mot bakgrund av skäl 116 och 153 samt artikel 51.6 i EU-förordningen, finns utrymme att beakta nationella regler om t.ex. källskydd. Tillsynsmyndighetens befogen-

heter begränsas således även av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Eftersom det följer redan av principen att grundlag har företräde framför vanlig lag, behöver detta inte anges särskilt (prop. 2011/12:175 s. 19).

8.3.4 Utredningsskadeavgift

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet får ta ut en utredningsskadeavgift om ett beslut om vissa av de undersökningsåtgärder som avses i EU:s förordning om digitala tjänster inte följs. Det gäller vid bristande efterlevnad av förelägganden att tillhandahålla information om en misstänk överträdelse av förordningen och vid bl.a. bruten försegling i samband med inspektion.

En utredningsskadeavgift får inte tas ut om den bristande efterlevnaden av undersökningsåtgärden omfattas av ett beslut som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet, eller om den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den bristande efterlevnaden ägde rum.

En utredningsskadeavgift får inte överstiga en procent av årsinkomsten eller den globala årsomsättningen för den som avgiften avser under det föregående räkenskapsåret.

Beslut om utredningsskadeavgift ska delges.

Utredningsskadeavgiften ska betalas till den tillsynsmyndighet som har beslutat om avgiften eller till den myndighet som tillsynsmyndigheten anger. Betalning ska ske inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Om utredningsskadeavgiften inte betalas i tid ska myndigheten som skulle ta emot avgiften lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen om indrivning av statliga fordringar m.m.

En utredningsskadeavgift tillfaller staten.

En beslutad utredningsskadeavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår en särskild bestämmelse om att verkställighet vid indrivning sker enligt utsökningsbalken. Utredningens förslag har vidare en annan språklig och lagteknisk utformning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, bl.a. *Domstolsverket, Förvaltningsrätten i Stockholm, Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Myndigheten för delaktighet* och *Åklagarmyndigheten*, tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Konkurrensverket påpekar att förfarandereglerna för utredningsskadeavgifter respektive sanktionsavgifter vid bristande efterlevnad är utformade på olika sätt trots att de har stora likheter. Konkurrensverket undrar dels om reglerna för dessa två avgifter borde ha samma struktur, dels om det är nödvändigt att använda olika begrepp för att det finns en avsedd skillnad eller om begreppsanvändningen kan göras enhetlig för att inte riskera osäkerhet i det avseendet.

Skälen för regeringens förslag

Sanktioner vid bristande efterlevnad av undersökningsåtgärder

Enligt artikel 51.2 första stycket c i EU:s förordning om digitala tjänster ska behöriga myndigheter, när det behövs för utförandet av deras uppgifter enligt förordningen, ha befogenhet att ge leverantörer av förmedlingstjänster böter, eller begära att en rättslig myndighet i den behöriga myndighetens medlemsstat gör detta, i enlighet med artikel 52 för bl.a. bristande efterlevnad av undersökningsförelägganden som utfärdas enligt punkten 1 i samma artikel. Av artikel 51.2 andra stycket framgår att även andra kan få böter för bristande efterlevnad av förelägganden som har utfärdas enligt punkten 1. Det gäller andra personer som agerar för ändamål som rör en leverantörs handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2. Enligt artikel 51.5 ska de åtgärder som en behörig myndighet vidtar bl.a. enligt artikel 51.2 vara effektiva, avskräckande och proportionella, med beaktande av i synnerhet arten, allvaret, frekvensen och varaktigheten av den överträdelse eller den misstänkta överträdelse som åtgärderna avser, liksom den ekonomiska, tekniska och operativa kapaciteten hos den berörda leverantören av förmedlingstjänster, när så är relevant. Denna princip bekräftas i fråga om sanktioner i artikel 52.2, där det anges att sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.

I artikel 52.3 anges att medlemsstaterna ska säkerställa att det högsta bötesbelopp som kan beslutas för tillhandahållande av oriktig, ofullständig eller vilseledande information och för underlåtenhet att svara eller korrigera oriktig, ofullständig eller vilseledande information eller underlåtenhet att underkasta sig en inspektion är en procent av årsinkomsten eller den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster eller personen under det föregående räkenskapsåret.

Regeringen anser att denna typ av sanktion också bör vara möjlig vid brott av försegling (se avsnitt 8.3.2). Regeringen bedömer däremot att befogenheten enligt artikel 51.1 c att be vissa personer att förklara all information som rör en misstänkt överträdelse, och att med alla tekniska medel spela in eller nedteckna svaren med deras samtycke inte kan vara ett sådant tvingande undersökningsföreläggande som avses i artikel 51.2 första stycket c i förordningen.

Utredningsskadeavgift i stället för böter

Böter är i Sverige en straffrättslig sanktion för en kriminaliserad gärning. Regeringen delar utredningens uppfattning om att det som i EU:s förordning om digitala tjänster benämns som böter i en svensk kontext bör avse administrativa sanktioner.

I 5 kap. 21–24 §§ i konkurrenslagen finns bestämmelser om sanktioner vid bristande efterlevnad av en undersökningsåtgärd som har beslutats enligt den lagen. En sådan sanktion benämns där utredningsskadeavgift. Regeringen anser att ordet utredningsskadeavgift även bör användas i kompletteringslagen för att benämna sanktionerna vid bristande efterlevnad av undersökningsåtgärder. Att

benämna sanktionerna på utredningsstadiet på detta sätt skiljer dessa från den sanktionsavgift som ska utgå vid bristande efterlevnad av skyldigheterna i förordningen. Utredningsskadeavgift bör mot denna bakgrund vara den form av sanktion som införs för bristande efterlevnad av undersökningsförelägganden som utfärdats med stöd av artikel 51.1 a eller b i EU:s förordning om digitala tjänster och även vid bristande efterlevnad av undersökningsåtgärder som vidtagits med stöd av kompletteringslagen.

Tillsynsmyndighet bör ges befogenhet att besluta om utredningsskadeavgift

Artikel 51.2 första stycket c i EU:s förordning om digitala tjänster lämnar åt medlemsstaten att välja om en behörig myndighet ska ha befogenhet att själv besluta om böter för bristande efterlevnad av undersökningsförelägganden eller att begära att en rättslig myndighet gör det. En bestämmelse om vilket alternativ som ska gälla i svensk rätt bör därför införas i den nya lagen.

Om en tillsynsmyndighet inte får befogenhet att besluta om utredningsskadeavgift måste den föra talan om detta i domstol, vilket skulle ta onödigt mycket tid och resurser av både myndigheten och domstolarna. För att ge tillsynsmyndigheten förutsättningar att utöva en effektiv tillsyn bör beslut om utredningsskadeavgift kunna fattas av tillsynsmyndigheten.

Myndighetsbeslut kan överklagas till domstol, vilket innebär att rätten till domstolsprövning av beslutet tillgodoses.

Förbud mot dubbelprövning

Europakonventionen och bl.a. dess sjunde tilläggsprotokoll gäller som svensk lag enligt lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. I 2 kap. 19 § regeringsformen finns ett förbud mot att meddela lag eller föreskrift som står i strid med Sveriges åtaganden enligt Europakonventionen. I artikel 4.1 i sjunde tilläggsprotokollet finns ett förbud mot dubbel lagföring eller dubbla straff. En motsvarande bestämmelse finns i artikel 50 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Detta förbud kallas ofta för dubbelprövningsförbudet. Denna rättighet innebär ett förbud mot dubbelprövning. Begreppet straff i den mening som avses i Europakonventionen anses även omfatta vite. I regelverk där det är möjligt att utfärda ett vitesföreläggande och ta ut en utredningsskadeavgift för samma överträdelse har det därför införts bestämmelser som syftar till att hindra en dubbelprövning. Dessa har utformats på så sätt att utredningsskadeavgift inte får beslutas om överträdelsen även omfattas av ett vitesföreläggande och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet, se t.ex. 5 kap. 22 § konkurrenslagen. En motsvarande bestämmelse bör införas i kompletteringslagen.

Utredningsskadeavgiftens storlek

Av artiklarna 51.5 och 52.2 i EU:s förordning om digitala tjänster följer att ett beslut om sanktion ska vara effektivt, proportionerligt och avskräckande. I skäl 117 i EU:s förordning om digitala tjänster utvecklas de ytterligare kriterier

som behöriga myndigheter ska beakta vid bestämmande av sanktionernas nivå. Där anges att medlemsstaterna ska beakta vilken typ av överträdelse det rör sig om, hur allvarlig den är, om den är återkommande och hur länge den pågått, med hänsyn till det allmänintresse som eftersträvas, omfattningen och typen av verksamhet som bedrivs samt den ekonomiska kapaciteten hos den som begått överträdelsen. Sanktionerna bör särskilt ta hänsyn till om leverantören av förmedlingstjänster systematiskt eller återkommande underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen samt, om så är lämpligt, antalet berörda tjänstemottagare, om överträdelsen är avsiktlig eller beror på försumlighet och om leverantören är verksam i flera medlemsstater. Vidare anges att om det i förordningen föreskrivs ett högsta belopp för böter bör detta högsta belopp gälla per överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster och utan att det påverkar anpassningen av bötesbeloppen för specifika överträdelser. Vidare följer det av skäl 117 att medlemsstaterna bör säkerställa att föreläggandet av böter för överträdelser i varje enskilt fall är ändamålsenligt, proportionellt och avskräckande genom att fastställa nationella regler och förfaranden i enlighet med förordningen, med beaktande av samtliga kriterier avseende de allmänna villkoren för att besluta om böter.

Vissa av de aspekter som bör beaktas enligt skäl 117 blir framför allt relevanta vid bristande efterlevnad av förordningens skyldigheter, medan andra är sådana som aktualiseras även vid bestämmande av en utredningsskadeavgift. De myndigheter som ska bestämma utredningsskadeavgiftens storlek har alltså att bedöma i vilken mån de uppräknade faktorerna ska beaktas i det enskilda fallet. Dessa myndigheter har även att beakta proportionalitetsprincipen i 5 § tredje stycket förvaltningslagen. Där anges att en myndighet får ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. Åtgärden får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot. Bestämmelserna utgör en kodifiering av den allmänna proportionalitetsprincip som har utvecklats i svensk praxis. Utvecklingen av proportionalitetsprincipen är sedan 1995 direkt kopplad till EU-rätten och Europakonventionen, men principen har fått ett vidare tillämpningsområde. Bestämmelserna i förvaltningslagen är avsedda att på ett generellt och mera tydligt sätt markera de åtaganden Sverige har enligt EU-rätten och Europakonventionen (se prop. 2016/17:180 s. 60, 62 och 290).

Som nämnts ovan anges i artikel 52.3 en begränsning av det högsta bötesbelopp som kan åläggas för tillhandahållande av oriktig, ofullständig eller vilseledande information och för underlåtenhet att svara eller korrigera oriktig, ofullständig eller vilseledande information eller underlåtenhet att underkasta sig en inspektion. Det högsta beloppet är en procent av årsinkomsten eller den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster eller personen under det föregående räkenskapsåret. Regeringen anser att denna begränsning av utredningsskadeavgiftens storlek bör anges i den kompletteringslagen.

Förfaranderegler

Möjligheten för en tillsynsmyndighet att besluta om utredningsskadeavgift bör kompletteras med bestämmelser om delgivning av beslut, betalning och preskription.

På grund av utredningsskadeavgiftens ingripande karaktär bör ett beslut om sådan avgift delges den betalningsskyldige enligt delgivningslagen (2010:1932).

En utredningsskadeavgift bör betalas till den tillsynsmyndighet som har fattat beslutet eller den myndighet som beslutande myndighet anger inom 30 dagar från det att beslutet om avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet. Detta lämnar utrymme för en tillsynsmyndighet att överlåta åt exempelvis Kammarkollegiet att ta emot betalning.

Om avgiften inte betalas i tid, bör den myndighet som ska ta emot betalningen vara skyldig att lämna den obetalda avgiften för indrivning. Av 3 kap. 1 § 6 utsökningsbalken följer att en förvaltningsmyndighets beslut som innefattar betalningsskyldighet och som får överklagas som t.ex. förvaltningsbesvär utgör en exekutionstitel (prop. 2021/22:206 s. 36). Det saknas därför behov av en särskild bestämmelse om att verkställighet av ett beslut om utredningsavgift får ske enligt utsökningsbalken. Utredningsskadeavgifter bör tillfalla staten.

Det är inte lämpligt att meddela ett beslut om utredningsskadeavgift om lång tid har förflutit sedan den bristande efterlevnaden ägde rum. Avgift bör därför inte få tas ut om den leverantör som anspråket riktar sig mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den bristande efterlevnaden ägde rum, jämför kommissionens preskriptionstid för åläggande av sanktioner i artikel 77 i EU:s förordning om digitala tjänster. Vidare bör det införas en preskriptionstid för verkställighet av avgiften. Enligt artikel 78 i EU:s förordning om digitala tjänster gäller en tid om fem år vid kommissionens tillsyn av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer. Av skäl 116 framgår att när de nationella myndigheterna utövar sina befogenheter kan de garantier som föreskrivs i fråga om kommissionens förfaranden enligt EU:s förordning om digitala tjänster fungera som en lämplig referenspunkt. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att avgiften bör preskriberas om verkställighet inte har skett inom fem år.

Bestämmelser av sådan innebörd bör införas i den kompletteringslagen. Som *Konkurrensverket* påpekar bör förfarandereglerna för utredningsskadeavgifter respektive sanktionsavgifter vara utformade på motsvarande sätt. Avgifterna aktualiseras dock vid olika situationer. Det förhållandet att en sanktionsavgift kommer i fråga vid överträdelser av skyldigheterna som följer direkt av EU:s förordning om digitala tjänster medan en utredningsskadeavgift får tas ut när en tillsynsmyndighets beslut om viss undersökningsåtgärd inte följs medför viss skillnad i begreppsanvändningen. Regeringen bedömer inte att denna diskrepans riskerar att innebära några problem vid tillämpningen av de bestämmelser som föreslås.

8.3.5 Vite vid beslut om undersökningsåtgärd

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet eller domstol som beslutar om en undersökningsåtgärd enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller kompletteringslagen får förena beslutet med vite. Det gäller vid förelägganden att tillhandahålla information om en misstänkt överträdelse av förordningen och vid inspektion.

Vitet får inte per dag överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den som föreläggandet avser. Omsättningen eller inkomsten ska avse det föregående räkenskapsåret, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningens förslag emellertid en annan språklig och lagteknisk utformning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Elsäkerhetsverket, Företagarna, Myndigheten för delaktighet, Digg, PTS* och *Tidningsutgivarna* tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Förvaltningsrätten i Karlstad anser att det bör förtydligas vilken myndighet eller vilka myndigheter som ska ansöka respektive besluta om utdömande av vite i vissa fall och påpekar att huvudregeln i 6 § viteslagen inte är klart tillämplig när en domstol, efter ansökan av myndighet, har förenat ett beslut med vite. I en sådan situation framstår det därmed som oklart vilken myndighet som ska ansöka om eller besluta om utdömande av vitet.

Skälen för regeringens förslag

Beslut om undersökningsåtgärder får förenas med vite

Enligt artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster ska behöriga myndigheter ha befogenhet att ålägga en leverantör av en förmedlingstjänst som omfattas av dess behörighet vite eller begära att en rättslig myndighet i samordnarens medlemsstat gör detta, vid bristande efterlevnad av undersökningsförelägganden som utfärdats enligt artikel 51.1. Av artikel 51.2 andra stycket framgår att vite kan åläggas även andra personer som agerar för ändamål som rör en leverantörs handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2.

Bestämmelsen om sanktionen i artikel 52.2 i EU:s förordning om digitala tjänster gäller också för viten. Enligt artikel 52.4 i EU:s förordning om digitala tjänster ska vite inte överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret per dag, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Befogenhet att förena ett beslut med vite

Regeringen delar utredningens bedömning om att den tillsynsmyndighet eller domstol som har befogenhet att besluta om en undersökningsåtgärd även bör

ges befogenhet att förena beslutet med vite. Regeringen anser dock inte att befogenheten enligt artikel 51.1 c att be vissa personer att förklara all information som rör en misstänkt överträdelse, och att med alla tekniska medel spela in eller nedteckna svaren med deras samtycke omfattas av de undersökningsförelägganden som avses i vitesbestämmelsen i artikel 51.2 första stycket d i förordningen. Bestämmelser som möjliggör att en tillsynsmyndighet förenar ett beslut med vite i enlighet med artikel 51.2 första stycket d bör införas i den nya lagen. Denna befogenhet gäller inte vid kallelse till förhör.

Utövandet av befogenheterna enligt förordningen får endast vidtas i enlighet med rätten till respekt för privatlivet och rätten till försvar, inbegripet rätten att höras och rätten till tillgång till handlingar i ärendet, och med effektiva rättsmedel för alla berörda parter (se artikel 51.6 och skäl 116 och 153). Utövandet av vissa undersökningsåtgärder, t.ex. ett föreläggande att tillhandahålla information, kan aktualisera frågor om sådana rättigheter. En skyldighet att lämna information under tvång kan vara oförenlig med rätten att inte belasta sig själv, vilket ingår i rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6 i Europakonventionen. Det förutsätter dock att den misstänkta överträdelsen är att jämföras med en anklagelse om brott i Europakonventionens mening (se Europadomstolens dom *Engel m.fl. mot Nederländerna* den 8 juni 1976). Så kan t.ex. vara fallet om överträdelsen kan resultera i sådana sanktioner som är att jämföras med straff i Europakonventionens mening (se t.ex. *Grande Stevens mot Italien* den 4 mars 2014, jfr *Müller–Hartburg mot Österrike* den 19 februari 2013). Rättigheten har en motsvarighet i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 47 och artikel 48). Tillsynsmyndigheter och domstolar ska vid sin tillämpning av befogenheten iaktta rätten att inte belasta sig själv. Det kan t.ex. innebära att ett föreläggande att tillhandahålla information således inte bör förenas med vite om det rör en överträdelse av förordningen som kan jämföras med en brottsanklagelse. Frågan om i vilka ytterligare situationer rätten att inte belasta sig själv kan få betydelse är dock svårbedömd och måste ytterst avgöras i rättstillämpningen med beaktande av den praxis som finns på området.

Vitets storlek

Bestämmelserna om sanktioner i artikel 52.2 i EU:s förordning om digitala tjänster och dess tillhörande skäl 117 som redogörs för ovan är även tillämpliga på viten. Ett vite ska alltså vara effektivt, proportionerligt och avskräckande. De myndigheter och domstolar som ska bestämma vitets storlek har vidare att bedöma i vilken mån de uppräknade faktorerna ska beaktas i det enskilda fallet.

Som nämnts ovan anges i artikel 52.4 i EU:s förordning om digitala tjänster en begränsning avseende vitets storlek. Enligt bestämmelsen ska vite inte överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret per dag, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet. Ingen sådan begränsning anges för viten som avser de som inte är leverantörer av förmedlingstjänster. Av bestämmelsen kan utläsas att vites-

bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster avser löpande vite. En bestämmelse om begränsning av vitets storlek motsvarande den i artikel 52.4 bör införas i kompletteringslagen.

Enligt 4 § tredje stycket i lagen (1985:206) om viten (viteslagen) får löpande vite inte tillämpas, om det av någon särskild föreskrift följer att vitet inte får överstiga ett visst högsta belopp. Enligt förarbetena till lagen motiveras detta främst av att det i sådana fall inte när föreläggandet meddelas går att förutse om maximibeloppet vid långvarig eller upprepad ohörsamhet från adressatens sida kommer att överskridas (prop. 1984/85:96 s. 51). Begränsningen av vitesbeloppet i EU:s förordning om digitala tjänster är dock formulerat på ett sådant sätt att den högsta dagliga nivån anges och inte en gräns för det totala vitet. Det innebär att vitet kan utgå inom ramarna för maximibeloppet även vid långvarig och upprepad ohörsamhet. Sådana bestämmelser bör därför införas i den nya lagen. Bestämmelserna som inriktar sig på den specifika situationen som följer av EU:s förordning om digitala tjänster blir s.k. *lex specialis* och har enligt 1 § andra stycket viteslagen företräde framför de allmänna bestämmelserna i 4 § tredje stycket samma lag.

Även om gränsen för vitesbeloppet som anges i EU:s förordning om digitala tjänster gäller enbart för leverantörer av förmedlingstjänster, bör samma gräns gälla för andra aktörer som kan få vite enligt förordningen. I annat fall skulle tredje man kunna bli föremål för mer kännbara sanktioner än leverantörer av förmedlingstjänster. Till den nu berörda kategorin hör andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör en leverantörs handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av förordningen, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2. samt anställda hos och företrädare för någon av dessa. De vitesbestämmelser som föreslås bör därför även vara tillämpliga vid beslut om vite som riktas mot dessa aktörer.

Förfarandebestämmelser

Förfaranderegler finns i viteslagen, förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen. *Förvaltningsrätten i Karlstad* efterfrågar ett klargörande om vilken eller vilka myndigheter som ska ansöka respektive besluta om utdömande av vite i vissa fall. Regeringen föreslår i avsnitt 11 att Förvaltningsrätten i Stockholm ska vara rätt domstol i mål enligt EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Det bör vidare införas en bestämmelse om att en ansökan om utdömande av vite enligt kompletteringslagen görs av tillsynsmyndigheten. Bestämmelsen bör gälla både i fall där tillsynsmyndigheten har förenat ett beslut med vite och då domstolen har gjort detsamma på ansökan av tillsynsmyndigheten (se avsnitt 11).

8.4 Åtgärder efter undersökning

Bestämmelser som rör behöriga myndigheters och domstolars befogenheter att efter utredning vidta åtgärder mot leverantörer av förmedlingstjänster för att få en överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster att upphöra finns i artikel 51.2–3. I samma artikel och i artikel 52 finns också bestämmelser om sanktioner mot leverantörerna. Liksom vad gäller undersökningar är vissa bestämmelser om befogenheter direkt tillämpliga och andra behöver närmare regleras i lag. Alla tillsynsåtgärder på detta stadium syftar till att förebygga eller avbryta bristande efterlevnad av förordningen.

8.4.1 Åtaganden

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet som godkänt ett åtagande och gjort det bindande får ändra eller återkalla beslutet om sakförhållandena som låg till grund för beslutet har ändrats, om den som beslutet avser agerar i strid med sitt åtagande eller om beslutet grundade sig på ofullständig, oriktig eller vilseledande information. Det gäller sådan information som tillhandahållits av den berörda leverantören eller andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör en leverantör av förmedlingstjänsts handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet, vilka rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse, inklusive organisationer som utför revisioner enligt bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. I utredningens förslag används uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 51.2 första stycket a i EU:s förordning om digitala tjänster ger behöriga myndigheter befogenhet att godkänna de åtaganden som erbjuds av leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet när det gäller leverantörens efterlevnad av EU:s förordning om digitala tjänster och att göra dessa åtaganden bindande. Det innebär att en behörig myndighet accepterar en leverantörs eget förslag om hur denne ska agera för att efterleva förordningen i ett enskilt fall och därigenom gör myndigheten förslaget rättsligt bindande.

Bestämmelsen är direkt tillämplig och ger behörig myndighet den aktuella befogenheten. För att tillsynsmyndighetens befogenheter ska vara tydliga för både enskilda och myndigheten bör en upplysning om dessa framgå av kompletteringslagen. Dessutom behöver förordningens bestämmelse om behöriga myndigheters befogenhet i fråga om åtaganden kompletteras med en regel som anger förutsättningar för att en myndighet som har fattat beslut om åtaganden ska kunna återkalla eller ändra sitt beslut. Åtaganden skulle riskera att bli meningslösa om en sådan möjlighet för myndigheten inte fanns. I artikel 71.2 i EU:s förordning om digitala tjänster anges förutsättningarna för att kommissionen ska få ompröva ett åtagande som den tidigare har gjort

bindande. En liknande bestämmelse finns i 3 kap. 4 § andra stycket konkurrenslagen. I kompletteringslagen bör det införas bestämmelser som ger en tillsynsmyndighet möjlighet att ändra eller återkalla ett beslut om att godkänna och göra ett åtagande bindande om sakförhållandena som låg till grund för beslutet har ändrats, om den som beslutet avser agerar i strid med sitt åtagande eller om beslutet grundade sig på ofullständig, oriktig eller vilseledande information. Det bör gälla sådan information som tillhandahållits av den berörda leverantören eller andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör en leverantör av förmedlingstjänsts handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet, vilka rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse, inklusive organisationer som utför revisioner enligt bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster.

Myndighetens beslut om att göra ett åtagande bindande bör inte ha någon påverkan för tredje part på så sätt att det skulle hindra en sådan part från att begära sådan ersättning som avses i artikel 54 i EU:s förordning om digitala tjänster eller med stöd av någon annan lag eller svenska rättsprinciper med anledning av överträdelsen.

8.4.2 Föreläggande med anledning av bristande efterlevnad av förordningen

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet ska i enlighet med EU:s förordning om digitala tjänster få beordra att överträdelser upphör och föreskriva avhjälpande åtgärder som står i proportion till överträdelsen och som är nödvändiga för att få överträdelsen att faktiskt upphöra.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster anges att behörig myndighet ska ha befogenhet att beordra att överträdelser upphör och, när så är lämpligt, att föreskriva avhjälpande åtgärder som står i proportion till överträdelsen och som är nödvändiga för att få överträdelsen att faktiskt upphöra, eller begära att en rättslig myndighet i samordnarens medlemsstat gör detta. Förordningen lämnar i detta fall alltså öppet för medlemsstaterna att bestämma om en tillsynsmyndighet ska kunna fatta sådana beslut eller om den ska vända sig till domstol för att den ska fatta ett sådant beslut.

Regeringen delar utredningens bedömning att en tillsynsmyndighet, bl.a. av effektivitetsskäl, bör kunna få besluta om förelägganden av detta slag utan att vända sig till domstol. I kompletteringslagen bör det därför införas bestämmelser som ger en tillsynsmyndighet behörighet att besluta om sådana förelägganden som avses i artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster.

8.4.3 Åtgärdsplan

Regeringens förslag: I kompletteringslagen införs en upplysning om att en tillsynsmyndighet har befogenhet att kräva att förmedlingstjänstleverantörers ledningsorgan utan onödigt dröjsmål granskar en pågående överträdelse, antar och presenterar en åtgärdsplan med nödvändiga åtgärder, säkerställer att leverantören vidtar dessa åtgärder och rapporterar vilka åtgärder som har vidtagits. Ett sådant beslut får förenas med vite.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Behöriga myndigheter ges i artikel 51.3 första stycket a i EU:s förordning om digitala tjänster vissa befogenheter som de kan använda när de har uttömt alla andra befogenheter enligt artikel 51, men överträdelsen inte har åtgärdats eller fortsätter och orsakar allvarlig skada som inte kan undvikas genom utövandet av andra befogenheter som finns att tillgå enligt unionsrätten eller nationell rätt. Behöriga myndigheter får då kräva att ledningsorganen hos leverantörer av förmedlingstjänster, som omfattas av deras medlemsstats behörighet, utan onödigt dröjsmål granskar situationen och antar och presenterar en åtgärdsplan med de åtgärder som är nödvändiga för att få överträdelsen att upphöra, säkerställer att leverantören vidtar dessa åtgärder och rapporterar vilka åtgärder som har vidtagits.

Befogenheten att vidta en sådan åtgärd och vad den innebär följer direkt av artikel 51.3 första stycket a i förordningen. För att kompletteringslagen ska ge en helhetsbild i fråga om de befogenheter som en tillsynsmyndighet förfogar över bör det införas en upplysning om denna befogenhet.

Av artikel 51.5 och artikel 52.2 i samma förordning följer bl.a. att beslut om åtgärdsplan enligt artikel 51.3 första stycket a får förenas med vite, se vidare avsnitt 8.4.5.

En bestämmelse om att sådana beslut om åtgärdsplan får förenas med vite bör införas i den nya lagen.

Inga särskilda bestämmelser om förfarande behöver införas med anledning av denna befogenhet.

8.4.4 Begränsning av tillgång till tjänst eller onlinegränssnitt

Regeringens förslag: I kompletteringslagen införs en upplysning om att en tillsynsmyndighet har befogenhet att under vissa omständigheter begära att domstol beslutar om en tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till den tjänst som berörs av överträdelsen eller till det onlinegränssnitt hos leverantören av förmedlingstjänster på vilket överträdelsen skett.

Domstol får besluta om en sådan tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt. Ett sådant beslut får förenas med vite.

Ett sådant beslut om tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt gäller omedelbart, om domstolen inte bestämmer något annat.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår inte att beslutet ska gälla omedelbart, om domstolen inte bestämmer något annat. I utredningens förslag används vidare uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Föreningen för digitala fri- och rättigheter*, *Ifpi Sverige*, *Internetstiftelsen*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Myndigheten för delaktighet* och *Tech Sverige* tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Förvaltningsrätten i Karlstad framhåller att det inte uttryckligen framgår av förslaget till lag med kompletterande bestämmelser att dessa beslut får förenas med vite. Det är enligt förvaltningsrättens mening oklart om artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster ska anses medföra en befogenhet för behörig myndighet att förena ålägganden enligt artikel 51.3 första stycket i förordningen om digitala tjänster med vite. Förvaltningsrätten lyfter vidare fram vikten av att det ska finnas en tydlig rättslig grund för att få förena ett beslut med vite.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 51.3 i EU:s förordning om digitala tjänster ges en behörig myndighet befogenhet att bl.a. begära att en rättslig myndighet i medlemsstaten beslutar om en tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst som berörs av en överträdelse eller, i vissa fall, till det onlinegränssnitt hos leverantören av förmedlingstjänster på vilket en överträdelse skett.

Artikeln uppställer dock följande rekvisit som måste vara uppfyllda för att myndigheten ska få göra en sådan begäran:

1. Den behöriga myndigheten har uttömt sina befogenheter enligt artikel 51, inklusive befogenheten om åtgärdsplan i artikel 51.3 första stycket a, för att se till att en överträdelse upphör.
2. Överträdelsen har inte åtgärdats eller fortsätter.
3. Överträdelsen orsakar allvarlig skada som inte kan undvikas genom utövandet av andra befogenheter som finns att tillgå enligt unionsrätten eller nationell rätt. Överträdelsen orsakar allvarlig skada som inte kan undvikas genom utövandet av andra befogenheter som finns att tillgå enligt unionsrätten eller nationell rätt.
4. Överträdelsen innebär ett brott som innefattar ett hot mot människors liv eller säkerhet.

Som huvudregel ska den behöriga myndigheten, enligt artikel 51.3 andra stycket, först uppmana berörda parter att inom en tidsperiod om minst två veckor inkomma med skriftliga synpunkter på de åtgärder som myndigheten anger att den avser att begära från dem. Myndigheten ska då även ange vilken eller vilka adressaterna för åtgärderna kommer att vara.

Leverantören av förmedlingstjänster, den eller de avsedda adressaterna och varje annan tredje part som visar ett legitimt intresse ska ha rätt att delta i förfarandet inför domstolen.

De åtgärder som beslutas ska stå i proportion till överträdelsens art, allvar, frekvens och varaktighet, och inte medföra en orimlig begränsning av tillgången till laglig information för mottagarna av den berörda tjänsten.

Enligt artikel 51.3 tredje stycket ska begränsningen av tillgången gälla under en period av fyra veckor, med möjlighet för domstolen att ge den behöriga myndigheten rätt att förlänga perioden med ytterligare perioder av samma längd, med förbehåll för ett maximalt antal förlängningar som fastställs av domstolen. Den behöriga myndigheten ska endast förlänga perioden i fall då den, med beaktande av rättigheterna och intressena för alla parter som berörs av begränsningen och av alla relevanta omständigheter, anser att leverantören av förmedlingstjänster har underlåtit att vidta de nödvändiga åtgärderna för att få överträdelsen att upphöra, och den tillfälliga begränsningen inte innebär en orimlig begränsning av tjänstemottagarens tillgång till laglig information, med beaktande av antalet tjänstemottagare som påverkas och förekomsten av lämpliga och lättillgängliga alternativ.

Vid bedömningen av alla relevanta omständigheter ska den behöriga myndigheten beakta eventuell information från leverantören av förmedlingstjänster, adressaten eller adressaterna eller annan tredje part som har visat ett legitimt intresse.

Om den behöriga myndigheten anser att villkoren i punkterna a och b är uppfyllda men inte kan göra någon ytterligare förlängning av perioden enligt tredje stycket, ska den, enligt artikel 51.3 fjärde stycket, lämna en ny begäran till domstolen enligt första stycket b.

Bestämmelserna i artikel 51.3 är direkt tillämpliga både i fråga om befogenheten för behörig myndighet att under vissa förutsättningar begära att en rättslig myndighet ska besluta om begränsning av tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt och att en domstol får fatta ett sådant beslut. I artikeln anges också vissa förfaranderegler som myndigheten har att följa och det klargörs vilka intressenter som har rätt att delta i domstolsförfarandet. Inte heller dessa bestämmelser kräver kompletteringar i nationell rätt. I likhet med bedömningen i fråga om andra befogenheter som följer direkt av förordningen anser regeringen att det i den nya lagen bör införas en upplysning om myndighetens befogenheter enligt artikel 51.3.

I kompletteringslagen bör dock regleras vilken domstol som är behörig att fatta beslut enligt artikel 51.3. Regeringen anser att Förvaltningsrätten i Stockholm bör vara rätt domstol för frågor som följer av EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. (se vidare avsnitt 11 där domstolsfrågor behandlas närmare).

Som *Förvaltningsrätten i Karlstad* påpekar kan det ifrågasättas om artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster ger ett tydligt stöd för att med vite förena ett beslut om en tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till den tjänst som berörs av en överträdelse eller till det onlinegränssnitt hos leverantören av förmedlingstjänster på vilket överträdelsen skett.

Regeringen anser att det följer av artiklarna 51.5 och 52.2 i samma förordning att bl.a. beslut om sådan begränsning som regleras artikel 51.3 första stycket b får förenas med vite. I annat fall hade åtgärden inte kunnat anses vara effektiv och avskräckande med beaktande av i synnerhet arten och allvaret av överträdelsen. Regeringen lägger i detta avseende särskilt vikt vid att sådana beslut kommer i fråga först när en tillsynsmyndighet har uttömt alla andra möjligheter enligt artikel 51 i EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen för att se till att en överträdelse upphör, bl.a. meddelat beslut om olika typer av åtgärder som förenas med vite, och överträdelsen inte har åtgärdats eller fortsätter och orsakar allvarlig skada som inte kan undvikas genom utövandet av andra befogenheter som finns att tillgå enligt unionsrätten eller nationell rätt. Att i en sådan situation inte få förena beslutet med vite riskerar att göra åtgärden verkningslös. Regeringen anser därför, i likhet med utredningen, att det i kompletteringslagen bör regleras att sådana beslut får förenas med vite.

8.4.5 Vite vid beslut som syftar till att avhjälpa bristande efterlevnad av EU:s förordning om digitala tjänster

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet får förena vissa beslut med vite för att säkerställa att en överträdelse upphör.

Gränsen för vitesbeloppet som gäller för ett vite som har beslutats i samband med en undersökningsåtgärd gäller också för vite som har förenats med ett beslut som syftar till att avhjälpa bristande efterlevnad av EU:s förordning om digitala tjänster.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. I utredningens förslag anges inte särskilt att befogenheten även omfattar beslut enligt artikel 51.3 första stycket a. Vidare används uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Föreningen för digitala fri- och rättigheter*, *Ifpi Sverige*, *Justitiekanslern*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Myndigheten för delaktighet* och *Tech Sverige* tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Arbetsmiljöverket anser att det behöver förtydligas om det finns en risk att en leverantör utsätts för dubbelbestraffning om en myndighet kräver att en leverantör ska avlägsna, visa en varning eller att åtkomsten begränsas till innehåll på ett onlinegränssnitt samtidigt som en tillsynsmyndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster vidtar åtgärder mot samma leverantör.

Skälen för regeringens förslag

Enligt artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster ska behöriga myndigheter ha befogenhet att ålägga en leverantör av en förmedlingstjänst som omfattas av dess behörighet, vite, eller begära att en rättslig

myndighet i samordnarens medlemsstat gör detta, vid bristande efterlevnad av förordningen.

Enligt artikel 51.5 i samma förordning ska de åtgärder en tillsynsmyndighet vidtar vid utövandet av sina befogenheter enligt samma artikel vara effektiva, avskräckande och proportionella, med beaktande av i synnerhet arten, allvaret, frekvensen och varaktigheten av den överträdelse eller den misstänkta överträdelse som åtgärderna avser, liksom den ekonomiska, tekniska och operativa kapaciteten hos den berörda leverantören av förmedlingstjänster, när så är relevant. Vidare, som nämns i avsnitt 8.1, ska medlemsstaterna enligt artikel 51.6 i förordningen fastställa särskilda regler och förfaranden för utövandet av befogenheten och säkerställa att allt utövande är förenat med ändamålsenliga skyddsmekanismer som fastställs i den tillämpliga nationella rätten i överensstämmelse med stadgan och med unionsrättens allmänna principer.

Av artikel 52.2 i EU:s förordning om digitala tjänster följer vidare att sanktioner ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. Förordningen innehåller även en begränsningsregel. Enligt artikel 52.4 ska vite inte överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret per dag, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Befogenhet att förena ett beslut med vite

Regeringen föreslår i avsnitt 8.4.3 att en tillsynsmyndighet ska få förena ett beslut om åtgärdsplan enligt artikel 51.3 första stycket a med vite. En tillsynsmyndighet får vidare, enligt förslaget i avsnitt 8.4.2, beordra att överträdelser upphör och föreskriva avhjälpande åtgärder som står i proportion till överträdelsen och som är nödvändiga för att få överträdelsen att faktiskt upphöra i enlighet med artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster. I likhet med utredningen anser regeringen att tillsynsmyndigheten bör få förena sådana beslut med vite.

I kompletteringslagen bör det införas bestämmelser om att en tillsynsmyndighet får förena förelägganden för åtgärder enligt artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster med vite. I bestämmelsen bör det förtydligas att befogenheten även omfattar beslut enligt artikel 51.3 första stycket a. Möjligheten för domstol att förena ett beslut om tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt enligt artikel 51.3 första stycket b med vite behandlas i avsnitt 8.4.4.

Arbetsmiljöverket lyfter frågan om det finns en risk för att en leverantör av en förmedlingstjänst utsätts för dubbelbestraffning om en myndighet kräver att den ska avlägsna, visa en varning eller att åtkomsten begränsas till innehåll på ett onlinegränssnitt samtidigt som en tillsynsmyndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster vidtar åtgärder mot samma leverantör. De möjligheter att vidta åtgärder som en tillsynsmyndighet har enligt EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen syftar till att utreda eller sanktionera överträdelser av de skyldigheter som följer av EU:s förordning om digitala

tjänster, inte av skyldigheter som följer av andra nationella författningar eller EU-rättsakter. Förordningen ger alltså inte grund för utfärdande eller verkställighet av sådana förelägganden som Arbetsmiljöverket syftar på (jfr skäl 31). En tillsynsmyndighet får begära att domstol beslutar om en tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst som berörs av en överträdelse av förordningen eller till det onlinegränssnitt hos leverantören av förmedlingstjänster på vilket överträdelsen skett. En förutsättning för ett sådant beslut är att överträdelsen inte har åtgärdats eller fortsätter och orsakar allvarlig skada samt att överträdelsen innebär ett brott som innefattar ett hot mot människors liv eller säkerhet. Även denna bestämmelse tar sikte på överträdelser av förordningens bestämmelser. Regeringen anser därför inte att det finns en risk för att en leverantör av förmedlingstjänst drabbas av en dubbelbestraffning i fall då en tillsynsmyndighet har vidtagit åtgärder mot leverantören på grund av en överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster samtidigt som en annan tillsynsmyndighet vidtar åtgärder mot samma leverantör på grund av överträdelser av andra nationella författningar eller EU-rättsakter. Bestämmelserna i artiklarna 9.3 och 10.3 i EU:s förordning om digitala tjänster tillförsäkrar vidare att tillsynsmyndigheten enligt förordningen får information om de förelägganden som andra tillsynsmyndigheter riktar mot en leverantör av en förmedlingstjänst. Skulle situationen uppstå att de olika tillsynsmyndigheterna uppmärksammar ett agerande från leverantörens sida som utgör en överträdelse av både EU:s förordning om digitala tjänster och annan lagstiftning har myndigheterna att beakta förbudet mot dubbelprövning.

Vitets storlek

Som behandlas i bl.a. avsnitt 8.3.4 ska en sanktion vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. Förordningen anger också vissa andra kriterier som tillsynsmyndigheter ska beakta vid bestämmande av nivån på sanktionen i ett enskilt fall. Det handlar om vilken typ av överträdelse det rör sig om, hur allvarlig den är, om den är återkommande och hur länge den pågått, med hänsyn till det allmänintresse som eftersträvas, omfattningen och typen av verksamhet som bedrivs samt den ekonomiska kapaciteten hos den som begått överträdelsen. Sanktionerna bör vidare särskilt ta hänsyn till om leverantören av förmedlingstjänster systematiskt eller återkommande underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster och, om så är lämpligt, antalet berörda tjänstemottagare, om överträdelsen är avsiktlig eller beror på försumlighet och om leverantören är verksam i flera medlemsstater. Om det i EU:s förordning om digitala tjänster föreskrivs ett högsta belopp för viten bör det gälla per överträdelse och utan att det påverkar anpassningen av vitesbeloppen för specifika överträdelser. Vidare följer det av skäl 117 att medlemsstaterna bör säkerställa att föreläggandet av viten för överträdelser i varje enskilt fall är ändamålsenligt, proportionerligt och avskräckande genom att fastställa nationella regler och förfaranden i enlighet med förordningen, med beaktande av samtliga kriterier avseende de allmänna villkoren för åläggande av viten. Regeringen delar utredningens bedömning om att dessa skäl är

tillämpliga vid bedömningen inför ett beslut om vite enligt kompletteringslagen utan att bestämmelser om dem behöver införas i lagen.

I avsnitt 8.3.5 behandlar regeringen innebörden av vitesbestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster och föreslår att en bestämmelse som anger ett högsta vitesbelopp ska införas i kompletteringslagen. Bestämmelsen som föreslås och de överväganden som görs där blir även tillämpliga för viten som har förenats med ett beslut som syftar till att avhjälpa bristande efterlevnad av EU:s förordning om digitala tjänster.

8.5 Interimistiska beslut om åtgärder

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet får bestämma att ett beslut att beordra att en överträdelse upphör eller som föreskriver en avhjälpan åtgärd som är nödvändig för att en överträdelse faktiskt ska upphöra ska gälla omedelbart i avvaktan på ett slutligt beslut.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningens förslag har emellertid en annan lagteknisk och språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Sveriges Radio föreslår att det ska införas en bestämmelse som preciserar att den proportionalitetsbedömning som ska göras vid interimistiska åtgärder särskilt ska beakta grundläggande rättigheter som yttrande- och informationsfrihet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 51.2 första stycket i EU:s förordning om digitala tjänster ska behörig myndighet, när det behövs för efterlevnadskontroll, ha befogenhet att vidta interimistiska åtgärder eller begära att den behöriga rättsliga myndigheten gör detta, för att undvika risk för allvarlig skada.

I skäl 114 anges bl.a. att interimistiska åtgärder, som kan inbegripa förelägganden om att upphöra med eller avhjälpa en viss påstådd överträdelse, inte bör gå utöver vad som är nödvändigt för att säkerställa att allvarlig skada förhindras i avvaktan på det slutliga beslutet. Av artikel 51.5 framgår vidare att åtgärderna som en behörig myndighet vidtar enligt bl.a. artikel 51.2 ska vara effektiva, avskräckande och proportionella, med beaktande av i synnerhet arten, allvaret, frekvensen och varaktigheten av den överträdelse eller den misstänkta överträdelse som åtgärderna avser, liksom den ekonomiska, tekniska och operativa kapaciteten hos den berörda leverantören av förmedlingstjänster, när så är relevant.

Tillsynsmyndigheten blir den som kommer att ha information om en överträdelse i ett visst ärende och har därmed bäst förutsättningar att bedöma om risk för allvarlig skada föreligger. Vidare talar brådskan vid fara för allvarlig skada för att ett beslut om interimistisk åtgärd bör fattas av tillsynsmyndighet i stället för av domstol.

Beslut om interimistiska åtgärder bör gälla omedelbart, om inget annat anges. Det innebär att de gäller tills det finns ett slutligt beslut som vunnit laga kraft.

Domstol kan dock inhibera myndighetens beslut om interimistiska åtgärder efter överklagande.

I kompletteringslagen bör det mot denna bakgrund införas bestämmelser som ger en tillsynsmyndighet rätt att bestämma att ett beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller enligt kompletteringslagen ska gälla omedelbart i enlighet med artikel 51.2 första stycket e i förordningen.

I likhet med den bedömning som görs i avsnitt 8.1 anser regeringen att det saknas skäl att införa en bestämmelse om att särskilt beakta grundläggande fri- och rättigheter vid proportionalitetsbedömningen inför interimistiska åtgärder enligt förordningen, som *Sveriges Radio* föreslår.

9 Sanktionsavgifter

9.1 En tillsynsmyndighet får besluta om sanktionsavgifter

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet får besluta om sanktionsavgifter.

En sanktionsavgift ska tas ut av en leverantör av en förmedlingstjänst som överträder någon av sina skyldigheter enligt artiklarna 11.1, 11.3, 12.1, 13.1, 14.6, 16.4, 18.1, 24.1, 24.2, 24.3, 26.2, 26.3, 30.1, 30.6, 31.1, 32.1 eller 32.2 i EU:s förordning om digitala tjänster, i den ursprungliga lydelsen.

En sanktionsavgift ska även tas ut vid överträdelse av ett åtagande som gäller skyldigheter i samma artiklar som en tillsynsmyndighet har gjort bindande med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster eller kompletteringslagen.

En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet, eller om den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. I utredningens förslag används uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet. Enligt utredningens förslag får behörig myndighet avgöra om en sanktionsavgift ska tas ut vid överträdelse.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Kammarrätten i Stockholm*, *Polismyndigheten*, *PTS* och *Svenskt Näringsliv* tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det. *Sveriges Radio* framhåller vikten av att det inte införs sanktionsavgift vid överträdelse av artikel 23.1 på grund av risken för att alltför snäva, eller ogrundade, manuella eller automatiska bedömningar ska göras vid bedömningen av om ett visst innehåll är olagligt. Sådana bedömningar skulle riskera att begränsa tjänstemottagarnas tillgång till fri och oberoende information, menar *Sveriges Radio*.

Arbetsmiljöverket påpekar att om myndigheten kräver att en leverantör av informationssamhällets tjänster avlägsnar, visar en varning för eller begränsar åtkomsten till innehåll på ett onlinegränssnitt samtidigt som en tillsynsmyndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster vidtar åtgärder mot samma leverantör finns det risk för att leverantören utsätts för dubbelbestraffning, vilket behöver undvikas genom förtydligande. *Konsumentverket* anser att det bör övervägas om sanktionsavgift även ska få tas ut vid en överträdelse av artikel 28.2 i EU:s förordning om digitala tjänster då bestämmelsen stämmer väl in på beskrivningen av sådana bestämmelser som till sin beskaffenhet lämpar sig för sanktionsavgift vid överträdelse.

Skälen för regeringens förslag

Sanktioner vid överträdelser av skyldigheter som fastställs i förordningen

Enligt artikel 52.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska medlemsstaterna fastställa regler för sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i förordningen som görs av leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa tillämpas i enlighet med artikel 51. Sanktionerna ska, enligt artikel 52.2, vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Behöriga myndigheter ska enligt artikel 51.2 första stycket c och andra stycket ha befogenhet att besluta om böter, eller begära att en rättslig myndighet i medlemsstaten gör detta, i enlighet med artikel 52 för bristande efterlevnad av förordningen.

Det högsta bötesbelopp som ska kunna beslutas för underlåtelse att fullgöra en skyldighet som fastställs i förordningen är, enligt artikel 52.3, sex procent av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret.

Sanktionsavgift i stället för böter

I EU:s förordning om digitala tjänster överlämnas åt medlemsstaterna att fastställa sanktioner för överträdelser av förordningen. Det ställs dock ett krav på att sanktionerna ska kunna tillämpas i enlighet med bestämmelserna i artikel 51. Böter, som är den sanktion som anges i artikel 51.2 första stycket c, är i Sverige en straffrättslig sanktion för en kriminaliserad gärning. Som påföljd för överträdelser av författningsbestämmelser som inte ingår i det straffrättsliga systemet finns sanktionsavgift, som är den administrativa motsvarigheten till böter. Huvudregeln i svensk rätt är att sanktionsavgifter bygger på strikt ansvar, dvs. avgiften tas ut oberoende av om det finns uppsåt eller oaktsamhet. Detta ligger i linje med skyldigheterna i EU:s förordning om digitala tjänster, vilka inte innehåller något subjektivt rekvisit rörande uppsåt eller oaktsamhet. Regeringen instämmer mot denna bakgrund i utredningens bedömning att kompletterande bestämmelser om sanktioner vid överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster bör avse sanktionsavgift i stället för böter.

Tillsynsmyndighet bör ges befogenhet att besluta om sanktionsavgift

Artikel 51.2 första stycket c i EU:s förordning om digitala tjänster lämnar utrymme för att välja domstol eller tillsynsmyndighet för beslut om sanktionsavgift. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att den tillsynsmyndighet som ansvarar för tillsynen av bestämmelserna som överträdelsen avser bör få fatta beslut om sanktionsavgift för överträdelsen.

Utgångspunkter för bedömningen av vilka överträdelser som bör leda till sanktionsavgift

Av artikel 52 i EU:s förordning om digitala tjänster följer att medlemsstaterna ska bestämma vilka överträdelser av förordningen som ska kunna leda till sanktionsavgifter. Det bör då övervägas vilka bestämmelser i förordningen som till sin beskaffenhet lämpar sig för sanktionsavgift vid en överträdelse. I regeringens skrivelse En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn (skr. 2009/2010:79 s. 46) anges följande om utformningen av sanktionsavgifter.

Utformningen av en sanktionsavgift vid tillsyn bör uppfylla de principer om sanktionsavgifters användningsområde och utformning som angavs i förarbetena till bestämmelsen om förverkande i 36 kap. 4 § brottsbalken (prop. 1981/82:142 s. 77). Enligt dessa principer bör sanktionsavgifter användas inom områden där regelöverträdelser är särskilt frekventa eller där det föreligger speciella svårigheter med att beräkna storleken av den vinst eller besparing som uppnås i det enskilda fallet. Avgifter bör vidare endast förekomma inom speciella och klart avgränsade rättsområden där det relativt lätt kan fastställas om en överträdelse skett eller inte. [...] Om avgiftsskyldigheten ska bygga på ett strikt ansvar bör förutsättas att det finns starkt stöd för en presumtion om att överträdelser inte kan förekomma annat än som en följd av uppsåt eller oaktsamhet.

I EU:s förordning om digitala tjänster finns vissa bestämmelser där

- det är svårt att beräkna storleken av vinst eller besparing som en leverantör av en förmedlingstjänst uppnår i det enskilda fallet,
- bestämmelsen är tillräckligt tydlig för att det relativt lätt ska kunna fastställas om en bristande efterlevnad har skett eller inte, eller
- det finns stöd för en presumtion om att bristande efterlevnad endast kan förekomma som följd av uppsåt eller oaktsamhet.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att sanktionsavgifter inte bör komma i fråga för bestämmelser där det finns risk för negativ påverkan på grundläggande fri- och rättigheter, något som även *Sveriges Radio* och *Sveriges advokatsamfund* understryker vikten av. En sådan bestämmelse är skyldigheten i artikel 23.1 avseende åtgärder och skydd mot missbruk. Om en leverantör av en onlineplattform skulle kunna drabbas av sanktionsavgift vid överträdelse av artikel 23.1, finns det en risk för att leverantören blir alltför sträng i sina bedömningar av om visst material är uppenbart olagligt. Detta skulle kunna leda till alltför omfattande avstängningar av tjänstemottagare, vilket kan

medföra negativa effekter på yttrande- och informationsfriheten. Vid överträdelse av denna bestämmelse skulle ett föreläggande som förenats med vite, som ger möjlighet till rättelse utan att någon sanktion döms ut, vara en lämpligare åtgärd.

Överträdelser som bör kunna leda till sanktionsavgift

Konsumentverket anser att det bör övervägas om sanktionsavgift även ska få tas ut vid överträdelse av artikel 28.2 i EU:s förordning om digitala tjänster då denna stämmer väl in på beskrivningen av bestämmelser som till sin beskaffenhet lämpar sig för sanktionsavgift vid överträdelse. Enligt bestämmelsen får leverantörer av onlineplattformar inte presentera annonser på sina gränssnitt som bygger på profilering enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679 med hjälp av tjänstemottagarens personuppgifter när de med rimlig säkerhet är medvetna om att tjänstemottagaren är minderårig. Regeringen anser att det är av stor vikt att minderåriga inte utsätts för annonser som riktas mot dem baserat på deras personuppgifter. Leverantörer av onlineplattformar har därför ett ansvar att säkerställa att så inte sker i de fall de med rimlig säkerhet är medvetna om att mottagaren är minderårig. Regeringen konstaterar dock att bestämmelsen förutsätter att leverantören med rimlig säkerhet är medveten om att tjänstemottagaren är minderårig. En sådan lydelse är inte tillräckligt tydlig för att, i enlighet med de kriterier som anges ovan, det relativt lätt ska kunna fastställas om en bristande efterlevnad har skett. Bestämmelsen är inte heller sådan att det kan antas att bristande efterlevnad endast kan förekomma som följd av uppsåt eller oaktsamhet och är därmed svår-förenlig med en ordning som bygger på strikt ansvar. En överträdelse av artikel 28.2 i EU:s förordning om digitala tjänster bör därför inte leda till att en sanktionsavgift tas ut.

Med utgångspunkt i de överväganden som görs ovan anser regeringen att överträdelser av följande bestämmelser i förordningen bör kunna leda till sanktionsavgift:

- artikel 11.1 och 11.3 om kontaktpunkter för medlemsstaternas myndigheter, kommissionen och nämnden,
- artikel 12.1 om kontaktpunkter för tjänstemottagare,
- artikel 13.1 om rättsliga företrädare,
- artikel 14.6 om offentliggörande av allmänna villkor,
- artikel 16.4 om mekanismer för anmälan och åtgärder,
- artikel 18.1 om anmälan av misstanke om brott, inklusive bestämmelsen om anmälan till viss myndighet enligt förslaget i kompletteringslagen,
- artikel 24.1–3 om transparensrapporteringskyldigheter för leverantörer av onlineplattformar,
- artikel 26.2 och 26.3 om annonsering på onlineplattformar,
- artikel 30.1 och 30.6 om näringsidkares spårbarhet,
- artikel 31.1 om inbyggd överensstämmelse, och
- artikel 32.1 och 32.2 om rätt till information.

I nationell rätt görs hänvisningar till EU-förordningar avseende straffsanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i en sådan förordning som regel som statiska

hänvisningar. En sådan ordning innebär en hänvisning till bestämmelserna i förordningen i dess ursprungliga lydelse. Det saknas skäl att avvika från denna ordning vid införande av regler för sanktionsavgifter vid överträdelser av EU:s förordning om digitala tjänster.

I kompletteringslagen bör sammanfattningsvis införas en bestämmelse om att en tillsynsmyndighet ska ta ut en sanktionsavgift vid överträdelse av bestämmelserna i förordningen som anges ovan. I avsnitt 9.2 behandlas tillsynsmyndighetens möjlighet att avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis i vissa fall.

Förbud mot dubbelprövning

I avsnitt 8.3.4 föreslår regeringen att det ska införas bestämmelser om förbud mot dubbelprövning i samband med beslut om utredningsskadeavgift. Dubbelprövningsförbudet gör sig även gällande i fall där det är möjligt att utfärda ett föreläggande som förenas med vite och ta ut en sanktionsavgift för samma överträdelse. I författningar som möjliggör sådana beslut införs därför bestämmelser som syftar till att hindra att någon blir lagförd eller straffad två gånger för samma gärning. Dessa bestämmelser har utformats på så sätt att sanktionsavgift inte får beslutas om överträdelsen även omfattas av ett vitesföreläggande och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vite. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att en sådan bestämmelse bör införas i kompletteringslagen.

Eftersom en ansökan om utdömande av vite utgör hinder mot ett beslut om sanktionsavgift avseende samma omständigheter bör tillsynsmyndigheten noga överväga om en sådan ansökan är nödvändig när det samtidigt kan vara aktuellt att besluta om en sanktionsavgift.

Regeringen bedömer det som osannolikt att den omvända situationen skulle uppstå, dvs. att en beslutad sanktionsavgift skulle utgöra hinder mot ett föreläggande eller utdömande av vite. Ett vitesföreläggande syftar till att få enskilda att vidta en åtgärd eller underlåta att göra något, dvs. att påverka ett framtida handlande. En sanktionsavgift däremot syftar till att utdöma en sanktion för ett tidigare agerande. Ett vitesföreläggande som beslutas efter en sanktionsavgift kan därför inte omfatta samma händelse. Regeringen bedömer vidare att det inte är sannolikt att tillsynsmyndigheten skulle använda sig av ett vitesföreläggande eller ansöka om utdömande av vite för en överträdelse för vilken en sanktionsavgift har beslutats (jfr prop. 2021/22:136 s. 363 och 364). Regeringen konstaterar därför att risken för dubbelbestraffning i den beskrivna situationen är mycket osannolik och därför inte motiverar en bestämmelse om förbud mot dubbelprövning.

Vissa överträdelser av bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster kan inträffa flera gånger. Varje gång kan då anses vara en ny överträdelse. Bedömningen av om det är fråga om en överträdelse eller flera överträdelser torde emellertid inte alltid vara okomplicerad. Detta gäller bl.a. när det är fråga om överträdelser som pågår under en tid och avser t.ex. rutiner, allmänna villkor, rekommendationssystem, onlinegränssnitt eller information som är bristfällig. Viss vägledning om vad som anses vara en eller flera överträdelser

och hur överträdelserna ska preciseras och konkretiseras kan sökas i straffprocessuell praxis.

En leverantör av förmedlingstjänst kan bli föremål för en straffrättslig process med anledning av det innehåll som sprids via tjänsten, t.ex. genom åtal för ett medverkansbrott eller med stöd av lagen (1998:112) om elektroniska anslagstavlor. Gränsdragningsfrågor om vad som kan utgöra dubbel bestraffning i dessa situationer bör överlämnas till rättstillämpningen.

Preskription

På samma sätt som vid bedömningen i fråga om behov av att införa en preskriptionstid för beslut om utredningsskadeavgift (se avsnitt 8.3.4) anser regeringen att det inte är lämpligt att meddela ett beslut om sanktionsavgift om lång tid har förflutit sedan överträdelserna av bestämmelsen eller åtagandet som kan leda till sanktionsavgift ägde rum. En sanktionsavgift bör därför inte få tas ut om den leverantör som anspråket riktar sig mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelserna ägde rum. En bestämmelse av denna innebörd bör införas i kompletteringslagen.

9.2 Sanktionsavgiftens storlek

Regeringens förslag: En sanktionsavgift ska bestämmas till minst 5 000 kronor och högst sex procent av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret.

Tillsynsmyndigheten får avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis om överträdelserna är ringa eller ursäktliga och leverantören vidtar åtgärder för rättelse, om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot leverantören och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. I utredningens förslag anges inte omständigheterna som kan leda till att en tillsynsmyndighet avstår helt eller delvis från sanktionsavgift i lagen.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om detta förslag.

Skälen för regeringens förslag: Sanktionsavgifter kan vara utformade på olika sätt. De kan avse på förhand bestämda belopp, ett beloppsintervall eller vara kopplade till omsättningen i näringsverksamheten. Utgångspunkten bör i detta fall vara att sanktionsavgifterna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande i enlighet med artikel 52.2 i EU:s förordning om digitala tjänster. Vidare följer av artikel 51.5 att tillsynsmyndigheten inför ett sådant beslut ska beakta arten, allvaret, frekvensen och varaktigheten av den överträdelse som sanktionen avser, liksom den ekonomiska, tekniska och operativa kapaciteten hos den berörda leverantören av förmedlingstjänster, när så är relevant. Av skäl 117 framgår vidare att hänsyn även ska tas till det allmänintresse som

eftersträvas med bestämmelsen. Sanktionerna bör särskilt ta hänsyn till om leverantören av förmedlingstjänster systematiskt eller återkommande underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen samt, om så är lämpligt, antalet berörda tjänstemottagare, om överträdelsen är avsiktlig eller beror på försumlighet och om leverantören är verksam i flera medlemsstater.

EU:s förordning om digitala tjänster ställer tydliga krav på medlemsstater att säkerställa att sanktioner vid överträdelse av förordningen ska vara bl.a. proportionerliga. Regeringen konstaterar att de proportionalitetsbedömningar som en tillsynsmyndighet behöver göra vid tillämpningen av dessa bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster även ska göras i enlighet med 5 § tredje stycket förvaltningslagen (proportionalitetsprincipen behandlas närmare i avsnitt 8.1 och 8.3.4).

Sanktionsavgifter ska kunna beslutas även vid överträdelser som framstår som mindre allvarliga. Beloppsintervallet för sanktionsavgifter varierar mellan olika rättsområden, från 1 000 kronor som lägsta nivå, upp till 20 000 000 kronor för de allvarligaste överträdelserna, se t.ex. resegarantilagen (2018:1218) och lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Ett lägsta belopp bör emellertid bestämmas för att avgiften inte ska vara helt obetydlig. Denna miniminivå får inte vara så hög att effekten blir orimlig för ett företag som nyligen startat en verksamhet i mindre skala. Enligt regeringens bedömning är, mot denna bakgrund, 5 000 kronor en rimlig lägsta nivå på sanktionsavgiften.

Av artikel 52.3 i EU:s förordning om digitala tjänster framgår att det högsta bötesbelopp som kan beslutas för underlåtelse att fullgöra en skyldighet som fastställs i förordningen är sex procent av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret. Högsta belopp för en sanktionsavgift enligt kompletteringslagen bör bestämmas i enlighet med denna gräns.

I och med att sanktionsavgiftssystemet bygger på ett strikt ansvar bör det finnas utrymme för att sätta ned sanktionsavgiften eller låta den helt falla bort under vissa omständigheter. Som utredningen föreslår kan det vara fallet om överträdelsen är ringa eller ursäktlig och leverantören i fråga vidtar åtgärder för rättelse, om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot leverantören och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften. Till skillnad från utredningen anser regeringen att de omständigheter som kan leda till att en tillsynsmyndighet sätter ned sanktionsavgiften eller avstår från att ta ut den bör regleras i lagen. En bestämmelse av sådan innebörd bör därför införas.

9.3 Bestämmelser om förfarandet vid beslut om sanktionsavgifter

Regeringens förslag: Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

Sanktionsavgiften ska betalas till den tillsynsmyndighet som har beslutat om avgiften eller till den myndighet som tillsynsmyndigheten anger.

Betalning ska ske inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska myndigheten som skulle ta emot avgiften lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen om indrivning av statliga fordringar m.m. En sanktionsavgift tillfaller staten.

En beslutad sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningens förslag har emellertid en annan språklig utformning.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om detta förslag.

Skälen för regeringens förslag: I likhet med regeringens förslag om utredningsskadeavgift (se avsnitt 8.3.4) behövs det vissa kompletterande förfaranderegler som ska gälla för sanktionsavgifter. Det avser regler om exempelvis delgivning, betalning och preskription (se även avsnitt 9.1 där frågan om preskription för beslut om sanktionsavgift behandlas). De övervägande som regeringen har gjort i fråga om utredningsskadeavgifter gäller även för sanktionsavgifter. Samma förfarandebestämmelser som föreslås för utredningsskadeavgift bör därmed gälla för sanktionsavgift. I korthet innebär bestämmelserna att

- delgivning av sanktionsavgiftsbeslut bör ske,
- en sanktionsavgift bör betalas till den tillsynsmyndighet som har fattat beslutet, eller till den myndighet som tillsynsmyndighet anger, inom 30 dagar eller inom den angivna längre tiden,
- en obetalad sanktionsavgift bör vara föremål för indrivning,
- en sanktionsavgift bör tillfalla staten, och
- en femårig preskriptionstid för verkställighet av sanktionen bör införas.

10 Avgifter

Regeringens förslag: En tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin verksamhet enligt EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifterna.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utredningens förslag anges inte verksamhet enligt rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen. Vidare avser rätten att meddela föreskrifter enligt utredningens förslag avgiftssystemets utformning. I utredningens förslag används vidare uttrycket behörig myndighet i stället för tillsynsmyndighet.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I skäl 111 i EU:s förordning om digitala tjänster anges att förordningen inte påverkar medlemsstaternas möjlighet att

inrätta finansieringsmekanismer baserade på en tillsynsavgift som tas ut från leverantörer av förmedlingstjänster enligt nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten. Detta gäller förutsatt att den tas ut från leverantörer av förmedlingstjänster som har sitt huvudsakliga etableringsställe i medlemsstaten i fråga, att den är strikt begränsad till vad som är nödvändigt och proportionellt för att täcka kostnaderna för fullgörandet av de uppgifter som tilldelats tillsynsmyndigheten enligt förordningen, med undantag för de uppgifter som tilldelats kommissionen, och att tillräcklig transparens säkerställs när det gäller uttag och användning av en sådan tillsynsavgift.

I likhet med utredningen anser regeringen att det bör införas bestämmelser som ger en tillsynsmyndighet möjlighet att ta ut avgifter för sin verksamhet enligt EU:s förordning om digitala tjänster, kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Möjligheten till avgiftsuttag bör även avse verksamhet enligt rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen.

Regeringen anser vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör ges rätt att meddela föreskrifter om avgifterna. Sådana föreskrifter kan exempelvis avse avgift för tillsyn eller avgiftsuttag vid certifiering av organ för tvistlösning utanför domstol enligt artikel 21 i EU:s förordning om digitala tjänster eller för hanteringen av ansökningar om att bli utsedd till betrodd anmälare enligt artikel 22 i samma förordning, eller andra föreskrifter som kan behövas för att tillsynsmyndigheten ska kunna ta ut avgifter för den verksamhet som anges i denna lag.

11 Hur mål inleds och handläggs i domstol

11.1 Behörig domstol och överklaganden

Regeringens förslag: Förvaltningsrätten i Stockholm ska vara rätt domstol i mål enligt EU:s förordning om digitala tjänster och rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen samt kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

En ansökan om utdömande av vite som har beslutats med stöd av kompletteringslagen görs av tillsynsmyndigheten.

En tillsynsmyndighets beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster och rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen samt enligt kompletteringslagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska få överklagas.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Utredningens förslag överensstämmer huvudsakligen inte med regeringens. Utredningen föreslår inte att målen ska koncentreras till en viss utpekad domstol. Utredningen föreslår inte heller att det ska införas särskilda

bestämmelser om ansökan om utdömande av vite, överklagande eller prövningstillstånd.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Domstolsverket*, *Journalistförbundet*, *Kommerskollegium*, *Myndigheten för delaktighet* och *Svenskt Näringsliv* tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Förvaltningsrätten i Karlstad och *Förvaltningsrätten i Stockholm* efterfrågar närmare överväganden och förtydliganden av vilken domstol som ska vara behörig att pröva överklaganden av myndigheternas beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster och den nya lagen. Vidare efterfrågar förvaltningsrätterna ett förtydligande av vilken förvaltningsrätt som ska vara behörig att pröva en ansökan från myndigheterna och påpekar att det inte finns någon allmänt tillämplig forumregel i ansökningsmål. Även frågan om vilken förvaltningsrätt som ska vara behörig att pröva om advokatsekretess gäller för en viss handling bör klargöras, påpekar förvaltningsrätterna. Förvaltningsrätten i Stockholm anför vidare att det i betänkandet föreslås att PTS, Myndigheten för press, radio och tv och Konsumentverket ska vara behöriga myndigheter och konstaterar att överklaganden enligt kompletteringslagen kan ske till Förvaltningsrätten i Stockholm och Förvaltningsrätten i Karlstad. Förvaltningsrätten anser att det finns anledning att överväga om mål enligt den nya lagen ska koncentreras till en viss utpekad förvaltningsdomstol, vilket skulle göra det lättare för en domstol att upparbeta kompetens på området. Vidare efterfrågar förvaltningsrätten ett förtydligande om det ska krävas prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt.

Konsumentverket anser att Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen ska vara behöriga i mål som rör artikel 25 om mörka mönster, artikel 26 vad avser annonser med kommersiellt syfte, artikel 27 om transparens i rekommendationssystemet och artikel 28.2 när det gäller annonser med kommersiellt syfte. Myndigheten påpekar att dessa artiklar i EU:s förordning om digitala tjänster reglerar frågor som ligger nära marknadsföringsrätten och anser därför att Patent- och marknadsdomstolarna har bäst förutsättningar att skapa en enhetlig praxis. Även *Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen)* påpekar att det inte kan uteslutas att framtida domstolsprövningar enligt förordningen till stor del kommer att ske på områden som har nära beröring med marknadsföringsrätten. Hovrätten påpekar att det innebär att praxisbildningen på ett område som inbegriper marknadsföringsrättsliga bedömningar kan komma att ske i två parallella ordningar. En med Högsta förvaltningsdomstolen som högsta instans vid prövning enligt EU:s förordning om digitala tjänster å ena sidan och den ordning som gäller för patent- och marknadsdomstolarna å andra sidan. Hovrätten anser att denna fråga behöver belysas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. *Konkurrensverket* anser att det inte är tydligt vid vilken förvaltningsrätt en ansökan om inspektion ska lämnas in och anför att lämpligheten av att sprida ansökningar på fler förvaltningsrätter beroende på vilken myndighet som ansöker om inspektion kan ifrågasättas. Myndigheten anser att frågan om en specifik förvaltningsrätt bör pekas ut för handläggningen bör övervägas.

Skälen för regeringens förslag

Mål som följer av EU:s förordning om digitala tjänster bör prövas av allmän förvaltningsdomstol

Allmän förvaltningsdomstol är som huvudregel rätt domstol för enskilda överklagande av myndighetsbeslut enligt 40 § förvaltningslagen. Patent- och marknadsdomstolen är dock rätt domstol för mål enligt marknadsföringslagen. Som *Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen)* och *Konsumentverket* påpekar kommer domstolarnas prövning enligt EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen i vissa frågor att ha en nära beröring med marknadsföringsrätten. Det rör sig om prövningar enligt artikel 25 om utformning och organisering av onlinegränssnitt, artikel 26 i fråga om annonsering med kommersiellt syfte på onlineplattformar, artikel 27 om transparens i rekommendationssystemet och vissa ärenden rörande artikel 28 om skydd av minderåriga online. En fördel med att utse patent- och marknadsdomstolarna till rätt instans för beslut i sådana frågor är att domstolarna redan besitter särskild sakkunskap om marknadsföringsrätt. Bedömningen av om ett visst innehåll på en förmedlingstjänst utgör en kommersiell annons enligt EU:s förordning om digitala tjänster har tydliga gemensamma inslag med frågan om liknande innehåll bedöms som marknadsföring enligt marknadsföringslagen (2008:486). Ytterligare en fördel med en sådan ordning är, som *Svea hovrätt (Patent- och marknadsöverdomstolen)* är inne på, att praxisbildningen på ett område som inbegriper marknadsföringsrättsliga aspekter skulle ske inom samma domstolsordning. Det skulle bidra till en mera enhetlig och förutsebar rättstillämpning på det marknadsrättsliga området.

En ordning där vissa frågor enligt EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen prövas av allmänna förvaltningsdomstolar och andra av patent- och marknadsdomstolarna har dock nackdelar. Den främsta är att vissa bedömningar enligt EU:s förordning om digitala tjänster och den nya lagen skulle ske i två olika domstolsordningar. Detta skulle leda till att samma fråga i vissa fall skulle bedömas av Högsta förvaltningsdomstolen som högsta instans och av Patent- och marknadsöverdomstolen eller Högsta domstolen i andra. Det skulle kunna leda till divergerande praxis inom flera frågor i EU:s förordning om digitala tjänster än det som skulle vara fallet på det marknadsrättsliga området som berörs. Regeringen anser mot denna bakgrund att prövningar enligt EU:s förordning om digitala tjänster och rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen samt enligt kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen bör ske i allmän förvaltningsdomstol. Det bör leda till en mera ändamålsenlig, enhetlig och förutsebar tillämpning av förordningen i Sverige.

Förvaltningsrätten i Stockholm bör vara rätt domstol i mål som följer av EU:s förordning om digitala

Regeringen har gett Konsumentverket, Mediemyndigheten och PTS i uppdrag att vara behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster. Som *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar innebär en sådan uppdelning att

överklaganden av Mediemyndighetens och PTS:s beslut skulle kunna ske till Förvaltningsrätten i Stockholm och av Konsumentverkets beslut till Förvaltningsrätten i Karlstad. Förvaltningsrätten anser att det finns anledning att överväga om målen enligt förordningen och kompletteringslagen bör prövas av en viss utpekad förvaltningsdomstol för att på så sätt skapa bättre förutsättningar för att kompetens på området upparbetas. Med utgångspunkt i den uppdelning av tillsynsmyndigheternas ansvarsområde som regeringen har beslutat kan det antas att flertalet mål enligt förordningen och den nya lagen skulle prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm vid en tillämpning av den allmänna forumregeln i 14 § andra stycket i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. Förvaltningsrätten i Karlstads prövning skulle vara begränsad till vissa bestämmelser i förordningen som rör konsumentförhållanden. Samma bestämmelser skulle dock prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm i övriga fall. De frågor som Förvaltningsrätten i Karlstad skulle pröva hade alltså varit begränsade i förhållande till prövningen av övriga bestämmelser i förordningen. Regeringen bedömer vidare att merparten av målen kommer att kräva särskild kunskap om tillhandahållandet av olika typer av förmedlingstjänster, något som kan bli svårt att uppnå och upprätthålla om målen sprids på flera förvaltningsrätter. Dessa omständigheter talar för att målen som följer av EU:s förordning om digitala tjänster bör koncentreras till en domstol. En sådan ordning kan medföra att domstolen skulle upparbeta särskild kompetens om förmedlingstjänster och innebörden av de krav som EU:s förordning om digitala tjänster ställer på dem som tillhandahåller sådana tjänster. Det skapar ytterligare förutsättningar för en ändamålsenlig, enhetlig och förutsebar tillämpning av förordningen i Sverige. Detsamma gäller i fråga om Kammarrätten i Stockholm, som i förekommande fall överprövar förvaltningsrättens avgöranden.

Regeringen anser mot denna bakgrund att Förvaltningsrätten i Stockholm bör vara exklusivt forum i mål om EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, kompletteringslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Det innebär att även ansökningar från en tillsynsmyndighet och frågor om advokatsekretess i ärenden som rör förordningen bör prövas av förvaltningsrätten.

Förvaltningsrätten i Stockholm blir därmed även rätt domstol för ansökningar om utdömande av vite som har beslutats med stöd av kompletteringslagen. Det bör vara tillsynsmyndigheten som gör en sådan ansökan. Det bör gälla både i de fall där tillsynsmyndigheten har förenat ett beslut med vite och då förvaltningsrätten har gjort detsamma på ansökan av en tillsynsmyndighet.

En tillsynsmyndighets beslut som följer av EU:s förordning om digitala tjänster bör få överklagas till samma domstol. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätt.

Kompletterande bestämmelser av sådan innebörd bör införas i kompletteringslagen.

11.2 Skyndsam handläggning

Regeringens förslag: Mål som rör inspektion eller tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt ska handläggas skyndsamt.

Förvaltningsrätten ska vara domför med en lagfaren domare ensam vid avgörande av dessa mål.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med utredningens. I utredningens förslag anges att även prövning av frågan om en handling omfattas av advokatsekretess och av ett framställt inhibitionsyrkande ska ske med skyndsamhet. Utredningen föreslår inte några särskilda bestämmelser om rättens sammansättning vid avgörande av mål som föreslås handläggas skyndsamt.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, har inga synpunkter på förslaget.

Förvaltningsrätten i Karlstad anser att det bör ges ytterligare vägledning om förhållandet mellan det skyndsamhetskrav som ska gälla för vissa måltyper och den ordinarie processen i allmän förvaltningsdomstol, särskilt i fråga om bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen om muntlig förhandling och kommunikering. Det kan, enligt förvaltningsrätten, exempelvis förtydligas om avsikten är att mål om advokatsekretess bör avgöras inom en eller ett fåtal dagar från det att målen kommer in till domstolen. Vidare uppmärksammar förvaltningsrätten om att det bör övervägas om de mål som ska handläggas skyndsamt bör läggas till bland undantagen av 17–18 §§ lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. I annat fall riskeras att förvaltningsrätterna inte kan hantera mål av nu nämnda slag med den skyndsamhet som förordas, anför förvaltningsrätten.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det kan ifrågasättas om det är nödvändigt att ange i kompletteringslagen att inhibitionsyrkanden ska hanteras skyndsamt och anför att den föreslagna formuleringen skulle kunna leda till uppfattningen att inhibitionsyrkanden i andra sammanhang inte ska hanteras skyndsamt.

Skälen för regeringens förslag: Vissa mål är av sådan karaktär att de behöver handläggas skyndsamt. En ansökan om inspektion bör hanteras på detta sätt eftersom det finns risk för att bevis förvanskas.

En ansökan om begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.3 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster är en åtgärd som en tillsynsmyndighet kan vidta i fall där en överträdelse orsakar allvarlig skada och överträdelsen utgör ett brott som innefattar ett hot mot människors liv eller säkerhet. Med hänsyn till dessa omständigheter bör en ansökan om sådan begränsning givetvis handläggas skyndsamt.

Med anledning av *Förvaltningsrätten i Karlstads* funderingar vill regeringen anföra följande. Exakt hur lång tid en prövning av ett mål bör ta kan vara svårt att avgöra på förhand utan måste bedömas från fall till fall. Skyndsamhetskravet innebär inte att andra tillämpliga bestämmelser om t.ex.

kommunikation m.m. inte är tillämpliga. Regeringen anser inte att det bör regleras någon exakt tidpunkt för när ett mål ska vara avgjort.

Mot denna bakgrund anser regeringen att det i kompletteringslagen bör införas bestämmelser om skyndsamt handläggning för dessa mål.

Förvaltningsrätten i Karlstad uppmärksammar vidare att en förvaltningsrätt kan sakna förutsättningar för att hantera målen med den skyndsamt som bestämmelserna kräver om det inte införs särskilda regler om domstolens sammansättning som möjliggör att förvaltningsrätten avgör ett sådant mål med en lagfaren domare ensam. Bestämmelserna som möjliggör att en förvaltningsrätt avgör ett mål i en sådan sammansättning finns i 18 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. Av paragrafen framgår att en förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam vid avgörande av flera olika typer av mål, bl.a. mål av enkel beskaffenhet och mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen eller någon annan skatteförfattning. Som förvaltningsrätten är inne på syftar bevissäkring enligt skatteförfarandelagen på att skaffa underlag för en tillsynsmyndighets utredning om en eventuell överträdelse (jfr prop. 1993/94:151 s. 100 och prop. 2010/11:165 s. 885–888.). Det är fråga om samma syfte som de bestämmelser om inspektion som regeringen föreslår ska gälla enligt kompletteringslagen. Regeringen noterar vidare att prövningen i mål om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen har likheter med mål om prövning om en viss handling omfattas av advokatsekretess. Frågan om en viss handling omfattas av advokatsekretess utgör vidare ett hinder mot undersökning av handlingen. En sådan situation kan uppkomma vid flera av de undersökningsåtgärder som kan vidtas enligt förordningen, bl.a. i samband med inspektion. Med hänsyn till intresset av en effektiv tillsyn bör en fördröjning av undersökningsåtgärder undvikas, särskilt i fråga om åtgärder där den kan leda till skada för utredningen. Regeringen föreslår därför att en sådan fråga ska prövas av domstolen utan dröjsmål (se avsnitt 8.3.3).

Dessa omständigheter talar för att mål om inspektion och om advokatsekretess är av sådan beskaffenhet som kan anses vara lämpliga för avgörande av en ensam lagfaren domare. Behovet av ett skyndsamt avgörande är särskilt framträdande i mål om begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt. Den fara i dröjsmål som aktualiseras i sådana mål kräver att förvaltningsrätten kan avgöra målet mycket snabbt. Sammanfattande av nämnd för ett sådant avgörande skulle enligt regeringen senarelägga ett avgörande på ett omotiverat sätt. Mot denna bakgrund anser regeringen att det i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar ska införas bestämmelser som möjliggör för förvaltningsrätten att avgöra dessa måltyper med en ensam lagfaren domare.

Till skillnad från utredningen anser regeringen, i likhet med *Förvaltningsrätten i Stockholm*, att det inte behöver införas en särskild bestämmelse om att ett inhibitionsyrkande bör prövas med skyndsamt, eftersom inhibitionsyrkanden alltid bör hanteras skyndsamt. Vidare anser regeringen att

det är tillräckligt att det i lagtexten anges att en prövning av frågan om en handling omfattas av advokatsekretess ska ske utan dröjsmål.

12 Informationsutbyte, sekretess och personuppgiftsbehandling vid tillämpning av EU:s förordning om digitala tjänster

12.1 Informationsutbyte och sekretess

Regeringens bedömning: Det saknas behov av att införa nya sekretessbestämmelser till skydd för uppgifter hos behöriga myndigheter vid tillsyn enligt EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen.

Det finns inte heller behov av nya bestämmelser för att en behörig myndighet ska kunna utbyta uppgifter med stöd av förordningen.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna yttrar sig inte särskilt över förslaget.

PTS anser att det finns anledning att ytterligare överväga om det finns ett tillräckligt skydd för uppgifter om andra personers ekonomiska eller personliga förhållanden än de som trätt i affärsförbindelse med en leverantör som är föremål för tillsyn och som därför inte omfattas av sekretess enligt 30 kap 23 § OSL. Myndigheten efterfrågar även klagöranden kring skyddet för vissa slags uppgifter som kan förekomma vid samverkan med myndigheter i andra medlemsstater och kommissionen, t.ex. uppgifter som behöriga myndigheter kan komma att få direktåtkomst till genom det informationssystem som ska upprättas av kommissionen och uppgifter som lämnas in till den svenska samordnaren men som enligt EU:s förordning om digitala tjänster ska överlämnas till en annan myndighet. *Konkurrensverket* anför att det inom ramen för informationsutbytet även kan förekomma handlingar som upprättats av de behöriga myndigheterna och att sådana uppgifter inte med samma tydlighet omfattas av utrikessekretess, men kan omfattas av andra sekretessregler. Verket uppmärksammar vidare en diskrepans mellan meddelarfriheten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen och tystnadsplikten i artikel 84 i EU:s förordning om digitala tjänster, vilket även *Tidningsutgivarna* lyfter.

Patent- och registreringsverket (PRV) önskar ett förtydligande om hur förundersökningssekretess ska hanteras vid de behöriga myndigheternas granskning av om skyldigheten enligt artikel 18 i EU:s förordning om digitala tjänster att anmäla brott som inbegriper hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet.

Styrelsen för ackreditering och kontroll lyfter att utredningen har utgått från möjligt informationsutbyte mellan behöriga myndigheter enligt EU:s

förordning om digitala tjänster men inte närmare redogjort för förutsättningarna och behovet för informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och marknadskontrollmyndigheter.

Skälen för regeringens bedömning

Sekretess för uppgifter i tillsynsmyndigheternas verksamhet

Enligt offentlighetsprincipen har allmänheten rätt att få insyn i statens och kommunens verksamhet, bl.a. genom rätten att ta del av uppgifter som finns i allmänna handlingar hos myndigheter (se 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, TF). Begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar regleras främst i offentlighets- och sekretesslagen. Sekretess innebär ett förbud mot att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § OSL). Sekretess gäller både i förhållande till enskilda personer och andra myndigheter (8 kap. 1–2 §§ OSL). Sekretess gäller också i förhållande till utländska myndigheter och mellanfolkliga organisationer (8 kap. 3 § OSL).

Enligt artikel 49 i EU:s förordning om digitala tjänster ska medlemsstaterna utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillsynen av leverantörerna av förmedlingstjänster och kontrollen av efterlevnaden av förordningen (se även avsnitt 4.6 och 8). För att de behöriga myndigheterna ska kunna genomföra sådan tillsyn kommer de att behöva få tillgång till ett stort antal uppgifter. Bland de behöriga myndigheternas befogenheter ingår också bl.a. rätten att besluta att leverantörer ska tillhandahålla information om en misstänkt överträdelse och även att be dem att förklara sådan information (se artiklarna 49.4 och 51). Vidare är leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller onlinesökmotorer skyldiga att ge samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen åtkomst till de data som behövs för att de ska kunna övervaka och bedöma efterlevnaden av förordningen (se artikel 40).

Den tillsyn som de behöriga myndigheterna ska bedriva kommer att omfatta en rad olika frågor (se avsnitt 4.4). I vissa fall kommer tillsynen att avse förmedlingstjänsternas rutiner, administration och organisation. Det kan t.ex. handla om kontroll av att förmedlingstjänstleverantörerna har en kontaktpunkt (artikel 12), att en mekanism för anmälan och åtgärder finns på plats (artikel 16) och om leverantörens transparensrapportering (artiklarna 15 och 24). I andra fall kommer tillsynen att avse det innehåll som tjänstemottagare tillhandahållit. Det kan t.ex. gälla konsumentrelaterade frågor om onlinegränssnitt (artikel 25), skydd av minderåriga online (artikel 28) eller konsumenters rätt till information om olagliga produkter eller tjänster (artikel 32). Vid tillsynen kommer de behöriga myndigheterna därför att hantera uppgifter av skilda slag. I många fall kommer det att handla om generella och övergripande uppgifter, utan information om någon enskild. I vissa fall kommer de uppgifter som tillförs ett tillsynsärende emellertid att avse en viss leverantörs affärsförhållanden eller andra ekonomiska förhållanden. Sådana uppgifter kan vara känsliga, t.ex. om de avser en affärsmodell eller ett it-system för moderering. En del uppgifter som inhämtas kan också komma att

innehålla texter, bilder eller videor som kan vara känsliga med hänsyn till enskildas personliga förhållanden, t.ex. om de visar misstänkt brottslighet eller en enskilds politiska övertygelser eller intressen. Sammantaget bedömer regeringen, i likhet med utredningen, att vissa av de uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden som kan komma att behandlas inom ramen för tillsynen kan antas vara sådana att ett utlämnande kan få negativa konsekvenser för den enskilde.

Av skäl 116 i EU:s förordning om digitala tjänster framgår att de behöriga myndigheterna bör följa tillämpliga nationella regler vid utförandet av sina befogenheter. Enligt artikel 84 i förordningen får de behöriga myndigheterna inte heller föra vidare information som de erhållit eller utbytt enligt förordningen och som är av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt. Förbudet mot att föra vidare uppgifter gäller alltså inte för alla uppgifter som de behöriga myndigheterna erhållit eller utbytt utan endast för sådana uppgifter som de erhållit och utbytt enligt förordningen och som är av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt. Regeringen anser att det är av vikt att uppgifter om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden som lämnas till de behöriga myndigheterna inom ramen för tillsyn enligt EU:s förordning om digitala tjänster får ett tillräckligt skydd.

Regeringen har den 8 februari 2024 gett PTS, Mediemyndigheten och Konsumentverket i uppdrag att vara behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster. PTS gavs därutöver i uppdrag att vara samordnare för digitala tjänster enligt samma förordning. I dessa myndigheters verksamhet kan sekretess till skydd för uppgift om en enskilds affärs- och driftsförhållanden samt för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden enligt 30 kap. 23 § OSL aktualiseras. Enligt första punkten i bestämmelsen gäller sekretess, i den mån regeringen meddelar föreskrifter om detta, bl.a. i en statlig myndighets tillsyns- och utredningsverksamhet för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Enligt andra punkten i bestämmelsen gäller under samma förutsättning sekretess för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden än som avses i första punkten för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet. Sekretessen för sådana uppgifter är starkare än sekretessen för uppgifter enligt första punkten eftersom det inte uppställs något skaderekvisit. Det är s.k. absolut sekretess.

Regeringen har med stöd av 30 kap. 23 § första stycket OSL meddelat föreskrifter om sekretess i 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), härafter OSF, i PTS, Mediemyndighetens och Konsumentverkets verksamhet. Uppgifter om enskilds affärs- och driftsförhållanden som inhämtas i samband med tillsyn enligt EU:s förordning om digitala tjänster bedöms därmed få ett tillräckligt skydd hos tillsynsmyndigheterna.

Statlig tillsynsverksamhet kan ge en myndighet kännedom om andra förhållanden hos tredje man än sådana som kan betecknas som affärs- eller driftsförhållanden. För näringsidkare som med stöd av avtal använder en förmedlingstjänst vid marknadsföring av varor och tjänster till konsumenter

bedömer regeringen, i likhet med utredningen, att det sekretesskydd som följer av 30 kap. 23 § första stycket 2 OSL för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet är tillräckligt.

Sekretess enligt 30 kap. 24 § OSL kommer att aktualiseras för uppgifter om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden som tillsynsmyndigheterna förfogar över på grund av EU:s förordning om digitala tjänster. Sekretessen gäller inte enbart uppgifter som en myndighet fått från utlandet, utan även uppgifter som inhämtats inom landet med stöd av förordningen (se prop. 1992/93:120 s. 17). För att bestämmelsen ska bli tillämplig krävs att det finns en artikel som föreskriver att en uppgift inte får lämnas vidare i det aktuella fallet. Sekretessen gäller också enbart hos en statlig myndighet i verksamhet som avses i 30 kap. 23 § OSL. Regeringen bedömer att sekretessen enligt 30 kap. 24 § OSL kan bli tillämplig i de fall det föreligger hinder enligt artikel 84 i EU:s förordning om digitala tjänster mot att föra vidare en uppgift. Bestämmelsen i 30 kap. 24 § OSL ger ett starkt sekretesskydd för sådana uppgifter, eftersom sekretess råder oavsett om den enskilde lider skada om uppgifterna lämnas ut eller inte. Vidare får de sekretessbrytande bestämmelser i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket OSL inte tillämpas i strid med vad som följer av kraven i den aktuella rättsakten (se 30 kap. 24 § andra stycket OSL).

EU:s förordning om digitala tjänster innehåller skyldigheter för leverantörer av förmedlingstjänster som är värdtjänster, inklusive sådana som är online-plattformar, att vidta åtgärder när de får kännedom om olagligt innehåll. Leverantörer kan bl.a. vara skyldiga att införa mekanismer som gör det möjligt att anmäla förekomsten av olagligt innehåll på deras tjänster (artikel 16), anmäla misstanke om vissa brott (artikel 18) och att agera mot missbruk av tjänsten (artikel 23). Vidare kan leverantörer vara skyldiga att inrätta ett internt system som ger tjänstemottagare rätt att rikta klagomål mot leverantörens hantering av en anmälan om olagligt innehåll eller tillämpning av sina allmänna villkor om eventuella begränsningar i användning av tjänsten, s.k. modereringsbeslut (se artiklarna 14 och 20). Även om kontrollen av efterlevnaden av dessa skyldigheter inte inriktar sig specifikt på förekomsten av brottsliga ageranden kan det, som lyfts av utredningen, inte uteslutas att de behöriga myndigheterna vid tillsyn kan komma att få del av uppgifter som innehåller texter, bilder eller videor som t.ex. rör misstänkt brottslighet, enskildas personliga angelägenheter, kopplingar till en viss gruppering eller uppgift om en enskilds eller grupps religiösa eller politiska övertygelse och aktiviteter. I den mån det känsliga innehållet avser en enskild som trätt i affärsförbindelse eller liknande med den leverantör som är föremål för tillsyn kan uppgifterna skyddas av sekretess enligt 30 kap. 23 § första stycket 2 OSL. Det finns dock, som *PTS* för fram, en risk att uppgifter som lämnas in till tillsynsmyndigheterna avser även andra enskilda. Det är t.ex. tänkbart att det i ärenden som rör klagomål om hur en leverantör hanterat en annan tjänstemottagares missbruk av en tjänst, t.ex. avseende en underlåtenhet att ta bort olagligt innehåll, skulle kunna lämnas in bilder eller andra uppgifter som rör andra enskilda än den som lämnat in klagomålet (se artiklarna 16, 20, 23 och

53). Som nämns ovan kan uppgifter om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden som tillsynsmyndigheterna förfogar över på grund av EU:s förordning om digitala tjänster under vissa förutsättningar omfattas av sekretess enligt 30 kap. 24 § OSL. I 21 kap. OSL finns dessutom bestämmelser om sekretess till skydd för enskilda som gäller hos alla myndigheter oaktat i vilket sammanhang de förekommer och som ger ett minimiskydd för den enskildes personliga integritet. Sekretessen enligt dessa bestämmelser omfattar bl.a. uppgifter om en enskilds hälsa- och sexualliv, förföljda personer och utlännings säkerhet i vissa fall. Känsliga uppgifter som rör andra enskilda än tjänstemottagare och som lämnas in till tillsynsmyndigheterna i samband med tillsyn skulle därmed kunna omfattas av detta skydd. Enligt bestämmelserna i 21 kap. OSL råder emellertid en presumtion för offentlighet vilket, som utredningen påpekar, väcker frågan om sekretessskyddet är tillräckligt starkt. Att det råder en presumtion för offentlighet innebär dock inte att det per automatik föreligger ett svagare skydd för känsliga uppgifter. Presumtionen för offentlighet kan nämligen brytas om uppgiften som sådan är av den arten att ett utlämnande typiskt sett kan vara ägnat att medföra skada för det intresse som ska skyddas genom bestämmelsen. Regeringen bedömer att sekretessskyddet enligt 21 kap. OSL är tillräckligt för att skydda integritets-känsliga uppgifter som rör andra enskilda än de som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med ett tillsynsobjekt. Regeringen instämmer även i utredningens bedömning att det i dag saknas skäl att införa nya sekretessbestämmelser till skydd för sådana uppgifter.

Till detta kommer att uppgifter om enskilda under vissa omständigheter kan skyddas av sekretess till skydd för allmänna intressen som gäller hos tillsynsmyndigheterna. Det kan t.ex. handla om sekretess som gäller i tillsyns- och kontrollverksamhet enligt 17 kap. OSL eller till skydd främst för intresset av att förebygga och beivra brott enligt 18 kap. OSL. I likhet med utredningen anser regeringen att sådana sekretessregler erbjuder ett tillräckligt skydd för allmänna intressen vid planerade tillsynsåtgärder. I det sammanhanget noterar även regeringen att om en tillsynsmyndighet lämnar en uppgift som omfattas av sekretess till en annan tillsynsmyndighet, och den mottagande myndigheten får uppgiften i sin verksamhet som avser tillsyn eller revision, fortsätter sekretessen att gälla hos den mottagande myndigheten (11 kap. 1 § OSL).

PRV har önskat ett förtydligande av hur s.k. förundersökningssekretess enligt 18 kap. 1 § OSL ska hanteras vid tillsynsmyndigheternas granskning av efterlevnaden av skyldigheten att anmäla vissa brott enligt artikel 18 i EU:s förordning om digitala tjänster. Regeringen konstaterar att sådan sekretess gäller för uppgift som hänför sig till förundersökning, oavsett i vilken verksamhet uppgiften förekommer. Sammantaget bedömer regeringen att uppgifter om misstänkta brott kommer att ha ett tillräckligt skydd i tillsynsmyndigheternas verksamheter.

Som framgår av avsnitt 11 föreslås beslut som fattas av tillsynsmyndigheterna överklagas till förvaltningsdomstol och även att ansökan om utdömande om vite ska göras hos domstol. Sekretess för uppgifter om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden enligt 21 kap. OSL och för uppgifter om Sveriges internationella förhållanden enligt 15 kap. OSL är tillämpliga

även i domstolarnas verksamheter. Vidare kan enligt 43 kap. 1 och 3 §§ OSL sekretess för uppgifter som en domstol får i sin rättskipande eller rättsvårdande verksamhet bli tillämplig på uppgiften i domstolens verksamhet. Detta gäller dock inte för uppgifter som omfattas av sekretess enligt 30 kap. 23 och 24 §§ OSL. Sådana uppgifter kan emellertid skyddas av andra bestämmelser, t.ex. av sekretess enligt 36 kap. 2 § OSL.

Selektess för uppgifter vid nationell samordning och samverkan

Enligt artikel 49 i EU:s förordning om digitala tjänster ska medlemsstaterna, om de utsett fler än en myndighet till behörig myndighet enligt förordningen, utse en av de behöriga myndigheterna till sin samordnare för digitala tjänster. Samordnaren ska ha ansvaret för att säkerställa samordningen på nationell nivå av frågor som rör tillsynen över och kontrollen av efterlevnaden av förordningen för att bidra till en effektiv och konsekvent tillsyn. I detta syfte ska samordnaren och de behöriga myndigheterna samarbeta med varandra. Ett sådant samarbete kan t.ex. komma att avse tolkning av begrepp, metodfrågor och harmonisering av nivåer för viten och sanktionsavgifter. Det kan även avse dialog kring de behöriga myndigheternas respektive tillsynsärenden, t.ex. i fråga om utredningsarbete som bedrivits för att fastställa att en viss aktör ska anses vara en leverantör av en förmedlingstjänst. Eftersom en sådan dialog förutsätter informationsutbyte mellan behöriga myndigheter, kan det aktualisera tillämpning av artikel 84 i förordningen för information av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det främst är uppgifter om leverantörernas affärsverksamhet som är skyddsvärda vid nationell samordning och samverkan mellan myndigheterna och att bestämmelserna i 30 kap. 23 och 24 §§ OSL och tillhörande bestämmelser i offentlighets- och sekretessförordningen erbjuder ett tillräckligt sekretesskydd. Därutöver kan tänkas att myndigheterna kan komma att utbyta uppgifter som avser planerade tillsynsåtgärder. Som anges ovan bedömer regeringen att bestämmelserna i 17 kap. 1 § och 11 kap. 1 § OSL är tillräckliga för att tillgodose det allmänna intresset av att skydda myndigheternas verksamhet vid kontroll och inspektion.

Inom ramen för tillsynen enligt EU:s förordning om digitala tjänster kan tillsynsmyndigheterna även ha behov av att rådgöra med andra myndigheter som inte utpekats som tillsynsmyndigheter. Ett exempel på detta, som lyfts av utredningen, är om en tillsynsmyndighet behöver inhämta information om olagliga varor från marknadskontrollmyndigheter i sin tillsyn av leverantörers efterlevnad av skyldigheten enligt artikel 32 i förordningen att bl.a. informera konsumenter om att de köpt en olaglig vara. Ett sådant yttrande kan behövas för att tillsynsmyndigheten ska kunna uppfylla sitt utredningsansvar enligt 23 § förvaltningslagen och inhämtas med stöd av 26 § samma lag. *Styrelsen för ackreditering och kontroll* har efterfrågat en närmare analys av behovet av och förutsättningarna för ett sådant informationsutbyte. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att befintliga regler är tillräckliga för att säkerställa nödvändig samverkan och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter och andra myndigheter. Regeringen noterar även att det i EU:s förordning om digitala tjänster finns vissa bestämmelser om informationsutbyte mellan

behöriga myndigheter och andra myndigheter. Enligt artiklarna 9 och 10 i förordningen ska andra nationella administrativa eller rättsliga myndigheter som utövar tillsyn mot leverantörer av förmedlingstjänster med stöd av unionsrätten underrätta de behöriga myndigheterna om vissa åtgärder som vidtagits mot dessa (se avsnitt 6.1). Dessa uppgiftsskyldigheter har en sekretessbrytande verkan, vilket regeringen återkommer till nedan. Till detta kommer att myndigheter enligt 6 kap. 5 § OSL är skyldiga att på begäran av en annan myndighet lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. När det gäller sekretessbelagda uppgifter finns möjlighet att lämna ut sådana uppgifter med stöd av de generella sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 2 och 27 §§ OSL.

Sekretess för uppgifter som utbyts inom ramen för internationellt samarbete

Samordnaren för digitala tjänster i Sverige ska bedriva ett nära samarbete och ge ömsesidigt bistånd till kommissionen och andra motsvarande samordnare i andra medlemsstater (se artikel 49.2 och artikel 57 i EU:s förordning om digitala tjänster). Detta samarbete och bistånd ska i synnerhet omfatta informationsutbyte, vilket inbegriper en skyldighet att i vissa fall lämna ut specifik information (se artikel 57.1 och 57.2). Vid hanteringen av en begäran om information får samordnaren för digitala tjänster i en viss medlemsstat involvera övriga behöriga myndigheter, när så är lämpligt (se artikel 57.2). Kommissionen ska inrätta och upprätthålla ett tillförlitligt och säkert system för informationsutbyte mellan samordnarna för digitala tjänster, kommissionen och den europeiska nämnden för digitala tjänster. Andra behöriga myndigheter får beviljas tillgång till detta system när så är nödvändigt för att de ska kunna utföra sina uppgifter (se artikel 85).

Utöver det informationsutbyte som ska ske inom ramen för ömsesidigt bistånd innehåller EU:s förordning om digitala tjänster skyldigheter för samordnaren för digitala tjänster att lämna information till kommissionen eller andra myndigheter i vissa fall. Samordnaren för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter är t.ex. skyldiga enligt artikel 67.5 att på begäran förse kommissionen med all information den behöver för att den ska kunna utföra de uppgifter som den anförtrots enligt kapitel IV avsnitt 4 i förordningen. I artiklarna 9 och 10 i förordningen uppställs vissa minimikrav på vad vissa förelägganden som riktas mot leverantörer av förmedlingstjänster ska innehålla (se avsnitt 4.3 och 6.1). Dessa artiklar innehåller även en skyldighet för samordnaren för digitala tjänster i en viss medlemsstat att underrätta övriga samordnare när denne mottagit information från en berörd nationell rättslig eller administrativ myndighet om att myndigheten, med stöd av annan tillämplig unionsrätt eller nationell rätt, utfärdat ett sådant mot en leverantör av förmedlingstjänster (se artiklarna 9.4 och 10.4). Som ytterligare exempel kan nämnas skyldigheten för samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där en tjänstemottagare befinner sig eller är etablerad att, när så är lämpligt, överlämna klagomålet till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet åtföljt av ett yttrande (se artikel 53).

Uppgifter hos tillsynsmyndigheterna i Sverige kommer i vissa fall att omfattas av sekretess. Det innebär att det måste finnas stöd i offentlighets- och sekretesslagen, eller i annan lag eller förordning som den lagen hänvisar till, för att uppgifterna ska kunna lämnas ut till andra myndigheter (jfr 8 kap. 1 § OSL). Av 10 kap. 28 § OSL följer att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning. En uppgift för vilken sekretess gäller får inte heller röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation, om inte utlämnandet sker i enlighet med särskild föreskrift i lag eller förordning (8 kap. 3 § 1 OSL).

En EU-förordning är direkt tillämplig och bör anses likställd med svensk lag (se t.ex. prop. 1999/2000:126 s. 272). Detta innebär att en uppgiftsskyldighet som följer av en EU-förordning får anses bryta sekretessen enligt 10 kap. 28 § och 8 kap. 3 § OSL (se bl.a. prop. 1999/2000:126 s. 160 och 283 samt prop. 2018/19:38 s. 88). Regeringen bedömer att det därför inte behövs en sekretessbrytande bestämmelse eller en uppgiftsskyldighet i nationell lagstiftning för att tillsynsmyndigheterna i Sverige ska kunna utbyta uppgifter med kommissionen eller behöriga myndigheter i andra medlemsstater, eftersom skyldigheten att utbyta viss information följer direkt av artikel 57 i EU:s förordning om digitala tjänster. Det gäller även övriga uppgifts- och underrättelseskyldigheter som följer direkt av förordningen.

Enligt artikel 84 i EU:s förordning om digitala tjänster får de behöriga myndigheterna inte föra vidare information som de erhållit eller utbytt enligt EU:s förordning om digitala tjänster och som är av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt. Det väcker frågan om vilket sekretessskydd som gäller för uppgifter som tillsynsmyndigheterna i Sverige tar emot från sina motsvarigheter i andra medlemsstater eller från kommissionen.

Som tidigare redogjorts för finns det flera sekretessbestämmelser som är tillämpliga i de svenska tillsynsmyndigheternas verksamheter. Härutöver finns i 15 kap. OSL bl.a. bestämmelser om utrikessekretess. Av 15 kap. 1 § OSL följer bl.a. att sekretess gäller för uppgift som rör Sveriges förbindelser med en annan stat eller i övrigt rör en annan stat, myndighet, medborgare eller juridisk person i annan stat, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgiften röjs. Därutöver finns det i enligt 15 kap. 1 a § OSL bestämmelser om sekretess i det internationella samarbetet. Enligt paragrafens första stycke gäller sekretess bl.a. för uppgift som en myndighet har fått från ett utländskt organ på grund av en bindande EU-rättsakt, om det kan antas att Sveriges möjlighet att delta i det internationella samarbetet som avses i rättsakten försämras om uppgiften röjs. Ett typiskt exempel på en sådan situation är när ett utlämnande skulle stå i strid med sekretessbestämmelser i rättsakten (jfr prop. 2020/21:51 s. 173). I paragrafens andra stycke anges att motsvarande sekretess gäller för uppgift som en myndighet har inhämtat i syfte att vidarebefordra den till ett utländskt organ i enlighet med en sådan rättsakt som avses i första stycket. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att bestämmelsen kan vara tillämplig vid ömsesidigt bistånd enligt artikel 57 i EU:s förordning om digitala tjänster, t.ex. i en situation där den svenska samordnaren på begäran av en samordnare för digitala tjänster i en annan medlemsstat eller kommissionen vidtar under-

sökningsåtgärder med avseende på viss specifik information (se prop. 2012/13:192 s. 30). Regeringen bedömer att bestämmelsen i andra stycket även kan komma att bli tillämplig i en sådan situation som uppmärksammas av PTS, där den svenska samordnaren tar emot uppgifter som enligt en annan artikel i EU:s förordning om digitala tjänster ska överlämnas till ett utländskt organ (se t.ex. artikel 53).

Regeringen anser att det inte finns anledning att, som *Konkurrensverket* anför, ändra 15 kap. 1 a § första stycket OSL för att handlingar som tillsynsmyndigheterna upprättar inom ramen för informationsutbytet ska omfattas av bestämmelsen. I de fall där tillsynsmyndigheterna inhämtar uppgifter för att upprätta handlingar som ska överlämnas till en samordnare för digitala tjänster i en annan medlemsstat eller till kommissionen kan i stället sekretess gälla enligt paragrafens andra stycke. Bestämmelsen är visserligen inte tillämplig på uppgifter som samlats in av myndigheten av något annat skäl, t.ex. för eget bruk eller inom ramen för handläggningen av ett eget tillsynsärende (se prop. 2012/13:192 s. 29 och 45). I ett sådant fall kan i stället sekretess gälla enligt andra tillämpliga sekretessbestämmelser, t.ex. bestämmelser om sekretess till skydd för verksamhet för kontroll och inspektion eller till skydd för enskild i sådan verksamhet (se 17 kap. respektive 30 kap. 23 och 24 §§ OSL). Det samma gäller eventuella egna bedömningar eller synpunkter från myndigheten som framgår av handlingar som myndigheten upprättar.

Vad som nu sagts om sekretesskydd för uppgifter gäller även om uppgifterna skulle utbytas via det system för informationsutbyte som ska inrättas av kommissionen. Om tillsynsmyndigheterna skulle få tillgång till uppgifter i systemet genom s.k. direktåtkomst, kan dessutom sekretess enligt 15 kap. 1 b § OSL aktualiseras för uppgifter som myndigheterna inte får behandla enligt t.ex. en bindande EU-rättsakt eller internationellt avtal. Regeringen noterar att systemets närmare utformning ska fastställas av kommissionen i genomförandeakter (se artikel 85.3 i EU:s förordning om digitala tjänster).

Sammantaget bedömer regeringen att uppgifter som svenska tillsynsmyndigheter utbyter med kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater vid tillämpningen av EU:s förordning om digitala tjänster kommer att få ett fullgott skydd. I likhet med utredningen anser regeringen att det saknas behov av ytterligare sekretessbestämmelser för att säkerställa skyddet av särskilt känsliga uppgifter eller för att uppfylla förordningens krav på tystnadsplikt.

Konkurrensverket och *Tidningsutgivarna* har angett att det finns en diskrepans mellan skyldigheten att inte föra vidare information av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt enligt artikel 84 i EU:s förordning om digitala tjänster och den s.k. meddelarfriheten, dvs. den rätt som tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen ger var och en att meddela uppgifter i syfte att göra dem offentliga i en tryckt skrift, program eller genom tekniska upptagningar (se 1 kap. 1 och 7 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1, 2 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen).

Med anledning av synpunkterna från *Konkurrensverket* och *Tidningsutgivarna*, vill regeringen framhålla följande. Av skäl 116 i EU:s förordning om digitala tjänster framgår att de behöriga myndigheterna bör följa

tillämpliga nationella regler vid utförandet av sina befogenheter. Enligt artikel 84 i förordningen får de behöriga myndigheterna inte heller föra vidare information som de erhållit eller utbytt enligt förordningen och som är av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt. Förbudet mot att föra vidare uppgifter gäller alltså inte för alla uppgifter som de behöriga myndigheterna erhållit eller utbytt utan endast för sådana uppgifter som de erhållit och utbytt enligt förordningen och som är av sådant slag att de omfattas av tystnadsplikt. Enligt regeringen finns det därmed inte något förbud mot att föra uppgifterna vidare i de fall det sker med stöd av den s.k. meddelarfriheten eftersom det i de fallen finns en rätt att lämna ut uppgifterna. Regeringen delar därför inte Konkurrensverkets och Tidningsutgivarnas uppfattning om att det finns en diskrepans.

12.2 Personuppgiftsbehandling

Regeringens bedömning: Det saknas behov av nya bestämmelser med anledning av den personuppgiftsbehandling som EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen medför.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *Integritetsskyddsmyndigheten, Elsäkerhetsverket, Företagarna, Myndigheten för delaktighet, Digg, PTS* och *Tidningsutgivarna* tillstyrker eller yttrar sig inte särskilt över förslaget.

Google Sweden AB efterfrågar dock ytterligare överväganden bl.a. i fråga om behöriga myndigheters mandat att införa integritetsskyddande åtgärder vid behov.

Skälen för regeringens bedömning: Personuppgifter behöver som regel hanteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning är tillämplig på behandling av personuppgifter i såväl offentlig som privat verksamhet.

Av artikel 5 i EU:s dataskyddsförordning framgår vissa grundläggande krav som all personuppgiftsbehandling måste uppfylla. Bland dessa kan nämnas att personuppgifter ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt. Vidare ska de samlas in för särskilda, uttryckligt angivna ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål (den s.k. finalitetsprincipen).

Enligt EU:s dataskyddsförordning krävs att det ska finnas en giltig rättslig grund för varje behandling av personuppgifter. Artikel 6 innehåller en uppräknning av olika typer av rättsliga grunder som personuppgiftsbehandling kan stödja sig på, bl.a. att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (artikel 6.1 c) eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den person-

uppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e). Enligt artikel 6.3 ska grunden för behandlingen även fastställas i unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

I Sverige kompletteras EU:s dataskyddsförordning bl.a. av lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen, och den tillhörande förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Dataskyddslagen är subsidiär i förhållande till andra lagar och förordningar som reglerar hur personuppgifter behandlas, t.ex. myndigheternas registerförfattningar (1 kap. 6 § dataskyddslagen).

Tillsynsverksamhet som bedrivs med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster och den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser till den förordningen kommer att leda till en ökad behandling av personuppgifter hos de behöriga myndigheterna. Det kan t.ex. avse uppgifter om enskilda tjänstemottagare som är fysiska personer. Som redogjorts för i avsnitt 12.1 kommer tillsynsmyndigheterna dock i många fall att hantera generella och övergripande uppgifter, som inte utgör personuppgifter. Så kan vara fallet när tillsynsmyndigheterna kontrollerar skyldigheter som tar sikte på rent systematiska eller formella frågor, t.ex. vilken information ett föreläggande ska innehålla. Det kan emellertid inte uteslutas att tillsynsmyndigheterna i något fall kan komma att få del av sådana känsliga uppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning, t.ex. känsligt innehåll i form av texter, videor eller bilder som en enskilds personliga angelägenheter, t.ex. religiösa övertygelser eller politiska åsikter. Vidare kan de få del av uppgifter om överträdelse som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning. En sådan situation skulle exempelvis kunna aktualiseras vid kontroll av en leverantörs skyldighet att anmäla misstanke om brott enligt artikel 18 eller vid ett klagomål på en leverantörs modereringsbeslut. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det är svårt att förutse i vilken omfattning de behöriga myndigheterna kommer att behöva behandla den sistnämnda typen av känsligt innehåll, men att en stor del sannolikt torde hanteras inom ramen för leverantörernas egna klagomålsfunktioner (se artiklarna 16 och 20).

Därutöver kan tillämpningen av EU:s förordning om digitala tjänster och den föreslagna kompletteringslagen leda till en viss ökad behandling av personuppgifter hos domstolar i samband med överklagande av tillsynsmyndigheternas beslut och i samband med ansökan om utdömande av vite (se avsnitt 11). Inom ramen för tillsynen enligt EU:s förordning om digitala tjänster kan tillsynsmyndigheterna även ha behov av att rådgöra med andra myndigheter som inte utsetts till tillsynsmyndigheter. Det kan komma att medföra viss ökad personuppgiftsbehandling vid dessa myndigheter. Det kan inte uteslutas att domstolar eller andra myndigheter i något fall kan komma att få del av känsliga uppgifter som hanteras av de behöriga myndigheter vid tillsyn.

Tillsynsmyndigheterna behöver kunna behandla personuppgifter i sina respektive verksamheter för att kunna utföra sina befogenheter på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. Detsamma gäller den personuppgiftsbehandling

som kan förekomma hos domstolar och andra myndigheter som en följd av tillsynsverksamheten. Tillsynsverksamheten syftar till att skapa en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö som främjar innovation och i vilken de grundläggande rättigheterna i stadgan, bl.a. principen om konsumentskydd, skyddas på ett effektivt sätt (se avsnitt 4). Detta anser regeringen vara ett viktigt allmänt intresse. Regeringen bedömer således att behandlingen kommer att vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse och att det därmed finns rättslig grund för behandlingen enligt artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning.

Som framgår av avsnitt 12.1 kommer tillsynsmyndigheterna dessutom att vara skyldiga att lämna ut viss information till kommissionen och behöriga myndigheter i andra medlemsstater. Den personuppgiftsbehandling som sker för att fullfölja sådan uppgiftsskyldighet som regleras i EU:s förordning om digitala tjänster kommer därför även att vara nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse i enlighet med artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning.

De rättsliga grunderna kommer, genom regleringen i EU:s förordning om digitala tjänster och den föreslagna kompletteringsförfattningen, att vara fastställda i unionsrätten eller i nationell rätt på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning. Det finns därför rättslig grund för tillsynsmyndigheterna, domstolar och övriga berörda myndigheter att behandla personuppgifter.

Som nämnts kan tillsynsmyndigheterna komma att behandla personuppgifter som är känsliga, t.ex. för att de avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter eller religiös eller filosofisk övertygelse (artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning). Det kan inte heller uteslutas att sådana uppgifter kommer domstolar eller andra myndigheter till del. Sådana uppgifter är som huvudregel förbjudna att behandla. Undantag från förbudet framgår bl.a. av artikel 9.2 g i EU:s dataskyddsförordning som kompletteras av 3 kap. 3 § dataskyddslagen. Enligt 3 kap. 3 § dataskyddslagen får känsliga personuppgifter behandlas av en myndighet med stöd av artikel 9.2 g i EU:s dataskyddsförordning om uppgifterna har lämnats till myndigheten och behandlingen krävs enligt lag, t.ex. bestämmelser om hantering av allmänna handlingar. Känsliga personuppgifter får också behandlas om behandlingen är nödvändig för handläggningen av ett ärende. En myndighet får därutöver behandla känsliga personuppgifter om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet. Enligt 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen uppställs dock ett förbud mot att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Regeringen bedömer att i den mån känsliga personuppgifter behöver behandlas kommer behandlingen att vara nödvändig för handläggning av ärenden hos domstolar och de andra berörda myndigheterna. Regeringen anser vidare att den tillsynsverksamhet som de behöriga myndigheterna ska bedriva enligt EU:s förordning om digitala tjänster är nödvändig med hänsyn till det viktiga allmänna intresset av att bibehålla en transparent och säker onlinemiljö. Även behandlingen av känsliga personuppgifter kan därmed vara nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, förutsatt att behandlingen inte

innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet. Bestämmelsen i 3 kap. 3 § dataskyddslagen bedöms sammantaget vara tillräcklig för den behandling av känsliga personuppgifter som kan komma att ske hos domstolarna och berörda myndigheter. Regeringen har inte heller identifierat något behov av andra säkerhets- eller skyddsåtgärder i fråga om tillsynsmyndigheternas möjlighet att behandla känsliga personuppgifter. Ytterst är det dock den personuppgiftsansvarige som får bedöma om varje behandling av personuppgifter är förenlig med dataskyddsregleringen.

Tillämpningen av EU:s förordning om digitala tjänster och den föreslagna kompletteringslagen kan även medföra personuppgiftsbehandling av uppgifter om lagöverträdelse, t.ex. vid tillsyn av efterlevnaden av skyldigheten att anmäla misstanke om vissa brott enligt artikel 18. Stöd för den behandling som då utförs av berörda myndigheter finns i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning, som kompletteras av 3 kap. 8 § dataskyddslagen. Enligt 3 kap. 8 § dataskyddslagen får myndigheter behandla uppgifter om lagöverträdelse.

Det kan i registerförfattning finnas andra begränsningar rörande behandling av såväl känsliga personuppgifter som uppgifter om lagöverträdelse (1 kap. 6 § dataskyddslagen). Regeringen har dock inte identifierat något behov av att ändra sådana bestämmelser.

Google Sweden AB har efterfrågat klargöranden bl.a. kring tillsynsmyndigheternas mandat att vid behov vidta åtgärder för att skydda den personliga integriteten hos enskilda slutanvändare som kan komma att påverkas av tillsynsverksamheten. De myndigheter som den 8 februari 2024 givits i uppdrag att vara behöriga myndigheter enligt EU:s förordning om digitala tjänster omfattas inte av någon registerförfattning som närmare anger under vilka förutsättningar och för vilka ändamål personuppgiftsbehandling får ske i respektive verksamhet. Myndigheterna har dock att följa de krav och skyldigheter som framgår av EU:s dataskyddsförordning och i kompletterande bestämmelser i nationell dataskyddsreglering. Regeringen konstaterar att varje tillsynsmyndighet är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som den utför, vilket bl.a. innebär att myndigheten måste kunna visa att personuppgiftsbehandlingen är författningssenslig och att den registrerades rättigheter skyddas genom att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder (se artikel 24 i EU:s dataskyddsförordning).

När det gäller frågan om personuppgiftsbehandlingen är proportionerlig gör regeringen bedömningen att behandlingen är nödvändig för att uppnå en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö väger tyngre än integritetsriskerna. Vid den bedömningen beaktar regeringen att förslagen väntas leda till personuppgiftsbehandling i en förhållandevis begränsad omfattning. Vidare, som redogjorts för i avsnitt 12.1, kommer de uppgifter som de behöriga myndigheterna hanterar vid tillsyn att omfattas av ett tillfredsställande sekretesskydd. Vid en avvägning mellan den registrerades personliga integritet och behovet av personuppgiftsbehandling anses behandlingen vara proportionerlig. Mot denna bakgrund bedöms sammanfattningsvis att den personuppgiftsbehandling som förslagen ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Det saknas behov av nya bestämmelser med anledning

av den personuppgiftsbehandling som EU:s förordning om digitala tjänster och den nya kompletteringslagen medför.

13 Tvistlösning utanför domstol

Regeringens bedömning: Det har inte framkommit att det för närvarande finns ett behov av att inrätta ett organ för tvistlösning utanför domstol i enlighet med artikel 21.6 i EU:s förordning om digitala tjänster. Regeringen anser att en utvärdering om behovet av tvistlösning utanför domstol bör göras när förordningen varit i kraft under en tid.

Utredningens bedömning överensstämmer huvudsakligen med regeringens. Utredningen bedömer att en utvärdering bör göras senast tre år efter att förordningen har börjat tillämpas.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, bl.a. *Arbetsmiljöverket*, *Förvaltningsrätten i Umeå*, *Myndigheten för delaktighet*, *Digg*, *PTS* och *Svenskt näringsliv* instämmer i eller har inga synpunkter på bedömningen.

Sveriges Radio anser att en förnyad bedömning av behovet av att inrätta ett organ för tvistlösning utanför domstol med anledning av EU:s förordning om digitala tjänster bör göras efter att förordningen har varit i kraft i ett år. En förnyad bedömning av behovet bör göras tidigare än utredningens förslag eftersom de frågor som kan behöva lösas kräver mediekompetens och möjlighet till att bilda praxis på området. Om tillämpningen av förordningen resulterar i övermoderation eller begränsning av yttrande- och informationsfrihet bör ett organ för tvistlösning inrättas som innehar kompetens på tryck- och yttrandefrihetens område, anför bolaget.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen konstaterar i likhet med utredningen att, oavsett om det gäller inrättande av ett tvistlösningsorgan inom en myndighet, ny behörighet till ett befintligt organ eller inrättande av ett nytt fristående organ är ytterst resurskrävande. **Skälen för regeringens bedömning:** Regeringen konstaterar i likhet med utredningen att tvistlösning utanför domstol är ytterst resurskrävande, oavsett om det gäller inrättande av ett tvistlösningsorgan inom en myndighet, ny behörighet till ett befintligt organ eller inrättande av ett nytt fristående organ. Att inrätta ett organ inom en myndighet skulle kräva resurser då verksamheterna endast organisatoriskt skulle kunna dra nytta av varandra men däremot inte dela arbetsuppgifter med tillsynsorganisationen. För befintliga organ skulle det krävas betydande resurser att utvidga tillämpningsområdet och bygga upp kompetens för att hantera de olika typer av ärenden som EU:s förordning om digitala tjänster kan aktualisera. Inget av alternativen är i dag tillgängligt med endast mindre förändringar av befintlig verksamhet.

Vidare finns det stora osäkerhetsfaktorer om potentiella tvisters antal, omfattning, karaktär, sakområden, partsställning samt om behovet av processuella regler för en sådan tvistlösning. För att regeringen ska kunna göra en adekvat

bedömning behövs närmare kunskap om exempelvis vilken typ av modereringsbeslut som kommer att bli föremål för tvistlösning och om tvistlösningsorganet ska anpassas för både konsumenttvister och för tvister mellan näringsidkare. Vidare är antalet, typen och storleken av de leverantörer av förmedlingstjänster som är etablerade i Sverige också oklart. Det kan inte heller uteslutas att vissa tvister kommer att lösas i domstol. Till detta kommer att tjänstemottagare som är missnöjda med modereringsbeslut även kan välja att lämna in klagomål hos samordnaren för digitala tjänster, vilket kan leda till att tillsyn inleds. Regeringen anser mot denna bakgrund att det saknas förutsättningar att med nuvarande kunskap bedöma hur ett sådant organ ska utformas för att på bästa sätt tillgodose parternas berättigade anspråk på en rättssäker, effektiv och kompetent prövning.

När förordningen har varit i kraft en tid kommer det sannolikt att finnas ett mera robust underlag för de överväganden som behöver göras inför ett beslut om huruvida ett organ för tvistlösning utanför domstol bör inrättas. Till skillnad från *Sveriges Radio* bedömer regeringen att denna tid bör vara längre än ett år. Det är dock svårt att i nuläget uppskatta när ett robust underlag kommer att finnas. Regeringen anser därför att en utvärdering bör göras när förordningen har tillämpats under en tid.

14 Följdändringar

14.1 Lagen om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster

Regeringens förslag: Bestämmelserna om ansvarsfrihet i vissa fall i lagen om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster ska upphöra att gälla.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna yttrar sig inte särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (e-handelslagen) genomförs merparten av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (e-handelsdirektivet). Enligt artikel 89 i EU:s förordning om digitala tjänster ska artiklarna 12–15 i e-handelsdirektivet utgå. Hänvisningar till artiklarna 12–15 i direktivet ska i stället anses som hänvisningar till artiklarna 4, 5, 6 respektive 8 i förordningen.

Artiklarna 12–14 i e-handelsdirektivet avser tjänsteleverantörers villkorade frihet från juridiskt ansvar för sådan information som dessa överför eller lagrar. Artikel 15 innehåller ett förbud för medlemsstaterna att ålägga tjänsteleverantörerna en allmän skyldighet att, i samband med tillhandahållande av sådana tjänster som avses i artiklarna 12–14, övervaka den information de överför eller lagrar.

Tjänsteleverantörerna får inte heller ges någon allmän skyldighet att aktivt efterforska fakta eller omständigheter som kan tyda på olaglig verksamhet.

De upphävda artiklarna i e-handelsdirektivet har genomförts i 16–18 §§ e-handelslagen. Dessa bestämmelser bör därför upphävas.

14.2 Lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor

Regeringens förslag: Den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst enligt EU:s förordning om digitala tjänster undantas från kravet att ha sådan uppsikt över tjänsten som skäligen kan krävas för att fullgöra skyldigheten att ta bort vissa meddelanden från tjänsten eller på annat sätt förhindra vidare spridning av dem enligt lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor. För sådana tillhandahållare gäller skyldigheten att ta bort meddelandet från tjänsten eller på annat sätt förhindra vidare spridning av det när det kommit till tillhandahållarens kännedom att meddelandet finns på tjänsten. Motsvarande ska gälla för den som av tillhandahållaren fått i uppdrag att sköta tjänsten.

Utredningens förslag överensstämmer i sak med regeringens. Utredningens förslag har emellertid en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, bl.a. *IAB Sweden*, *Konkurrensverket*, *Myndigheten för delaktighet*, *Näringslivets regelråd*, *Skatteverket* och *Sveriges radio* tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Journalistförbundet, *PRV* och *Tidningsutgivarna* efterfrågar förtydliganden av vilka som omfattas av undantaget som föreslås och hur undantaget ska tillämpas. Journalistförbundet, som även har vissa synpunkter på utredningens förslag till lagtext, anser att det krävs stor kunskap om EU:s förordning om digitala tjänster för att bedöma om undantaget är tillämpligt. PRV anger att begreppet spridning, i upphovsrättslig mening, endast avser fysiska exemplar och att det korrekta begreppet utifrån ett upphovsrättsligt perspektiv är att verk digitalt överförs till allmänheten. Bestämmelsen i 5 § lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor bör kompletteras på så sätt att även uttrycket överföring till allmänheten nämns, eftersom lagen annars riskerar att inte kunna tillämpas, menar verket. *Sveriges advokatsamfund* påpekar att den straffsanktionerade skyldigheten att avlägsna meddelanden enligt 5 § lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor alljämt blir gällande för den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som omfattas av tillämpningsområdet för EU:s förordning om digitala tjänster. Det innebär enligt samfundet att skyldigheten att avlägsna visst innehåll skulle kunna förenas med sanktion både i form av straff enligt lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor och vite med stöd av förordningen och lagen med kompletterande bestämmelser till förordningen. I avsaknad av kollisionbestämmelser innebär det en risk för att både straff och vite kan utdömas för samma underlåtenhet att avlägsna material, menar samfundet. Advokatsamfundet föreslår mot denna bakgrund att det ska anges i lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor att denna inte

ska tillämpas på elektroniska anslagstavlur som är förmedlingstjänster inom tillämpningsområdet för förordningen.

Skälen för regeringens förslag

Nationella bestämmelser bör upphävas om de syftar till att uppnå samma mål som EU:s förordning om digitala tjänster

Enligt skäl 9 i EU:s förordning om digitala tjänster bör medlemsstaterna inte anta eller behålla ytterligare nationella krav i de frågor som omfattas av förordningen, om inte annat uttryckligen anges. Detta utesluter inte möjligheten att tillämpa annan nationell lagstiftning som är tillämplig på leverantörer av förmedlingstjänster, i överensstämmelse med unionsrätten, inbegripet e-handelsdirektivet, särskilt artikel 3 i det direktivet, om bestämmelserna i nationell rätt eftersträvar andra legitima mål av allmänt intresse än de som eftersträvas med förordningen.

Lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlur

Lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlur (BBS-lagen) innehåller ett straffrättsligt ansvar för den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla och för den som på tillhandahållarens uppdrag har uppsikt över tjänsten. Lagen gäller dock bl.a. inte för sådana tjänster som skyddas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

En elektronisk anslagstavla är enligt 1 § BBS-lagen en tjänst för elektronisk förmedling av meddelanden i form av text, bild, ljud eller information i övrigt. Det krävs enligt lagen att viss information ska ges till användarna (3 §), att den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla, för att kunna fullgöra sin skyldighet enligt 5 § (se nedan), ska ha sådan uppsikt över tjänsten som skäligen kan krävas med hänsyn till omfattningen och inriktningen av verksamheten (4 §) och att den som tillhandahåller en sådan tjänst tar bort eller på annat sätt förhindrar vidare spridning av vissa meddelanden (5 § första stycket). Enligt 5 § tredje stycket gäller skyldigheten i första stycket också den som på tillhandahållarens uppdrag har uppsikt över tjänsten. I förarbetena anges att exempelvis en operatör, vars verksamhet är tillhandahållande av enbart nät, i det enskilda fallet kan vara ansvarig om operatören är den som faktiskt sköter en anslagstavla på uppdrag av tillhandahållaren (prop. 1997/98:15 s. 17).

De meddelanden som avses i 5 § första stycket är sådana med innehåll som uppenbart är sådant som avses i bestämmelserna om olaga hot, olaga integritetsintrång, uppvigling, hets mot folkgrupp, barnpornografibrott, olaga våldsskildring och offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet i 7 § terroristbrottslagen (2022:666). Därutöver avses meddelanden där det är uppenbart att användaren har gjort intrång i upphovsrätt eller i rättighet som skyddas genom föreskrift i 5 kap. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk genom att sända in meddelandet.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 § döms till böter (6 §). Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 5 § första stycket döms till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst två år (7 § första stycket). I ringa fall ska det inte dömas till ansvar (7 §

första stycket). Första stycket ska inte tillämpas om det för gärningen kan dömas till ansvar enligt brottsbalken, lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk eller terroristbrottslagen (7 § andra stycket).

Särskilt om uppsiktsplikten enligt lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor

En skyldighet att ta bort eller på annat sätt förhindra vidare spridning av vissa meddelanden enligt 5 § BBS-lagen inträder när tillhandahållaren får kännedom om förekomsten av meddelandet, antingen genom att själv läsa det eller genom att någon gör honom eller henne uppmärksam på det (prop. 1997/98:15 s. 20). Syftet med uppsiktsplikten i 4 § är att tillhandahållaren ska kunna fullgöra sin skyldighet enligt 5 §. För att förhindra att tillhandahållaren håller sig okunnig om vilka meddelanden som finns i tjänsten kan straffansvar även inträda för den som av grov oaktsamhet underlåter att ta bort ett meddelande eller på annat sätt förhindra vidare spridning av meddelandet (prop. 1997/98:15 s. 20). Uppsiktsplikten har även betydelse för att avgöra om tillhandahållaren förfarit grovt oaktsamt (prop. 1997/98:15 s. 20 och 25).

Hur en tillhandahållare praktiskt ska förfara för att uppfylla uppsiktskravet måste bedömas i det enskilda fallet (se prop. 1997/98:15 s. 15). Det kan inte krävas att tillhandahållaren ständigt aktivt kontrollerar varje enskilt meddelande som sänts till tjänsten. Någon form av återkommande kontroll krävs dock. Ett riktmärke bör vara att en tjänst inte bör lämnas utan tillsyn under längre tid än en vecka. Ett sätt att uppfylla uppsiktsplikten om mängden meddelanden gör det svårt att läsa alla meddelanden i tjänsten med en rimlig arbetsinsats eller till rimliga kostnader kan vara att med hjälp av en s.k. klagomur ge användarna möjligheter att nå tillhandahållaren för att påtala en eventuell förekomst av straffbara meddelanden.

Inga allmänna skyldigheter att övervaka eller aktivt söka fakta enligt EU:s förordning om digitala tjänster

Artikel 8 i EU:s förordning om digitala tjänster anger att leverantörer av förmedlingstjänster inte ska ges någon allmän skyldighet att övervaka den information som de överför eller lagrar, eller att undersöka fakta eller omständigheter som tyder på olaglig verksamhet. Detta utvecklas i skäl 30, enligt vilket leverantörer av förmedlingstjänster inte, varken rättsligt eller de facto, bör omfattas av en övervakningsskyldighet när det gäller skyldigheter av allmän karaktär. Detta berör inte övervakningsskyldigheter i ett specifikt fall. Det påverkar i synnerhet inte förelägganden från nationella myndigheter utfärdade i enlighet med nationell lagstiftning och i överensstämmelse med unionsrätten. Ingenting i EU:s förordning om digitala tjänster bör enligt skäl 30 tolkas som ett åläggande av en allmän övervakningsskyldighet, eller en allmän aktiv undersökningsplikt eller som en allmän skyldighet för leverantörer att vidta proaktiva åtgärder mot olagligt innehåll.

Konflikt mellan svensk lag och EU-förordningen i vissa fall

Regeringen konstaterar i likhet med utredningen att artikel 8 i EU:s förordning om digitala tjänster (se även skäl 9 och 30) innebär ett hinder mot bestämmelser som medför en uppsiktsplikt som den i 4 § BBS-lagen i förhållande till elektroniska anslagstavlor som faller inom tillämpningsområdet för förordningen.

EU:s förordning om digitala tjänster gäller enligt artikel 2 förmedlingstjänster. I artikel 3 definieras förmedlingstjänster som en av följande informations-samhällestjänster: en tjänst för enbart vidarefördran (mere conduit), en cachningstjänst eller en värdtjänst. En onlineplattform och en onlinesökmotor är särskilt definierade typer av värdtjänster respektive förmedlingstjänster. För att en tjänst ska anses vara en förmedlingstjänst enligt förordningen krävs alltså att det är en informationssamhällestjänst. En informationssamhälles tjänst är en tjänst som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare (se artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster). En informationssamhälles tjänst ska alltså tillhandahållas kommersiellt. I vissa fall tillhandahålls kommersiella tjänster gratis till användaren. Det kommersiella inslaget är då utformat på ett annat sätt. Tjänsten kan exempelvis vara reklamfinansierad eller så kan tillhandahållaren tjäna pengar på personuppgifter eller andra uppgifter som samlas in vid användningen av tjänsten (se EU-domstolens dom Doctipharma, C-606/21, EU:C:2024:179, punkterna 26–28 och där angiven praxis och jfr prop. 2021/22:136 s. 406).

I BBS-lagen görs ingen distinktion mellan elektroniska anslagstavlor som vanligtvis tillhandahålls mot ersättning och sådana som är icke-kommersiella. Lagen gäller alltså både sådana elektroniska anslagstavlor som är förmedlingstjänster och sådana som inte är det.

Som konstateras ovan utgör artikel 8 förordningen ett hinder mot den uppsiktsplikt som föreskrivs i 4 § BBS-lagen, när det rör sig om förmedlingstjänster enligt förordningen. BBS-lagen bör därför – som utredningen föreslår – ändras så att denna konflikt inte uppstår.

Med anledning av *Sveriges advokatsamfunds* synpunkt vill regeringen lyfta fram att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online och lagen (2023:319) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online innehåller bestämmelser som ger en behörig myndighet rätt att utfärda avlägsnandeordrar. En sådan order innebär en skyldighet för en värdtjänstleverantör att avlägsna terrorisminnehåll eller göra det oåtkomligt i samtliga medlemsstater. Däremot saknar en behörig myndighet möjlighet att utfärda förelägganden att avlägsna olagligt innehåll från en tjänst med stöd i EU:s förordning om digitala tjänster eller kompletteringslagen. Förordningen innehåller inte heller någon skyldighet för leverantörer av förmedlingstjänster att avlägsna olagligt innehåll. Den risk för dubbelprövning som Sveriges advokatsamfund lyfter fram uppstår därför inte vid

en tillämpning av EU:s förordning om digitala tjänster och kompletteringslagen å ena sidan och BBS-lagen å andra sidan.

Ingen uppsiktsplikt för tillhandahållare av elektroniska anslagstavlor som är förmedlingstjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster

För att BBS-lagen ska stämma överens med artikel 8 i förordningen bör den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst enligt förordningen undantas från uppsiktsplikten enligt 4 § BBS-lagen. Som utredningen föreslår bör därför en särskild bestämmelse med den innebörden införas i BBS-lagen. Denna placeras lämpligen i en ny 4 a §. För att tydligare anknyta till 4 § och tillhandahållarens ansvar bör dock lagtexten – som *Journalistförbundet* också är inne på – formuleras på ett något annorlunda sätt än utredningen föreslår.

Lagändringen innebär inte några ändringar i uppsiktsplikten enligt 4 § för elektroniska anslagstavlor som inte är förmedlingstjänster enligt förordningen. Uppsiktsplikten kommer alltså att kvarstå för sådana elektroniska anslagstavlor.

Skyldigheten att ta bort eller förhindra vidare spridningen av meddelanden

Den skyldighet som regleras i 5 § första stycket i BBS-lagen att ta bort eller på annat sätt förhindra vidare spridning av vissa meddelanden kommer fortsatt att gälla även för tillhandahållare av tjänster för vilka uppsiktsplikten enligt 4 § inte längre kommer att vara tillämplig.

För att det ska vara tydligt när skyldigheten enligt 5 § första stycket uppkommer i dessa fall bör det – som utredningen föreslår – i den nya 4 a § anges att för den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst gäller skyldigheten enligt 5 § första stycket när det kommit till tillhandahållarens kännedom att meddelandet finns på tjänsten. Liksom i dag gäller detta oavsett om kännedom uppkommit genom att tillhandahållaren själv läst meddelandet eller genom att någon gör tillhandahållaren uppmärksam på det (se prop. 1997/98:15 s. 20). Några formkrav för hur informationen ska ha kommit till tillhandahållarens kännedom finns alltså inte. Som exempel på hur kännedom kan uppkomma kan dock nämnas att information har kommit in via tillhandahållarens kontaktpunkter (se artikel 11 eller 12 i förordningen), den rättsliga företrädaren (artikel 13) eller mekanismen för anmälan och åtgärder (artikel 16).

Som utredningen konstaterar kommer undantaget från uppsiktsplikten att gälla även skyldigheten för den som på tillhandahållarens uppdrag har haft uppsikt över tjänsten (5 § tredje stycket). På motsvarande sätt som beträffande tillhandahållaren bör det därför – som utredningen föreslår – i 4 a § anges att för den som fått i uppdrag att sköta tjänsten gäller skyldigheten enligt 5 § första stycket när personen har fått kännedom om att meddelandet finns på tjänsten.

PRV framhåller att 5 § bör ändras för att tydliggöra att tillämpningsområdet för bestämmelsen även omfattar spridning av upphovsrättsligt skyddade verk som sker digitalt. Regeringen konstaterar att 5 § är tillämplig på meddelanden om det är uppenbart att användaren har gjort intrång i upphovsrätt eller i

rättighet som skyddas genom föreskrift i 5 kap. lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk genom att sända in meddelandet. Något förtydligande i detta avseende är därför inte nödvändigt.

Straffrättsliga frågor

I 7 § i BBS-lagen stadgas straffrättsligt ansvar för den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot skyldigheten i 5 § första stycket. Utredningen föreslår ingen ändring av 7 §. Regeringen konstaterar att den omständigheten att uppsiktsplikten inte längre kommer att gälla för förmedlingstjänster påverkar förutsättningarna för straffansvar till följd av grov oaktsamhet när det gäller sådana tjänster. Utifrån dagens regelverk får, när det gäller att bedöma om en tillhandahållare har förfarit grovt oaktsamt enligt 7 §, ledning främst sökas i hur tillhandahållaren har uppfyllt sin plikt att ha uppsikt över tjänsten. För det fall tillhandahållaren åsidosatt uppsiktsplikten och tillhandahållaren till följd därav har underlåtit att ta bort sådana meddelanden som anges i 5 § första stycket bör straffansvar kunna komma i fråga (se prop. 1997/98:15 s. 20). Eftersom någon uppsiktsplikt framöver inte kommer att gälla för förmedlingstjänster kommer tillhandahållarens åsidosättande av en sådan plikt inte längre att kunna vara av betydelse för frågan om straffansvar, när det gäller sådana tjänster. I praktiken innebär detta att utrymmet för straffansvar till följd av grov oaktsamhet minskar för tjänster som omfattas av förordningens tillämpningsområde. Straffansvar till följd av grov oaktsamhet bör emellertid inte vara uteslutet, eftersom sådant bör kunna aktualiseras även på andra sätt i förhållande till skyldigheten att enligt 5 § första stycket ta bort ett meddelande från tjänsten eller på annat sätt förhindra vidare spridning av detta.

När det gäller elektroniska anslagstavlor som inte omfattas av förordningens tillämpningsområde påverkas förutsättningarna för straffansvar till följd av grov oaktsamhet inte av lagändringen. Inte heller påverkar förutsättningarna för straffansvar för uppsåtligt brott, vare sig för tjänster som omfattas av förordningen eller för tjänster som inte gör det.

15 Ikraftträdande

<p>Regeringens förslag: Kompletteringslagen och övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 december 2024.</p>

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens förslag. Utredningen föreslår att författningsförslagen ska träda i kraft den 17 februari 2024.

Remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: EU:s förordning om digitala tjänster trädde enligt artikel 93.1 i kraft den 16 november 2022 och vissa artiklar tillämpas enligt artikel 93.2 fr.o.m. den dagen. Enligt artikel 93.2 ska förordningen tillämpas i sin helhet fr.o.m. den 17 februari 2024. Kompletteringslagen och

övriga lagändringar som föreslås bör därför träda i kraft så fort som möjligt. Regeringens förslag beräknas kunna bli behandlade av riksdagen i sådan tid att de kan träda i kraft den 1 december 2024. Kompletteringslagen och övriga lagändringar bör därför träda i kraft den dagen.

16 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen innebär utökade och nya arbetsuppgifter för tillsynsmyndigheterna.

Förslagen i den kompletterande lagstiftningen förväntas dock inte ge upphov till några ytterligare ekonomiska konsekvenser för den nationella samordnaren för digitala tjänster eller tillsynsmyndigheterna.

Förslagen innebär att Kronofogdemyndigheten och Sveriges domstolar får ett begränsat antal fler arbetsuppgifter. De kostnadsökningar som detta medför bedöms kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag.

Förslagen bedöms inte innebära några större ekonomiska konsekvenser för de företag som är förmedlingstjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster. Förslagen om undersökningsbefogenheter respektive sanktionsystem förväntas ge effektiva och, så långt som möjligt, förutsebara konsekvenser av bristande efterlevnad för leverantörer av förmedlingstjänster och övriga näringsidkare.

Förslagen bedöms få positiva effekter för det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet.

De kompletterande bestämmelserna avser befogenheter för tillsynsmyndigheterna och kompletteringar i svensk rätt som är nödvändiga för ett effektivt genomförande av EU:s förordning om digitala tjänster i Sverige. Då förordningen är direkt tillämplig i medlemsstaterna bör det konstateras att de konsekvenser för samhället och de aktörer som berörs är en direkt konsekvens av den ursprungliga EU-förordningen och inte av förslagen till kompletterande bestämmelser. De konsekvenser som följer av de direkt tillämpliga bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster redovisas därför inte.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt om konsekvenserna av förslaget.

Förvaltningsrätten i Stockholm och *Förvaltningsrätten i Karlstad* påpekar att förslagen kan komma att leda till en ökad måltillströmning till allmänna förvaltningsdomstolar och kan få en märkbar inverkan på arbetsbörda och resurser. *Regelrådet* påpekar att det bör genomföras omfattande informationsinsatser till svenska företag där ungefärliga konsekvenser redovisas, både i fråga om tillämpningen av bestämmelser men även kostnadsmässiga som följer av förordningen. *Tech Sverige*, *Svensk Handel* och *Svenskt Näringsliv* efterfrågar en utförligare analys av konsekvenserna för svenska företag och

svenska förhållanden. *Sveriges Radio, Tidningsutgivarna* och *Justitiekanslern* påpekar att det finns en risk för en s.k. övermoderering av innehåll på en webbplats för att undvika eventuella sanktionsavgifter och bedömer att förslagen rimligen kan ha en negativ påverkan på rätten till yttrande- och informationsfrihet.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för samordnaren för digitala tjänster och övriga tillsynsmyndigheter

Regeringen har utsett PTS till samordnare för digitala tjänster i Sverige och behörig myndighet tillsammans med Mediemyndigheten och Konsumentverket vilka blir tillsynsmyndigheter enligt kompletteringslagen. Det förväntas leda till ett ökat resursbehov för dessa myndigheter, i form av 24 miljoner kronor årligen för PTS, 7 miljoner kronor årligen för Mediemyndigheten samt 4 miljoner kronor årligen för Konsumentverket enligt myndigheternas egen bedömning. De ökade kostnaderna baseras både på behov av ytterligare personal och behov av kompetenshöjande insatser. Dessa bedöms rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen i den kompletterande lagstiftningen förväntas inte ge upphov till några ytterligare ekonomiska konsekvenser för myndigheterna då förslagen om undersökningsbefogenheter och sanktionssystem kompletterar tillsynsuppgifter som föreslagits i delbetänkandet. Inte heller samordning och samverkan mellan samordnare och övriga tillsynsmyndigheter väntas medföra ytterligare finansieringsbehov. Utformandet och ett kontinuerligt genomförande av ett potentiellt framtida avgiftssystem bedöms inte heller medföra ytterligare finansieringsbehov och bedöms rymmas inom ramen för befintliga anslag. Att regeringen inte ser behov av ett organ för tvistlösning utanför domstol förväntas inte heller leda till en påtagligt ökad arbetsbörda för myndigheterna.

Det finns emellertid en del osäkerhetsfaktorer gällande storleken på och antalet leverantörer av förmedlingstjänster som är etablerade i Sverige, vilket har stor betydelse för tillsynsuppgiften. Därmed är också ärendebördan och ärendenas komplexitet till viss del osäker.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Enligt förslaget får Kronofogdemyndigheten ge handräckning till tillsynsmyndigheterna och till kommissionen vid inspektioner, vilket förväntas ske i mycket begränsad omfattning. Obetalda sanktionsavgifter och viten ska också lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Även antalet sådana mål förväntas bli mycket begränsat och eventuella ökade kostnader för Kronofogdemyndigheten med anledning av förslagen ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för Sveriges domstolar

Förslagen innebär att nya måltyper läggs på de allmänna förvaltningsdomstolarna. Regeringen konstaterar, i likhet med bedömningen beträffande tillsynsmyndigheternas nya tillsynsuppgifter, att det finns osäkerhetsfaktorer i den framtida måltillströmningen, både i form av antal domstolsprövningar och i fråga om bredd på frågorna. En ökning av måltillströmningen kan som *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Förvaltningsrätten i Karlstad* påpekar medföra vissa ökade kostnader för domstolarna. Regeringen bedömer dock att den ökade måltillströmningen bör bli relativt begränsad och att de ökade kostnader som kan uppkomma med anledning av detta bör kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för leverantörer av förmedlingstjänster och övriga näringsidkare

Införandet av EU:s förordning om digitala tjänster medför en rad skyldigheter för leverantörer av förmedlingstjänster och kan därför väntas ge ekonomiska konsekvenser för sådana leverantörer.

Regeringen konstaterar emellertid att de konsekvenser som uppstår för samhället och de aktörer som berörs huvudsakligen är en direkt följd av den bakomliggande EU-förordningen och inte av förslagen i denna lagrådsremiss. De konsekvenser som följer av de direkt tillämpliga bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster redovisas därför inte, trots det *Regelrådet*, *Svensk Handel*, *Svenskt Näringsliv* och *Tech Sverige* anför. Gällande informationsinsatser till berörda aktörer och näringsidkare informerar samordnaren för digitala tjänster löpande om de krav som följer av förordningen. Givet detta anser regeringen att det inte föreligger behov av ytterligare informationsinsatser i nuläget. Regeringen delar utredningens bedömning och anser att konsekvenserna som följer av förslagen i den kompletterande lagstiftningen endast innebär att om skyldigheter som följer av EU:s förordning om digitala tjänster överträds så kan det föranleda administrativa sanktioner. Således väntas förslagen i den kompletterande lagstiftningen inte påverka företag i andra avseenden än att ge effektiva och, så långt som möjligt, förutsebara konsekvenser av bristande efterlevnad för både leverantörer av förmedlingstjänster och de näringsidkare som har avtal med leverantörerna.

Konsekvenser för brottslighet och det brottsförebyggande arbetet

Befogenheter för tillsynsmyndigheter, samordnare för digitala tjänster respektive specificering av vilken myndighet som är mottagare för anmälan om misstanke om brott förväntas bidra till en effektiv tillämpning av de bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster som syftar till att förhindra olaglig verksamhet. Regeringens förslag till bestämmelse om att anmälan av

misstanke om brott enligt artikel 18.1 i förordningen ska göras till Polismyndigheten innebär inte någon ny uppgift för myndigheten.

Övriga konsekvenser

I likhet med utredningen bedömer regeringen att förslaget överensstämmer med EU-rätten och följer kravet i artikel 49 i EU:s förordning om digitala tjänster rörande att medlemsstaterna ska utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillsynen av leverantörerna av förmedlingstjänster och kontrollen av efterlevnaden av förordningen. Av kravet i artikel 52 i EU:s förordning om digitala tjänster följer att medlemsstaterna ska fastställa regler för sanktioner. Förslagen väntas inte få några konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män, för de nationella klimat- och miljömålen eller för de integrationspolitiska målen.

Konsekvenserna för grundläggande fri- och rättigheter är snarare en följd av förordningen än förslagen i den föreslagna kompletterande lagstiftningen. *Sveriges Radio, Tidningsutgivarna* och *Justitiekanslern* påpekar att förslagen föranleder en risk för s.k. övermoderering av innehåll på en webbplats för att undvika eventuella sanktionsavgifter och ser att förslagen i lagrådsremissen rimligen kan ha en negativ påverkan på rätten till yttrande- och informationsfrihet. Regeringen gör i likhet med utredningen bedömningen att valet att utse Mediemyndigheten till behörig myndighet är ägnat att bidra till upprätthållandet av grundläggande fri- och rättigheter. Det föreligger även en skyldighet för alla tjänsteleverantörer att, i enlighet med artikel 15 i förordningen, minst en gång om året offentliggöra rapporter om sin innehållsmoderering under den berörda perioden.

Exempel på information som ska inkluderas, beroende på vad som är tillämpligt för den enskilde leverantören, är: förelägganden om att agera mot olagligt innehåll, förelägganden om att tillhandahålla specifik information om individuella tjänstemottagare, anmälningar och klagomål som kommit in, innehållsmoderering på eget initiativ och information om automatiserade metoder för innehållsmoderering. Enligt artikel 24 ska även leverantörer av onlineplattformar rapportera vissa uppgifter om tvister enligt artikel 21 och antalet tillfälliga avbrott av tillhandahållandet av tjänsten enligt artikel 23. Regeringen anser att detta säkerställer transparens och möjliggör granskning av beslut om innehållsmoderering (se skäl 66 i förordningen) i enlighet med artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster.

Sammantaget gör därför regeringen bedömningen att risken för övermoderering och negativ påverkan på rätten till yttrande- och informationsfrihet till följd av förslagen i den kompletterande lagstiftningen är liten.

17 Författningskommentar

17.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster), i denna lag kallad EU:s förordning om digitala tjänster.

Paragrafen innehåller en upplysning om att lagen innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s förordning om digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I paragrafen anges att lagen kompletterar EU:s förordning om digitala tjänster. Det innebär att lagen inte kan tillämpas fristående från förordningen.

Ord och uttryck i lagen

2 § Ord och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU:s förordning om digitala tjänster.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om betydelsen av ord och uttryck i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av paragrafen framgår att de ord och uttryck som används i lagen ska förstås på samma sätt som i EU:s förordning om digitala tjänster. Hänvisningen till förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

I lagen görs dock vissa anpassningar till svensk rättsordning, vilket innebär att andra uttryck används i vissa fall. Som sanktion vid bristande efterlevnad av en undersökningsåtgärd enligt artikel 51.2 första stycket c och andra stycket införs i lagen utredningsskadeavgift i stället för böter (3 kap. 2 § 6 och 17–22 §§). Vid överträdelse av förordningens skyldigheter enligt artikel 51.2 första stycket c införs sanktionsavgift (3 kap. 2 § 7 och 23–26 §§) i stället för böter.

Tillsynsmyndighet och samordnare för digitala tjänster

3 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska vara tillsynsmyndighet enligt denna lag.

En tillsynsmyndighet är behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster.

Regeringen bestämmer vilken tillsynsmyndighet som ska vara samordnare för digitala tjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsynsmyndighet, behörig myndighet och samordnare för digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Av *första stycket* framgår att regeringen bestämmer vilken eller vilka myndigheter som ska vara tillsynsmyndighet enligt denna lag. Detta innebär att en eller flera tillsynsmyndigheter får utöva tillsyn. I 3 kap. 1 § finns bestämmelser om tillsynens omfattning, se författningskommentaren till den paragrafen.

Enligt *andra stycket* är en tillsynsmyndighet enligt denna lag behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster. Det innebär att förordningens bestämmelser som rör behöriga myndigheter gäller för den eller de myndigheter som har utsetts till tillsynsmyndighet enligt denna lag.

Av *tredje stycket* framgår att den myndighet som regeringen utser ska vara samordnare för digitala tjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag. Samordnarens uppgifter regleras bl.a. i artikel 49.2 i EU:s förordning om digitala tjänster.

2 kap. Förelägganden mot leverantörer av förmedlingstjänster och anmälan av misstanke om brott

Förelägganden att agera mot olagligt innehåll eller tillhandahålla information

1 § Ett föreläggande att agera mot olagligt innehåll som avses i artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster ska uppfylla de krav som följer av artikel 9.2 i samma förordning.

I artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om ett sådant föreläggande.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förelägganden att agera mot olagligt innehåll som avses i artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Enligt *första stycket* ska sådana förelägganden att agera mot olagligt innehåll som avses i artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster uppfylla de krav som följer av artikel 9.2 i förordningen. Varken EU:s förordning om digitala tjänster eller bestämmelserna i denna lag utgör grund för utfärdande av ett sådant föreläggande. Bestämmelserna reglerar i stället vissa krav på innehåll och förfarande i de fall ett föreläggande mot en leverantör av en förmedlingstjänst utfärdas med stöd av annan unionsrätt eller nationell lagstiftning.

Andra stycket är en upplysningsbestämmelse om att det i artikel 9 finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om sådana förelägganden som avses där.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

2 § Ett föreläggande att tillhandahålla information som avses i artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster ska uppfylla de krav som följer av artikel 10.2 i samma förordning.

I artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om ett sådant föreläggande.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om förelägganden att tillhandahålla information som avses i artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Enligt *första stycket* ska sådana förelägganden att tillhandahålla information som avses i artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster uppfylla de krav som följer av artikel 10.2 i förordningen. Varken EU:s förordning om digitala tjänster eller bestämmelserna i denna lag utgör grund för utfärdande, jfr kommentaren till 2 kap. 1 §.

Andra stycket är en upplysningsbestämmelse om att det i artikel 10 finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om sådana förelägganden som avses där.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Anmälan av misstanke om brott

3 § En anmälan av misstanke om ett sådant brott som avses i 18.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska i Sverige göras till Polismyndigheten.

Paragrafen anger till vilken myndighet en anmälan av misstanke enligt artikel 18.1 ska göras. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Enligt paragrafen är Polismyndigheten den myndighet till vilken leverantörer av värdtjänster ska anmäla misstanke om brott som, har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske i Sverige i de fall som avses i artikel 18.1. Det gäller brott som inbegriper ett hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet. I skäl 56 anges att värdtjänstleverantören bör tillhandahålla all relevant information som den har tillgång till, inbegripet i förekommande fall innehållet i fråga och, om den finns tillgänglig, tidpunkten för offentliggörandet av innehållet, inbegripet den angivna tidszonen, en förklaring av misstanken och den information som krävs för att lokalisera och identifiera den berörda tjänstemottagaren.

Hänvisningen till förordningen är dynamisk. Det innebär att den avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

3 kap. Tillsyn och sanktioner

Tillsynens omfattning

1 § En tillsynsmyndighet ska ha tillsyn över att följande följs:

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. rättsakter som har antagits med stöd av artikel 15.3, 24.6 eller 87 i EU:s förordning om digitala tjänster,

3. denna lag,
4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag, och
5. åtaganden som tillsynsmyndigheten har gjort bindande med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster eller denna lag.

Tillsynsmyndigheten ska vid tillsynen ha de befogenheter som följer av artikel 51 i EU:s förordning om digitala tjänster, denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen anger tillsynsområdet och befogenheter för samordnaren för digitala tjänster och eventuella andra tillsynsmyndigheter. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Av *första stycket* framgår att tillsynen omfattar bestämmelserna i EU:s förordning om digitala tjänster, de rättsakter som kommissionen har antagit med stöd av artikel 15.3, 24.6 eller 87 i förordningen, denna lag, föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen och åtaganden som tillsynsmyndigheten har gjort bindande med stöd av förordningen eller lagen. I uttrycket tillsyn ingår även det som i EU:s förordning om digitala tjänster kallas för kontroll av efterlevnad av förordningen. Med tillsynsmyndighet avses en svensk tillsynsmyndighet. Skyldigheten att utöva tillsyn enligt *femte punkten* omfattar åtaganden som tillsynsmyndigheten själv har godkänt och gjort bindande, och därmed inte sådana åtaganden som har gjorts bindande av en behörig myndighet i en annan medlemsstat eller av kommissionen.

I *andra stycket* anges övergripande de befogenheter som en tillsynsmyndighet har när den utövar tillsyn enligt första stycket. Befogenheterna preciseras i EU:s förordning om digitala tjänster, i efterföljande paragrafer i detta kapitel, och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag.

Uttrycket i anslutning till lagen används för att klargöra att hänvisningen avser att träffa såväl föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen som föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Befogenheter och åtgärder

2 § Utöver de befogenheter som följer av artiklarna 51.1 a och c, 51.2 första stycket a och 51.3 i EU:s förordning om digitala tjänster får en tillsynsmyndighet

1. besluta att en sådan person som avses i artikel 51.1 c i samma förordning ska inställa sig för förhör på tid och plats som myndigheten bestämmer,
2. genomföra inspektion enligt beslut av domstol enligt 3 § 1,
3. försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar i enlighet med 6 §,
4. beordra att överträdelser upphör och föreskriva avhjälpande åtgärder i enlighet med artikel 51.2 första stycket b i samma förordning,
5. bestämma att ett beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller enligt denna lag ska gälla omedelbart i enlighet med artikel 51.2 första stycket e i samma förordning,
6. ta ut utredningsskadeavgift i enlighet med artikel 51.2 första stycket c och andra stycket i samma förordning och denna lag,
7. ta ut sanktionsavgift i enlighet med artikel 51.2 första stycket c i samma förordning och denna lag, och

8. förena beslut, inklusive beslut enligt artikel 51.3 första stycket a, med vite i enlighet med artikel 51.2 första stycket d i samma förordning och denna lag.

Paragrafen anger de befogenheter en tillsynsmyndighet har enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 8.1, 8.3–8.5 och 9.

Inledningsvis upplyses om de befogenheter som en tillsynsmyndighet har enligt de bestämmelser i artikel 51 i EU:s förordning för digitala tjänster som är direkt tillämpliga, dvs. som inte lämnar utrymme för medlemsstaten att göra vägval i fråga om vilken typ av myndighet (tillsynsmyndighet eller domstol) som ska ges befogenheten eller vilken befogenhet som ska ges. Därefter anges de befogenheter som denna lag med stöd av artikel 51 i EU:s förordning om digitala tjänster ger tillsynsmyndigheter. Det avser befogenheter där förordningen lämnar utrymme för medlemsstaterna att välja mellan att ge befogenheten direkt till en tillsynsmyndighet eller att ge tillsynsmyndigheten befogenhet att begära att andra myndigheter eller domstol beslutar om, exempelvis en viss undersökningsåtgärd. I punktuppställningen anges också de kompletterande befogenheter som tillkommer för att säkerställa att tillsynsmyndigheten kan utöva de befogenheter som förordningen fastställer, exempelvis att besluta om att vissa personer ska inställa sig till förhör i punkt 1 och försegla företagslokaler vid inspektion i punkt 3, se författningskommentarerna till dessa bestämmelser.

Av artikel 49.4 i EU:s förordning om digitala tjänster följer att bestämmelserna om befogenhet i artikel 51 och om behörighet i artikel 56 är tillämpliga för alla behöriga myndigheter som medlemsstaterna utser enligt förordningen, inte bara för samordnaren för digitala tjänster.

Behöriga myndigheter har enligt artikel 51.1 a i EU:s förordning om digitala tjänster befogenhet att ålägga leverantörer av förmedlingstjänster och vissa andra personer att tillhandahålla information om en misstänkt överträdelse. Med stöd av artikel 51.1 c får behöriga myndigheter be varje anställd eller företrädare för leverantörerna eller andra utpekade personer att förklara all information som rör en misstänkt överträdelse. I artikel 51.2 första stycket a ges behöriga myndigheter rätt att godkänna åtaganden från leverantören och göra dem bindande. Vidare ges i artikel 51.3 behöriga myndigheter befogenhet att dels besluta att leverantörernas ledningsorgan ska granska en viss situation och presentera en åtgärdsplan, dels begära att en behörig rättslig myndighet beslutar om en tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst som berörs av en överträdelse eller, i de fall det inte är tekniskt möjligt, till det onlinegränssnitt där överträdelsen skett. I 3 § första stycket 2 regleras att en domstol får besluta om en sådan begränsning av mottagarnas tillgång till en viss tjänst eller ett visst onlinegränssnitt, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Inför ett beslut om åtgärd enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller denna paragraf bör tillsynsmyndigheten särskilt beakta om åtgärden riskerar att påverka enskildas grundläggande rättigheter, inbegripet yttrande- och informationsfriheten samt mediernas frihet och mångfald. I situationer där de relevanta grundläggande rättigheterna står i strid med varandra bör tillsynsmyndigheten uppnå en rättvis balans mellan de berörda rättigheterna, i

enlighet med proportionalitetsprincipen (se skäl 153). Utövandet av befogenheterna enligt förordningen får endast vidtas i enlighet med rätten till respekt för privatlivet och rätten till försvar, inbegripet rätten att höras och rätten till tillgång till handlingar i ärendet, och med effektiva rättsmedel för alla berörda parter (se artikel 51.6 och skäl 116). Tillsynsmyndigheten har även att beakta den proportionalitetsprincip som enligt 5 § tredje stycket förvaltningslagen (2017:900) gäller vid ingripanden i ett enskilt intresse.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Av *första punkten* följer att en tillsynsmyndighet får kallatill förhör kalla varje anställd eller företrädare för en leverantör av förmedlingstjänster eller andra personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av EU:s förordning om digitala tjänster, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2 i samma förordning till förhör, på tid och plats som myndigheten bestämmer. En kallelse till ett förhör innebär inte i sig en skyldighet att uttala sig vid förhöret. De uppgifter som förhörspersonen har lämnat kan tillsynsmyndigheten sedan använda i sin utredning av den misstänkta överträdelsen.

Enligt *andra punkten* får en tillsynsmyndighet genomföra inspektion enligt domstolsbeslut enligt 3 § 1, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

Enligt *tredje punkten* får en tillsynsmyndighet försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar. Bestämmelser om förutsättningarna för detta regleras i 6 §, se författningskommentaren till den paragrafen.

I *fjärde punkten* anges att en tillsynsmyndighet får beordra att överträdelser upphör och föreskriva avhjälpan åtgärder i enlighet med artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster. Med överträdelser avses såväl överträdelser av förordningen som överträdelser av åtaganden som har gjorts bindande enligt artikel 51.2 första stycket a i samma förordning och denna lag. Av artikel 51.2 andra stycket följer att en tillsynsmyndighet får besluta de förelägganden som behövs för att den ska kunna utöva sina befogenheter enligt förordningen, denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Enligt *femte punkten* får en tillsynsmyndighet bestämma att ett beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster eller enligt denna lag ska gälla omedelbart i enlighet med artikel 51.2 första stycket e i samma förordning. Exempel på sådana beslut som avses är förelägganden att upphöra med en viss överträdelse. Myndigheten kan alltså med stöd av bestämmelsen meddela interimistiska förelägganden mot en leverantör av en förmedlingstjänst att upphöra med en misstänkt överträdelse i avvaktan på fortsatt utredning. Sådana beslut får fattas för att undvika risk för allvarlig skada. Att interimistiska beslut får förenas med vite följer av artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster. Enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får en allmän förvaltningsdomstol besluta om inhibition, dvs. förordna att beslutet tills vidare inte ska gälla.

I *sjätte punkten* anges att en tillsynsmyndighet får ta ut utrednings-skadeavgift i enlighet med artikel 51.2 första stycket c och andra stycket i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag. I förordningen används dock

uttrycket böter. Utredningsskadeavgift är en administrativ sanktion som en tillsynsmyndighet får besluta om i vissa fall. I 17–22 §§ finns ytterligare bestämmelser om utredningsskadeavgift, se författningskommentarerna till de paragraferna. Bestämmelserna om utredningsskadeavgift utformas i nära anslutning till 5 kap. 21–24 §§ konkurrenslagen (2008:579).

Enligt *sjunde punkten* får en tillsynsmyndighet ta ut sanktionsavgift i enlighet med artikel 51.2 första stycket c och andra stycket i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag. I förordningen används dock uttrycket böter. Sanktionsavgift är en administrativ sanktion som en tillsynsmyndighet får besluta i vissa fall. I 23–26 §§ finns ytterligare bestämmelser om sanktionsavgift, se författningskommentarerna till de paragraferna.

Av *åttonde punkten* framgår att en tillsynsmyndighet har rätt att förena beslut med vite i enlighet med artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning för digitala tjänster och denna lag. Av artiklarna 51.5 och 52.2 följer bl.a. att även beslut enligt artikel 51.3 första stycket a får förenas med vite. Befogenheten att förena ett beslut med vite gäller inte vid vare sig kallelse till förhör enligt första punkten eller befogenheten att be vissa personer att förklara information enligt artikel 51.1 c i EU:s förordning om digitala tjänster. Att domstol får förena vissa beslut med vite anges i 3 §. I 16 § regleras gränsen för vitesbeloppet, se författningskommentaren till de paragraferna.

Tillsynsmyndigheter och domstolar ska vid sin tillämpning av befogenheten att förena beslut med vite iaktta skyddet för den enskildes fri- och rättigheter, däribland rätten att inte belasta sig själv. Det kan t.ex. innebära att ett föreläggande att tillhandahålla information inte bör förenas med vite om det rör en överträdelse av förordningen som kan jämföras med en brottsanklagelse i den mening som avses vid tillämpningen av artikel 6 i europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Frågan om i vilka ytterligare situationer rätten att inte belasta sig själv kan få betydelse får avgöras i rättstillämpningen med beaktande av den praxis som finns på området.

3 § Domstol får på ansökan av en tillsynsmyndighet

1. besluta om inspektion i enlighet med artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag, och

2. besluta om tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett online-gränssnitt i enlighet med artikel 51.3 i EU:s förordning om digitala tjänster.

Ett beslut enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut enligt första stycket gäller omedelbart, om domstolen inte bestämmer något annat.

Paragrafen anger att vissa beslut om åtgärder fattas av domstol och att sådana beslut får förenas med vite. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2 och 8.4.4.

Enligt *första stycket* är domstol behörig att på ansökan av en tillsynsmyndighet fatta beslut om vissa åtgärder. I 4 kap. 1 § pekas Förvaltningsrätten i Stockholm ut som rätt domstol i mål enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag, se författningskommentaren till den paragrafen. Enligt 4 kap. 3 § ska prövning av mål som avses i denna paragraf handläggas skyndsamt, se författningskommentaren till den paragrafen. I 18 § fjärde

stycket 9 lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar regleras vidare att förvaltningsrätten är domför med en lagfaren domare ensam vid avgörande av dessa mål, se författningskommentaren till den paragrafen.

Enligt *första punkten* är domstolen behörig att besluta om inspektion enligt artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag. I 4–13 §§ finns ytterligare bestämmelser om inspektion, se författningskommentarerna till de paragraferna. Reglerna om inspektion utformas i nära anslutning till i 5 kap. 5–10 och 17 §§ konkurrenslagen.

Enligt *andra punkten* är domstolen behörig att på ansökan av en tillsynsmyndighet besluta om tillfällig begränsning av tjänstemottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Av *andra stycket* framgår att beslut enligt denna paragraf får förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i artikel 51.2 första stycket d och artikel 51.2 andra stycket i EU:s förordning om digitala tjänster. Vidare följer av artiklarna 51.5 och 52.2 i samma förordning bl.a. att beslut enligt artikel 51.3 första stycket a får förenas med vite. Befogenheten avser löpande vite. I 16 § regleras gränsen för vitesbeloppet, se författningskommentaren till den paragrafen. Vid inspektion kan utredningsskadeavgift vara ett mer ändamålsenligt verktyg att använda än löpande vite, eftersom det kan löna sig för den som inspekteras att betala löpande vite en kort tid för att hinna undanskaffa bevisning.

Enligt *tredje stycket* gäller ett beslut om inspektion eller tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till tjänst eller onlinegränssnitt omedelbart, om inte domstolen har bestämt något annat. Åtgärden kan därför påbörjas även om beslutet överklagas, men måste avbrytas om beslutet inhiberas.

Inspektion

4 § Inspektion får tillåtas om

1. det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna som följer av EU:s förordning om digitala tjänster inte följs,
2. det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas, och
3. vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förutsättningar för att inspektion ska få tillåtas. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

Enligt paragrafen får inspektion tillåtas om det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna som följer av EU:s förordning om digitala tjänster inte följs, om det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas och om vikten av att åtgärden vidtas uppväger det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden. Kraven är kumulativa, vilket innebär att rekvisiten i alla punkterna måste vara uppfyllda för att domstolen ska tillåta inspektionen. Syftet med en inspektion ska vara att samla in bevis för en misstänkt överträdelse av någon av skyldigheterna som följer av EU:s förordning om digitala tjänster.

Enligt *första punkten* är en första förutsättning för inspektion att det finns anledning att anta att någon av skyldigheterna i förordningen inte följs. Beviskravet är alltså relativt lågt, men det måste ändå finnas en grund för konkret misstanke om en överträdelse.

Enligt *andra punkten* ska det finnas risk för att bevis undanhålls eller förvanskas. Även sabotagerisken kan vara svår att bevisa, men myndigheten bör kunna påvisa någon omständighet som ger stöd för att ett sådant agerande kan befaras. Omständigheter som pekar på en överträdelse kan i sig utgöra grund för att befara ett undanhållande av bevis, särskilt om överträdelsen framstår som systematisk och avsiktlig.

En tredje förutsättning är enligt *tredje punkten* att åtgärden är proportionerlig. I det sammanhanget måste myndigheten beakta om den kan få den information som söks genom en mindre ingripande åtgärd. Finns bevisningen inte på en offentlig webbplats utan endast i företagets interna system och det kan befaras att den inte kommer att överlämnas på förfrågan kan en inspektion vara rätt åtgärd. Så kan särskilt vara fallet i utredningar om anmälan av misstanke om brott (artikel 18), om åtgärder och skydd mot missbruk (artikel 23.1), om transparensrapporteringskyldigheter (artikel 24.2), om rekommendationssystem (artikel 27.1) eller om rätt till information (artikel 32). Om det är brådskande att samla in bevisning för särskilt allvarliga överträdelser talar detta för att kravet på proportionalitet är uppfyllt. I övrigt bör en intresseavvägning ske där integritetshänsyn och varje företags intresse av att bedriva verksamhet utan onödiga störningar vägs mot behovet av en effektiv tillsyn. I den avvägningen bör särskilt beaktas om en mindre ingripande åtgärd, t.ex. en begäran om information, kan vara tillräcklig. Vidare ska risken för eventuell tredjemansskada beaktas, t.ex. de konsekvenser som inspektionen kan få för tredje mans rättsligt skyddade intressen (jfr NJA 2015 s. 631). Även genomförandet av inspektionen har betydelse för proportionalitetsbedömningen, där inspektionens omfattning och varaktighet ska vägas mot syftet och vad som kan uppnås med inspektionen.

5 § Ett beslut om inspektion får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att inspektionen annars skulle förlora i betydelse.

Beslutet ska sändas endast till den ansökande myndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handläggning vid beslut om inspektion. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

I *första stycket* anges att ett beslut om inspektion får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att inspektionen annars skulle förlora i betydelse. Eftersom överraskningsmoment är viktigt vid en inspektion kan det i normalfallet befaras att inspektionen skulle förlora i betydelse om den som ansökan avser får yttra sig i förväg. Av *andra stycket* framgår att ett beslut om inspektion enligt första stycket, dvs. ett beslut som har fattats utan att den som ansökan avser har fått tillfälle att yttra sig, ska expedieras endast till den ansökande myndigheten. Bestämmelsen är ett undantag från huvudregeln att ett beslut ska sändas till berörda parter.

Paragrafens utformas i nära anslutning till 5 kap. 7 § konkurrenslagen.

6 § När en tillsynsmyndighet genomför en inspektion får den förseгла företagslokaler, bokföring och affärshandlingar så länge och i den omfattning det är nödvändigt för att genomföra inspektionen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om försegling i samband med inspektion. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

I paragrafen anges att företagslokaler, bokföring och affärshandlingar där inspektion pågår får förseglas. Förseglingens omfattning och längd beror på vad som är nödvändigt för inspektionens genomförande.

Att en tillsynsmyndighet har befogenhet att vidta en förseglingsåtgärd framgår av 2 § 3. Den inspekterande myndighetens försegling är inte ett beslut som kan överklagas separat. Förseglingen är en konsekvens av domstolens beslut att tillåta inspektion. Om den inspekterade motsätter sig försegling kan tillsynsmyndigheten inte genomföra åtgärden. I stället kan den begära handräckning av Kronofogdemyndigheten enligt 8 §. Handräckningsbeslutet kan överklagas i enlighet med utsökningsbalken och därmed sker en prövning av åtgärden. Om en försegling bryts, kan tillsynsmyndigheten besluta om utredningsskadeavgift enligt 17 §.

Bestämmelsen utformas i nära anslutning till 5 kap. 6 § 5 konkurrenslagen och artikel 69.2 e i EU:s förordning om digitala tjänster som reglerar kommissionens rätt att besluta om försegling.

7 § Ett beslut om inspektion ska innehålla uppgifter om

1. vilken eller vilka myndigheter som ska genomföra inspektionen,
2. föremålet för och syftet med inspektionen,
3. tidpunkten när inspektionen ska börja, och
4. myndighetens eller myndigheternas befogenheter enligt artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och 2 och 6 §§ i detta kapitel.

Paragrafen anger vilka uppgifter som ett beslut om inspektion ska innehålla. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

Enligt *första punkten* ska det i beslutet anges vilken eller vilka myndigheter som ska genomföra inspektionen. Beslutet ska avse minst en svensk tillsynsmyndighet. Om en eller flera samordnare för digitala tjänster ska delta i en gemensam undersökning enligt artikel 60 i EU:s förordning om digitala tjänster ska även det framgå av beslutet.

Enligt *andra punkten* ska föremålet för och syftet med inspektionen anges i beslutet.

I *tredje punkten* anges att tiden som inspektionen ska börja ska framgå av beslutet.

Av *fjärde punkten* följer att myndighetens eller myndigheternas befogenheter i det enskilda fallet ska anges, med utgångspunkt i de befogenheter som finns i artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster. Enligt artikel 51.1 b gäller befogenheten om inspektion lokaler som används för syften relaterade till leverantören eller vissa andra personers handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet. Inspektion får göras för att granska, beslagta, kopiera eller utverka kopior av uppgifter som rör en misstänkt överträdelse i någon form,

oavsett lagringsmedium. Befogenheter vid inspektion anges även i 2 och 6 §§, se författningskommentarerna till de paragraferna. Hänvisningen till förordningen är dynamisk. Det innebär att den avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Att ett beslut ska innehålla uppgifter om hur man överklagar följer av 31 § förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 8 § konkurrenslagen.

8 § Den tillsynsmyndighet som ska genomföra inspektion får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten.

Vid handräckning tillämpas bestämmelserna i utökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Kronofogdemyndigheten ska dock inte underrätta den hos vilken inspektionen ska genomföras innan verkställighet sker.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handräckning för genomförande av inspektion. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

I *första stycket* anges att den inspekterande myndigheten får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten.

Av *andra stycket* framgår att de bestämmelser i 16 kap. utökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande är tillämpliga. Det framgår även att Kronofogdemyndigheten inte ska underrätta den som inspektionen ska genomföras hos innan verkställighet sker.

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 10 § konkurrenslagen.

9 § När inspektionen börjar ska tillsynsmyndigheten överlämna ett exemplar av beslutet till den hos vilken inspektionen ska genomföras.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om överlämnande av inspektionsbeslut. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

Bestämmelsen anger att inspektionsbeslutet ska överlämnas till den hos vilken inspektionen ska genomföras när inspektionen börjar. Beslutet bör överlämnas till den högst ansvarige som finns på platsen. När den personen har getts rimlig tid att läsa och förstå beslutet kan inspektionen påbörjas.

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 7 § andra stycket konkurrenslagen.

10 § Under inspektionen har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att följa de åtgärder som myndigheten eller myndigheterna vidtar.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om rätt att följa inspektionsåtgärderna som vidtas. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

Enligt paragrafen har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att följa åtgärder som den eller de inspekterande myndigheterna vidtar. Det innebär att den personen eller dennes företrädare har rätt att följa myndighetens inspektion och ta del av de kopior eller utdrag som omfattas av inspektionens befogenheter enligt domstolens beslut om inspektion. Rätten att följa

tillsynsmyndighetens åtgärder innebär inte att t.ex. personen eller dennes företrädare kan hindra inspektionen genom att inte komma till inspektionens lokaler när åtgärderna ska vidtas (jfr prop. 2014/15:96 s. 16).

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 6 b § konkurrenslagen.

11 § När ett beslut om inspektion ska verkställas har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. inspektionen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. inspektionen har beslutats enligt 5 § första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den inspekterades rätt att tillkalla juridiskt biträde. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

Enligt paragrafen har den hos vilken inspektion genomförs rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. Det framgår att verkställigheten inte får påbörjas innan biträdet inställer sig. Undantag ska göras om inspektionen därigenom onödigt skulle fördröjas. Bedömningen av hur lång tid inspektionen bör avvakta får avgöras från fall till fall. Det ska dock inte finnas utrymme att förvanska eller undanhålla bevis.

Inspektionen behöver inte heller avvakta om den har beslutats utan att den som ansökan avser fått tillfälle att yttra sig.

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 9 § konkurrenslagen.

12 § Den inspekterande myndigheten ska lämna tillbaka handlingar och annat som har tagits om hand vid inspektionen så snart de inte längre behövs för utredningen.

Om den hos vilken inspektion har genomförts har försatts i konkurs, ska den inspekterande myndigheten

1. överlämna handlingarna och annat som har tagits om hand till konkursförvaltaren, och
2. underrätta den som beslutet gäller om överlämningen.

Den inspekterande myndigheten ska på begäran av den hos vilken inspektionen har genomförts pröva om en handling eller annat som tagits om hand ska lämnas tillbaka före den tidpunkt som anges i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när och hur tillsynsmyndigheten ska återlämna det som har tagits om hand vid en inspektion. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

I *första stycket* anges att den inspekterande myndigheten ska lämna tillbaka handlingar och annat som tagits om hand vid en inspektion så snart de inte längre behövs för utredningen. Myndigheten torde behöva handlingarna under den tid det tar att slutföra inspektionen och ta kopior eller göra de utdrag som behövs för den fortsatta utredningen av den misstänkta överträdelsen där uppgifterna kan behövas som bevisning. Det är myndigheten som bedömer när de inte längre behövs. Av artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster följer att myndigheten får granska, beslagta, kopiera eller utverka kopior av uppgifter som rör en misstänkt överträdelse i någon form, oavsett lagringsmedium. Kravet på återlämning gäller inte kopior, oavsett form, som myndigheten har gjort.

Av *andra stycket* framgår att om den hos vilken inspektion har genomförts har försatts i konkurs ska handlingar och annat material i stället lämnas tillbaka till konkursförvaltaren och att den som beslutet gäller ska underrättas om att överlämning har skett.

I *tredje stycket* finns en bestämmelse som ger den hos vilken inspektion har genomförts en möjlighet att få en prövning av om det som har tagits om hand ska lämnas tillbaka före den tidpunkt som anges i första stycket. Den inspekterande myndigheten ska pröva om det som har omhändertagits ska lämnas tillbaka.

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 6 c § konkurrenslagen.

13 § När Europeiska kommissionen har beslutat om en inspektion enligt artikel 69 i EU:s förordning om digitala tjänster, får Kronofogdemyndigheten på ansökan av samordnaren för digitala tjänster besluta om handräckning för att inspektionen ska kunna genomföras.

Vid handräckning enligt första stycket tillämpas 8 § andra stycket.

Vid en ansökan enligt första stycket ska det som anges om nationell rättslig myndighet i artikel 69.10 i EU:s förordning om digitala tjänster gälla för Kronofogdemyndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av kommissionens beslut om inspektion. Den kompletterar artikel 69.8–10 i EU:s förordning om digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.2.

Av *första stycket* framgår att när kommissionen har beslutat om en undersökning enligt artikel 69 i EU:s förordning om digitala tjänster, får Kronofogdemyndigheten på ansökan av samordnaren för digitala tjänster besluta om handräckning för att undersökningen ska kunna genomföras. Vid en sådan handräckning tillämpas bestämmelserna i 8 § andra stycket som hänvisar till bestämmelserna i utsköningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Kronofogdemyndigheten ska inte underrätta den hos vilken inspektionen ska genomföras innan verkställighet sker.

Enligt *andra stycket* ska det som anges om nationell rättslig myndighet i artikel 69.10 i EU:s förordning om digitala tjänster gälla för Kronofogdemyndigheten. Artikeln handlar om vilka kontrollåtgärder en myndighet ska vidta när ett ärende har inletts.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 17 § konkurrenslagen.

Advokatsekretess

14 § Undersökningsåtgärder i enlighet med artikel 51.1 i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag som en tillsynsmyndighet vidtar för egen, annan samordnarens för digitala tjänster eller Europeiska kommissionens räkning får inte avse en skriftlig handling vars innehåll kan antas vara sådant att en advokat eller en advokats biträde inte får höras som vittne om innehållet och som innehas av advokaten eller biträdet eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

Om tillsynsmyndigheten anser att en viss handling bör omfattas av undersökningsåtgärden och den som åtgärden avser åberopar att handlingen är skyddad enligt första stycket, ska myndigheten omedelbart försegla handlingen och skyndsamt överlämna den till domstol. Domstolen ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av undersökningsåtgärden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur skriftliga handlingar som kan antas innehålla uppgifter som omfattas av advokatsekretess ska hanteras vid undersökningsåtgärder. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.3.

Av *första stycket* framgår att åtgärder i enlighet med artikel 51.1 i EU:s förordning för digitala tjänster som en tillsynsmyndighet vidtar inte får avse en skriftlig handling vars innehåll kan antas vara sådant att en advokat eller en advokats biträde inte får höras som vittne om innehållet, och som innehas av advokaten eller biträdet eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för. Bestämmelsen är tillämplig vid alla undersökningsåtgärder som avses i artikel 51.1. Åtgärderna är sådana som vidtas för tillsynsmyndighetens, för en samordnare för digitala tjänster i en annan medlemsstat eller för kommissionens räkning. Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

I *andra stycket* anges att om den inspekterande myndigheten anser att en viss handling bör omfattas av ett föreläggande om information eller inspektion och den som åtgärden avser åberopar att handlingen är skyddad av advokatsekretess, ska myndigheten omedelbart försegla handlingen och skyndsamt överlämna den till domstol. Domstolen ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av undersökningsåtgärden. Domstolens sammansättning vid avgörande av denna måltyp regleras i 18 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar, se författningskommentaren till den paragrafen.

I 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen och 2 kap. 3 yttrandefrihetsgrundlagen finns bestämmelser om tystnadsplikt. Vid utövandet av sina befogenheter enligt EU:s förordning för digitala tjänster ska tillsynsmyndigheten inte vidta åtgärder som står i strid med dessa bestämmelser.

Paragrafen utformas i nära anslutning till 5 kap. 11 § konkurrenslagen.

Åtaganden

15 § Den tillsynsmyndighet som har fattat ett beslut om att godkänna ett åtagande och göra det bindande i enlighet med artikel 51.2 första stycket a i EU:s förordning om digitala tjänster får ändra eller återkalla sitt beslut, om

1. sakförhållandena som låg till grund för beslutet har ändrats,
2. den som beslutet avser agerar i strid med sitt åtagande, eller
3. beslutet grundade sig på ofullständig, oriktig eller vilseledande information som tillhandahållits av den berörda leverantören eller andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet, vilka rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2 i samma förordning.

Paragrafen anger i vilka fall en tillsynsmyndighet får ändra eller återkalla ett beslut om åtagande. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.1.

Av artikel 51.2 första stycket a i EU:s förordning om digitala tjänster följer att en tillsynsmyndighet har befogenhet att godkänna de åtaganden som erbjuds av en leverantör av en förmedlingstjänst när det gäller leverantörens efterlevnad av förordningen och att göra dessa åtaganden bindande. I paragrafen anges att den myndighet som har fattat ett sådant beslut får ändra eller återkalla sitt beslut under vissa omständigheter. Omständigheterna är inte kumulativa. Bestämmelserna innebär att 37 och 38 §§ förvaltningslagen (2017:900) om ändring av beslut inte är tillämpliga.

Enligt *första punkten* får ett beslut ändras eller återkallas om de sakförhållanden som låg till grund för beslutet har ändrats. Så kan vara fallet exempelvis om företaget i fråga inte längre är etablerat i Sverige och därför inte längre omfattas av den svenska myndighetens tillsynsansvar.

Av *andra punkten* framgår att ett beslut om åtagande kan ändras eller återkallas när den leverantör som beslutet avser agerar i strid med sitt åtagande. Myndighetens beslut om att godkänna ett åtagande är ett alternativ till föreläggande under förutsättning att leverantören är beredd att lojalt följa åtagandet. Om det inte fullföljs, brister den grundläggande förutsättningen för åtagandet som därför kan återkallas. Tillsynsmyndigheten kan då vidta övriga tillsynsåtgärder, exempelvis utfärda ett föreläggande att vidta en viss åtgärd som förenas med vite.

Enligt *tredje punkten* kan tillsynsmyndigheten återkalla eller ändra beslutet när detta grundar sig på felaktig information som lämnats från någon eller några av de angivna fysiska eller juridiska personerna. Det krävs alltså att den felaktiga informationen har haft betydelse för beslutet.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Vite

16 § Ett vite får inte per dag överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den som föreläggandet avser. Omsättningen eller inkomsten ska avse det föregående räkenskapsåret, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Paragrafen innehåller en begränsning av ett löpande vites storlek. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.5 och 8.4.5.

Paragrafen anger gränsen för det högsta beloppet för ett löpande vite enligt artikel 52.4 i EU:s förordning om digitala tjänster. Av artikel 52.2 följer att ett vite ska vara effektivt, proportionerligt och avskräckande. I skäl 117 i EU:s förordning om digitala tjänster utvecklas ytterligare kriterier som tillsynsmyndigheter ska beakta när de bestämmer vitets storlek. Tillsynsmyndigheterna bör samordna sig avseende lämpliga vitesnivåer vid olika fall så att nationell enhetlighet i rättstillämpningen uppnås.

Av 4 kap. 1 och 2 §§ följer att en ansökan om utdömande av vite enligt denna lag görs till Förvaltningsrätten i Stockholm av tillsynsmyndigheten, se

författningsskadeavgiften till de paragraferna. Vid föreläggande och utdömande av vite tillämpas i övrigt lagen (1985:206) om viten.

Utredningsskadeavgift

17 § En utredningsskadeavgift får tas ut om ett beslut om en sådan undersökningsåtgärd som avses i artikel 51.1 a eller b i EU:s förordning om digitala tjänster inte följs.

Paragrafen anger i vilka fall utredningsskadeavgift får beslutas. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.4.

I 2 § 6 anges att en tillsynsmyndighet har befogenhet att ta ut utredningsskadeavgift. Utredningsskadeavgift får tas ut när ett beslut om en undersökningsåtgärd som följer av artikel 51.1 a eller b i EU:s förordning om digitala tjänster, inklusive de åtgärder som tillsynsmyndigheten får vidta för ändamålet med stöd av denna lag, inte följs. Det kan exempelvis vara fallet vid bristande efterlevnad av ett föreläggande att tillhandahålla information om en misstänkt överträdelse av förordningen eller vid brutet förseglning i samband med inspektion. Befogenheten att ta ut en utredningsskadeavgift gäller alltså inte för sådan information som har lämnats vid utövande av befogenheten i artikel 51.1 c i EU:s förordning om digitala tjänster. Hänvisningen till förordningen är dynamisk. Det innebär att den avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

18 § En utredningsskadeavgift får inte tas ut om

1. den bristande efterlevnaden av undersökningsåtgärden omfattas av ett beslut som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet, eller
2. den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den bristande efterlevnaden ägde rum.

Paragrafen anger i vilka situationer det finns hinder mot ett beslut om utredningsskadeavgift. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.4.

Av *första punkten* framgår att beslut om utredningsskadeavgift inte får fattas om den bristande efterlevnaden av undersökningsåtgärden omfattas av ett beslut som har förenats med vite och samma bristande efterlevnad ligger till grund för en ansökan om utdömandet av vitet. Ett vite har karaktär av straff och aktualiserar tillämpning av förbudet mot dubbel lagföring eller dubbla straff. Denna bestämmelse förhindrar sådan dubbelprövning.

Enligt *andra punkten* får ett beslut om utredningsskadeavgift inte fattas om den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den bristande efterlevnaden ägde rum. Kommunikation enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900) måste ske inom två år för att en utredningsskadeavgift ska få beslutas. Bevisbördan för att kommunikation har skett ligger på tillsynsmyndigheten. Tidsfristen räknas från när den bristande efterlevnaden ägde rum. I de fall en undersökningsåtgärd ska efterföljas inom en viss tid börjar preskriptionstiden löpa när fristen som myndigheten eller domstolen har satt för fullgörande av undersökningsåtgärden går ut.

19 § En utredningsskadeavgift får inte överstiga en procent av det belopp som den som avgiften avser hade i årsinkomst eller global årsomsättning under det föregående räkenskapsåret.

Paragrafen innehåller en begränsning om utredningsskadeavgiftens storlek. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.4.

Bestämmelsen anger gränsen för det högsta beloppet för en utredningsskadeavgift som följer av artikel 52.3 i EU:s förordning om digitala tjänster. Av artikel 52.2 i samma förordning följer att en utredningsskadeavgift ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. I skäl 117 utvecklas ytterligare de kriterier som tillsynsmyndigheter ska beakta vid bestämmande av avgiftens nivå.

Tillsynsmyndigheterna bör samordna sig avseende nivåer på utredningsskadeavgifter så att enhetlighet i rättstillämpningen kan uppnås.

20 § Beslut om utredningsskadeavgift ska delges.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om delgivning av beslut om utredningsskadeavgift. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.4.

Bestämmelsen innebär att ett beslut om utredningsskadeavgift ska delges den avgiftsskyldige med hjälp av något av de förfaranden för delgivning som regleras i delgivningslagen (2010:1932).

21 § En utredningsskadeavgift ska betalas till den tillsynsmyndighet som har beslutat om avgiften eller till den myndighet som tillsynsmyndigheten anger inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om utredningsskadeavgiften inte betalas i tid ska myndigheten som skulle ta emot avgiften lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

En utredningsskadeavgift tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om betalning och indrivning av utredningsskadeavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.4.

I *första stycket* anges att en utredningsskadeavgift ska betalas till den tillsynsmyndighet som har beslutat om avgiften eller till den myndighet som tillsynsmyndigheten anger. Detta lämnar utrymme för en tillsynsmyndighet att överlåta åt exempelvis Kammarkollegiet att ta emot betalning. Bestämmelsen ger vidare myndigheten möjlighet att fatta beslut om längre tid för betalning än 30 dagar.

Av *andra stycket* framgår att om utredningsskadeavgiften inte betalas inom den angivna tiden, är den myndighet som skulle ta emot avgiften skyldig att lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen om indrivning av statliga fordringar m.m. En utredningsskadeavgift som inte har betalats inom angiven tid får verkställas enligt utsökningsbalken (se 3 kap. 1 § 6 a utsökningsbalken). Det innebär att den kan drivas in utan att det krävs något domstolsavgörande.

Enligt *tredje stycket* tillfaller en utredningsskadeavgift staten.

22 § En beslutad utredningsskadeavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Paragrafen reglerar preskriptionstiden för en utredningsskadeavgift. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.4.

Enligt paragrafen preskriberas en beslutad utredningsskadeavgift i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft. Innebörden av detta är att fullgörande inte kan krävas efter det att fem år har gått sedan beslutet fått laga kraft, även om verkställighet har skett under femårsperioden avseende en del av avgiften. Det som preskriberas är den del av avgiften som ännu inte har drivits in.

Sanktionsavgift

23 § En sanktionsavgift ska tas ut av en leverantör av en förmedlingstjänst som överträder någon av sina skyldigheter enligt artikel 11.1, 11.3, 12.1, 13.1, 14.6, 16.4, 18.1, 24.1, 24.2, 24.3, 26.2, 26.3, 30.1, 30.6, 31.1, 32.1 eller 32.2 i EU:s förordning om digitala tjänster, i den ursprungliga lydelsen.

En sanktionsavgift ska även tas ut vid överträdelse av ett åtagande som gäller skyldigheter i samma artiklar som en tillsynsmyndighet har gjort bindande med stöd av EU:s förordning om digitala tjänster eller denna lag.

Paragrafen möjliggör att sanktionsavgift tas ut vid överträdelse av skyldigheter enligt vissa angivna bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster eller av åtaganden hänförliga till samma bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I *första stycket* finns en uppräknning av de bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster som vid en överträdelse ska leda till att en sanktionsavgift tas ut. Hänvisningen till bestämmelserna är statisk, dvs. avser bestämmelser i den ursprungliga lydelsen. Avgiftsskyldigheten bygger på strikt ansvar. Det krävs alltså varken uppsåt eller oaktsamhet för att sanktionsavgift ska tas ut, utan det är tillräckligt att en överträdelse av bestämmelsen har skett. Tillsynsmyndigheten har enligt 25 § andra stycket möjlighet att i vissa fall avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis.

För att fullgöra skyldigheten om anmälan av misstanke om brott enligt artikel 18.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska anmälan göras till Polismyndigheten enligt 2 kap. 3 § denna lag.

Enligt *andra stycket* ska en sanktionsavgift även tas ut vid överträdelse av ett åtagande som en tillsynsmyndighet har gjort bindande gällande en skyldighet som följer av någon av bestämmelserna som räknas upp i första stycket.

Enligt 24 § får tillsynsmyndigheten inte besluta om sanktionsavgift om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet. I 2 § 7 anges att en tillsynsmyndighet har befogenhet att ta ut sanktionsavgift. Se författningskommentarerna till de paragraferna.

24 § En sanktionsavgift får inte beslutas om

1. överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och den ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet, eller
2. den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Paragrafen anger i vilka situationer det finns hinder mot beslut om sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Enligt *första punkten* får ett beslut om sanktionsavgift inte fattas om överträdelsen av aktuell skyldighet omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och samma överträdelse ligger till grund för en ansökan om utdömmande av vitet. Denna bestämmelse hindrar dubbelprövning, jfr kommentaren till 18 §.

Enligt *andra punkten* ska ett beslut om sanktionsavgift inte fattas om den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum. Bevisbördan för att kommunikation har skett ligger på tillsynsmyndigheten. Tidsfristen räknas från när överträdelsen ägde rum. I fråga om sådan överträdelse som skett löpande under viss tid är det tillräckligt att kommunikation sker inom två år från det att överträdelsen upphörde för att en sanktionsavgift ska kunna beslutas.

25 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst sex procent av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret.

Tillsynsmyndigheten får avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig och leverantören vidtar åtgärder för rättelse,
2. någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot leverantören och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
3. det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

I paragrafen regleras hur sanktionsavgiften ska bestämmas. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* fastställs den lägsta och högsta nivån på en sanktionsavgift. Gränsen för det högsta beloppet som kan tas ut som sanktionsavgift överensstämmer med artikel 52.3 första meningen i EU:s förordning om digitala tjänster. Av artikel 52.2 i EU:s förordning om digitala tjänster följer att en sanktionsavgift ska vara effektiv, proportionerlig och avskräckande. I skäl 117 i förordningen utvecklas de kriterier som tillsynsmyndigheter ska beakta ytterligare.

Enligt *andra stycket* får en tillsynsmyndighet avstå från att ta ut en sanktionsavgift helt eller delvis i vissa fall. Om någon av dessa förutsättningar är uppfylld och rättelse har skett kan det finnas utrymme för att helt avstå från sanktioner. En överträdelse kan vara ursäktlig om leverantören har gjort sitt bästa för att följa tillämpliga bestämmelser men inte lyckats helt. Det bör dock inte anses ursäktligt att leverantören inte har avsatt tillräckliga personella eller ekonomiska resurser för att följa bestämmelserna. Rättelse ska ha gjorts omgående efter att leverantören har fått information från en tillsynsmyndighet om hur den bör agera. Förutsättningar för att inte besluta om sanktionsavgift eftersom det skulle vara oskäligt att ta ut avgiften med hänsyn till

omständigheterna torde finnas endast i undantagsfall. Det bör alltså vara fråga om skäl av extraordinär karaktär.

Tillsynsmyndigheterna bör samordna sig avseende nivåer på sanktionsavgifter så att enhetlighet i rättstillämpningen kan uppnås.

26 § Det som anges i 20–22 §§ om utredningsskadeavgift ska även gälla i fråga om sanktionsavgift.

Paragrafen reglerar delgivning, betalning och preskription av sanktionsavgift. Överväganden finns i avsnitt 9.3.

Bestämmelserna i 20–22 §§ reglerar delgivning, betalning och indrivning av avgiften, att avgiften tillfaller staten samt preskription, se författningskommentarerna till de paragraferna.

Övriga avgifter

27 § En tillsynsmyndighet får ta ut avgifter för sin verksamhet enligt

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen,
3. denna lag, eller
4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifterna.

Paragrafen möjliggör att tillsynsmyndigheter tar ut avgifter för sin verksamhet som syftar till att uppfylla krav som direkt eller indirekt följer av EU:s förordning om digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Enligt *första stycket* får en tillsynsmyndighet ta ut avgifter för den del av sin verksamhet som följer av EU:s förordning för digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Uttrycket i anslutning till lagen används för att klargöra att hänvisningen avser att träffa såväl föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen som föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifterna. Sådana föreskrifter kan exempelvis avse avgiftsuttag vid certifiering av organ för tvistlösning utanför domstol enligt artikel 21 i EU:s förordning om digitala tjänster eller för hanteringen av ansökningar om att bli utsedd till betrodd anmälare enligt artikel 22 i samma förordning.

4 kap. Hur mål inleds och handläggs i domstol

Behörig domstol

1 § Förvaltningsrätten i Stockholm är rätt domstol i mål enligt

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen,
3. denna lag, eller

4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen innehåller forumbestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

I paragrafen anges att Förvaltningsrätten i Stockholm är rätt domstol i mål enligt EU:s förordning om digitala tjänster, rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen, denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Domstolen är alltså exklusivt behörig att handlägga dessa mål. Det avser bl.a. ansökningar från en tillsynsmyndighet, överklaganden och utdömande av viten som har förelagts enligt denna lag. Uttrycket i anslutning till lagen används för att klargöra att hänvisningen avser att träffa såväl föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen som föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Utdömande av vite

2 § En ansökan om att döma ut vite som har beslutats med stöd av denna lag görs av tillsynsmyndigheten.

Paragrafen anger vilken myndighet som får ansöka om utdömande av vite enligt lagen.

Enligt paragrafen är tillsynsmyndigheten behörig att göra en ansökan om utdömande av vite som har beslutats med stöd av bestämmelserna i lagen. Det gäller både i de fall där tillsynsmyndigheten har förenat ett beslut med vite och då förvaltningsrätten har beslutat om att förena ett beslut med vite på begäran av tillsynsmyndigheten.

Skyndsam handläggning

3 § Ett mål ska handläggas skyndsamt om det avser

1. inspektion i enlighet med artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag, eller
2. tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.3 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka mål som ska handläggas skyndsamt. Överväganden finns i avsnitt 11.2.

Enligt paragrafen ska ett mål handläggas skyndsamt om det avser inspektion eller tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett onlinegränssnitt. Enligt 3 kap. 14 § ska prövning av frågor om advokatsekretess ske utan dröjsmål.

Förvaltningsrättens sammansättning vid avgörande av dessa mål regleras i 18 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar, se författningskommentaren till den paragrafen.

Hänvisningarna till förordningen är dynamiska. Det innebär att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Överklagande

4 § Överklagande får ske av en tillsynsmyndighets beslut enligt

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
 2. rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen,
 3. denna lag, eller
 4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.
- Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen reglerar rätten att överklaga en tillsynsmyndighets beslut. Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

Enligt *första stycket* får en tillsynsmyndighets beslut enligt EU:s förordning om digitala tjänster rättsakter som har meddelats med stöd av förordningen denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm. Uttrycket i anslutning till lagen används för att klargöra att hänvisningen avser att träffa såväl föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen som föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande av förvaltningsrättens beslut enligt första stycket till kammarrätten. Kravet på prövningstillstånd gäller således för mål som inleds genom överklagande till förvaltningsrätten. För övriga mål krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten endast om det följer av bestämmelser i andra lagar, exempelvis 6 § lagen om viten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2024.
2. En sanktionsavgift enligt 3 kap. 23 § får beslutas endast för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.

Punkt 1 föreskriver när lagen ska träda i kraft.

Punkt 2 innebär att en sanktionsavgift endast kan avse överträdelse som har skett efter lagens ikraftträdande.

17.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

18 § En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärder som endast avser måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som endast avser rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och
4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttet rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförordningen (2011:1244), om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undantagande från kontroll enligt skatteförordningen eller någon annan skatteförfattning,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 och 6 a §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård vid en läsbar enhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 15 d § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om tillfälligt utreseförbud enligt 31 d § samma lag, mål om omedelbar insats enligt 4 kap. 1 § lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet enligt 34 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 34 b § samma lag, mål om vård vid en läsbar enhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om vård i enskildhet enligt 14 a § samma lag, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt strafftidslagen (2018:1251), mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,
4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,
5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,
7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt,
8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2023:704) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post, och
9. mål enligt lagen (2024:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster som avser en
 - a) inspektion,
 - b) prövning av om en handling skyddas av advokatsekretess enligt 3 kap. 14 § samma lag, eller
 - c) tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller ett online-gränssnitt.

Paragrafen reglerar i vilka mål och ärenden som förvaltningsrätten är domför med en lagfaren domare ensam. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

I fjärde stycket läggs det till en nionde punkt som avser prövning av mål som enligt lagen (2024:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster ska handläggas skyndsamt eller utan dröjsmål, dvs. mål om inspektion och tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till

en tjänst eller ett onlinegränssnitt samt prövning om en handling skyddas av advokatsekretess enligt 3 kap. 14 § samma lag.

17.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:112) om elektroniska anslagstavlor

4 a § Skyldigheten att ha uppsikt över tjänsten enligt 4 § gäller inte för den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster.

För den som tillhandahåller en sådan tjänst gäller skyldigheten enligt 5 § första stycket när det kommit till tillhandahållarens kännedom att meddelandet finns på tjänsten.

För den som av tillhandahållaren fått i uppdrag att sköta tjänsten gäller skyldigheten enligt 5 § första stycket när det kommit till personens kännedom att meddelandet finns på tjänsten.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser i förhållande till elektroniska anslagstavlor som är förmedlingstjänster enligt EU:s förordning om digitala tjänster. Övervägandena finns i avsnitt 14.2.

I *första stycket* undantas den som tillhandahåller en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst enligt EU:s förordning om digitala tjänster från skyldigheten att ha uppsikt över tjänsten enligt 4 §. Enligt artikel 3 g i förordningen är en förmedlingstjänst en av flera angivna informations-samhällestjänster. För definitionen av en sådan tjänst hänvisar förordningen till definitionen i artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Där anges att informationssamhällets tjänster är tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare. Ersättningen för en tjänst som en tjänsteleverantör tillhandahåller inom ramen för en ekonomisk verksamhet måste inte nödvändigtvis betalas av de personer som drar nytta av tjänsten och det förhållandet att en tjänst tillhandahålls kostnadsfritt för den som använder tjänsten saknar betydelse i dessa fall vid bedömningen av om tjänsten är en informationssamhällets tjänst (dom Doctipharma, C-606/21, EU:C:2024:179, punkterna 26–28 och där angiven praxis). I de fall en elektronisk anslagstavla uppfyller kriterierna i definitionen av en informationssamhällets tjänst enligt direktiv (EU) 2015/1535 utgör den en förmedlingstjänst enligt EU:s förordning om digitala tjänster. I sådana fall gäller inte uppsiktsplikten enligt 4 §. Det innebär att inte heller den som på tillhandahållarens uppdrag har haft i uppgift att hålla uppsikt över förmedlingstjänsten omfattas av skyldigheten enligt 4 §.

För en tillhandahållare av en elektronisk anslagstavla som är en förmedlingstjänst enligt EU:s förordning om digitala tjänster gäller enligt *andra stycket* skyldigheten i 5 § första stycket när det har kommit till tillhandahållarens kännedom att meddelandet finns på tjänsten. Det finns inget formkrav för hur informationen ska ha kommit till tillhandahållarens kännedom för att skyldigheten ska inträda.

På motsvarande sätt gäller enligt *tredje stycket* skyldigheten i 5 § första stycket för den som av tillhandahållaren har fått i uppdrag att sköta tjänsten när personen har fått kännedom om att meddelandet finns på tjänsten.

I förhållande till elektroniska anslagstavlor som inte är förmedlingstjänster enligt förordningen innebär paragrafen inte någon förändring i uppsiktsplikten i 4 §.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2022/2065

av den 19 oktober 2022

om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Informationssamhällets tjänster och i synnerhet förmedlingstjänster har blivit en viktig del av unionens ekonomi och unionsmedborgarnas vardag. Tjugo år efter antagandet av den befintliga rättsliga ram som är tillämplig på sådana tjänster som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG ⁽⁴⁾ har nya och innovativa affärsmodeller och tjänster, såsom sociala nätverk och onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare, gjort det möjligt för företagsanvändare och konsumenterna att sprida och få åtkomst till information och utföra transaktioner på nya sätt. En majoritet av unionens medborgare använder nu dessa tjänster dagligen. Den digitala omvandlingen och den ökade användningen av dessa tjänster har dock också lett till nya risker och utmaningar för enskilda mottagare av relevanta tjänster, för företag och för samhället som helhet.
- (2) Medlemsstaterna håller i allt högre grad på att införa, eller överväger att införa, nationell lagstiftning om de frågor som omfattas av denna förordning, särskilt genom att införa krav på aktsamhet för leverantörer av förmedlingstjänster när det gäller hur de bör ta itu med olagligt innehåll, desinformation online eller andra samhällsrisker. Dessa sinsemellan olika nationella lagstiftningar har en negativ inverkan på den inre marknaden, som enligt artikel 26 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) omfattar ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor och tjänster samt etableringsfrihet säkerställs, med beaktande av den inneboende gränsöverskridande karaktären av internet, som i allmänhet används för att tillhandahålla dessa tjänster. Villkoren för tillhandahållande av förmedlingstjänster på hela den inre marknaden bör harmoniseras för att ge företag tillträde

⁽¹⁾ EUT C 286, 16.7.2021, s. 70.⁽²⁾ EUT C 440, 29.10.2021, s. 67.⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 5 juli 2022 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 4 oktober 2022.⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

till nya marknader och möjligheter att utnyttja fördelarna med den inre marknaden, samtidigt som konsumenterna och andra tjänstemottagare ges större valmöjligheter. Företagsanvändare, konsumenter och andra användare anses vara *tjänstemottagare* vid tillämpningen av denna förordning.

- (3) Att leverantörer av förmedlingstjänster agerar ansvarsfullt och aktsamt är avgörande för en säker, förutsebar och tillförlitlig onlinemiljö och för att göra det möjligt för unionsmedborgare och andra personer att utöva sina grundläggande rättigheter som garanteras i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), särskilt yttrande- och informationsfriheten, näringsfriheten, rätten till icke-diskriminering och uppnåendet av en hög konsumentskyddsnivå.
- (4) För att skydda och förbättra den inre marknads funktion bör därför en målinriktad uppsättning enhetliga, effektiva och proportionella bindande regler fastställas på unionsnivå. Denna förordning skapar förutsättningar för att innovativa digitala tjänster ska kunna växa fram och skalas upp på den inre marknaden. En tillnärmning av nationella regleringsåtgärder på unionsnivå när det gäller kraven på leverantörer av förmedlingstjänster är nödvändig för att undvika och sätta stopp för fragmenteringen av den inre marknaden och för att säkerställa rättssäkerhet, och därigenom minska osäkerheten för utvecklare och främja interoperabilitet. Genom användning av teknikneutrala krav bör innovation inte hindras utan i stället stimuleras.
- (5) Denna förordning bör tillämpas på leverantörer av vissa av informationssamhällets tjänster enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535⁽⁹⁾, dvs. tjänster som normalt utförs mot ersättning, på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en mottagare. Denna förordning bör särskilt tillämpas på leverantörer av förmedlingstjänster, och särskilt förmedlingstjänster som består av tjänster för *enbart vidarebefordran (mere conduit)*, *cachningstjänster* och *värdtjänster*, med tanke på att den exponentiella ökningen av användningen av dessa tjänster, huvudsakligen för legitima och samhällsnyttiga ändamål av alla slag, också har ökat deras roll när det gäller förmedling och spridning av olaglig eller på annat sätt skadlig information och verksamhet.
- (6) I praktiken tillhandahåller vissa leverantörer av förmedlingstjänster förmedling i samband med tjänster som antingen kan eller inte kan tillhandahållas på elektronisk väg, såsom it-tjänster på distans, transport, inkvartering eller leveranstjänster. Denna förordning bör endast tillämpas på förmedlingstjänster och inte påverka de krav som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt för produkter eller tjänster som förmedlas genom förmedlingstjänster, inbegripet i situationer där förmedlingstjänsten utgör en integrerad del av en annan tjänst som inte är en förmedlingstjänst enligt Europeiska unionens domstols rättspraxis.
- (7) För att säkerställa att reglerna i denna förordning är ändamålsenliga och att det råder likvärdiga förutsättningar på den inre marknaden, bör dessa regler gälla för leverantörer av förmedlingstjänster oavsett etableringsställe eller var de befinner sig, i den mån de erbjuder tjänster i unionen, vilket bevisas genom en väsentlig anknytning till unionen.
- (8) En sådan väsentlig anknytning till unionen bör anses föreligga om tjänsteleverantören har ett etableringsställe i unionen eller, i avsaknad av ett sådant etableringsställe, om antalet tjänstemottagare i en eller flera medlemsstater är betydande i förhållande till deras befolkning, eller baserat på att verksamheten riktas mot en eller flera medlemsstater. Verksamhetens inriktning på en eller flera medlemsstater kan fastställas på grundval av alla relevanta omständigheter, inbegripet faktorer som användningen av ett språk eller en valuta som vanligen används i den medlemsstaten, eller möjligheten att beställa varor eller tjänster eller användningen av en relevant toppdomän. Verksamhetens inriktning på en medlemsstat skulle också kunna härledas från tillgången till en app i den berörda nationella appbutiken, från tillhandahållande av lokal annonsering eller annonsering på ett språk som används i

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

medlemsstaten, eller om kundkontakter, till exempel kundtjänst, sköts på ett språk som vanligen används i den medlemsstaten. En väsentlig anknytning bör också antas föreligga när en tjänsteleverantör riktar sin verksamhet till en eller flera medlemsstater i den mening som avses i artikel 17.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012⁽⁶⁾. Däremot kan enbart teknisk åtkomst till en webbplats i unionen inte i sig anses utgöra en väsentlig anknytning till unionen.

- (9) Genom denna förordning harmoniseras fullt ut de regler som är tillämpliga på förmedlingstjänster på den inre marknaden i syfte att säkerställa en säker, förutsebar och tillförlitlig onlinemiljö och ta itu med spridningen av olagligt innehåll online och de samhällsrisiker som spridning av desinformation eller annat innehåll kan medföra, en onlinemiljö inom vilken de grundläggande rättigheterna i stadgan skyddas på ett effektivt sätt och innovation underlättas. Medlemsstaterna bör inte anta eller behålla ytterligare nationella krav i de frågor som omfattas av denna förordning, såvida detta inte uttryckligen föreskrivs i denna förordning, eftersom detta skulle påverka den direkta och enhetliga tillämpningen av de till fullo harmoniserade regler som är tillämpliga på leverantörer av förmedlingstjänster i enlighet med målen för denna förordning. Detta bör inte utesluta möjligheten att tillämpa annan nationell lagstiftning som är tillämplig på leverantörer av förmedlingstjänster, i överensstämmelse med unionsrätten, inbegripet direktiv 2000/31/EG, särskilt artikel 3 i det direktivet, om bestämmelserna i nationell rätt eftersträvar andra legitima mål av allmänt intresse än de som eftersträvas med denna förordning.
- (10) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av andra unionsrättsakter som reglerar tillhandahållande av informationssamhällets tjänster i allmänhet, som reglerar andra aspekter av tillhandahållande av förmedlingstjänster på den inre marknaden eller som specificerar och kompletterar de harmoniserade regler som fastställs i denna förordning, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU⁽⁷⁾, inbegripet bestämmelserna däri med avseende på videodelningsplattformar. Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2019/1148⁽⁸⁾, (EU) 2019/1150⁽⁹⁾, (EU) 2021/784⁽¹⁰⁾ och (EU) 2021/1232⁽¹¹⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG⁽¹²⁾ och bestämmelser i unionsrätten som anges i en förordning om europeiska produktions- och bevarandeförelägganden för elektroniska bevis i brottmål och i ett direktiv som fastställer harmoniserade regler om utnämningen av juridiska ombud i syftet att samla in bevis i brottmål.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) (EUT L 95, 15.4.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013 (EUT L 186, 11.7.2019, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 11.7.2019, s. 57).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online (EUT L 172, 17.5.2021, s. 79).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1232 av den 14 juli 2021 om ett tillfälligt undantag från vissa bestämmelser i direktiv 2002/58/EG vad gäller användning av teknik hos tillhandahållare av nummerberoende interpersonella kommunikationstjänster för behandling av personuppgifter och andra uppgifter i syfte att bekämpa sexuella övergrepp mot barn på nätet (EUT L 274, 30.7.2021, s. 41).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

På samma sätt bör av tydlighetsskäl den här förordningen inte påverka tillämpningen av unionsrätten om konsumentskydd, särskilt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2017/2394⁽¹³⁾ och (EU) 2019/1020⁽¹⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG⁽¹⁵⁾, 2005/29/EG⁽¹⁶⁾, 2011/83/EU⁽¹⁷⁾ och 2013/11/EU⁽¹⁸⁾ och rådets direktiv 93/13/EEG⁽¹⁹⁾, och om skydd av personuppgifter, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁽²⁰⁾.

Den här förordningen bör inte heller påverka tillämpningen av unionens regler om internationell privaträtt, särskilt sådana regler som rör behörighet och erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, som förordning (EU) nr 1215/2012, samt regler om tillämplig rätt för avtalsförpliktelser och utomobligatoriska förpliktelser. Skyddet för individer med avseende på behandling av personuppgifter regleras endast av unionsrättens regler på området, särskilt förordning (EU) 2016/679 och direktiv 2002/58/EG. Den här förordningen bör inte heller påverka tillämpningen av unionsrätten om arbetsvillkor eller unionsrätten på området civil- och straffrättsligt samarbete. I den mån de unionsrättsakterna eftersträvar samma mål som fastställs i den här förordningen bör reglerna i den här förordningen emellertid vara tillämpliga på frågor som inte tas upp eller bara delvis tas upp i dessa andra rättsakter samt på frågor där dessa andra rättsakter ger medlemsstaterna möjlighet att anta vissa åtgärder på nationell nivå.

- (11) Det bör klargöras att denna förordning inte påverkar tillämpningen av unionsrätten om upphovsrätt och närstående rättigheter, inbegripet Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG⁽²¹⁾, 2004/48/EG⁽²²⁾ och (EU) 2019/790⁽²³⁾, som fastställer särskilda regler och förfaranden som inte bör påverkas.
- (12) För att uppnå målet att säkerställa en säker, förutsebar och tillförlitlig onlinemiljö bör begreppet *olagligt innehåll* i denna förordning i vid bemärkelse spegla de regler som gäller för offlinemiljön. I synnerhet bör begreppet *olagligt innehåll* definieras så vitt som möjligt så att det omfattar information om olagligt innehåll, olagliga produkter, olagliga tjänster och olaglig verksamhet. Detta begrepp bör särskilt förstås som att det omfattar information, oavsett form, som enligt tillämplig rätt antingen i sig är olaglig, såsom olaglig hatpropaganda eller terrorisminnehåll och olagligt diskriminerande innehåll, eller som blir olaglig genom de regler som är tillämpliga eftersom den avser olaglig verksamhet. Belysande exempel är bland annat delning av bilder som visar sexuella övergrepp mot barn, olagligt utbyte av privata bilder utan samtycke, nätstalkning, försäljning av produkter som inte uppfyller kraven eller

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2394 av den 12 december 2017 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen och om upphävande av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 345, 27.12.2017, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 (EUT L 169, 25.6.2019, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet (EGT L 11, 15.1.2002, s. 4).

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

⁽¹⁹⁾ Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29).

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EUT L 157, 30.4.2004, s. 45).

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 17.5.2019, s. 92).

förfälskade produkter, försäljning av produkter eller tillhandahållande av tjänster i strid med konsumentskyddslagstiftningen, otillåten användning av upphovsrättsskyddat material, olagligt erbjudande av inkvarteringstjänster eller olaglig försäljning av levande djur. Däremot bör en ögonvittnesvideo av ett potentiellt brott inte betraktas som olagligt innehåll bara för att det avbildar en olaglig handling, om inspelningen eller spridningen av en sådan video till allmänheten inte är olaglig enligt nationell rätt eller unionsrätten. I detta avseende saknar det betydelse huruvida informationens eller verksamhetens olaglighet följer av unionsrätten eller av nationell rätt som är förenlig med unionsrätten och vad den berörda lagstiftningens exakta innehåll och karaktär är.

- (13) Med tanke på de berörda tjänsternas särskilda egenskaper och det motsvarande behovet av att göra leverantörerna av dessa tjänster föremål för vissa specifika skyldigheter är det nödvändigt att, inom den bredare kategorin av värdtjänstleverantörer enligt definitionen i denna förordning, särskilja underkategorin onlineplattformar. Onlineplattformar, såsom sociala nätverk eller onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare, bör definieras som värdtjänstleverantörer som inte bara lagrar information som tillhandahålls av tjänstemottagarna på deras begäran, utan även sprider denna information till allmänheten, på begäran av tjänstemottagarna. För att undvika att ålägga alltför omfattande skyldigheter bör dock värdtjänstleverantörer inte betraktas som onlineplattformar om spridningen till allmänheten enbart är en extrafunktion av mindre betydelse som är nära kopplad till en annan tjänst, eller en funktion av mindre betydelse inom huvudsakliga tjänsten, och om denna extrafunktion eller funktion av objektiva tekniska skäl inte kan användas utan den andra tjänsten eller den huvudsakliga tjänsten, och integreringen av extrafunktionen eller funktionen inte är ett sätt att kringgå tillämpningen av de regler i denna förordning som gäller onlineplattformar. Till exempel skulle kommentarsavsnittet i en nättidning kunna utgöra en sådan funktion, om det står klart att den är en extrafunktion till den huvudsakliga tjänsten som utgörs av utgivningen av nyheter under förläggarens redaktionella ansvar. Däremot bör lagring av kommentarer i ett socialt nätverk betraktas som en onlineplattformstjänst om det står klart att den inte utgör en extrafunktion av mindre betydelse inom den tjänst som erbjuds, även om den är underordnad publiceringen av tjänstemottagarens inlägg. Vid tillämpningen av denna förordning bör molntjänster eller webbvärdtjänster inte anses utgöra en onlineplattform om spridning av specifik information till allmänheten utgör en extrafunktion av mindre betydelse eller en funktion av mindre betydelse inom sådana tjänster.

Vidare bör molntjänster och webbvärdtjänster när de används som infrastruktur, till exempel som underliggande infrastruktur, lagrings- och datatjänst för en internetbaserad applikation, webbplats eller onlineplattform, inte i sig anses sprida information till allmänheten som lagras eller behandlas på begäran av en mottagare hos den applikation, den webbplats eller den onlineplattform som de fungerar som värdtjänst för.

- (14) Begreppet *spridning till allmänheten*, såsom det används i denna förordning, bör innebära att information görs tillgänglig för ett potentiellt obegränsat antal personer, dvs. att informationen görs lättillgänglig för tjänstemottagare i allmänhet utan att det krävs ytterligare åtgärder av den tjänstemottagare som tillhandahåller informationen, oavsett om dessa personer faktiskt utnyttjar möjligheten att få åtkomst till informationen i fråga. När tillgång till information kräver registrering eller tillträde till en grupp av tjänstemottagare bör denna information följaktligen anses ha spridits till allmänheten endast om tjänstemottagare som vill få tillgång till informationen automatiskt registreras eller godkänns utan något mänskligt beslut eller utan något val av vem som ska beviljas tillgång. Interpersonella kommunikationstjänster, enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972⁽²⁴⁾, såsom e-post eller privata meddelandetjänster, ligger utanför definitionen av onlineplattformar eftersom de används för interpersonell kommunikation mellan ett begränsat antal personer som fastställs av kommunikationens avsändare. De skyldigheter som fastställs i denna förordning för leverantörer av onlineplattformar kan dock tillämpas på tjänster som möjliggör tillgängliggörande av information för ett potentiellt obegränsat antal mottagare, som inte fastställs av kommunikationens avsändare, däribland genom offentliga grupper eller öppna kanaler. Information bör anses spridas till allmänheten i den mening som avses i denna förordning endast om den spridningen sker direkt på begäran av den tjänstemottagare som tillhandahåller informationen.

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (EUT L 321, 17.12.2018, s. 36).

- (15) Om vissa av de tjänster som tillhandahålls av en leverantör omfattas av denna förordning medan andra inte omfattas, eller om de tjänster som tillhandahålls av en leverantör omfattas av olika avsnitt i denna förordning, bör de relevanta bestämmelserna i denna förordning endast tillämpas på de tjänster som omfattas av deras tillämpningsområde.
- (16) Den rättsliga säkerhet som skapas genom den övergripande ram för villkorade undantag från ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster som fastställs i direktiv 2000/31/EG har gjort det möjligt för många nya tjänster att växa fram och skalas upp på den inre marknaden. Den ramen bör därför bibehållas. Med tanke på skillnaderna vid införlivandet och tillämpningen av relevanta regler på nationell nivå, och av tydlighets- och konsekvensskäl, bör dock den ramen införlivas i denna förordning. Det är också nödvändigt att klargöra vissa delar av ramen, med beaktande av Europeiska unionens domstols rättspraxis.
- (17) Reglerna om ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster som anges i denna förordning bör endast fastställa när den berörda leverantören av förmedlingstjänster inte kan hållas ansvarig för olagligt innehåll som tillhandahålls av tjänstemottagarna. Dessa regler bör inte omvänt tolkas för att fastställa när en leverantör kan hållas ansvarig, utan detta ska fastställas genom de regler i unionsrätt eller nationell rätt som är tillämpliga. Dessutom bör de undantag från ansvar som fastställs i denna förordning gälla för alla typer av ansvar för alla typer av olagligt innehåll, oberoende av den lagstiftningens exakta sakinnehåll eller karaktär.
- (18) De undantag från ansvar som fastställs i denna förordning bör inte tillämpas om leverantören av förmedlingstjänsterna, i stället för att begränsa sig till att tillhandahålla tjänsterna neutralt genom en rent teknisk och automatisk behandling av den information som tillhandahålls av tjänstemottagaren, spelar en aktiv roll av ett sådant slag att leverantören får kännedom om eller kontroll över denna information. Dessa undantag bör därför inte gälla ansvar för information som inte tillhandahålls av tjänstemottagaren utan av leverantören av förmedlingstjänsten själv, inbegripet när informationen har tagits fram under denna leverantörs redaktionella ansvar.
- (19) Med tanke på att *enbart vidarebefordran (mere conduit)*, *cachning* och *värdtjänster* har olika karaktär och att leverantörerna av tjänsterna i fråga har olika ställning och förmåga, är det nödvändigt att skilja mellan de regler som är tillämpliga på dessa verksamheter, i den mån de enligt denna förordning omfattas av olika krav och villkor och deras räckvidd skiljer sig åt, såsom det tolkats av Europeiska unionens domstol.
- (20) Om en leverantör av förmedlingstjänster avsiktligt samarbetar med en tjänstemottagare för att bedriva olaglig verksamhet bör tjänsterna inte anses ha tillhandahållits på ett neutralt sätt och leverantören bör därför inte kunna omfattas av de undantag från ansvar som föreskrivs i denna förordning. Detta bör exempelvis vara fallet när leverantören erbjuder sin tjänst i det huvudsakliga syftet att underlätta olaglig verksamhet, till exempel genom att klargöra att syftet är att underlätta olaglig verksamhet eller att dennes tjänster är lämpliga för detta ändamål. Enbart det faktum att en tjänst erbjuder krypterade överföringar eller något annat system som omöjliggör identifiering av användaren bör inte i sig betraktas som underlättande av olaglig verksamhet.
- (21) En leverantör bör kunna utnyttja undantagen från ansvar för tjänster för *enbart vidarebefordran (mere conduit)* och *cachningstjänster* när leverantören på intet sätt befattar sig med den överförda eller tillgängliggjorda informationen. Detta kräver bland annat att leverantören inte ändrar den information som den överför eller till vilken den ger tillgång. Detta krav bör dock inte förstås som att det omfattar manipulationer av teknisk natur som sker under överföringen eller tillgängliggörandet, så länge de manipulationerna inte ändrar den överförda eller tillgängliggjorda informationens integritet.
- (22) För att kunna dra nytta av undantaget från ansvar för värdtjänster bör leverantören, efter att ha fått faktisk kännedom om eller blivit medveten om olaglig verksamhet eller olagligt innehåll, agera snabbt för att avlägsna innehållet eller göra det oåtkomligt. Tjänstemottagarnas grundläggande rättigheter, däribland rätten till yttrandefrihet och till information, bör iaktas när innehåll avlägsnas eller görs oåtkomligt. Leverantören kan skaffa sig sådan faktisk kännedom eller medvetenhet om innehållets olagliga karaktär genom, bland annat, undersökningar på eget initiativ eller anmälningar som lämnats till den av individer eller enheter i enlighet med denna förordning, i den mån dessa

anmälningar är tillräckligt exakta och tillräckligt väl underbyggda för att en aktsam ekonomisk aktör på ett rimligt sätt ska kunna identifiera, bedöma och när så är lämpligt agera mot det påstått olagliga innehållet. En sådan faktisk kännedom eller medvetenhet kan emellertid inte anses ha skaffats enbart på grund av att leverantören i allmänhet är medveten om att dennes tjänst även används för att lagra olagligt innehåll. Den omständigheten att leverantören automatiskt indexerar information som laddats upp till dennes tjänst, att den har en sökfunktion eller att den rekommenderar information på grundval av tjänstemottagarnas profiler eller preferenser räcker inte för att leverantören i fråga ska anses ha *specifik* kännedom om olaglig verksamhet som bedrivs på plattformen eller om olagligt innehåll som lagras på den.

- (23) Undantaget från ansvar bör inte tillämpas om tjänstemottagaren handlar under en värdtjänstleverantörs överinseende eller kontroll. Om exempelvis leverantören av en onlineplattform som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare bestämmer priset på de varor eller tjänster som näringsidkaren erbjuder, kan det anses att näringsidkaren agerar under den onlineplattformens överinseende eller kontroll.
- (24) För att säkerställa ett effektivt skydd för konsumenter när de deltar i förmedlade kommersiella transaktioner online bör vissa värdtjänstleverantörer, nämligen onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare, inte kunna dra nytta av det undantag från ansvar för värdtjänstleverantörer som fastställs i denna förordning, i den mån dessa onlineplattformar presenterar relevant information om transaktionerna i fråga på ett sådant sätt att konsumenterna tror att den informationen tillhandahålls av dessa onlineplattformar själva eller av näringsidkare som agerar under deras överinseende eller kontroll, och att dessa onlineplattformar sålunda har kännedom om eller kontroll över informationen, även om detta eventuellt i själva verket inte stämmer. Exempel på sådant beteende skulle kunna vara om en onlineplattform underlåter att tydligt visa en näringsidkares identitet, enligt kraven i denna förordning, om en sådan onlineplattform undanhåller näringsidkarens identitet eller kontaktuppgifter fram till efter det att ett avtal ingåtts mellan näringsidkaren och konsumenten, eller om en onlineplattform marknadsför produkten eller tjänsten i sitt eget namn i stället för att använda namnet på den näringsidkare som kommer att tillhandahålla den produkten eller tjänsten. I så fall bör det på grundval av samtliga relevanta omständigheter objektivt fastställas, huruvida presentationen skulle kunna leda till att en genomsnittskonsument tror att informationen i fråga tillhandahålls av onlineplattformen själv eller av näringsidkare som agerar under dess överinseende eller kontroll.
- (25) De undantag från ansvar som fastställs i denna förordning bör inte påverka möjligheten till olika typer av förelägganden mot leverantörer av förmedlingstjänster, även om de uppfyller de villkor som fastställs som en del av dessa undantag. Sådana förelägganden kan särskilt bestå av förelägganden från domstolar eller administrativa myndigheter, som utfärdats i överensstämmelse med unionsrätten, som kräver att alla överträdelser ska upphöra eller förhindras, inbegripet att olaglig information som angetts i dessa förelägganden avlägsnas eller görs oåtkomlig.
- (26) För att skapa rättssäkerhet och inte avskräcka från verksamhet som syftar till att upptäcka, identifiera och agera mot olagligt innehåll, som leverantörer av alla kategorier av förmedlingstjänster åtar sig på frivillig basis, bör det klargöras att enbart det faktum att leverantörerna bedriver sådan verksamhet inte gör att de undantag från ansvar som fastställs i denna förordning inte blir tillgängliga, förutsatt att denna verksamhet utförs i god tro och aktsamt. Villkoret att agera i god tro och aktsamt bör inbegripa att agera på ett objektivt, icke-diskriminerande och proportionellt sätt, med vederbörlig hänsyn till alla berörda parterers rättigheter och legitima intressen, och tillhandahålla nödvändiga skyddsåtgärder mot omotiverat avlägsnande av lagligt innehåll, i enlighet med målet för och kraven i denna förordning. I detta syfte bör de berörda leverantörerna till exempel vidta rimliga åtgärder för att säkerställa att den relevanta tekniken, när automatiska verktyg används för att utföra sådan verksamhet, är tillräckligt tillförlitlig för att i största möjliga utsträckning begränsa felrekvensen. Det är dessutom lämpligt att klargöra att enbart det faktum att dessa leverantörer i god tro vidtar åtgärder för att uppfylla kraven i unionsrätten, inbegripet kraven i denna förordning när det gäller genomförandet av deras allmänna villkor, inte bör göra att de undantag från ansvar som fastställs i denna förordning inte blir tillgängliga. Sådana verksamheter och åtgärder som en leverantör kan ha bedrivit eller vidtagit bör därför inte beaktas vid fastställandet av huruvida leverantören kan åberopa ett undantag från ansvar, särskilt när det gäller huruvida leverantören tillhandahåller sin tjänst på ett neutralt sätt och därför kan omfattas av den relevanta bestämmelsen, men utan att denna regel innebär att leverantören nödvändigtvis kan åberopa undantaget. Frivilliga åtgärder bör inte användas för att kringgå skyldigheterna för leverantörer av förmedlingstjänster enligt denna förordning.

- (27) Även om de regler om ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster som anges i denna förordning är inriktade på undantag från ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster är det viktigt att komma ihåg att problemet med olagligt innehåll och olaglig verksamhet online, trots den allmänt viktiga roll som spelas av sådana leverantörer, inte bör hanteras genom att enbart fokusera på deras ansvar och skyldigheter. Om möjligt bör tredje parter som berörs av olagligt innehåll som överförs eller lagras online försöka lösa konflikter som rör sådant innehåll utan att involvera de berörda leverantörerna av förmedlingstjänster. Tjänstemottagare bör hållas ansvariga för det olagliga innehåll som de tillhandahåller och eventuellt sprider till allmänheten genom förmedlingstjänster, om de tillämpliga regler i unionsrätten och nationell rätt som fastställer sådant ansvar föreskriver det. När så är lämpligt bör andra aktörer, såsom gruppmoderatorer i slutna onlinemiljöer, särskilt när det gäller stora grupper, också bidra till att förhindra spridning av olagligt innehåll online i enlighet med tillämplig rätt. När det är nödvändigt att involvera leverantörer av informationssamhällets tjänster, inbegripet leverantörer av förmedlingstjänster, bör dessutom varje begäran eller föreläggande om sådan medverkan som en allmän regel riktas till den specifika leverantör som har teknisk och operativ förmåga att agera mot specifika delar av olagligt innehåll, i syfte att förebygga och minimera eventuella negativa effekter på åtkomsten till och tillgängligheten av information som inte är olagligt innehåll.
- (28) Sedan 2000 har ny teknik utvecklats som förbättrar tillgängligheten, effektiviteten, hastigheten, tillförlitligheten, kapaciteten och säkerheten för system som används för överföring och lagring av data online och deras sökbarhet, vilket har lett till ett alltmer komplext ekosystem online. I detta avseende bör det erinras om att tjänsteleverantörer som upprättar och underlättar den underliggande logiska arkitekturen och ett väl fungerande internet, inbegripet tekniska hjälpfunktioner, också kan omfattas av de undantag från ansvar som fastställs i denna förordning, i den mån deras tjänster klassificeras som tjänster för *enbart vidarebefordran (mere conduit)*, *cachningstjänster* eller *värdtjänster*. Sådana tjänster omfattar, alltefter omständigheterna, trådlösa lokala nät, DNS-tjänster, toppdomänregister, registratorer, certifieringsmyndigheter som utfärdar digitala certifikat, virtuella privata nätverk, onlinesökmotorer, molninfrastruktur-tjänster eller innehållsleveransnätverk som möjliggör, lokaliserar eller förbättrar funktionerna för andra leverantörer av förmedlingstjänster. På samma sätt har tjänster som används för kommunikationsändamål och de tekniska leveranssätten också utvecklats avsevärt, vilket har gett upphov till onlinetjänster såsom ip-telefoni, meddelandetjänster och webbaserade e-posttjänster, där kommunikationen levereras via en internetanslutningstjänst. Även dessa tjänster kan omfattas av undantagen från ansvar, i den mån de räknas som tjänster för *enbart vidarebefordran (mere conduit)*, *cachningstjänster* eller *värdtjänster*.
- (29) Förmedlingstjänster spänner över ett brett spektrum av ekonomiska verksamheter som äger rum online och som kontinuerligt utvecklas för att möjliggöra snabb, säker och trygg överföring av information och för att säkerställa bekvämligheten för alla deltagare i ekosystemet online. Förmedlingstjänster för *enbart vidarebefordran (mere conduit)* omfattar till exempel allmänna kategorier av tjänster såsom internetknutpunkter, trådlösa åtkomstpunkter, virtuella privata nätverk, DNS-tjänster och DNS-resolvrar, toppdomänregister, registratorer, certifieringsmyndigheter som utfärdar digitala certifikat, ip-telefoni och andra interpersonella kommunikationstjänster, medan allmänna exempel på förmedlingstjänster för *cachning* omfattar ett rent tillhandahållande av innehållsleveransnätverk, omvända proxyserverar eller proxyserverar för anpassning av innehåll. Sådana tjänster är avgörande för att säkerställa en smidig och effektiv överföring av information som tillhandahålls på internet. Exempel på *värdtjänster* omfattar kategorier av tjänster såsom molntjänster, webbhotell, avgiftsbelagda annonseringstjänster eller tjänster som möjliggör utbyte av information och innehåll online, inbegripet fillagring och fildelning. Förmedlingstjänster kan tillhandahållas separat, som en del av en annan typ av förmedlingstjänst, eller samtidigt med andra förmedlingstjänster. Huruvida en viss tjänst utgör en tjänst för *enbart vidarebefordran (mere conduit)*, en *cachningstjänst* eller en *värdtjänst* beror uteslutande på dess tekniska funktioner, som kan utvecklas över tid, och bör bedömas från fall till fall.
- (30) Leverantörer av förmedlingstjänster bör inte, vare sig rättsligt eller de facto, omfattas av en övervakningsskyldighet när det gäller skyldigheter av allmän karaktär. Detta beror inte övervakningsskyldigheter i ett specifikt fall och, i synnerhet, påverkar inte förelägganden från nationella myndigheter i enlighet med nationell lagstiftning, i överensstämmelse med unionsrätten såsom den tolkats av Europeiska unionens domstol, och i enlighet med de villkor som fastställs i denna förordning. Ingenting i denna förordning bör tolkas som ett åläggande av en allmän övervakningsskyldighet eller en allmän aktiv undersökningsplikt eller som en allmän skyldighet för leverantörer att vidta proaktiva åtgärder mot olagligt innehåll.

- (31) Beroende på varje medlemsstats rättssystem och det aktuella rättsområdet kan nationella rättsliga eller administrativa myndigheter, inbegripet brottsbekämpande myndigheter, förelägga leverantörer av förmedlingstjänster att agera mot en eller flera specifika delar av olagligt innehåll eller att tillhandahålla viss specifik information. De nationella lagar som ligger till grund för utfärdandet av sådana förelägganden skiljer sig åt avsevärt, och dessa förelägganden behandlas allt oftare i gränsöverskridande situationer. För att säkerställa att dessa förelägganden kan följas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, i synnerhet i ett gränsöverskridande sammanhang, så att de berörda offentliga myndigheterna kan utföra sina uppgifter och leverantörerna inte utsätts för oproportionella bördor, utan att otillbörligt påverka tredje parters rättigheter och legitima intressen, är det nödvändigt att fastställa vissa villkor som dessa förelägganden bör uppfylla och vissa kompletterande krav avseende behandlingen av dessa förelägganden. Följaktligen bör denna förordning harmonisera endast vissa särskilda minimivillkor som sådana förelägganden bör uppfylla för att ge upphov till en skyldighet för leverantörer av förmedlingstjänster att informera de berörda myndigheterna om den verkan som givits dessa förelägganden. Därför tillhandahåller denna förordning inte den rättsliga grunden för utfärdande av sådana förelägganden, och den reglerar inte heller deras territoriella tillämpningsområde eller gränsöverskridande verkställighet.
- (32) Den tillämpliga unionsrätt eller nationella rätt som ligger till grund för utfärdande av dessa förelägganden kan kräva ytterligare villkor och bör ligga till grund för respektive föreläggandes verkställighet. I händelse av att sådana förelägganden inte följs bör den utfärdande medlemsstaten kunna verkställa dem i enlighet med sin nationella rätt. Tillämplig nationell rätt bör vara förenlig med unionsrätten, inbegripet stadgan och EUF-fördragets bestämmelser om etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster inom unionen, särskilt när det gäller onlinespeltjänster och vadhallningstjänster. På motsvarande sätt påverkar inte tillämpningen av sådan nationell rätt för verkställighet av respektive föreläggande tillämpliga unionsrättsakter eller internationella avtal som ingåtts av unionen eller medlemsstaterna om gränsöverskridande erkännande, genomförande och verkställighet av dessa förelägganden, särskilt i civilrättsliga och straffrättsliga frågor. Å andra sidan bör kontrollen av efterlevnaden av skyldigheten att informera de berörda myndigheterna om den verkan som givits till de föreläggandena, till skillnad från verkställigheten av föreläggandena själva, omfattas av de regler som anges denna förordning.
- (33) Leverantören av förmedlingstjänster bör utan onödigt dröjsmål informera den utfärdande myndigheten om eventuell uppföljning av sådana förelägganden i enlighet med de tidsfrister som anges i relevant unionsrätt eller nationell rätt.
- (34) Berörda nationella myndigheter bör kunna utfärda sådana förelägganden mot innehåll som anses olagligt eller förelägganden om att tillhandahålla information på grundval av unionsrätten eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten, i synnerhet stadgan, och att rikta dem till leverantörer av förmedlingstjänster, även sådana som är etablerade i en annan medlemsstat. Denna förordning bör dock inte påverka unionsrätten på området civil- och straffrättsligt samarbete, inbegripet förordning (EU) nr 1215/2012 och en förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden, och inte heller nationell straffprocessrätt eller civilprocessrätt. Om dessa lagar i samband med straffrättsliga eller civilrättsliga förfaranden föreskriver villkor som går utöver eller är oförenliga med de villkor som föreskrivs i den här förordningen när det gäller förelägganden om att agera mot olagligt innehåll eller tillhandahålla information, kan de villkor som föreskrivs i den här förordningen därför inte vara tillämpliga eller kan anpassas. I synnerhet kan skyldigheten för samordnaren för digitala tjänster från den utfärdande myndighetens medlemsstat att översända en kopia av föreläggandena till alla andra samordnare för digitala tjänster inte vara tillämplig i samband med straffrättsliga förfaranden eller kan anpassas, om så föreskrivs i tillämplig nationell straffprocessrätt.

Skyldigheten att föreläggandena ska innehålla en motivering som förklarar varför informationen utgör olagligt innehåll bör vid behov anpassas enligt tillämplig nationell straffprocessrätt i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja och lagföra brott. Slutligen kan skyldigheten för leverantörer av förmedlingstjänster att informera tjänstemottagaren senareläggas i enlighet med tillämplig unionsrätt eller nationell rätt, särskilt i samband med straffrättsliga, civilrättsliga eller administrativa förfaranden. Föreläggandena bör dessutom utfärdas i överensstämmelse med förordning (EU) 2016/679 och förbudet mot en allmän skyldighet att övervaka information eller att aktivt efterforska fakta eller omständigheter som kan tyda på olaglig verksamhet enligt den här förordningen. De villkor och krav som fastställs i den här förordningen och som är tillämpliga på förelägganden om att agera mot olagligt innehåll påverkar inte andra unionsakter som föreskriver liknande system för att agera mot särskilda typer av olagligt innehåll, såsom förordning (EU) 2021/784, förordning (EU) 2019/1020 eller förordning (EU) 2017/2394, som ger särskilda befogenheter att förelägga om tillhandahållande av information till medlemsstaternas tillsynsmyndigheter.

digheter för konsumentkyddslagstiftning, medan de villkor och krav som gäller för förelägganden om att tillhandahålla information inte påverkar andra unionsakter som föreskriver liknande relevanta regler för specifika sektorer. De villkoren och kraven bör inte påverka reglerna om lagring och bevarande enligt tillämplig nationell rätt, i överensstämmelse med unionsrätten och de brottsbekämpande myndigheternas begäranden om konfidentiell behandling när det gäller att inte lämna ut information. De villkoren och kraven bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet att kräva att en leverantör av förmedlingstjänster förhindrar en överträdelse, i överensstämmelse med unionsrätten, inbegripet den här förordningen, och i synnerhet med förbudet mot allmänna övervakningsskyldigheter.

- (35) De villkor och krav som fastställs i denna förordning bör vara uppfyllda senast när föreläggandet översänds till den berörda leverantören. Föreläggandet får därför utfärdas på ett av de officiella språken för den berörda medlemsstatens utfärdande myndighet. Om det språket skiljer sig från det språk som angetts av leverantören av förmedlingstjänster, eller från ett annat officiellt språk i medlemsstaterna som den myndighet som utfärdar föreläggandet och leverantören av förmedlingstjänster har kommit överens om, bör emellertid översändandet av föreläggandet åtföljas av en översättning av åtminstone de delar av föreläggandet som anges i denna förordning. Om en leverantör av förmedlingstjänster har kommit överens med myndigheterna i en medlemsstat om att använda ett visst språk, bör den uppmanas att godta förelägganden på samma språk utfärdade av myndigheter i andra medlemsstater. Föreläggandena bör innehålla uppgifter som gör det möjligt för adressaten att identifiera den utfärdande myndigheten, i tillämpliga fall inbegripet kontaktuppgifter till en kontaktpunkt inom den myndigheten, och att kontrollera föreläggandets äkthet.
- (36) Det territoriella tillämpningsområdet för sådana förelägganden om att agera mot olagligt innehåll bör fastställas tydligt på grundval av tillämplig unionsrätt eller nationell rätt som möjliggör utfärdandet av föreläggandet och bör inte gå utöver vad som är strikt nödvändigt för att uppnå dess mål. I detta avseende bör den nationella rättsliga eller administrativa myndighet, vilket kan vara en brottsbekämpande myndighet, som utfärdar föreläggandet göra en avvägning mellan det mål som föreläggandet syftar till att uppnå, i enlighet med den rättsliga grund som gör det möjligt att utfärda föreläggandet, och de rättigheter och legitima intressen som tillkommer alla tredje parter som kan påverkas av föreläggandet, särskilt deras grundläggande rättigheter enligt stadgan. Föreläggandets verkan bör, i synnerhet i ett gränsöverskridande sammanhang, i princip begränsas till den utfärdande medlemsstatens territorium, såvida inte innehållets olaglighet härrör direkt från unionsrätten eller den utfärdande myndigheten anser att de rättigheter som står på spel kräver ett bredare territoriellt tillämpningsområde, i enlighet med unionsrätten och internationell rätt, samtidigt som principen om internationell hövlighet beaktas.
- (37) De förelägganden om att tillhandahålla information som regleras i denna förordning avser framtagande av specifik information om enskilda mottagare av den berörda förmedlingstjänsten som identifieras i dessa förelägganden, i syfte att avgöra om tjänstemottagarna följer tillämpliga unionsregler eller nationella regler. Sådana förelägganden bör begära information i syfte att göra det möjligt att identifiera de berörda tjänstemottagarna. Därför omfattas förelägganden om att tillhandahålla information om en grupp tjänstemottagare som inte är specifikt identifierade, inbegripet förelägganden om tillhandahållande av aggregerad information som krävs för statistiska ändamål eller evidensbaserat beslutsfattande, inte av kraven på tillhandahållande av information i denna förordning.
- (38) Förelägganden om att agera mot olagligt innehåll och om att tillhandahålla information omfattas av de regler som säkerställer behörigheten för den medlemsstat där den mottagande tjänsteleverantören är etablerad och de regler som föreskriver eventuella undantag från denna behörighet i vissa fall, som anges i artikel 3 i direktiv 2000/31/EG, endast om villkoren i den artikeln är uppfyllda. Mot bakgrund av att dessa förelägganden är kopplade till specifika delar av olagligt innehåll respektive olaglig information, innebär de inte någon principiell inskränkning av friheten för leverantörer av förmedlingstjänster att tillhandahålla sina tjänster över gränserna när de riktar sig till leverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat. Reglerna i artikel 3 i direktiv 2000/31/EG, inbegripet om behovet av att motivera åtgärder som avviker från behörigheten för den medlemsstat i vilken tjänsteleverantören är etablerad på vissa angivna grunder och om anmälan av sådana åtgärder, är därför inte tillämpliga på dessa förelägganden.

- (39) Kraven på att tillhandahålla information om prövningsmekanismer som är tillgängliga för leverantören av förmedlingstjänster och den tjänstemottagare som tillhandahöll innehållet innebär ett krav på att tillhandahålla information om administrativa mekanismer för hantering av klagomål och rättslig prövning, inbegripet överklaganden av förelägganden som utfärdats av rättsliga myndigheter. Dessutom kan samordnarna för digitala tjänster utveckla nationella verktyg och vägledning för klagomåls- och prövningsmekanismer som är tillämpliga på deras respektive territorium, i syfte att underlätta tillgången till sådana mekanismer för tjänstemottagarna. Slutligen bör medlemsstaterna vid tillämpningen av denna förordning respektera den grundläggande rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol i enlighet med artikel 47 i stadgan. Denna förordning bör därför inte hindra de relevanta nationella rättsliga eller administrativa myndigheterna från att, på grundval av tillämplig unionsrätt eller nationell rätt, utfärda ett föreläggande om att återställa innehåll, om sådant innehåll överensstämde med de allmänna villkoren för leverantören av förmedlingstjänsten, men av den leverantören felaktigt har betraktats som olagligt och avlägsnats.
- (40) För att uppnå målen för denna förordning, och särskilt för att förbättra den inre marknadens funktion och säkerställa en säker och transparent onlinemiljö, är det nödvändigt att fastställa en tydlig, effektiv, förutsebar och balanserad uppsättning harmoniserade krav på tillbörlig aktsamhet för leverantörer av förmedlingstjänster. Dessa skyldigheter bör särskilt syfta till att garantera olika mål för den offentliga politiken, såsom att skapa säkerhet för och förtroende hos tjänstemottagarna, inbegripet konsumenter, minderåriga och användare som löper särskild risk att utsättas för hatpropaganda, sexuella trakasserier eller andra diskriminerande åtgärder, skydda de relevanta grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan, säkerställa en meningsfull ansvarsskyldighet för dessa leverantörer och ge tjänstemottagare och andra berörda parter egenmakt, samtidigt som den nödvändiga tillsynen från de behöriga myndigheternas sida underlättas.
- (41) I detta avseende är det viktigt att kraven på tillbörlig aktsamhet anpassas till typen, storleken och arten av den berörda förmedlingstjänsten. I denna förordning fastställs därför grundläggande skyldigheter som är tillämpliga på alla leverantörer av förmedlingstjänster samt ytterligare skyldigheter för värdtjänstleverantörer och, mer specifikt, leverantörer av onlineplattformar och av mycket stora onlineplattformar samt av mycket stora onlinesökmotorer. I den mån leverantörer av förmedlingstjänster omfattas av ett antal olika kategorier med hänsyn till deras tjänsters art och deras storlek bör de fullgöra alla motsvarande skyldigheter i denna förordning med avseende på dessa tjänster. Dessa harmoniserade krav på tillbörlig aktsamhet, som bör vara rimliga och icke godtyckliga, behövs för att adressera identifierade allmänintressen, såsom att skydda tjänstemottagarnas legitima intressen, ta itu med olagliga metoder och skydda grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan. Kraven på tillbörlig aktsamhet är oberoende av frågan om ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster, som därför måste bedömas separat.
- (42) För att underlätta smidig och effektiv tvåvägskommunikation, inbegripet, i förekommande fall, genom mottagningsbevis för sådan kommunikation, i frågor som omfattas av denna förordning bör leverantörer av förmedlingstjänster åläggas att utse en enda elektronisk kontaktpunkt och att offentliggöra och uppdatera relevant information om den kontaktpunkten, inbegripet vilka språk som ska användas i sådan kommunikation. Den elektroniska kontaktpunkten kan också användas av betrodda anmälare och av professionella enheter som står i en särskild relation till leverantören av förmedlingstjänster. Till skillnad från den rättsliga företrädaren bör den elektroniska kontaktpunkten tjäna operativa syften och bör inte vara skyldig att ha en fysisk plats. Leverantörer av förmedlingstjänster kan utse samma enda kontaktpunkt för att uppfylla kraven i denna förordning som för tillämpningen av andra unionsrättsakter. Leverantörer av förmedlingstjänster uppmantras att, i samband med att kommunikationsspråken anges, säkerställa att de språk som väljs inte i sig utgör ett hinder för kommunikationen. Vid behov bör det vara möjligt för leverantörer av förmedlingstjänster och medlemsstaternas myndigheter att nå en separat överenskommelse om kommunikationsspråket eller söka alternativa sätt att övervinna språkbarriären, bland annat genom att använda alla tillgängliga tekniska medel eller interna och externa personalresurser.
- (43) Leverantörer av förmedlingstjänster bör också vara skyldiga att utse en enda kontaktpunkt för tjänstemottagarna som möjliggör snabb, direkt och effektiv kommunikation, i synnerhet med lättillgängliga medel såsom telefonnummer, e-postadresser, elektroniska kontaktformulär, dialogrobotar eller snabbmeddelandetjänster. Det bör uttryckligen anges när en tjänstemottagare kommunicerar med dialogrobotar. Leverantörer av förmedlingstjänster bör göra det möjligt för tjänstemottagare att välja ett direkt och effektivt kommunikationssätt som inte enbart förlitar sig på automatiska verktyg. Leverantörer av förmedlingstjänster bör göra alla rimliga ansträngningar för att garantera att tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser anslås så att denna kommunikation kan tillhandahållas på ett snabbt och effektivt sätt.

- (44) Leverantörer av förmedlingstjänster som är etablerade i ett tredjeland och som erbjuder tjänster i unionen bör utse en tillräckligt bemyndigad rättslig företrädare i unionen och tillhandahålla information om sina rättsliga företrädare till de berörda myndigheterna samt offentliggöra den. För att fullgöra den skyldigheten bör sådana leverantörer av förmedlingstjänster säkerställa att den utsedda rättsliga företrädaren har de befogenheter och resurser som krävs för att samarbeta med de berörda myndigheterna. Detta kan till exempel vara fallet när en leverantör av förmedlingstjänster utser ett dotterföretag tillhörande samma grupp som leverantören, eller leverantörens moderföretag, om det dotterföretaget eller moderföretaget är etablerat i unionen. Det kan dock hända att detta inte är fallet, till exempel när den rättsliga företrädaren är föremål för rekonstruktionsförfaranden, konkurs eller ett insolvensförfarande för privatpersoner eller företag. Den skyldigheten bör innebära att denna förordning kan övervakas och, vid behov, dess efterlevnad försäkras effektivt i förhållande till dessa leverantörer. Det bör vara möjligt för en rättslig företrädare att vara bemyndigad av fler än en leverantör av förmedlingstjänster, i enlighet med nationell rätt. Det bör vara möjligt för den rättsliga företrädaren att även fungera som kontaktpunkt, förutsatt att de relevanta kraven i denna förordning uppfylls.
- (45) Även om avtalsfriheten för leverantörer av förmedlingstjänster i princip bör respekteras, är det lämpligt att fastställa vissa regler om innehållet i, tillämpningen av och efterlevnaden av dessa leverantörers allmänna villkor, i syfte att värna om transparensen, skydda tjänstemottagarna och undvika orättvisa eller godtyckliga resultat. Leverantörer av förmedlingstjänster bör i sina allmänna villkor tydligt ange och uppdatera information om de skäl på grundval av vilka de kan begränsa tillhandahållandet av sina tjänster. De bör i synnerhet inkludera information om eventuella policyer, förfaranden, åtgärder och verktyg som används för innehållsmoderering, däribland algoritmbaserat beslutsfattande och mänsklig granskning samt arbetsordningen för leverantörens interna system för hantering av klagomål. De bör också tillhandahålla lättillgänglig information om rätten att avsluta användningen av tjänsten. Leverantörer av förmedlingstjänster kan i sina villkor för tjänsten använda grafiska element, såsom ikoner eller bilder, för att illustrera de viktigaste inslagen i informationskraven enligt denna förordning. Leverantörer bör på lämpligt sätt informera tjänstemottagarna om betydande ändringar av de allmänna villkoren, till exempel när de ändrar reglerna om information som är tillåten inom ramen för deras tjänst, eller andra sådana ändringar som direkt kan påverka tjänstemottagarnas möjlighet att använda tjänsten.
- (46) Leverantörer av förmedlingstjänster som främst riktar sig till minderåriga, till exempel genom utformning eller marknadsföring av tjänsten, eller som till övervägande del används av minderåriga, bör göra särskilda ansträngningar för att göra förklaringen av sina allmänna villkor lättbegriplig för minderåriga.
- (47) När dessa begränsningar utformas, tillämpas och upprätthålls bör leverantörer av förmedlingstjänster agera på ett icke godtyckligt och icke-diskriminerande sätt och ta hänsyn till tjänstemottagarnas rättigheter och legitima intressen, inbegripet de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar bör till exempel i synnerhet ta vederbörlig hänsyn till yttrande- och informationsfriheten, inbegripet mediernas frihet och mångfald. Alla leverantörer av förmedlingstjänster bör också ta vederbörlig hänsyn till relevanta internationella normer för skydd av de mänskliga rättigheterna, såsom Förenta nationernas vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter.
- (48) Med tanke på mycket stora onlineplattformars och mycket stora onlinesökmotorers särskilda roll och räckvidd är det lämpligt att lägga dem ytterligare krav på information och transparens i deras allmänna villkor. Följaktligen bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer tillhandahålla sina allmänna villkor på de officiella språken i alla medlemsstater där de erbjuder sina tjänster och även ge tjänstemottagarna en koncis och lättläst sammanfattning av de viktigaste inslagen i de allmänna villkoren. I sammanfattningen bör de viktigaste inslagen i informationskraven anges, inbegripet möjligheten att lätt kunna välja bort frivilliga klausuler.

- (49) För att säkerställa en lämplig nivå av transparens och ansvarsskyldighet bör leverantörer av förmedlingstjänster, i enlighet med de harmoniserade kraven i denna förordning, i ett maskinläsbart format, offentliggöra en årlig rapport om den innehållsmoderering som de gör, inbegripet de åtgärder som vidtas till följd av tillämpningen och efterlevnaden av deras allmänna villkor. För att undvika oproportionella bördor bör dessa transparensrapporterings-skyldigheter dock inte gälla för leverantörer som är mikroföretag eller små företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁽²⁵⁾ och som inte är mycket stora onlineplattformar i den mening som avses i denna förordning.
- (50) Värdtjänstleverantörer spelar en särskilt viktig roll när det gäller att bekämpa olagligt innehåll online, eftersom de lagrar information som tillhandahålls av tjänstemottagarna och på deras begäran och ofta ger andra mottagare åtkomst till den informationen, ibland i stor skala. Det är viktigt att alla värdtjänstleverantörer, oavsett deras storlek, inför lättillgängliga och användarvänliga anmälnings- och åtgärdsmekanismer som underlättar anmälan av specifik information som den anmälade parten anser vara olagligt innehåll till den berörda värdtjänstleverantören (*anmälan*), enligt vilka leverantören kan besluta huruvida den samtycker till denna bedömning och vill avlägsna innehållet eller göra det oåtkomligt (*åtgärd*). Sådana mekanismer bör vara tydligt identifierbara, placerade nära informationen i fråga och minst lika lätta att hitta och använda som anmälningsmekanismer för innehåll som strider mot värdtjänstleverantörens allmänna villkor. Förutsatt att kraven på anmälningar är uppfyllda bör det vara möjligt för individer eller enheter att anmäla flera specifika delar med påstått olagligt innehåll genom en enda anmälan för att säkerställa att anmälnings- och åtgärdsmekanismer fungerar på ändamålsenligt sätt. Anmälningsmekanismen bör möjliggöra, men inte kräva, identifiering av den individ eller enhet som lämnar in en anmälan. För vissa typer av information som anmäls kan det vara nödvändigt att säkerställa identiteten på den individ eller enhet som lämnar in en anmälan för att avgöra om informationen i fråga innehåller olagligt innehåll, i enlighet med det som påstås. Skyldigheten att införa mekanismer för anmälan och åtgärder bör till exempel gälla för fillagrings- och fildelningstjänster, webbvärdtjänster, annonseringsservrar och paste bin-tjänster, i den mån de kan betraktas som värdtjänster som omfattas av denna förordning.
- (51) Med beaktande av behovet att ta vederbörlig hänsyn till alla berörda parter grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan, bör åtgärder som vidtas av en värdtjänstleverantör till följd av mottagandet av en anmälan vara strikt riktade, i den meningen att de bör syfta till att avlägsna specifik information som anses utgöra olagligt innehåll eller göra den oåtkomlig, utan att på ett otillbörligt sätt påverka yttrandefriheten och informationsfriheten för tjänstemottagarna. Anmälningar bör därför som allmän regel riktas till de värdtjänstleverantörer som rimligen kan förväntas ha den tekniska och operativa förmågan att agera mot sådan specifik information. De värdtjänstleverantörer som mottar en anmälan för vilken de av tekniska eller operativa skäl inte kan avlägsna den specifika informationen bör informera den individ eller enhet som lämnade in anmälan.
- (52) Reglerna om sådana anmälnings- och åtgärdsmekanismer bör harmoniseras på unionsnivå för att möjliggöra en snabb, aktsam och icke godtycklig behandling av anmälningar på grundval av regler som är enhetliga, transparenta och tydliga och som ger robusta garantier för att skydda alla berörda parter rättigheter och legitima intressen, särskilt deras grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan, oavsett i vilken medlemsstat dessa parter är etablerade eller bosatta och vilket rättsområde det gäller. De grundläggande rättigheterna omfattar, men är inte begränsade till, för tjänstemottagare: rätten till yttrandefrihet och till informationsfrihet, rätten till respekt för privatlivet och familjelivet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till icke-diskriminering och rätt till ett effektivt rättsmedel; för tjänstleverantörer: näringsfrihet och avtalsfrihet; för parter som påverkas av olagligt innehåll: rätten till mänsklig värdighet, barnets rättigheter, rätten till skydd av egendom, inbegripet immateriella rättigheter, och rätten till icke-diskriminering. Värdtjänstleverantörer bör reagera på anmälningar i god tid, särskilt genom att beakta vilken typ av olagligt innehåll som anmäls och hur brådskande det är att vidta åtgärder. Sådana leverantörer kan till exempel förväntas agera utan dröjsmål när det påstått olagliga innehåll som anmäls innebär ett hot mot människors liv eller säkerhet. Värdtjänstleverantören bör utan onödigt dröjsmål informera den individ eller enhet som anmält det specifika innehållet efter att ha fattat ett beslut om huruvida åtgärder ska vidtas med anledning av anmälan.

⁽²⁵⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (53) Anmälnings- och åtgärdsmekanismerna bör göra det möjligt att lämna in anmälningar som är tillräckligt exakta och tillräckligt väl underbyggda för att den berörda värdtjänstleverantören ska kunna fatta ett välgrundat och omsorgsfullt beslut – förenligt med yttrandefriheten och informationsfriheten – om det innehåll som anmälan avser, särskilt huruvida innehållet ska betraktas som olagligt innehåll och avlägsnas eller göras oåtkomligt. Dessa mekanismer bör vara utformade så att de gör det lätt att lämna in anmälningar som innehåller en redogörelse för skälen till att den individ eller enhet som lämnar in en anmälan anser att innehållet utgör olagligt innehåll och en tydlig anvisning om var innehållet finns. Om en anmälan innehåller tillräcklig information för att en aktsam värdtjänstleverantör utan en ingående rättslig prövning ska kunna fastställa att det är uppenbart att innehållet är olagligt, bör anmälan anses ge upphov till faktisk kännedom eller medvetenhet om olagligheten. Med undantag för inlämning av anmälningar om brott som avses i artiklarna 3–7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU⁽²⁶⁾ bör dessa mekanismer uppmana den individ eller enhet som lämnar in en anmälan att ange sin identitet, för att undvika missbruk.
- (54) Om en värdtjänstleverantör, på grund av att den information som tillhandahålls av mottagarna utgör olagligt innehåll eller är oförenlig med dess allmänna villkor, beslutar att avlägsna eller oåtkomliggöra information som tillhandahållits av en tjänstemottagare eller på annat sätt begränsa dess synlighet eller monetarisering, till exempel efter mottagande av en anmälan eller på eget initiativ, inbegripet enbart med hjälp av automatiserade metoder, bör leverantören på ett klart och lättbegripligt sätt informera mottagaren om sitt beslut, skälen för sitt beslut och de tillgängliga möjligheterna att få beslutet prövat, med hänsyn till de negativa konsekvenser sådana beslut kan få för mottagaren, inbegripet för utövandet av dennes grundläggande rätt till yttrandefrihet. Denna skyldighet bör gälla oberoende av skälen till beslutet, särskilt oberoende av om åtgärden har vidtagits på grund av att den anmälda informationen anses utgöra olagligt innehåll eller bedöms vara oförenlig med de tillämpliga allmänna villkoren. Om beslutet fattades efter mottagande av en anmälan bör värdtjänstleverantören uppge identiteten på den person eller annan bedräglig användning av tjänsten. Oberoende av andra möjligheter att invända mot värdtjänstleverantörens beslut bör tjänstemottagaren alltid ha rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol i enlighet med nationell rätt.
- (55) Begränsningar av synligheten kan bestå i degradering i rangordning eller i rekommendationssystem samt begränsning av tillgängligheten för en eller flera tjänstemottagare eller blockering av användaren från en nätgemenskap utan användarens vetskap (*shadow banning*). Monetariseringen via annonseringsintäkter från information som tillhandahålls av tjänstemottagaren kan begränsas genom att den penningutbetalning eller de intäkter som är kopplade till denna information skjuts upp eller avslutas. Skyldigheten att lämna en motivering bör dock inte gälla för omfattande vilseledande kommersiellt innehåll som sprids genom avsiktlig manipulering av tjänsten, särskilt icke-autentisk användning av tjänsten, till exempel användning av botten eller falska konton eller annan bedräglig användning av tjänsten. Oberoende av andra möjligheter att invända mot värdtjänstleverantörens beslut bör tjänstemottagaren alltid ha rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol i enlighet med nationell rätt.
- (56) En värdtjänstleverantör kan i vissa fall, till exempel genom en anmälan från en anmälande part eller genom egna frivilliga åtgärder, bli medveten om information om delar av en tjänstemottagares verksamhet, såsom tillhandahållande av vissa typer av olagligt innehåll, som rimligen, med beaktande av alla relevanta omständigheter som värdtjänstleverantören är medveten om, motiverar misstanken om att den mottagaren kan ha begått, kan vara i färd med att begå eller sannolikt kommer att begå ett brott som inbegriper ett hot mot människors liv eller säkerhet, såsom brott som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU⁽²⁷⁾, direktiv 2011/93/EU eller Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541⁽²⁸⁾. Till exempel kan specifikt innehåll ge upphov till misstanke om ett hot mot allmänheten, såsom anstiftan till terrorism i den mening som avses i artikel 21 i direktiv (EU) 2017/541. I sådana fall bör värdtjänstleverantören utan dröjsmål informera de behöriga brottsbekämpande myndigheterna om sådana misstankar. Värdtjänstleverantören bör tillhandahålla all relevant information som den

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 333, 17.12.2011, s. 1).

⁽²⁷⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁽²⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6).

har tillgång till, inbegripet i förekommande fall innehållet i fråga och, om den finns tillgänglig, tidpunkten för offentliggörandet av innehållet, inbegripet den angivna tidszonen, en förklaring av misstanken och den information som krävs för att lokalisera och identifiera den berörda tjänstemottagaren. Denna förordning utgör inte rättslig grund för en profilering av tjänstemottagare i syfte att värdtjänstleverantörer eventuellt ska kunna identifiera brott. När värdtjänstleverantörer informerar brottsbekämpande myndigheter bör de också respektera andra tillämpliga regler i unionsrätt eller nationell rätt som skyddar individers rättigheter och friheter.

- (57) För att undvika oproportionella bördor bör de ytterligare skyldigheter som införs enligt denna förordning för leverantörer av onlineplattformar, inbegripet plattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare, inte gälla leverantörer som utgör mikroföretag eller små företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG. Av samma skäl bör dessa ytterligare skyldigheter inte heller gälla leverantörer av onlineplattformar som tidigare uppfyllde kraven för status som mikroföretag eller små företag under en period på tolv månader efter det att de förlorat den statusen. Sådana leverantörer bör inte undantas från skyldigheten att på begäran av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen tillhandahålla information om det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare per månad. Med tanke på att mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer har en större räckvidd och en större inverkan när det gäller att påverka hur tjänstemottagare erhåller information och kommunicerar online, bör sådana leverantörer emellertid inte kunna dra nytta av det undantaget, oavsett om de utgör mikroföretag eller små företag eller kommit att göra det nyligen. De konsolideringsregler som fastställs i rekommendation 2003/361/EG bidrar till att säkerställa att ett kringgående av dessa ytterligare skyldigheter förhindras. Ingenting i denna förordning hindrar leverantörer av onlineplattformar som omfattas av det undantaget från att på frivillig basis inrätta ett system som uppfyller en eller flera av dessa skyldigheter.
- (58) Tjänstemottagarna bör enkelt och effektivt kunna bestrida vissa beslut av leverantörer av onlineplattformar – gällande innehålls olaglighet eller dess oförenlighet med de allmänna villkoren – som påverkar dem negativt. Därför bör leverantörer av onlineplattformar åläggas att tillhandahålla interna system för hantering av klagomål som uppfyller vissa villkor som syftar till att säkerställa att systemen är lättillgängliga och leder till snabba, icke-diskriminerande, icke godtyckliga samt rättvisa resultat, och blir föremål för mänsklig granskning om automatiserade metoder används. Sådana system bör göra det möjligt för alla tjänstemottagare att lämna in klagomål och bör inte fastställa formella krav, såsom hänvisning till specifika, relevanta rättsliga bestämmelser eller avancerade rättsliga förklaringar. Tjänstemottagare som har lämnat in en anmälan via den anmälnings- och åtgärdsmechanism som föreskrivs i denna förordning eller genom anmälningsmekanismen för innehåll som strider mot leverantörens av onlineplattformars allmänna villkor bör ha rätt att använda klagomålsmekanismen för att bestrida det beslut som leverantören av onlineplattformar fattat om deras anmälningar, även när de anser att den åtgärd som vidtagits av leverantören inte var tillräcklig. Det bör vara möjligt att lämna in ett klagomål om upphävande av de bestridda besluten i minst sex månader, räknat från den tidpunkt då leverantören av onlineplattformar informerade tjänstemottagaren om beslutet.
- (59) Dessutom bör det ges möjlighet att interagera i god tro för att lösa sådana tvister utanför domstol, även tvister som inte kunnat lösas på ett tillfredsställande sätt genom de interna systemen för hantering av klagomål, av certifierade organ som har det oberoende, de resurser och den sakkunskap som krävs för att de ska kunna utföra sin verksamhet på ett rättvist, snabbt och kostnadseffektivt sätt. Oberoendet för tvistlösningsorgan utanför domstol bör säkerställas även när det gäller de fysiska personer som ansvarar för att lösa tvister, bland annat genom regler om intressekonflikter. De avgifter som tas ut av organ för tvistlösning utanför domstol bör vara rimliga, tillgängliga, attraktiva, billiga för konsumenterna och proportionella, och avgöras från fall till fall. Om ett organ för tvistlösning utanför domstol certifieras av den behöriga samordnaren för digitala tjänster bör certifieringen vara giltig i samtliga medlemsstater. Leverantörer av onlineplattformar bör kunna vägra att delta i förfaranden för tvistlösning utanför domstol enligt denna förordning, om samma tvist – särskilt när det gäller den berörda informationen och skälen för att fatta det bestridda beslutet, effekterna av beslutet och de grunder som åberopats för att bestrida beslutet – redan har lösts av eller redan är föremål för ett pågående förfarande vid den behöriga domstolen eller vid ett annat

behörigt organ för tvistlösning utanför domstol. Tjänstemottagare bör kunna välja mellan den interna klagomålsmekanismen, tvistlösning utanför domstol och möjligheten att när som helst inleda rättsliga förfaranden. Eftersom resultatet av förfarandet för tvistlösning utanför domstol inte är bindande bör parterna inte hindras från att inleda rättsliga förfaranden avseende samma tvist. Möjligheterna att bestrida beslut från leverantörer av onlineplattformar på detta sätt bör inte på något sätt påverka möjligheten att söka rättslig prövning i enlighet med lagstiftningen i den berörda medlemsstaten, och bör därmed inte påverka möjligheten att utöva rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan. Bestämmelserna i denna förordning om tvistlösning utanför domstol bör inte ålägga medlemsstaterna att inrätta sådana organ för tvistlösning utanför domstol.

- (60) Vid avtalstvister mellan konsumenter och företag gällande inköp av varor eller tjänster säkerställer direktiv 2013/11/EU att unionens konsumenter och företag i unionen har tillgång till kvalitetscertifierade alternativa tvistlösningsorgan. I detta avseende bör det klargöras att reglerna om tvistlösning utanför domstol i denna förordning inte påverkar tillämpningen av det direktivet, inbegripet konsumenternas rätt enligt det direktivet att när som helst dra sig ur förfarandet om de är missnöjda med hur förfarandet genomförs eller fungerar.
- (61) Åtgärder mot olagligt innehåll kan vidtas snabbare och mer tillförlitligt om leverantörer av onlineplattformar vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att anmälningar som lämnas in av betrodda anmälare, som agerar inom sitt särskilda sakkunskapsområde, genom de anmälnings- och åtgärdsmekanismer som krävs enligt denna förordning prioriteras, utan att det påverkar kravet att behandla och fatta beslut om alla anmälningar som lämnas in inom ramen för dessa mekanismer på ett snabbt, aktsamt och icke godtyckligt sätt. Statusen som betrodd anmälare bör tilldelas av samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där sökanden är etablerad och bör erkännas av alla leverantörer av onlineplattformar som omfattas av denna förordning. Statusen som betrodd anmälare bör endast tilldelas enheter, och inte individer, som bland annat har visat att de har särskild sakkunskap och kompetens när det gäller att bekämpa olagligt innehåll och att de arbetar aktsamt, korrekt och objektivt. Sådana enheter kan vara offentliga, till exempel för terrorisminnehåll enheter för anmälan av internetinnehåll vid nationella brottsbekämpande myndigheter eller Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol), eller vara icke-statliga organisationer och privata eller halvoffentliga organ, såsom de organisationer som ingår i INHOPE-nätverket för telefonjourer för rapportering av material med sexuella övergrepp mot barn och organisationer som har åtagit sig att anmäla olagliga rasistiska och främlingsfientliga uttryck online. För att inte minska mervärdet av en sådan mekanism bör det totala antalet betrodda anmälare som tilldelas denna status i enlighet med denna förordning vara begränsat. I synnerhet uppmuntras branschorganisationer som företräder sina medlemmars intressen att ansöka om status som betrodda anmälare, utan att det påverkar privata enheters eller enskilda personers rätt att ingå bilaterala avtal med leverantörer av onlineplattformar.
- (62) Betrodda anmälare bör offentliggöra lättbegripliga och detaljerade rapporter om anmälningar som lämnats in i enlighet med denna förordning. Dessa rapporter bör innehålla information om till exempel antalet anmälningar som kategoriserats av värdtjänstleverantören, typen av innehåll och de åtgärder som leverantören vidtagit. Under förutsättning att betrodda anmälare har visat sakkunskap och kompetens kan behandlingen av anmälningar som lämnats in av betrodda anmälare förväntas bli mindre betungande och därför snabbare än anmälningar som lämnats in av andra tjänstemottagare. Den genomsnittliga behandlingstiden kan dock variera beroende på faktorer som typen av olagligt innehåll, anmälningarnas kvalitet och de faktiska tekniska förfaranden som införts för att lämna in sådana anmälningar.

I uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet från 2016 fastställs till exempel ett riktmärke för de deltagande företagen när det gäller den tid som krävs för att behandla giltiga anmälningar för avlägsnande av olaglig hatpropaganda, men behandlingstiden för andra typer av olagligt innehåll kan variera avsevärt, beroende på specifika fakta och omständigheter och vilken typ av olagligt innehåll det rör sig om. För att undvika missbruk av statusen som betrodd anmälare bör det vara möjligt att tillfälligt upphäva denna status när en samordnare för digitala tjänster i etableringslandet har inlett en utredning av legitima skäl. Reglerna om betrodda anmälare i den här

förordningen bör inte tolkas så att de hindrar leverantörer av onlineplattformar från att på liknande sätt behandla anmälningar som lämnats in av enheter eller individer som inte har tilldelats status som betrodda anmälare enligt denna förordning eller från att på annat sätt samarbeta med andra enheter, i enlighet med tillämplig rätt, inbegripet denna förordning och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794⁽²⁾. Reglerna i den här förordningen bör inte hindra leverantörer av onlineplattformar från att använda en sådan betrodd anmälare eller liknande mekanismer för att snabbt och tillförlitligt vidta åtgärder mot innehåll som är oförenligt med deras allmänna villkor, särskilt mot innehåll som är skadligt för sårbara tjänstemottagare, såsom minderåriga.

- (63) Missbruk av onlineplattformar genom att ofta tillhandahålla uppenbart olagligt innehåll eller genom att ofta lämna in uppenbart ogrundade anmälningar eller klagomål inom ramen för de mekanismer respektive system som inrättats genom denna förordning, undergräver förtroendet och skadar de berörda parternas rättigheter och legitima intressen. Det finns därför ett behov av att införa lämpliga, proportionella och effektiva skyddsåtgärder mot sådant missbruk, med respekt för alla berörda parternas rättigheter och legitima intressen, inbegripet tillämpliga grundläggande rättigheter och friheter enligt stadgan, i synnerhet yttrandefriheten. Information bör betraktas som uppenbart olagligt innehåll och anmälningar eller klagomål bör betraktas som uppenbart ogrundade om det är uppenbart för en lekman, utan någon ingående analys, att innehållet är olagligt respektive att anmälningarna eller klagomålen är ogrundade.
- (64) Under särskilda omständigheter bör leverantörer av onlineplattformar tillfälligt avbryta sin relevanta verksamhet med avseende på den person som ägnar sig åt oegentligt beteende. Detta påverkar inte friheten för leverantörer av onlineplattformar att fastställa sina allmänna villkor och införa strängare åtgärder när det gäller uppenbart olagligt innehåll i anknytning till allvarliga brott, däribland material med sexuella övergrepp mot barn. Av transparens skull bör denna möjlighet anges tydligt och tillräckligt detaljerat i onlineplattformarnas allmänna villkor. De beslut som fattas av leverantörer av onlineplattformar i detta avseende bör alltid kunna prövas och de bör stå under tillsyn av den behöriga samordnaren för digitala tjänster. Leverantörer av onlineplattformar bör innan de fattar beslut om tillfälligt avbrott skicka en föregående varning, som bör innehålla skälen till det eventuella avbrottet och möjligheterna att överklaga det beslut som fattas av leverantören av onlineplattformen. När leverantörer av onlineplattformar fattar beslut om tillfälligt avbrott bör de skicka motiveringar i enlighet med de regler som anges i denna förordning. Reglerna om missbruk i denna förordning bör inte hindra leverantörer av onlineplattformar från att vidta andra åtgärder för att ta itu med tillhandahållande av olagligt innehåll från tjänstemottagarnas sida eller annat missbruk av deras tjänster, inbegripet i form av överträdelse av deras allmänna villkor, i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell rätt. Dessa regler påverkar inte en eventuell möjlighet att hålla personer inblandade i missbruk ansvariga, inbegripet för skador, som föreskrivs i unionsrätten eller nationell rätt.
- (65) Med tanke på de särskilda ansvarsområdena och skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar bör de omfattas av transparensrapporteringskyldigheter, som är tillämpliga utöver de transparensrapporteringskyldigheter som är tillämpliga på alla leverantörer av förmedlingstjänster enligt denna förordning. För att fastställa huruvida onlineplattformar och onlinesökmotorer kan vara mycket stora onlineplattformar respektive mycket stora onlinesökmotorer som omfattas av vissa ytterligare skyldigheter enligt denna förordning, bör onlineplattformarnas och onlinesökmotorernas transparensrapporteringskyldigheter omfatta vissa skyldigheter som rör offentliggörande och vidarebefordran av information om det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare per månad i unionen.
- (66) För att säkerställa transparens och för att möjliggöra granskning av beslut om innehållsmoderering av leverantörerna av onlineplattformar och övervakning av spridningen av olagligt innehåll online bör kommissionen upprätthålla och offentliggöra en databas som innehåller beslut och motiveringar från leverantörer av onlineplattformar när de avlägsnar eller på annat sätt begränsar tillgången och åtkomsten till information. För att fortlöpande hålla databasen

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF (EUT L 135, 24.5.2016, s. 53).

uppdaterad bör leverantörerna av onlineplattformar, i ett standardformat, lämna in besluten och motiveringarna utan onödigt dröjsmål efter antagandet av beslutet, för att möjliggöra realtidsuppdateringar om detta är tekniskt möjligt och står i proportion till den berörda onlineplattformens resurser. Den strukturerade databasen bör göra det möjligt att få tillgång till och söka efter relevant information, särskilt när det gäller den typ av påstått olagligt innehåll som det rör sig om.

- (67) Mörka mönster i onlineplattformarnas onlinegränssnitt är metoder som avsevärt snedvrider eller försämrar, antingen avsiktligt eller i praktiken, tjänstemottagarnas möjlighet att fatta självständiga och välgrundade beslut eller val. Dessa metoder kan användas för att förmå tjänstemottagarna att ägna sig åt oönskade beteenden eller fatta oönskade beslut som får negativa konsekvenser för dem. Leverantörer av onlineplattformar bör därför förbjudas att vilsledda eller puffa tjänstemottagare och att förvränga eller undergräva tjänstemottagarnas oberoende, beslutsfattande eller val via strukturen, utformningen eller funktionen hos ett onlinegränssnitt eller en del av detta. Detta bör omfatta, men inte vara begränsat till, exploaterande konstruktionsval som får tjänstemottagaren att agera på ett sätt som gynnar leverantören av onlineplattformar, men som kanske inte ligger i mottagarens intresse, genom att valen presenteras på ett icke-neutralt sätt, bland annat genom att ge vissa alternativ en mer framträdande position genom synliga, hörbara eller andra inslag när tjänstemottagaren uppmanas att fatta ett beslut.

Det bör också omfatta att vid upprepade tillfällen begära att tjänstemottagaren ska göra ett val när ett sådant val redan har gjorts, göra förfarandet för att avbryta en tjänst betydligt krångligare än att anmäla sig till den, eller göra vissa val svårare eller mer tidskrävande än andra, göra det orimligt svårt att avbryta köp eller logga ut från en viss onlineplattform som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare, och vilsledda tjänstemottagarna genom att puffa dem till beslut om transaktioner, eller genom standardinställningar som är mycket svåra att ändra, och på så sätt snedvrider tjänstemottagarens beslutsfattande på ett orimligt sätt, så att tjänstemottagarnas oberoende, beslutsfattande och val förvrängs och undergrävs. Regler som förhindrar mörka mönster bör dock inte tolkas som att de hindrar leverantörer från att interagera direkt med tjänstemottagare och erbjuda dem nya eller kompletterande tjänster. Legitima metoder, till exempel när det gäller annonsering, som är förenliga med unionsrätten bör inte i sig betraktas som mörka mönster. Dessa regler om mörka mönster bör tolkas som att de omfattar förbjudna metoder som omfattas av denna förordning i den mån dessa metoder inte redan omfattas av direktiv 2005/29/EG eller förordning (EU) 2016/679.

- (68) Annonsering online spelar en viktig roll i onlinemiljön, bland annat när det gäller tillhandahållandet av onlineplattformar, där tillhandahållandet av tjänsten ibland, helt eller delvis, ersätts direkt eller indirekt genom annonseringsintäkter. Annonsering online kan bidra till betydande risker, från annonser som i sig utgör olagligt innehåll till att bidra till ekonomiska incitament för publicering eller utbredning av olagligt eller på andra sätt skadligt innehåll och agerande på nätet, eller diskriminerande presentation av annonser som påverkar medborgarnas lika behandling och möjligheter. Utöver de krav som följer av artikel 6 i direktiv 2000/31/EG bör leverantörer av onlineplattformar därför vara skyldiga att se till att tjänstemottagarna har viss individualiserad information som behövs för att förstå när och för vems räkning annonsen presenteras. De bör säkerställa att informationen är framträdande, inbegripet genom standardiserade visuella märken eller ljudmärken, klart identifierbar och otvetydig för en genomsnittlig tjänstemottagare, och anpassad till arten av den enskilda tjänstens onlinegränssnitt. Dessutom bör tjänstemottagarna ha information – direkt tillgänglig från det onlinegränssnitt där annonsen presenteras – om de viktigaste parametrar som används för att fastställa att en specifik annons presenteras för dem, med meningsfulla förklaringar av den logik som används för detta ändamål, inbegripet när detta grundar sig på profilering.

Sådana förklaringar bör inbegripa information om den metod som använts för att presentera annonsen – exempelvis om det rör sig om kontextuell eller annan typ av annonsering – och, i tillämpliga fall, de huvudsakliga profileringsskriterier som använts; de bör också informera mottagaren om alla medel som står till deras förfogande för att ändra sådana kriterier. Kraven i denna förordning om tillhandahållande av information om annonsering påverkar inte tillämpningen av relevanta bestämmelser i förordning (EU) 2016/679, särskilt de som rör rätten att göra invändningar, automatiserat individuellt beslutsfattande, inbegripet profilering, och särskilt behovet av att inhämta den registrerades samtycke innan personuppgifter behandlas för riktad annonsering. Kraven i den här förordningen påverkar inte heller bestämmelserna i direktiv 2002/58/EG, särskilt bestämmelserna om lagring av information i

terminalutrustning och tillgång till information som lagras där. Slutligen kompletterar den här förordningen tillämpningen av direktiv 2010/13/EU, som föreskriver åtgärder för att göra det möjligt för användare att uppgge audiovisuella kommersiella meddelanden i användargenererade videor. Den kompletterar också de skyldigheter för näringsidkare angående tillhandahållande av kommersiella meddelanden som följer av direktiv 2005/29/EG.

- (69) Om tjänstemottagare får annonser presenterade för sig som bygger på målinriktade tekniker optimerade för att matcha deras intressen och potentiellt appellera till deras sårbarheter, kan detta få särskilt allvarliga negativa effekter. I vissa fall kan manipulativa tekniker påverka hela grupper negativt och öka de samhälleliga skadorna, till exempel genom att bidra till desinformationskampanjer eller genom att diskriminera vissa grupper. Onlineplattformar är särskilt känsliga miljöer för sådana metoder, och de utgör en större samhällsrisk. Följaktligen bör leverantörer av onlineplattformar inte presentera annonser som bygger på profilering enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679, med användning av särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i den förordningen, inbegripet genom att använda profileringskategorier baserade på de särskilda kategorierna. Detta förbud påverkar inte skyldigheterna för leverantörer av onlineplattformar eller andra tjänsteleverantörer eller annonsörer som deltar i spridningen av annonserna enligt unionsrätten om skydd av personuppgifter.
- (70) En central del av en onlineplattformar verksamhet är det sätt på vilket information prioriteras och presenteras i dess onlinegränssnitt för att underlätta och optimera tillgången till information för tjänstemottagarna. Detta görs till exempel genom att algoritmiskt föreslå, rangordna och prioritera information, särskilja den med hjälp av text eller andra visuella representationer eller på annat sätt kuratera information som tillhandahålls av mottagarna. Sådana rekommendationssystem kan ha en betydande inverkan på mottagarnas möjlighet att hämta och interagera med information online, bland annat när det gäller att underlätta sökningar efter relevant information för tjänstemottagarna och bidra till en förbättrad användarupplevelse. De spelar också en viktig roll för att förstärka vissa budskap, sprida information och stimulera onlinebeteende. Onlineplattformarna bör därför konsekvent säkerställa att mottagarna av deras tjänst har informerats på lämpligt sätt om hur rekommendationssystem påverkar det sätt på vilket information visas och att de kan påverka hur information presenteras för dem. De bör tydligt presentera parametrarna för sådana rekommendationssystem på ett lättbegripligt sätt för att säkerställa att tjänstemottagarna förstår hur information prioriteras för dem. De parametrarna bör omfatta åtminstone de viktigaste kriterierna för att fastställa den information som föreslås tjänstemottagaren och skälen till deras respektive betydelse, inbegripet när information prioriteras på grundval av profilering och deras onlinebeteende.
- (71) Skyddet av minderåriga är ett viktigt politiskt mål för unionen. En onlineplattform kan anses vara tillgänglig för minderåriga när dess allmänna villkor tillåter minderåriga att använda tjänsten, när dess tjänst är riktad till eller till övervägande del används av minderåriga, eller om leverantören på annat sätt är medveten om att vissa av tjänstemottagarna är minderåriga, till exempel genom att den redan, för andra ändamål, behandlar personuppgifter från tjänstemottagare som avslöjar deras ålder. Leverantörer av onlineplattformar som används av minderåriga bör vidta lämpliga och proportionella åtgärder för att skydda minderåriga, till exempel genom att utforma sina onlinegränssnitt eller delar av dem med största möjliga integritet, trygghet och säkerhet för minderåriga som standard när så är lämpligt eller genom att anta standarder för skydd av minderåriga, eller följa uppförandekoder för att skydda minderåriga. De bör beakta bästa praxis och tillgänglig vägledning, såsom den som ges i kommissionens meddelande Ett digitalt decennium för barn och ungdomar: den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+). Leverantörer av onlineplattformar bör inte presentera annonser som bygger på profilering med hjälp av tjänstemottagarens personuppgifter när de med rimlig säkerhet är medvetna om att tjänstemottagaren är minderårig. I enlighet med förordning (EU) 2016/679, särskilt principen om uppgiftsminimering enligt artikel 5.1 c i den förordningen, bör detta förbud inte leda till att leverantören av onlineplattformen bevarar, förvärvar eller behandlar fler personuppgifter än den redan har för att bedöma om tjänstemottagaren är minderårig. Denna skyldighet bör därför inte uppmuntra leverantörer av onlineplattformar att samla in uppgifter om tjänstemottagarens ålder innan de används. Detta bör inte påverka tillämpningen av unionsrätten om skydd av personuppgifter.

- (72) För att bidra till en säker, tillförlitlig och öppen onlinemiljö för konsumenterna, liksom för andra berörda parter såsom konkurrerande näringsidkare och innehavare av immateriella rättigheter, och för att avskräcka näringsidkare från att sälja produkter eller tjänster i strid med tillämpliga regler, bör onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare säkerställa att sådana näringsidkare är spårbara. Näringsidkaren bör därför vara skyldig att tillhandahålla viss väsentlig information till leverantörerna av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare, bland annat för att dela information om produkter eller erbjuda produkter. Detta krav bör också vara tillämpligt på näringsidkare som delar information om produkter eller tjänster för varumärkens räkning, på grundval av underliggande avtal. De leverantörerna av onlineplattformar bör lagra all information på ett säkert sätt under hela löptiden för deras avtalsförhållande med näringsidkaren och sex månader därefter, så att eventuella krav mot näringsidkaren eller förelägganden som rör näringsidkaren kan uppfyllas.

Denna skyldighet är nödvändig och proportionell, så att offentliga myndigheter och privata parter med ett legitimt intresse kan få tillgång till informationen, i enlighet med tillämplig rätt, däribland rätt om skydd av personuppgifter, inbegripet genom de förelägganden om att tillhandahålla information som avses i denna förordning. Denna skyldighet påverkar inte eventuella skyldigheter att bevara visst innehåll under längre perioder, på grundval av annan unionsrätt eller nationell lagstiftning, i överensstämmelse med unionsrätten. Utan att det påverkar definitionen i denna förordning bör alla näringsidkare, oavsett om de är en fysisk eller en juridisk person, som identifierats på grundval av artikel 6a.1 b i direktiv 2011/83/EU och artikel 7.4 f i direktiv 2005/29/EG, vara spårbara när de erbjuder en produkt eller tjänst via en onlineplattform. Enligt direktiv 2000/31/EG är alla leverantörer av informationssamhällets tjänster skyldiga att tillse att det för tjänstemottagare och behöriga myndigheter ska vara möjligt att enkelt, direkt och stadigvarande ha tillgång till viss information som gör det möjligt att identifiera alla leverantörer. De spårbarhetskrav för leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare, som fastställs i denna förordning påverkar inte tillämpningen av rådets direktiv (EU) 2021/514 ⁽⁹⁰⁾, som eftersträvar andra legitima mål av allmänt intresse.

- (73) För att säkerställa en effektiv och adekvat tillämpning av denna skyldighet utan att det medför några oproportionella bördor bör leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare göra sitt bästa för att bedöma tillförlitligheten hos den information som tillhandahålls av de berörda näringsidkarna, särskilt genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser och onlinegränssnitt, såsom nationella handelsregister och systemet för utbyte av information om mervärdesskatt, eller begära att de berörda näringsidkarna tillhandahåller tillförlitliga styrkande handlingar, såsom kopior av identitetshandlingar, bestyrkta utdrag från betalkonton, företagscertifikat och handelsregisterintyg. För att fullgöra denna skyldighet får de också använda andra källor som är tillgängliga för användning på distans och som erbjuder en liknande grad av tillförlitlighet. De berörda leverantörerna av onlineplattformar bör dock inte vara skyldiga att genomföra onödigt utförliga eller kostsamma undersökningar online eller utföra oproportionella kontroller på plats. Det bör inte heller antas att de leverantörer som har gjort sitt bästa, i enlighet med kraven i denna förordning, garanterar att informationen till konsumenterna eller andra berörda parter är tillförlitlig.

- (74) Leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare bör utforma och organisera sitt onlinegränssnitt på ett sätt som gör det möjligt för näringsidkare att fullgöra sina skyldigheter enligt relevant unionsrätt, särskilt de krav som anges i artiklarna 6 och 8 i direktiv 2011/83/EU, artikel 7 i direktiv 2005/29/EG, artiklarna 5 och 6 i direktiv 2000/31/EG och artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG ⁽⁹¹⁾. I detta syfte bör berörda leverantörer av onlineplattformar göra sitt bästa för att bedöma huruvida de näringsidkare som använder deras tjänster har laddat upp fullständig information på deras onlinegränssnitt, i enlighet med relevant tillämplig unionsrätt. Leverantörerna av onlineplattformar bör säkerställa att produkter eller tjänster inte erbjuds så länge sådan information inte är fullständig. Detta bör inte innebära en skyldighet för de berörda leverantörerna av onlineplattformar att allmänt övervaka de produkter eller tjänster som erbjuds av näringsidkare genom deras tjänster eller en allmän undersökningsplikt, i synnerhet inte att bedöma korrektheten hos den information som näringsidkarna tillhandahåller. Onlinegränssnittet bör vara användarvänliga

⁽⁹⁰⁾ Rådets direktiv (EU) 2021/514 av den 22 mars 2021 om ändring av direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 104, 25.3.2021, s. 1).

⁽⁹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG av den 16 februari 1998 om konsumentskydd i samband med prismärkning av varor som erbjuds konsumenterna (EGT L 80, 18.3.1998, s. 27).

och lättillgängliga för näringsidkare och konsumenterna. Dessutom bör de berörda leverantörerna av onlineplattformar, efter att ha gjort det möjligt för näringsidkaren att erbjuda produkten eller tjänsten, göra rimliga ansträngningar för att genom stickprov kontrollera huruvida de erbjudna produkterna eller tjänsterna har identifierats som olagliga i de officiella, fritt tillgängliga och maskinläsbara onlinedatabaser eller onlinegränssnitt som finns att tillgå i en medlemsstat eller i unionen. Kommissionen bör också uppmuntra produkters spårbarhet genom tekniska lösningar såsom digitalt signerade *Quick Response*-koder (eller *QR-koder*) eller icke-fungibla objekt. Kommissionen bör främja utvecklingen av standarder och, i avsaknad av sådana, marknadslösningar som kan godtas av de berörda parterna.

- (75) Med tanke på hur viktiga mycket stora onlineplattformar är, vilket beror på deras räckvidd, särskilt uttryckt i antalet tjänstemottagare, vad gäller underlättande av offentlig debatt, ekonomiska transaktioner och spridning av information, åsikter och idéer till allmänheten samt för att påverka hur mottagare får och förmedlar information online, är det nödvändigt att införa särskilda skyldigheter för leverantörerna av dessa plattformar, utöver de skyldigheter som gäller för alla onlineplattformar. På grund av den avgörande roll som leverantörer av mycket stora onlinesökmotorer spelar när det gäller att lokalisera och göra information tillgänglig online är det också nödvändigt att införa dessa skyldigheter, i den mån de är tillämpliga, för dessa leverantörer. Dessa ytterligare skyldigheter för leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer är nödvändiga för att hantera dessa frågor av allmänintresse, eftersom det inte finns några alternativa och mindre restriktiva åtgärder som i praktiken skulle leda till samma resultat.
- (76) Mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer kan orsaka samhällsrisiker vars omfattning och konsekvenser inte kan jämföras med dem som orsakas av mindre plattformar. Leverantörer av sådana mycket stora onlineplattformar och av sådana mycket stora onlinesökmotorer bör därför uppfylla högsta möjliga standard när det gäller krav på tillbörlig aktsamhet, i proportion till deras samhällseffekter. När antalet aktiva mottagare som en onlineplattform eller aktiva sökmotormottagare som en onlinesökmotor har, beräknat som genomsnittet under en sexmånadersperiod, når en betydande andel av unionens befolkning kan de systemrisiker som onlineplattformen eller onlinesökmotorn ger upphov till få oproportionella effekter i unionen. En sådan betydande andel bör anses föreligga om antalet överstiger en operativ tröskel som har fastställts till 45 miljoner personer, dvs. ett antal som motsvarar 10 % av unionens befolkning. Detta operativa tröskelvärde bör hållas uppdaterat och därför bör kommissionen ges befogenhet att vid behov komplettera bestämmelserna i denna förordning genom att anta delegerade akter.
- (77) För att fastställa räckvidden för en viss onlineplattform eller onlinesökmotor är det nödvändigt att fastställa det genomsnittliga antalet aktiva mottagare av varje tjänst separat. Följaktligen bör det genomsnittliga antalet aktiva mottagare per månad för en onlineplattform återspegla alla mottagare som faktiskt interagerar med tjänsten minst en gång under en viss tidsperiod, genom att exponeras för information som sprids på onlineplattformens gränssnitt, till exempel genom att se det eller lyssna på det eller genom att tillhandahålla information, såsom näringsidkare på en onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare.

Vid tillämpningen av denna förordning är interaktion inte begränsat till att interagera med information genom att klicka på, kommentera, länka, dela, köpa eller utföra transaktioner på en onlineplattform. Följaktligen sammanfaller begreppet aktiv tjänstemottagare inte nödvändigtvis med begreppet registrerad användare av en tjänst. Vad gäller onlinesökmotorer bör begreppet aktiv tjänstemottagare omfatta dem som ser information på sitt onlinegränssnitt, men inte till exempel ägarna av de webbplatser som indexerar av en onlinesökmotor, eftersom de inte aktivt interagerar med tjänsten. Antalet aktiva mottagare av en tjänst bör omfatta alla unika tjänstemottagare som interagerar med den specifika tjänsten. I detta syfte bör en tjänstemottagare som använder olika onlinegränssnitt – såsom webbplatser eller applikationer, även om tjänsterna är åtkomliga via olika enhetliga webbadresser (URL:er) eller domännamn – om möjligt räknas bara en gång. Begreppet aktiv tjänstemottagare bör dock inte innebära tillfällig användning av tjänsten för mottagare hos andra leverantörer av förmedlingstjänster som indirekt tillgängliggör information som innehas av leverantören av onlineplattformar genom att en leverantör av en onlinesökmotor länkar till eller indexerar innehållet. Denna förordning kräver inte heller att leverantörer av onlineplattformar eller onlinesökmotorer utför specifik spårning av enskilda personer online. Om sådana leverantörer kan bortse från automatiserade användare, såsom botten eller skrapor, utan ytterligare behandling av

personuppgifter och spårning, får de göra det. Fastställandet av antalet aktiva tjänstemottagare kan påverkas av marknadsutvecklingen och den tekniska utvecklingen, och kommissionen bör därför ges befogenhet att komplettera bestämmelserna i denna förordning genom att anta delegerade akter för att fastställa metoden för fastställande av aktiva mottagare av en onlineplattform eller aktiva onlinesökmotormottagare, när så är nödvändigt, med hänsyn till tjänstens art och hur tjänstemottagarna interagerar med den.

- (78) Med tanke på de nätverkseffekter som kännetecknar plattformsekonomin kan en onlineplattform eller en onlinesökmotors användbarhet snabbt expandera och nå tröskelvärdet för en mycket stor onlineplattform eller en mycket stor onlinesökmotor, med därmed sammanhängande konsekvenser för den inre marknaden. Detta kan vara fallet vid exponentiell tillväxt under en kort tidsperiod eller vid en stor global närvaro och omsättning som gör det möjligt för onlineplattformen eller onlinesökmotorn att fullt ut utnyttja nätverkseffekter och stordriftsfördelar. En hög årsomsättning eller ett högt börsvärde kan i synnerhet vara tecken på snabb skalbarhet när det gäller att nå ut till användare. I dessa fall bör samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen kunna begära mer frekvent rapportering om antalet aktiva tjänstemottagare från leverantören av onlineplattformen eller onlinesökmotorn för att i god tid kunna fastställa vid vilken tidpunkt den plattformen eller sökmotorn bör anses utgöra en mycket stor onlineplattform respektive en mycket stor onlinesökmotor vid tillämpningen av denna förordning.
- (79) Mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer kan användas på ett sätt som starkt påverkar säkerheten online, hur den allmänna opinionen och debatten formas samt onlinehandeln. Det sätt på vilket de utformar sina tjänster optimeras i allmänhet för att gynna deras ofta annonseringsdrivna affärsmodeller, vilket kan leda till samhällsproblem. Effektiv reglering och kontroll av efterlevnaden behövs för att effektivt identifiera och minska riskerna och den samhälleliga och ekonomiska skada som kan uppstå. Enligt denna förordning bör därför leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bedöma de systemriskerna som härrör från utformningen, driften och användningen av deras tjänster, liksom från eventuell felaktig användning från tjänstemottagarnas sida, och bör vidta lämpliga motåtgärder, med respekt för grundläggande rättigheter. När leverantörerna fastställer betydelsen av potentiella negativa effekter bör de beakta hur allvarlig den potentiella effekten är och sannolikheten för alla sådana systemriskerna. De skulle till exempel kunna bedöma om den potentiella negativa effekten kan beröra ett stort antal personer, dess potentiella oåterkallelighet eller hur svårt det är att åtgärda och återställa situationen såsom den var före den potentiella effekten.
- (80) Fyra kategorier av systemriskerna bör bedömas ingående av leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer. En första kategori rör de risker som är förknippade med spridning av olagligt innehåll, såsom spridning av material med sexuella övergrepp mot barn eller olaglig hatpropaganda eller andra typer av missbruk av deras tjänster för brottslig verksamhet, och olaglig verksamhet, såsom försäljning av produkter eller tjänster som är förbjudna enligt unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet farliga eller förfälskade produkter, eller olaglig handel med djur. Sådan spridning eller sådan verksamhet kan till exempel utgöra en betydande systemrisk om tillgången till olagligt innehåll kan ökas snabbt och med stor utbredning genom konton med särskilt stor räckvidd eller andra förstärkningsmetoder. Leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör bedöma risken för spridning av olagligt innehåll oberoende av huruvida informationen också är oförenlig med deras allmänna villkor. Denna bedömning påverkar inte det personliga ansvaret för mycket stora onlineplattformars tjänstemottagare eller ägarna av webbplatser som indexerats av mycket stora onlinesökmotorer för eventuell olaglig verksamhet enligt tillämplig rätt.
- (81) En andra kategori rör tjänstens faktiska eller förutsebara inverkan på utövandet av grundläggande rättigheter som skyddas av stadgan, inbegripet men inte begränsat till människans värdighet, yttrande- och informationsfrihet, inklusive mediernas frihet och mångfald, rätten till privatliv, dataskydd, rätten till icke-diskriminering, barnets rättigheter och konsumentskydd. Sådana risker kan exempelvis uppstå i samband med utformningen av de algoritmiska system som används av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn eller missbruk av deras tjänster genom inlämning av oskäliga anmälningar eller andra metoder för

att tysta åsikter eller hämma konkurrens. Vid bedömningen av riskerna för barnets rättigheter bör leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer beakta till exempel hur lätt det är för minderåriga att förstå tjänstens utformning och funktion samt hur minderåriga genom tjänsten kan exponeras för innehåll som kan skada minderårigas hälsa och deras fysiska, mentala och moraliska utveckling. Sådana risker kan exempelvis uppstå i samband med utformningen av onlinegränssnitt som avsiktligt eller oavsiktligt utnyttjar minderårigas svagheter och oerfarenhet eller som kan orsaka beroendebeteende.

- (82) En tredje riskkategori rör de faktiska eller förutsebara negativa effekterna på demokratiska processer, samhällsdebatten och valprocesser samt den allmänna säkerheten.
- (83) En fjärde riskkategori härrör från liknande farhågor som rör utformning, funktion eller användning, även genom manipulering, av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer med en faktisk eller förutsebar negativ effekt på skyddet av folkhälsan och minderåriga och allvarliga negativa konsekvenser för en persons fysiska och psykiska välbefinnande eller för könsrelaterat våld. Sådana risker kan också härröra från samordnade desinformationskampanjer som rör folkhälsan, eller från utformning av onlinegränssnitt som kan bidra till beroendebeteende hos tjänstemottagarna.
- (84) Vid bedömningen av sådana systemrisker bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer fokusera på de system eller andra inslag som kan bidra till riskerna, inbegripet alla algoritmiska system som kan vara relevanta, särskilt deras rekommendationssystem och system för annonsering, med beaktande av tillhörande datainsamlings- och användningsmetoder. De bör också bedöma huruvida deras allmänna villkor och upprätthållandet av dem är lämpliga, liksom deras processer för innehållsmoderering, tekniska verktyg och anslagna medel. Vid bedömningen av de systemrisker som identifieras i denna förordning bör de leverantörerna också fokusera på information som inte är olaglig men som bidrar till de systemrisker som identifieras i denna förordning. Sådana leverantörer bör därför ägna särskild uppmärksamhet åt hur deras tjänster används för att sprida eller förstärka vilseledande eller bedrägligt innehåll, inbegripet desinformation. Om den algoritmiska förstärkningen av information bidrar till systemriskerna bör de leverantörerna vederbörligen återspegla detta i sina riskbedömningar. Om riskerna lokaliserats eller om det föreligger språkliga skillnader bör de leverantörerna också ta hänsyn till detta i sina riskbedömningar. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör i synnerhet bedöma hur deras tjänsters utformning och funktion samt den avsiktliga och, i många fall, samordnade manipuleringen och användningen av deras tjänster, eller systemiska överträdelser av deras villkor för tjänsten, bidrar till sådana risker. Sådana risker kan exempelvis uppstå genom icke-autentisk användning av tjänsten, såsom skapande av falska konton, användning av botten eller vilseledande användning av en tjänst, och andra automatiserade eller delvis automatiserade beteenden, vilket kan leda till snabb och omfattande spridning till allmänheten av information som utgör olagligt innehåll eller som är oförenlig med de allmänna villkoren för en onlineplattform eller onlinesökmotor och som bidrar till desinformationskampanjer.
- (85) För att möjliggöra att efterföljande riskbedömningar bygger på varandra och visar hur de identifierade riskerna utvecklas, samt för att underlätta undersökningar och åtgärder för efterlevnadskontroll, bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bevara alla styrkande handlingar som rör de riskbedömningar som de har utfört, såsom information om utarbetandet av dessa, underliggande data och data om testningen av deras algoritmiska system.
- (86) Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör använda nödvändiga medel för att aktsamt minska de systemrisker som identifierats i riskbedömningarna, med respekt för grundläggande rättigheter. Alla åtgärder som antas bör respektera kraven på tillbörlig aktsamhet i denna förordning och vara rimliga och ändamålsenliga när det gäller att minska de specifika systemrisker som identifierats. De bör vara proportionella mot bakgrund av den ekonomiska kapaciteten hos leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn och behovet att undvika onödiga begränsningar av användningen av deras tjänster, med vederbörlig hänsyn till potentiella negativa effekter på dessa grundläggande rättigheter. De leverantörerna bör särskilt beakta inverkan på yttrandefriheten.

- (87) Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör inom ramen för sådana riskreducerande åtgärder överväga exempelvis att anpassa varje nödvändig utformning, extrafunktion eller funktion hos sina tjänster, såsom onlinegränssnittets utformning. De bör vid behov anpassa och tillämpa sina allmänna villkor i enlighet med reglerna i denna förordning om allmänna villkor. Andra lämpliga åtgärder skulle kunna vara att anpassa systemen och de interna processerna för innehållsmoderering eller att anpassa beslutsprocesserna och resurserna, inbegripet personal för innehållsmoderering, utbildning för personalen samt lokal sakkunskap. Detta gäller särskilt hur snabbt och med vilken kvalitet som behandlingen av anmälningar sker. I detta avseende fastställs till exempel i uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet från 2016 ett riktmärke på mindre än 24 timmar för att behandla giltiga anmälningar för avlägsnande av olaglig hatpropaganda. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar, särskilt sådana som främst används för spridning av pornografiskt innehåll till allmänheten, bör aktsamt fullgöra alla sina skyldigheter enligt denna förordning med avseende på olagligt innehåll som utgör cybervåld, inbegripet olagligt pornografiskt innehåll, särskilt när det gäller att säkerställa att offren effektivt kan utöva sina rättigheter rörande innehåll som utgör delning av intimt eller manipulerat material utan samtycke genom snabb behandling av anmälningar och avlägsnande av sådant innehåll utan onödigt dröjsmål. Andra typer av olagligt innehåll kan kräva längre eller kortare tidsfrister för behandling av anmälningar, beroende på fakta, omständigheter och typen av olagligt innehåll. De leverantörerna kan också inleda samarbete eller utöka samarbetet med betrodda anmälare och anordna utbildningstillfällen och utbyten med organisationer för betrodda anmälare.
- (88) Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör också vara aktsamma i de åtgärder de vidtar för att testa och vid behov anpassa sina algoritmiska system, inte minst sina rekommendationssystem. De kan behöva begränsa de negativa effekterna av individanpassade rekommendationer och korrigera kriterierna i sina rekommendationer. De system för annonsering som används av leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer kan också utgöra en katalysator för systemrisk. De leverantörerna bör överväga korrigering åtgärder, såsom att stoppa annonseringsintäkter för viss information, eller andra åtgärder, till exempel att förbättra synligheten för tillförlitliga informationskällor, eller på ett mer strukturerat sätt anpassa sina system för annonsering. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer kan behöva stärka sina interna processer eller den interna tillsynen över sin verksamhet, i synnerhet vad gäller upptäckten av systemrisk, och genomföra mer frekventa eller riktade riskbedömningar i samband med nya funktioner. I synnerhet när riskerna delas mellan olika onlineplattformar eller onlinesökmotorer bör de samarbeta med andra tjänsteleverantörer, bland annat genom att initiera eller ansluta sig till befintliga uppförandekoder eller andra självreglerande åtgärder. De bör också överväga medvetandehöjande åtgärder, särskilt när riskerna rör desinformationskampanjer.
- (89) Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör ta hänsyn till minderårigas bästa när de vidtar åtgärder som gäller exempelvis anpassning av utformningen av sin tjänst och sitt onlinegränssnitt, särskilt när deras tjänster riktar sig till minderåriga eller till övervägande del används av dem. De bör säkerställa att deras tjänster är organiserade på ett sätt som gör det lätt för minderåriga att få tillgång till de mekanismer som föreskrivs i denna förordning, i tillämpliga fall, inbegripet anmälnings-, åtgärds- och klagomålsmekanismer. De bör också vidta åtgärder för att skydda minderåriga från innehåll som kan skada deras fysiska, mentala eller moraliska utveckling och tillhandahålla verktyg som möjliggör villkorad tillgång till sådan information. Vid valet av lämpliga riskreducerande åtgärder kan leverantörerna, när så är lämpligt, beakta bästa praxis i branschen, däribland sådan som fastlagts genom självreglerande samarbete, till exempel uppförandekoder, och bör ta riktlinjerna från kommissionen i beaktande.
- (90) Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör säkerställa att deras strategi för riskbedömning och riskreducering bygger på bästa tillgängliga information och vetenskapliga rön och att de testat sina antaganden på de grupper som påverkas mest av riskerna och de åtgärder de vidtar. I detta syfte bör de, när så är lämpligt, genomföra sina riskbedömningar och utforma sina riskreducerande åtgärder tillsammans med företrädare för tjänstemottagarna, företrädare för grupper som potentiellt påverkas av deras tjänster, oberoende experter och civilsamhällsorganisationer. De bör sträva efter att integrera sådana samråd i sina metoder för

riskbedömning och utformning av riskreducerande åtgärder, inbegripet, när så är lämpligt, undersökningar, fokusgrupper, rundabordssamtal och andra samråds- och utformningsmetoder. Vid bedömningen av huruvida en åtgärd är rimlig, proportionell och effektiv bör särskild hänsyn tas till rätten till yttrandefrihet.

- (91) I kristider kan leverantörer av mycket stora onlineplattformar omgående behöva vidta vissa specifika åtgärder, utöver åtgärder som de skulle vidta med tanke på sina andra skyldigheter enligt denna förordning. I det avseendet bör en kris anses ha inträffat om extraordinära omständigheter uppstår som kan leda till ett allvarligt hot mot den allmänna säkerheten eller folkhälsan i unionen eller i betydande delar av unionen. Sådana kriser kan uppstå till följd av väpnade konflikter eller terroristdåd, inbegripet hotande konflikter eller terroristdåd, naturkatastrofer som jordbävningar och orkaner, samt pandemier och andra allvarliga gränsöverskridande hot mot folkhälsan. Kommissionen bör på rekommendation av den europeiska nämnden för digitala tjänster (*nämnden*) kunna kräva att leverantörer av mycket stora onlineplattformar och leverantörer av mycket stora onlinesökmotorer omgående inleder krishantering. Åtgärder som de leverantörerna kan identifiera och överväga att tillämpa kan till exempel omfatta anpassning av processerna för innehållsmoderering och ökade resurser för innehållsmoderering, anpassning av de allmänna villkoren, relevanta algoritmiska system och system för annonsering, ytterligare intensifiering av samarbetet med betrodda anmälare, vidtagande av medvetandehöjande åtgärder och främjande av tillförlitlig information samt anpassning av utformningen av deras onlinegränssnitt. Nödvändiga krav bör fastställas för att säkerställa att sådana åtgärder vidtas mycket snabbt och att krishanteringsmekanismen används endast om och i den utsträckning som detta är absolut nödvändigt och att alla åtgärder som vidtas inom ramen för denna mekanism är effektiva och proportionella, med vederbörlig hänsyn till alla berörda parter rättigheter och legitima intressen. Användningen av mekanismen bör inte påverka tillämpningen av andra bestämmelser i denna förordning, såsom bestämmelserna om riskbedömningar och riskreducerande åtgärder och verkställandet av dessa och bestämmelserna om krisprotokoll.
- (92) Med tanke på behovet av att säkerställa oberoende experters kontroll bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer genom oberoende revision hållas ansvariga för att de fullgör de skyldigheter som fastställs i denna förordning och, i förekommande fall, eventuella kompletterande åtgärderna som görs enligt uppförandekoder och krisprotokoll. För att säkerställa att revisioner utförs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt i rätt tid bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer på det sätt som krävs samarbeta med och stödja de organisationer som utför revisionerna, bland annat genom att ge revisorn tillgång till alla relevanta uppgifter och lokaler som krävs för att revisionen ska kunna utföras korrekt, inbegripet, när så är lämpligt, uppgifter som rör algoritmiska system, och genom att besvara muntliga eller skriftliga frågor. Revisorerna bör också kunna använda sig av andra objektiva informationskällor, däribland studier utförda av utvalda forskare. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör inte undergräva utförandet av revisionen. Revisionerna bör utföras i enlighet med bästa praxis i branschen och hög yrkesetik och objektivitet, i förekommande fall med vederbörlig hänsyn till revisionsstandarder och uppförandekoder. Revisorerna bör garantera konfidentialiteten, säkerheten och integriteten för den information, såsom företagshemligheter, som de erhåller när de utför sina uppgifter. Denna garanti bör inte utgöra ett sätt att kringgå tillämpligheten av revisionskyldigheterna i denna förordning. Revisorerna bör ha nödvändig sakkunskap inom riskhantering och teknisk kompetens för att granska algoritmer. De bör vara oberoende så att de kan utföra sina uppgifter på ett lämpligt och tillförlitligt sätt. De bör uppfylla grundläggande krav på oberoende med avseende på att andra tjänster än revision är förbjudna, byte av revisionsföretag och icke resultatbaserade arvoden. Om deras oberoende och tekniska kompetens inte är ställda utom allt tvivel bör de avsäga sig eller avstå från revisionsuppdraget.
- (93) Revisionsberättelsen bör vara välgrundad så att den ger en meningsfull redogörelse för den verksamhet som bedrivits och de slutsatser som dragits. Den bör bidra till att ge underlag till och vid behov föreslå förbättringar av de åtgärder som vidtas av leverantörerna av den mycket stora onlineplattformen och av den mycket stora onlinesökmotorn för att fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning. Revisionsberättelsen bör, efter mottagandet av revisionsberättelsen, översändas till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, kommissionen och nämnden. Leverantörer bör också utan onödigt dröjsmål efter slutförandet översända var och en av rapporterna om riskbedömningen och de riskreducerande åtgärderna, samt den genomföranderapport från leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller den mycket stora onlinesökmotorn som visar hur de har följt revisionens

rekommendationer. Revisionsberättelsen bör innehålla ett revisionsuttalande baserat på de slutsatser som dragits av de revisionsbevis som inhämtats. Ett *positivt uttalande* bör avges om alla uppgifter talar för att leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn uppfyller de skyldigheter som fastställs i denna förordning eller, i tillämpliga fall, eventuella åtaganden som den har gjort enligt en uppförandekod eller ett krisprotokoll, särskilt genom att identifiera, utvärdera och minska de systemriskerna som dess system och tjänster utgör. Ett *positivt uttalande* bör åtföljas av kommentarer om revisorn vill inkludera anmärkningar som inte har någon väsentlig inverkan på resultatet av revisionen. Ett *negativt uttalande* bör avges om revisorn anser att leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn inte uppfyller kraven i denna förordning eller de åtaganden som gjorts. Om det i revisionsuttalandet inte varit möjligt att dra någon slutsats angående specifika element som omfattas av revisionen bör en motivering till varför detta inte varit möjligt ingå i revisionsuttalandet. I tillämpliga fall bör rapporten innehålla en redogörelse av specifika element som inte kunnat granskas och en förklaring till varför de inte kunnat granskas.

- (94) Skyldigheterna att bedöma och reducera risker bör, från fall till fall, ge upphov till ett krav på att leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bedömer och, vid behov, anpassar utformningen av sina rekommendationssystem, till exempel genom att vidta åtgärder för att förebygga eller minimera snedvridningar som leder till diskriminering av personer i utsatta situationer, särskilt när sådan anpassning är i enlighet med dataskyddslagstiftningen och när informationen individanpassas på grundval av de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i förordning (EU) 2016/679. Dessutom, och som komplement till de transparenskrav som gäller för onlineplattformar avseende deras rekommendationssystem, bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer konsekvent säkerställa att mottagarna av deras tjänster har andra alternativ som inte bygger på profilering, i den mening som avses i förordning (EU) 2016/679, för de viktigaste parametrarna i deras rekommendationssystem. Sådana val bör vara direkt tillgängliga från det onlinegränssnitt där rekommendationerna presenteras.
- (95) System för annonsering som används av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer medför särskilda risker och kräver ytterligare offentlig och rättslig tillsyn på grund av deras omfattning och förmåga att rikta sig till och nå tjänstemottagarna på grundval av deras beteende inom och utanför plattformens eller sökmotorns onlinegränssnitt. Mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer bör säkerställa allmänhetens tillgång till datakataloger för annonser som presenteras i deras onlinegränssnitt för att underlätta övervakning och forskning om framväxande risker till följd av spridning av annonsering online, till exempel olagliga annonser eller manipulativ teknik och desinformation med en verklig och förutsebar negativ inverkan på folkhälsan, den allmänna säkerheten, samhällsdebatten, det politiska deltagandet och jämställdheten. Datakatalogerna bör omfatta innehållet i annonser, inbegripet namnet på produkten, tjänsten eller varumärket och annonsens ämne, tillhörande uppgifter om annonsören och den fysiska eller juridiska person som betalade för annonsen, om detta är en annan person, samt om hur annonsen levereras, särskilt när det gäller riktad annonsering. Denna information bör omfatta uppgifter om både riktningsskriterier och leveranskriterier, särskilt när annonser levereras till personer i utsatta situationer, såsom minderåriga.
- (96) För att på lämpligt sätt övervaka och bedöma huruvida mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer fullgör de skyldigheter som fastställs i denna förordning kan samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen kräva tillgång till eller rapportering av specifika uppgifter, inbegripet uppgifter som rör algoritmer. Ett sådant krav kan till exempel omfatta de uppgifter som krävs för att bedöma de risker och eventuella skador som orsakas av den mycket stora onlineplattformens eller den mycket stora onlinesökmotorns system, uppgifter om noggrannhet, funktion och testning med avseende på algoritmiska system för innehållsmoderering, rekommendationssystem eller system för annonsering, inbegripet, när så är lämpligt, träningsdata och algoritmer, eller uppgifter om processer för och resultat av innehållsmoderering eller av interna system för hantering av klagomål i den mening som avses i denna förordning. Sådana begäranden om tillgång till uppgifter bör

inte omfatta begäranden om att förete specifik information om enskilda tjänstemottagare i syfte att fastställa sådana mottagares efterlevnad av annan tillämplig unionsrätt eller nationell rätt. Forskares undersökningar av hur systemriskerna online utvecklas och deras allvarlighetsgrad är särskilt viktiga för att överbrygga informationsasymmetrier och inrätta ett motståndskraftigt system för riskreducering samt informera leverantörer av onlineplattformar, leverantörer av onlinesökmotorer, samordnare för digitala tjänster, andra behöriga myndigheter, kommissionen och allmänheten.

- (97) Denna förordning utgör därför en ram för tvingande tillgång till uppgifter från mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer för utvalda forskare som är knutna till en forskningsorganisation i den mening som avses i artikel 2 i direktiv (EU) 2019/790, vilket vid tillämpningen av denna förordning kan inbegripa civilsamhällsorganisationer som primärt bedriver vetenskaplig forskning till stöd för sitt uppdrag i allmänhetens intresse. Alla begäranden om tillgång till uppgifter inom den ramen bör vara proportionella och på lämpligt sätt skydda de mycket stora onlineplattformarnas och de mycket stora onlinesökmotorernas och andra berörda parter, däribland tjänstemottagarnas, rättigheter och legitima intressen, inbegripet skydd av personuppgifter, affärshemligheter och annan konfidentiell information. För att säkerställa att målet med denna förordning uppnås bör dock hänsyn till leverantörernas kommersiella intressen inte leda till en vägran att ge tillgång till uppgifter som krävs för det specifika forskningssyftet till följd av en begäran enligt denna förordning. I detta avseende bör leverantörerna, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943⁽¹³⁾, säkerställa lämplig tillgång för forskare, inbegripet, vid behov, genom tekniskt skydd, till exempel genom datamagasiner. Begäranden om tillgång till uppgifter kan till exempel omfatta antalet visningar eller, i förekommande fall, andra typer av tillgång till innehåll för tjänstemottagarna innan det avlägsnas av leverantörerna av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer.
- (98) Om uppgifter är allmänt tillgängliga bör sådana leverantörer dessutom inte hindra forskare som uppfyller en lämplig undergrupp av kriterier från att använda dessa uppgifter för forskningsändamål som bidrar till att upptäcka, identifiera och förstå systemriskerna. De bör ge sådana forskare tillgång, inbegripet i realtid om det är tekniskt möjligt, till allmänt tillgängliga uppgifter, till exempel om aggregerad interaktion med innehåll från offentliga sidor, offentliga grupper eller offentliga personer, däribland uppgifter om sidexponering och interaktion, såsom antalet reaktioner, delningar och kommentarer från tjänstemottagarna. Leverantörerna av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer bör uppmuntras att samarbeta med forskare och ge bredare tillgång till uppgifter för övervakning av samhälleliga frågor genom frivilliga insatser, bland annat genom åtaganden och förfaranden som överenskommit inom ramen för uppförandekoder eller krisprotokoll. De leverantörerna och forskarna bör ägna särskild uppmärksamhet åt skyddet av personuppgifter och säkerställa att all behandling av personuppgifter är förenlig med förordning (EU) 2016/679. Leverantörer bör anonymisera eller pseudonymisera personuppgifter utom i de fall detta skulle omöjliggöra det forskningssyfte som eftersträvas.
- (99) Med tanke på komplexiteten hos de system som används och de systemriskerna de utgör för samhället bör leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer inrätta en funktion för regelefterlevnad, som bör vara oberoende av de leverantörernas operativa funktioner. Chefen för funktionen för regelefterlevnad bör rapportera direkt till de leverantörernas ledning, inbegripet i frågor som rör bristande efterlevnad av denna förordning. De regelefterlevnadsansvariga som ingår i funktionen för regelefterlevnad bör ha de kvalifikationer och den kunskap, de erfarenheter och den förmåga som krävs för att genomföra åtgärderna och övervaka efterlevnaden av denna förordning inom organisationen för leverantörerna av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer bör säkerställa att funktionen för regelefterlevnad på ett korrekt sätt och i god tid involveras i alla frågor som rör denna förordning, inbegripet i strategin för riskbedömning och riskreducering och i specifika åtgärder samt, i tillämpliga fall, i bedömningen av efterlevnaden av åtaganden som gjorts av de leverantörerna enligt de uppförandekoder och krisprotokoll som de är anslutna till.

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (EUT L 157, 15.6.2016, s. 1).

- (100) Med tanke på de ytterligare risker som är förknippade med deras verksamhet och med hänsyn till deras ytterligare skyldigheter enligt denna förordning bör ytterligare transparenskrav gälla särskilt för mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer, särskilt att utförligt rapportera om de riskbedömningar som gjorts och efterföljande åtgärder som vidtagits i enlighet med denna förordning.
- (101) Kommissionen bör ha de resurser i fråga om personal, sakkunskap och ekonomiska medel som krävs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna förordning. För att säkerställa tillgången till de resurser som krävs för adekvat tillsyn på unionsnivå enligt denna förordning, och med tanke på att medlemsstaterna bör ha rätt att ta ut en tillsynsavgift från leverantörer som är etablerade på deras territorium med avseende på de uppgifter avseende tillsyn och kontroll av efterlevnad som deras myndigheter utför, bör kommissionen ta ut en tillsynsavgift, vars nivå bör fastställas årligen, för mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer. Det totala beloppet för den årliga tillsynsavgift som tas ut bör fastställas på grundval av de totala kostnader som kommissionen ådrar sig för att utföra sina tillsynsuppgifter enligt denna förordning, enligt en rimlig uppskattning på förhand. Detta belopp bör omfatta kostnader för utövandet av de särskilda befogenheterna och utförandet av de särskilda uppgifterna när det gäller tillsyn, undersökning, kontroll av efterlevnaden och övervakning med avseende på leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer, inbegripet kostnader för att utse mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer eller för att inrätta, underhålla och driva de databaser som avses i denna förordning.

Det bör också omfatta kostnader för att inrätta, underhålla och driva grundläggande informationsinfrastruktur och institutionell infrastruktur för samarbetet mellan samordnarna för digitala tjänster, nämnden och kommissionen, med tanke på att mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer i och med sin storlek och räckvidd har en betydande inverkan på de resurser som behövs för att stödja sådan infrastruktur. Uppskattningen av de totala kostnaderna bör ta hänsyn till tillsynskostnaderna under det föregående året, inklusive, i tillämpliga fall, de kostnader som överstiger den enskilda årliga tillsynsavgift som tagits ut under det föregående året. Externa inkomster avsatta för särskilda ändamål som härrör från den årliga tillsynsavgiften skulle kunna användas för att finansiera ytterligare personalresurser, såsom kontraktsanställda och utstationerade nationella experter, och andra utgifter i samband med fullgörandet av de uppgifter som anförtrots kommissionen genom denna förordning. Den årliga tillsynsavgift som tas ut från leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer bör stå i proportion till tjänstens storlek såsom den återspeglas av antalet aktiva tjänstemottagare i unionen. Dessutom bör den enskilda årliga tillsynsavgiften inte överstiga ett övergripande tak för varje leverantör av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer, med beaktande av den ekonomiska kapaciteten hos leverantören av den eller de utsedda tjänsterna.

- (102) För att underlätta en effektiv och konsekvent tillämpning av de skyldigheter i denna förordning som kan kräva genomförande med hjälp av tekniska medel är det viktigt att främja frivilliga standarder som omfattar vissa tekniska förfaranden, där branschen kan bidra till att utveckla standardiserade metoder för att hjälpa leverantörer av förmedlingstjänster att efterleva denna förordning, till exempel genom att tillåta inlämning av anmälningar, inbegripet genom gränssnitt för tillämpningsprogram, eller standarder som rör allmänna villkor eller revisioner, eller standarder som gäller interoperabiliteten mellan datakataloger för annonser. Dessutom skulle sådana standarder kunna omfatta standarder för annonsering online, rekommendationssystem, tillgänglighet och skydd av minderåriga online. Det står leverantörer av förmedlingstjänster fritt att anta standarderna, men antagandet av dem innebär inte att det presumeras att denna förordning efterlevs. Genom att tillhandahålla bästa praxis skulle sådana standarder samtidigt särskilt kunna vara användbara för relativt små leverantörer av förmedlingstjänster. Standarderna skulle kunna skilja mellan olika typer av olagligt innehåll eller olika typer av förmedlingstjänster, beroende på vad som är lämpligt.
- (103) Kommissionen och nämnden bör uppmuntra utarbetandet av frivilliga uppförandekoder, liksom genomförandet av bestämmelserna i de uppförandekoderna, för att bidra till tillämpningen av denna förordning. Kommissionen och nämnden bör sträva efter att uppförandekoderna tydligt ska definiera naturen av de mål av allmänt intresse som de är avsedda att eftersträva, att de ska innehålla mekanismer för oberoende utvärdering av uppnåendet av dessa mål och att de berörda myndigheternas roll ska vara tydligt definierad. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att undvika negativa effekter på säkerheten, skyddet av privatlivet och av personuppgifter samt förbudet mot att införa allmänna övervakningsskyldigheter. Genomförandet av uppförandekoder bör vara mätbart och omfattas av

offentlig tillsyn, men detta bör inte påverka sådana uppförandekoders frivilliga karaktär och berörda parter frihet att besluta om de ska delta. Under vissa omständigheter är det viktigt att mycket stora onlineplattformar samarbetar vid utarbetandet av och följer särskilda uppförandekoder. Ingenting i denna förordning hindrar andra tjänsteleverantörer från att följa samma standarder för tillbörlig aktsamhet, anta bästa praxis och dra nytta av de riktlinjer som tillhandahålls av kommissionen och nämnden genom att följa samma uppförandekoder.

- (104) Det är lämpligt att i denna förordning identifiera vissa områden där sådana uppförandekoder bör övervägas. I synnerhet bör det undersökas om riskreducerande åtgärder för specifika typer av olagligt innehåll kan uppnås genom själv- och samregleringsavtal. Ett annat område som bör övervägas är de möjliga negativa effekterna av systemrisker för samhället och demokratin, såsom desinformation eller manipulativ och otillbörlig verksamhet eller eventuella negativa effekter för minderåriga. Detta inbegriper samordnade insatser som syftar till att utöka information, inbegripet desinformation, såsom användning av botten eller falska konton för att skapa avsiktligt oriktig eller vilseledande information, ibland i syfte att uppnå ekonomisk vinning, vilket är särskilt skadligt för sårbara tjänstemottagare, såsom minderåriga. När det gäller sådana områden kan det förhållandet att en mycket stor onlineplattform eller en mycket stor onlinesökmotor ansluter sig till och efterlever en viss uppförandekod betraktas som en lämplig riskreducerande åtgärd. Om en leverantör av en onlineplattform eller av en onlinesökmotor utan tillräckliga förklaringar vägrar att på kommissionens inbjudan att delta i tillämpningen av en sådan uppförandekod skulle detta i förekommande fall kunna beaktas vid fastställandet av huruvida onlineplattformen eller onlinesökmotorn har åsidosatt de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Enbart det förhållandet att man deltar i och genomför en viss uppförandekod bör i sig inte innebära att det presumeras att denna förordning efterlevs.
- (105) Uppförandekoderna bör underlätta tillgången till mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer, i enlighet med unionsrätten och nationell rätt, för att underlätta förutsebar användning bland personer med funktionsnedsättning. I synnerhet bör uppförandekoderna säkerställa att information presenteras på ett robust sätt som är möjligt att uppfatta, hantera och begripa, och att formulär och åtgärder som tillhandahålls enligt denna förordning görs tillgängliga på ett sådant sätt att de är lätta att hitta och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- (106) Reglerna om uppförandekoder i denna förordning skulle kunna ligga till grund för redan etablerade självreglerande insatser på unionsnivå, inbegripet produktsäkerhetslöftet, samförståndsavtalet om försäljning av varumärkesförfalskade varor via internet, uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet samt uppförandekoden om desinformation. I synnerhet när det gäller den sistnämnda har uppförandekoden om desinformation stärkts i enlighet med kommissionens vägledning såsom angavs i den europeiska handlingsplanen för demokrati.
- (107) Tillhandahållandet av annonsering online involverar i allmänhet flera aktörer, däribland förmedlingstjänster som kopplar samman utgivare av annonser med annonsörer. Uppförandekoder bör stödja och komplettera de transparenskrav avseende annonsering för leverantörer av onlineplattformar, av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer som fastställs i denna förordning i syfte att tillhandahålla flexibla och effektiva mekanismer för att underlätta och förbättra efterlevnaden av dessa krav, särskilt när det gäller formerna för överföring av relevant information. Detta bör inbegripa att underlätta överföringen av information om den annonsör som betalar för annonsen är någon annan än den fysiska eller juridiska person för vars räkning annonsen presenteras i en onlineplattformens onlinegränssnitt. Uppförandekoderna bör också omfatta åtgärder för att säkerställa att meningsfull information om monetarisering av data delas på lämpligt sätt i hela värdekedjan. Att ett brett spektrum av berörda parter deltar bör säkerställa att dessa uppförandekoder får brett stöd, är tekniskt sunda, är effektiva och ger största möjliga användarvänlighet för att säkerställa att transparenskraven fyller sina syften. För att säkerställa uppförandekodernas ändamålsenlighet bör kommissionen inkludera utvärderingsmekanismer vid utarbetandet av uppförandekoderna. När så är lämpligt får kommissionen uppmana Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter eller Europeiska datatillsynsmannen att yttra sig om respektive uppförandekod.

- (108) Utöver krishanteringsmekanismen för mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer kan kommissionen inleda utarbetandet av frivilliga krisprotokoll för att samordna snabba, kollektiva och gränsöverskridande insatser i onlinemiljön. Detta kan vara fallet exempelvis om onlineplattformar missbrukas för att snabbt sprida olagligt innehåll eller desinformation eller om det uppstår ett behov att snabbt sprida tillförlitlig information. Med tanke på den viktiga roll som mycket stora onlineplattformar spelar när det gäller att sprida information i våra samhällen och över gränserna bör leverantörer av sådana plattformar uppmuntras till att utarbeta och tillämpa specifika krisprotokoll. Sådana krisprotokoll bör endast aktiveras under en begränsad tidsperiod, och de åtgärder som antas bör också begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att hantera de extraordinära omständigheterna. Dessa åtgärder bör vara förenliga med denna förordning och bör inte innebära en allmän skyldighet för de deltagande leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer att övervaka den information som de överför eller lagrar, eller att aktivt söka efter fakta eller omständigheter som tyder på olagligt innehåll.
- (109) För att säkerställa adekvat tillsyn och efterlevnadskontroll av de skyldigheter som fastställs i denna förordning bör medlemsstaterna utse minst en myndighet med uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen och kontrollera efterlevnaden av denna förordning, utan att det påverkar möjligheten att utse en befintlig myndighet och utan att det påverkar dess rättsliga form i enlighet med nationell rätt. Medlemsstaterna bör dock kunna anförtra mer än en behörig myndighet särskilda uppgifter och befogenheter för tillsyn eller efterlevnadskontroll när det gäller tillämpningen av denna förordning, till exempel för specifika sektorer där även befintliga myndigheter kan anförtros dessa uppgifter och befogenheter, såsom tillsynsmyndigheter för elektronisk kommunikation, tillsynsmyndigheter för medier eller konsumentskyddsmyndigheter, som återspeglar deras nationella konstitutionella, organisatoriska och administrativa struktur. När de utför sina uppgifter bör alla behöriga myndigheter bidra till att målen för denna förordning uppnås, nämligen en väl fungerande inre marknad för förmedlingstjänster där de harmoniserade reglerna för en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö som främjar innovation, särskilt de krav på tillbörlig aktsamhet som gäller för olika kategorier av leverantörer av förmedlingstjänster, är föremål för effektiv tillsyn och efterlevnadskontroll, i syfte att säkerställa att de grundläggande rättigheterna i stadgan, inbegripet principen om konsumentskydd, skyddas på ett effektivt sätt. Denna förordning kräver inte att medlemsstaterna ska ge behöriga myndigheter i uppgift att pröva lagenligheten av specifikt innehåll.
- (110) Med tanke på de berörda tjänsternas gränsöverskridande karaktär och det övergripande spektrum av skyldigheter som införs genom denna förordning bör en myndighet som utses för att utöva tillsyn över tillämpningen och vid behov kontrollera efterlevnaden av denna förordning identifieras som samordnare för digitala tjänster i varje medlemsstat. Om mer än en behörig myndighet utses för att utöva tillsyn över tillämpningen och kontrollera efterlevnaden av denna förordning bör endast en myndighet i den medlemsstaten utses till samordnare för digitala tjänster. Samordnaren för digitala tjänster bör fungera som gemensam kontaktpunkt för alla frågor som rör tillämpningen av denna förordning för kommissionen, nämnden och samordnarna för digitala tjänster i andra medlemsstater samt för andra behöriga myndigheter i den berörda medlemsstaten. I synnerhet om flera behöriga myndigheter anförtros uppgifter enligt denna förordning i en viss medlemsstat bör samordnaren för digitala tjänster samordna och samarbeta med dessa myndigheter i enlighet med den nationella rätt som fastställer deras respektive uppgifter och utan att det påverkar de andra behöriga myndigheternas oberoende bedömning. Även om samordnaren för digitala tjänster inte har någon hierarkiskt överordnad ställning i förhållande till andra behöriga myndigheter när de utför sina uppgifter, bör denna säkerställa att alla relevanta behöriga myndigheter deltar på ett ändamålsenligt sätt i – och bör i god tid rapportera om deras bedömning inom ramen för – samarbetet om tillsyn och efterlevnadskontroll på unionsnivå. Utöver de särskilda mekanismer som föreskrivs i denna förordning när det gäller samarbete på unionsnivå, bör medlemsstaterna dessutom säkerställa samarbete mellan samordnaren för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter som utsetts på nationell nivå, i tillämpliga fall, genom lämpliga verktyg såsom sammanslagning av resurser, gemensamma arbetsgrupper, gemensamma undersökningar och mekanismer för ömsesidigt bistånd.
- (111) Samordnaren för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter som utsetts enligt denna förordning spelar en avgörande roll för att säkerställa att de rättigheter och skyldigheter som fastställs i denna förordning är ändamålsenliga och att dess mål uppnås. Det är därför nödvändigt att säkerställa att dessa myndigheter har de medel som krävs, inbegripet ekonomiska resurser och personalresurser, för att utöva tillsyn över alla leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet, i alla unionsmedborgares intresse. Med hänsyn till mångfalden av leverantörer av förmedlingstjänster och till att de använder avancerad teknik för att tillhandahålla sina tjänster, är det också mycket viktigt att samordnaren för digitala tjänster och de relevanta behöriga myndigheterna har tillräckligt med personal och experter med specialiserade färdigheter och avancerade tekniska

medel och att de självständigt förvaltar ekonomiska resurser för att kunna utföra sina uppgifter. Dessutom bör resursnivån vara anpassad till de leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet, med avseende på leverantörernas storlek, komplexitet och potentiella samhällseffekter samt räckvidden för deras tjänster i unionen. Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas möjlighet att inrätta finansieringsmekanismer baserade på en tillsynsavgift som tas ut från leverantörer av förmedlingstjänster enligt nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten, i den mån den tas ut från leverantörer av förmedlingstjänster som har sitt huvudsakliga etableringsställe i medlemsstaten i fråga, att den är strikt begränsad till vad som är nödvändigt och proportionellt för att täcka kostnaderna för fullgörandet av de uppgifter som tilldelats de behöriga myndigheterna enligt denna förordning, med undantag för de uppgifter som tilldelats kommissionen, och att tillräcklig transparens säkerställs när det gäller uttag och användning av en sådan tillsynsavgift.

- (112) De behöriga myndigheter som utsetts enligt denna förordning bör också agera helt oberoende av privata och offentliga organ, utan skyldighet eller möjlighet att begära eller ta emot instruktioner, inbegripet från regeringen, och utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda skyldigheterna att samarbeta med andra behöriga myndigheter, samordnarna för digitala tjänster, nämnden och kommissionen. Å andra sidan bör dessa myndigheters oberoende ställning inte innebära att de, i enlighet med nationella författningar och utan att äventyra uppnåendet av målen i denna förordning, inte kan bli föremål för proportionella ansvarsskyldighetsmekanismer avseende den allmänna verksamhet som utförs av samordnarna för digitala tjänster, såsom deras finansiella utgifter eller deras rapportering till de nationella parlamenten. Kravet på oberoende bör inte heller hindra utövandet av rättslig prövning, eller möjligheten att samråda eller regelbundet utbyta åsikter med andra nationella myndigheter, inbegripet brottsbekämpande myndigheter, krishanteringsmyndigheter eller konsumentskyddsmyndigheter, när så är lämpligt, för att informera varandra om pågående undersökningar, utan att det påverkar utövandet av deras respektive befogenheter.
- (113) Medlemsstaterna kan utse en befintlig nationell myndighet till samordnare för digitala tjänster eller med särskilda uppgifter att utöva tillsyn över tillämpningen och kontrollera efterlevnaden av denna förordning, förutsatt att en sådan utsedd myndighet uppfyller kraven i denna förordning, till exempel när det gäller dess oberoende. Dessutom är medlemsstaterna i princip inte förhindrade att slå samman funktioner inom en befintlig myndighet, i enlighet med unionsrätten. Åtgärder i detta avseende kan bland annat omfatta hinder mot att avsätta ordföranden eller en styrelseledamot i ett kollegialt organ inom en befintlig myndighet innan deras mandat löper ut, enbart på grund av att en institutionell reform har genomförts som innebär en sammanslagning av olika funktioner inom en myndighet, i avsaknad av regler som garanterar att sådana avsättningar inte äventyrar dessa ledamöters oberoende och opartiskhet.
- (114) Medlemsstaterna bör ge samordnaren för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter som utsetts enligt denna förordning tillräckliga befogenheter och resurser för att säkerställa en effektiv undersökning och efterlevnadskontroll, i enlighet med de uppgifter som anförts trots dem. Detta inbegriper behöriga myndigheters befogenhet att anta interimistiska åtgärder i enlighet med nationell rätt i händelse av risk för allvarlig skada. Sådana interimistiska åtgärder, som kan inbegripa förelägganden om att upphöra med eller avhjälpa en viss påstådd överträdelse, bör inte gå utöver vad som är nödvändigt för att säkerställa att allvarlig skada förhindras i avvaktan på det slutliga beslutet. Samordnarna för digitala tjänster bör i synnerhet kunna söka efter och inhämta information som finns på dess territorium, även i samband med gemensamma undersökningar, med vederbörlig hänsyn till att tillsyns- och efterlevnadsåtgärder som gäller en leverantör under en annan medlemsstats jurisdiktion eller under kommissionens jurisdiktion bör antas av samordnaren för digitala tjänster i den andra medlemsstaten, i tillämpliga fall i enlighet med förfarandena för gränsöverskridande samarbete eller, i tillämpliga fall, av kommissionen.
- (115) Medlemsstaterna bör i sin nationella rätt, i enlighet med unionsrätten och i synnerhet denna förordning och stadgan, fastställa detaljerade villkor och gränser för när deras samordnare för digitala tjänster utövar sina undersökningsbefogenheter och befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll och, i förekommande fall, andra behöriga myndigheter enligt denna förordning.

- (116) Vid utövandet av dessa befogenheter bör de behöriga myndigheterna följa tillämpliga nationella regler om förfaranden och frågor såsom kravet på förhandstillstånd från rättsliga myndigheter för att få tillträde till vissa lokaler och lagstadgad tystnadsplikt. Dessa bestämmelser bör särskilt säkerställa att den grundläggande rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol respekteras, inbegripet rätten till försvar, och rätten till respekt för privatlivet. I detta avseende skulle de garantier som föreskrivs i samband med kommissionens förfaranden enligt denna förordning kunna fungera som en lämplig referenspunkt. Ett föregående, rättvist och opartiskt förfarande bör garanteras innan ett slutligt beslut fattas, inbegripet de berörda personernas rätt att bli hörda och rätten att få tillgång till handlingar i ärendet, samtidigt som konfidentialitet, tystnadsplikt och affärshemligheter respekteras, liksom skyldigheten att på ett meningsfullt sätt motivera besluten. Detta bör dock inte hindra vidtagandet av åtgärder i vederbörligen motiverade brådskande fall och med förbehåll för lämpliga villkor och förfaranden. Utövandet av befogenheter bör också stå i proportion till bland annat arten av överträdelsen och den totala faktiska eller potentiella skada som orsakats av överträdelsen eller den misstänkta överträdelsen. De behöriga myndigheterna bör beakta alla relevanta fakta och omständigheter i fallet, inbegripet information som samlats in av behöriga myndigheter i andra medlemsstater.
- (117) Medlemsstaterna bör säkerställa att överträdelser av de skyldigheter som fastställs i denna förordning kan leda till effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, med beaktande av vilken typ av överträdelse det rör sig om, hur allvarlig den är, om den är återkommande och hur länge den pågått, med hänsyn till det allmänintresse som eftersträvas, omfattningen och typen av verksamhet som bedrivs samt den ekonomiska kapaciteten hos den som begått överträdelsen. Sanktionerna bör särskilt ta hänsyn till huruvida leverantören av förmedlingstjänster systematiskt eller återkommande underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning samt, om så är lämpligt, antalet berörda tjänstemottagare, huruvida överträdelsen är avsiktlig eller beror på försumlighet och huruvida leverantören är verksam i flera medlemsstater. Om det i denna förordning föreskrivs ett högsta belopp för böter eller viten bör detta högsta belopp gälla per överträdelse av denna förordning och utan att det påverkar anpassningen av bötes- eller vitesbeloppen för specifika överträdelser. Medlemsstaterna bör säkerställa att föreläggandet av böter eller viten för överträdelser i varje enskilt fall är ändamålsenligt, proportionellt och avskräckande genom att fastställa nationella regler och förfaranden i enlighet med denna förordning, med beaktande av samtliga kriterier avseende de allmänna villkoren för åläggande av böter eller viten.
- (118) För att säkerställa en effektiv kontroll av efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i denna förordning bör enskilda personer eller representativa organisationer kunna lämna in klagomål som rör efterlevnaden av dessa skyldigheter till samordnaren för digitala tjänster på det territorium där de tog emot tjänsten, utan att det påverkar tillämpningen av reglerna i denna förordning om fördelning av behörighet eller de tillämpliga reglerna om hantering av klagomål i enlighet med nationella principer om god förvaltning. Klagomålen kan ge en tillförlitlig översikt över farhågor om efterlevnaden hos en viss leverantör av förmedlingstjänster och kan också ge samordnaren för digitala tjänster underlag angående eventuella mer övergripande frågor. Samordnaren för digitala tjänster bör involvera andra nationella behöriga myndigheter samt samordnaren för digitala tjänster i en annan medlemsstat och särskilt samordnaren i den medlemsstat där leverantören av förmedlingstjänster är etablerad, om frågan kräver gränsöverskridande samarbete.
- (119) Medlemsstaterna bör säkerställa att samordnarna för digitala tjänster kan vidta åtgärder som är effektiva och proportionella när det gäller att hantera vissa särskilt allvarliga och ihållande överträdelser av denna förordning. Särskilt när dessa åtgärder kan påverka tredje parter rättigheter och intressen, vilket kan vara fallet särskilt när tillgången till onlinegränssnitt begränsas, är det lämpligt att kräva att åtgärderna omfattas av ytterligare skyddsåtgärder. I synnerhet bör tredje parter som potentiellt berörs ges möjlighet att höras, och sådana förelägganden bör endast utfärdas när befogenheter att vidta sådana åtgärder som föreskrivs i andra unionsrättsakter eller nationell rätt inte rimligen är tillgängliga, till exempel för att skydda konsumenters kollektiva intressen, säkerställa ett snabbt avlägsnande av webbsidor som innehåller eller sprider barnpornografi eller förhindra åtkomst till tjänster som används av en tredje part för att göra intrång i en immateriell rättighet.

- (120) Ett sådant föreläggande att förhindra åtkomst bör inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet med föreläggandet. I detta syfte bör föreläggandet vara tillfälligt och i princip rikta sig till en leverantör av förmedlings-tjänster, såsom den berörda värdtjänstleverantören, internetleverantören, domänregistret eller registratören, som har rimliga möjligheter att uppnå detta mål utan att otillbörligt begränsa tillgången till laglig information.
- (121) Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om undantag från ansvar enligt denna förordning när det gäller information som överförs eller lagras på begäran av en tjänstemottagare bör en leverantör av förmedlings-tjänster hållas ansvarig för skada som tjänstemottagarna lidit till följd av att den leverantören av förmedlingstjänster åsidosatt de skyldigheter som anges i denna förordning. Sådan ersättning bör ske i enlighet med de regler och förfaranden som fastställs i tillämplig nationell rätt och utan att det påverkar andra möjligheter till prövning enligt konsumentskyddsregler.
- (122) Samordnaren för digitala tjänster bör regelbundet offentliggöra, till exempel på sin webbplats, en rapport om den verksamhet som bedrivs enligt denna förordning. I synnerhet bör rapporten offentliggöras i ett maskinläsbart format och innehålla en översikt över mottagna klagomål och uppföljningen av dem, såsom det sammanlagda antalet mottagna klagomål och antalet klagomål som ledde till att en formell undersökning inleddes eller till överföring till andra samordnare för digitala tjänster, utan att hänvisning sker till några personuppgifter. Med tanke på att samordnaren för digitala tjänster också görs uppmärksam på förelägganden om att vidta åtgärder mot olagligt innehåll eller att tillhandahålla information som regleras genom denna förordning genom systemet för informationsutbyte, bör samordnaren för digitala tjänster i sin årsrapport inkludera antalet och kategorierna av sådana förelägganden riktade till leverantörer av förmedlingstjänster som utfärdats av rättsliga och administrativa myndigheter i den egna medlemsstaten.
- (123) För tydlighetens, enkelhetens och ändamålsenlighetens skull bör befogenheten att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av skyldigheterna enligt denna förordning tilldelas de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där det huvudsakliga etableringsstället för leverantören av förmedlingstjänster är beläget, dvs. där leverantören har sitt huvudkontor eller sitt registrerade säte där de huvudsakliga finansiella funktionerna och den operativa ledningen utövas. När det gäller leverantörer som inte är etablerade i unionen men som erbjuder tjänster i unionen och därför omfattas av denna förordning, bör den medlemsstat där dessa leverantörer har utsett sin rättsliga företrädare ha behörighet, med beaktande av funktionen som rättslig företrädare enligt denna förordning. För att denna förordning ska kunna tillämpas effektivt bör dock alla medlemsstater, eller kommissionen i tillämpliga fall, ha behörighet i fråga om leverantörer som har underlåtit att utse en rättslig företrädare. Denna behörighet får utövas av vilken som helst av de behöriga myndigheterna eller av kommissionen, förutsatt att leverantören inte är föremål för verkställighets-förfaranden avseende samma sakförhållanden som inlets av en annan behörig myndighet eller kommissionen. För att säkerställa att principen *ne bis in idem* respekteras, och framför allt för att undvika att samma överträdelse av de skyldigheter som fastställs i denna förordning bestraffas mer än en gång, bör varje medlemsstat som avser att utöva sin behörighet med avseende på sådana leverantörer utan onödigt dröjsmål underrätta alla andra myndigheter, inbegripet kommissionen, genom det system för informationsutbyte som inrättas för tillämpningen av denna förordning.
- (124) Med tanke på den potentiella inverkan av leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer och utmaningarna med att effektivt utöva tillsyn över dem behövs särskilda regler för tillsyn och kontroll av efterlevnaden när det gäller dessa leverantörer. Kommissionen bör, med stöd av nationella behöriga myndigheter när så är lämpligt, ansvara för tillsyn och offentlig övervakning av systemfrågor, såsom frågor med stor inverkan på tjänstemottagarnas kollektiva intressen. Kommissionen bör därför ha exklusiva befogenheter att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av de ytterligare skyldigheter att hantera systemrisker som åläggs leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer enligt denna förordning. Kommissionens exklusiva befogenheter bör inte påverka vissa administrativa uppgifter som enligt denna förordning tilldelas de behöriga myndigheterna i etableringsmedlemsstaten, såsom urval av forskare.

- (125) Befogenheterna att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av andra skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet än de ytterligare skyldigheter att hantera systemrisk som åläggs leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer enligt denna förordning, bör delas mellan kommissionen och de nationella behöriga myndigheterna. Å ena sidan kan kommissionen i många fall vara bättre lämpad att hantera systemiska överträdelse som begås av dessa leverantörer, exempelvis sådana som påverkar flera medlemsstater, allvarliga upprepade överträdelse eller sådana som rör underlåtenhet att inrätta effektiva mekanismer som krävs enligt denna förordning. Å andra sidan kan de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där det huvudsakliga etableringsstället för en leverantör av en mycket stor onlineplattform eller av en mycket stor onlinesökmotor är beläget vara bättre lämpade att hantera enskilda överträdelse som begås av dessa leverantörer och som inte ger upphov till några systemiska eller gränsöverskridande problem. Av effektivitetsskäl, för att undvika dubbelarbete och för att säkerställa efterlevnad av principen *ne bis in idem*, bör det vara kommissionens sak att bedöma om den anser det lämpligt att utöva dessa delade befogenheter i ett visst fall, och när den väl har inlet ett förfarande bör medlemsstaterna inte längre ha möjlighet att göra detta. Medlemsstaterna bör ha ett nära samarbete både sinsemellan och med kommissionen, och kommissionen bör ha ett nära samarbete med medlemsstaterna för att säkerställa att det system för tillsyn och kontroll av efterlevnaden som inrättas genom denna förordning fungerar smidigt och effektivt.
- (126) Bestämmelserna i denna förordning om fördelningen av behörighet bör inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i unionsrätten och nationella bestämmelse om internationell privaträtt beträffande domstols behörighet och tillämplig lag på privaträtts område, såsom förfaranden som inletts av konsumenter vid domstolarna i den medlemsstat där de har hemvist i enlighet med relevanta bestämmelse i unionsrätten. När det gäller de skyldigheter som genom denna förordning åläggs leverantörer av förmedlingstjänster att informera den utfärdande myndigheten om den verkan som givits förelägganden om att agera mot olagligt innehåll och förelägganden om att tillhandahålla information, bör reglerna om fördelning av behörighet endast tillämpas på övervakningen av efterlevnaden av dessa skyldigheter, men inte på andra frågor som rör föreläggandet, såsom behörigheten att utfärda föreläggandet.
- (127) Med hänsyn till förmedlingstjänsters gränsöverskridande och sektorsövergripande relevans är en hög nivå av samarbete nödvändig för att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna förordning och tillgången till relevant information för utförandet av uppgifter för efterlevnadskontroll genom systemet för informationsutbyte. Samarbetet kan ha olika former beroende på vilka frågor det rör sig om, utan att det påverkar specifika gemensamma undersökningar. Det är under alla omständigheter nödvändigt att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet för en leverantör av förmedlingstjänster informerar andra samordnare för digitala tjänster om frågor, undersökningar och åtgärder som kommer att vidtas gentemot en sådan leverantör. När en behörig myndighet i en medlemsstat förfogar över information som är relevant för en undersökning som genomförs av de behöriga myndigheterna i etableringsmedlemsstaten, eller kan samla in sådan information som finns på dess territorium och som de behöriga myndigheterna i etableringsmedlemsstaten inte har tillgång till, bör samordnaren för digitala tjänster i destinationslandet dessutom i god tid bistå samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, bland annat genom att utöva sina undersökningsbefogenheter i enlighet med tillämpliga nationella förfaranden och stadgan. Den som sådana undersökningsåtgärder riktar sig till bör följa åtgärderna och bör hållas ansvarig vid underlåtenhet att följa dem, och de behöriga myndigheterna i etableringsmedlemsstaten bör kunna förlita sig på den information som samlats in genom ömsesidigt bistånd, för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.
- (128) Samordnaren för digitala tjänster i destinationslandet bör kunna begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet vidtar undersökningsåtgärder eller åtgärder för efterlevnadskontroll med avseende på en leverantör som omfattas av dess behörighet, särskilt på grundval av klagomål som mottagits eller bidrag från andra nationella behöriga myndigheter, i tillämpliga fall, eller nämnden i fall som involverar minst tre medlemsstater. En sådan begäran om åtgärder bör grundas på väl underbyggda bevis som visar att det föreligger en påstådd överträdelse som har en negativ inverkan på tjänstemottagarnas kollektiva intressen i medlemsstaten eller som har en negativ inverkan på samhället. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet bör kunna förlita sig på ömsesidigt bistånd eller bjuda in den samordnare för digitala tjänster som lämnar begäran att delta i en gemensam undersökning om ytterligare information behövs för att fatta ett beslut, utan att det påverkar möjligheten att begära att kommissionen ska bedöma ärendet om det finns anledning att misstänka att det kan röra sig om en systemisk överträdelse som begåtts av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor.

- (129) Nämnden bör kunna hänskjuta ärendet till kommissionen om det råder oenighet om bedömningarna eller de åtgärder som vidtagits eller föreslagits eller om åtgärder inte har vidtagits i enlighet med denna förordning efter en begäran om gränsöverskridande samarbete eller en gemensam undersökning. Om kommissionen på grundval av den information som gjorts tillgänglig av de berörda myndigheterna anser att de föreslagna åtgärderna, inbegripet den föreslagna bötesnivån, inte kan säkerställa en effektiv kontroll av efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i denna förordning, bör den följaktligen kunna uttrycka sina allvarliga tvivel och begära att den behöriga samordnaren för digitala tjänster gör en ny bedömning av ärendet och vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa efterlevnad av denna förordning inom en fastställd tidsperiod. Denna möjlighet påverkar inte kommissionens allmänna skyldighet att övervaka tillämpningen av och vid behov kontrollera efterlevnaden av unionsrätten under Europeiska unionens domstols kontroll i enlighet med fördragen.
- (130) För att underlätta gränsöverskridande tillsyn och undersökningar av skyldigheter som föreskrivs i denna förordning som involverar flera medlemsstater, bör samordnarna för digitala tjänster i etableringsländerna genom systemet för informationsutbyte, kunna bjuda in andra samordnare för digitala tjänster till en gemensam undersökning om en påstådd överträdelse av denna förordning. Andra samordnare för digitala tjänster, och andra behöriga myndigheter när så är lämpligt, bör kunna ansluta sig till den undersökning som föreslås av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, såvida inte den sistnämnda anser att ett alltför stort antal deltagande myndigheter kan påverka undersökningens effektivitet med beaktande av den påstådda överträdelsens särdrag och avsikten att direkta följder för tjänstemottagarna i dessa medlemsstater. Gemensam undersökningsverksamhet kan inbegripa en rad olika åtgärder som bör samordnas av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet i enlighet med de deltagande myndigheternas möjligheter, såsom samordnade datainsamlingsövningar, sammanslagning av resurser, arbetsgrupper, samordnade begäranden om information eller gemensamma inspektioner av lokaler. Alla behöriga myndigheter som deltar i en gemensam undersökning bör samarbeta med samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, inbegripet genom att utöva sina undersökningsbefogenheter inom sitt territorium, i enlighet med tillämpliga nationella förfaranden. Den gemensamma undersökningen bör avslutas inom en viss tidsram med en slutrapport som tar hänsyn till bidraget från alla deltagande behöriga myndigheter. Nämnden får också, om detta begärs av minst tre samordnare för digitala tjänster i destinationsländerna rekommendera en samordnare för digitala tjänster i etableringslandet att inleda en sådan gemensam undersökning och ge anvisningar om hur den ska organiseras. För att undvika dödlägen bör nämnden kunna hänskjuta ärendet till kommissionen i särskilda fall, inbegripet om samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet vägrar att inleda undersökningen och nämnden inte instämmer i den motivering som lämnats.
- (131) För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna förordning är det nödvändigt att inrätta en oberoende rådgivande grupp på unionsnivå, en europeisk nämnd för digitala tjänster, som bör stödja kommissionen och bidra till samordningen av de åtgärder som utförs av samordnarna för digitala tjänster. Nämnden bör bestå av samordnarna för digitala tjänster, om sådana har utsetts, utan att det påverkar möjligheten för samordnarna för digitala tjänster att bjuda in till sina möten eller utse tillfälliga delegater från andra behöriga myndigheter som anförts särskilda uppgifter enligt denna förordning, om detta krävs enligt deras nationella fördelning av uppgifter och behörighet. Om flera deltagare från en medlemsstat deltar bör rösträtten begränsas till en företrädare per medlemsstat.
- (132) Nämnden bör bidra till att uppnå ett gemensamt unionsperspektiv på den konsekventa tillämpningen av denna förordning och samarbetet mellan behöriga myndigheter, bland annat genom att ge råd till kommissionen och samordnarna för digitala tjänster om lämpliga undersökningsåtgärder och åtgärder för efterlevnadskontroll, särskilt gentemot leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer och med beaktande av framför allt friheten för leverantörer av förmedlingstjänster att tillhandahålla tjänster i hela unionen. Nämnden bör också bidra till utarbetandet av relevanta mallar och uppförandekoder och till analysen av framväxande allmänna trender för utvecklingen av digitala tjänster inom unionen, inbegripet genom att utfärda yttranden eller rekommendationer om frågor som rör standarder.

- (133) För det ändamålet bör nämnden kunna anta yttranden, begäranden och rekommendationer riktade till samordnare för digitala tjänster eller andra behöriga nationella myndigheter. Även om det inte är rättsligt bindande bör ett beslut om att avvika från dem motiveras ordentligt och kan komma att beaktas av kommissionen vid bedömningen av den berörda medlemsstatens efterlevnad av denna förordning.
- (134) Nämnden bör sammanföra företrädare för samordnarna för digitala tjänster och eventuella andra behöriga myndigheter under kommissionens ordförandeskap, i syfte att säkerställa en bedömning av de frågor som läggs fram för den i en fullständig europeisk dimension. Med tanke på eventuella övergripande inslag som kan vara relevanta för andra regelverk på unionsnivå bör nämnden, i den utsträckning som krävs för att den ska kunna utföra sina uppgifter, tillåtas att samarbeta med andra av unionens organ, byråer och rådgivande grupper med ansvar på områden såsom jämlikhet, inbegripet jämställdhet, icke-diskriminering, dataskydd, elektronisk kommunikation, audiovisuella tjänster, upptäckt och undersökning av bedrägerier som rör tullar som riktar sig mot unionens budget, konsumentskydd eller konkurrensrätt.
- (135) Kommissionen bör genom rollen som ordförande delta i nämndens verksamhet utan rösträtt. Genom rollen som ordförande bör kommissionen se till att dagordningen för mötena fastställs enligt begäranden från styrelsens ledamöter i enlighet med arbetsordningen och i överensstämmelse med nämndens uppgifter enligt denna förordning.
- (136) Med tanke på behovet av att säkerställa stöd för nämndens verksamhet bör nämnden kunna förlita sig på kommissionens och de behöriga nationella myndigheternas sakkunskap och personalresurser. De särskilda operativa arrangemang som rör nämndens interna verksamhet bör specificeras närmare i nämndens arbetsordning.
- (137) Med tanke på stora onlineplattformars eller mycket stora onlinesökmotorers betydelse i fråga om räckvidd och inverkan, kan deras underlåtenhet att fullgöra de särskilda skyldigheter som är tillämpliga på dem påverka ett stort antal tjänstemottagare i olika medlemsstater och orsaka stora samhälleliga skador, samtidigt som sådana underlåtenheter också kan vara särskilt komplexa att identifiera och hantera. Därför bör kommissionen, i samarbete med samordnarna för digitala tjänster och nämnden, utveckla unionens sakkunskap och kapacitet när det gäller tillsyn över mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer. Kommissionen bör därför kunna samordna och förlita sig på sådana myndigheters sakkunskap och resurser, till exempel genom att på permanent eller tillfällig basis analysera specifika trender eller frågor som uppstår med avseende på en eller flera mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer. Medlemsstaterna bör samarbeta med kommissionen för att utveckla sådan kapacitet, bland annat genom utstationering av personal när så är lämpligt, och för att bidra till skapandet av en gemensam tillsynskapacitet för unionen. För att utveckla unionens sakkunskap och kapacitet kan kommissionen också utnyttja sakkunskapen och kapaciteten hos det observationscentrum för onlineplattformsekonomin som inrättats genom kommissionens beslut av den 26 april 2018 om inrättande av en expertgrupp för observationscentrumet för onlineplattformsekonomin, relevanta expertorgan samt olika kompetenscentrum. Kommissionen kan bjuda in experter med särskild sakkunskap, särskilt utvalda forskare, företrädare för unionens byråer och organ, företrädare för näringslivet, sammanslutningar som företräder användare eller civilsamhället, internationella organisationer, sakkunniga från den privata sektorn samt andra berörda parter.
- (138) Kommissionen bör kunna undersöka överträdelser på eget initiativ i enlighet med de befogenheter som föreskrivs i denna förordning, inbegripet genom att begära tillgång till uppgifter, begära information eller genomföra inspektioner, samt genom att utnyttja stöd från samordnarna för digitala tjänster. Om de behöriga nationella myndigheternas tillsyn över enskilda påstådda överträdelser av leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer pekar på systemproblem, såsom problem med stor inverkan på tjänstemottagarnas kollektiva intressen, bör samordnarna för digitala tjänster, på grundval av en vederbörligen motiverad begäran, kunna hänskjuta sådana frågor till kommissionen. En sådan begäran bör åtminstone omfatta alla nödvändiga fakta och omständigheter som ligger till grund för den påstådda överträdelsen och dess systemomfattande karaktär. Kommissionen bör beroende på resultatet av sin egen bedömning kunna vidta nödvändiga undersökningsåtgärder och åtgärder för efterlevnadskontroll enligt denna förordning, däribland i förekommande fall inleda en undersökning eller anta interimistiska åtgärder.

- (139) För att effektivt kunna utföra sina uppgifter bör kommissionen ha ett utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller beslutet om att inleda ett förfarande mot leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer. När kommissionen har inlett förfarandet bör de berörda samordnarna för digitala tjänster i etableringsländerna vara förhindrade att utöva sina undersökningsbefogenheter och befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll med avseende på det berörda agerandet av leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesöknotorn, i syfte att undvika dubbelarbete, inkonsekvenser och risker med avseende på principen *ne bis in idem*. Kommissionen bör dock kunna begära att samordnarna för digitala tjänster lämnar individuella eller gemensamma bidrag till undersökningen. I enlighet med principen om lojalt samarbete bör samordnaren för digitala tjänster göra sitt bästa för att tillmötesgå motiverade och proportionella begäranden från kommissionen i samband med en undersökning. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, liksom nämnden och eventuella andra samordnare för digitala tjänster bör dessutom, där så är relevant, förse kommissionen med all nödvändig information och hjälp så att den kan utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt, inbegripet information som har samlats in i samband med förfaranden för datainsamling eller åtkomst till data, i den mån den rättsliga grund enligt vilken informationen har samlats in tillåter detta. Kommissionen bör å sin sida hålla samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och nämnden informerade om hur kommissionen utövar sina befogenheter och särskilt när den avser att inleda ett förfarande och utöva sina undersökningsbefogenheter. Dessutom bör kommissionen, när den meddelar de berörda leverantörerna av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer sina preliminära slutsatser, inbegripet eventuella frågor där den har invändningar, också meddela nämnden dessa. Nämnden bör yttra sig över kommissionens invändningar och bedömning, och kommissionen bör beakta detta yttrande i den motivering som ligger till grund för dess slutliga beslut.
- (140) Med tanke på både de särskilda utmaningar som kan uppstå när det gäller att säkerställa efterlevnad för leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer och vikten av att göra detta på ett effektivt sätt, med tanke på deras storlek och inverkan och de skador de kan orsaka, bör kommissionen ha starka undersökningsbefogenheter och befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll så att den kan undersöka, verkställa och övervaka efterlevnaden av reglerna i denna förordning, med full respekt för den grundläggande rätten att höras och att få tillgång till handlingar i ärendet i samband med verkställighetsförfaranden, proportionalitetsprincipen och de berörda parternas rättigheter och intressen.
- (141) Kommissionen bör kunna begära den information som krävs för att säkerställa ett effektivt genomförande och en effektiv efterlevnad av de skyldigheter som fastställs i denna förordning, i hela unionen. Kommissionen bör i synnerhet ha tillgång till alla relevanta handlingar och uppgifter och all relevant information som behövs för att inleda och genomföra undersökningar och för att övervaka efterlevnaden av de relevanta skyldigheter som fastställs i denna förordning, oavsett vem som innehar handlingarna, uppgifterna eller informationen i fråga, och oavsett form, format, lagringsmedium eller exakt var de lagras. Kommissionen bör genom en vederbörligen motiverad begäran om information direkt kunna kräva att leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesöknotorn i fråga samt varje eventuell annan fysisk eller juridisk person som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om den misstänkta överträdelsen eller överträdelsen, beroende på vad som är tillämpligt, tillhandahåller alla relevanta bevis och uppgifter och all relevant information. Dessutom bör kommissionen kunna begära all relevant information från offentliga myndigheter, organ eller byråer i medlemsstaten för tillämpningen av denna förordning. Kommissionen bör kunna kräva tillgång till, och genom utövande av undersökningsbefogenheter, såsom begäranden om information eller utfrågningar, förklaringar av, handlingar, uppgifter, information, databaser och algoritmer för relevanta personer, och att med deras samtycke höra fysiska eller juridiska personer som kan ha användbar information och att protokollföra de uttalanden som gjorts med alla tekniska medel. Kommissionen bör också ges befogenhet att utföra inspektioner som är nödvändiga för att kontrollera efterlevnaden av relevanta bestämmelser i denna förordning. Dessa undersökningsbefogenheter syftar till att komplettera kommissionens möjlighet att be samordnare för digitala tjänster och andra myndigheter i medlemsstaterna om hjälp till exempel med att tillhandahålla information eller utövandet av dessa befogenheter.

- (142) Interimistiska åtgärder kan vara ett viktigt verktyg för att under pågående undersökning säkerställa att den överträdelse som undersöks inte medför någon risk för allvarlig skada för tjänstemottagarna. Detta verktyg är viktigt för att undvika en utveckling som kan vara mycket svår för kommissionen att vända genom ett beslut fattat vid förhandlets slut. Kommissionen bör därför ha befogenhet att införa interimistiska åtgärder genom beslut inom ramen för förfaranden som inlemts med sikte på ett eventuellt antagande av ett beslut om bristande efterlevnad. Denna befogenhet bör gälla i fall då kommissionen har gjort ett prima facie-konstaterande att leverantören av en mycket stor onlineplattform eller av en mycket stor onlinesökmotor har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna förordning. Ett beslut om interimistiska åtgärder bör endast vara tillämpligt under en angiven tidsperiod, som antingen upphör när kommissionen har avslutat förfarandet eller omfattar en bestämd period som kan förnyas i den mån detta är nödvändigt och lämpligt.
- (143) Kommissionen bör kunna vidta nödvändiga åtgärder för att övervaka det faktiska genomförandet och fullgörandet av de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Sådana åtgärder bör inbegripa möjligheten att utse oberoende externa sakkunniga och revisorer för att bistå kommissionen i denna process, i förekommande fall även från medlemsstaternas behöriga myndigheter, såsom dataskydds- eller konsumentskyddsmyndigheter. När kommissionen utser revisorer bör den säkerställa tillräcklig rotation.
- (144) Efterlevnaden av de relevanta skyldigheter som åläggs enligt denna förordning bör kunna verkställas genom böter och viten. Därför bör det även fastställas lämpliga nivåer för böter och viten för bristande fullgörande av skyldigheterna och överträdelser av förfaranderegler, med förbehåll för lämpliga preskriptionsfrister i enlighet med proportionalitetsprincipen och principen *ne bis in idem*. Kommissionen och de berörda nationella myndigheterna bör samordna sina åtgärder för efterlevnadskontroll för att säkerställa att dessa principer respekteras. I synnerhet bör kommissionen beakta eventuella böter och viten som åläggs samma juridiska person för samma sakförhållanden genom ett slutligt beslut i förfaranden som rör en överträdelse av andra unionsregler eller nationella regler, för att säkerställa att de totala böter och viten som utdöms är proportionella och motsvarar de begångna överträdelsernas allvar. Alla beslut som kommissionen fattar enligt denna förordning kan prövas av Europeiska unionens domstol i enlighet med EUF-fördraget. Europeiska unionens domstol bör i enlighet med artikel 261 i EUF-fördraget ha o begränsad behörighet i fråga om böter och viten.
- (145) Med hänsyn till de potentiellt betydande samhällseffekterna av en överträdelse av de ytterligare skyldigheter att hantera systemrisker som endast gäller mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer, och för att hantera dessa frågor av allmänintresse, är det nödvändigt att införa ett system för förstärkt tillsyn av åtgärder som vidtas för att på ett effektivt sätt få överträdelser av denna förordning att upphöra eller att avhjälpa dem. När en överträdelse av en av de bestämmelser i denna förordning som endast är tillämplig på mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer har fastställts och, när så krävs, blivit föremål för sanktioner, bör kommissionen därför begära att leverantören av en sådan plattform eller av en sådan sökmotor utarbetar en detaljerad handlingsplan för att åtgärda överträdelsens eventuella effekter i framtiden och inom en tidsfrist fastställd av kommissionen, samordnarna för digitala tjänster, kommissionen och nämnden. Kommissionen bör med beaktande av nämndens yttrande fastställa huruvida de åtgärder som ingår i handlingsplanen är tillräckliga för att komma till rätta med överträdelsen, och även beakta om anslutning till en relevant uppförandekod ingår bland de föreslagna åtgärderna. Kommissionen bör också övervaka eventuella efterföljande åtgärder som vidtas av leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn i enlighet med dess handlingsplan, även med beaktande av en oberoende revision av leverantören. Om kommissionen efter genomförandet av handlingsplanen fortfarande anser att överträdelsen inte har åtgärdats fullt ut, eller om handlingsplanen inte har lämnats in eller om den inte anses lämplig, bör den kunna använda alla undersökningsbefogenheter eller befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll enligt denna förordning, inbegripet befogenheten att ålägga vite och inledande av förfarandet för att göra den tjänst som är föremål för överträdelsen oåtkomlig.

- (146) Leverantören av den mycket stora onlineplattform eller av den mycket stora onlinesökmotor som berörs och andra personer som omfattas av utövandet av kommissionens befogenheter, och vars intressen kan påverkas av ett beslut, bör ges möjlighet att lämna synpunkter på förhand, och de beslut som fattas bör offentliggöras på ett omfattande sätt. Samtidigt som de berörda parternas rätt till försvar säkerställs, särskilt rätten att få tillgång till handlingarna i ärendet, är det mycket viktigt att konfidentiella uppgifter skyddas. Dessutom bör kommissionen, med respekt för informationens konfidentialitet, se till att all information som den stöder sig på för sitt beslut lämnas ut i en omfattning som gör det möjligt för den som beslutet riktar sig till att förstå de fakta och överväganden som låg till grund för beslutet.
- (147) För att slå vakt om en samordnad tillämpning och efterlevnadskontroll av denna förordning är det viktigt att säkerställa att nationella myndigheter, inbegripet nationella domstolar, har all information som krävs för att säkerställa att deras beslut inte strider mot något beslut som kommissionen har antagit enligt denna förordning. Detta påverkar inte tillämpningen av artikel 267 i EUF-fördraget.
- (148) En effektiv efterlevnadskontroll och övervakning av denna förordning kräver ett smidigt informationsutbyte i realtid mellan samordnarna för digitala tjänster, nämnden och kommissionen, på grundval av de informationsflöden och förfaranden som anges i denna förordning. Detta kan också vid behov motivera att andra behöriga myndigheter får tillgång till detta system. Med tanke på att den information som utbyts kan vara konfidentiell eller omfatta personuppgifter, bör den samtidigt skyddas från obehörig åtkomst i enlighet med de ändamål för vilka informationen har samlats in. Därför bör all kommunikation mellan dessa myndigheter ske på grundval av ett tillförlitligt och säkert system för informationsutbyte, vars närmare bestämmelser bör fastställas i en genomförandeakt. Systemet för informationsutbyte kan baseras på befintliga verktyg för den inre marknaden, i den mån de kan uppfylla målen för denna förordning på ett kostnadseffektivt sätt.
- (149) Utan att det påverkar tjänstemottagarnas rätt att vända sig till ett ombud i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828⁽³⁾ eller någon annan form av representation enligt nationell rätt, bör tjänstemottagarna också ha rätt att bemyndiga en juridisk person eller ett offentligt organ att utöva de rättigheter som föreskrivs i denna förordning. Det kan vara fråga om rättigheter i samband med inlämnande av anmälningar, invändningar mot beslut som fattats av leverantörer av förmedlingstjänster och inlämnande av klagomål mot leverantörerna för överträdelse av denna förordning. Vissa organ, organisationer och sammanslutningar har särskild sakkunskap och kompetens när det gäller att upptäcka och anmäla felaktiga eller omotiverade beslut om innehållsmoderering, och deras klagomål på tjänstemottagarnas vägnar kan ha en positiv inverkan på yttrandefriheten och på informationsfriheten i allmänhet, och leverantörer av onlineplattformar bör därför behandla de klagomålen utan onödigt dröjsmål.
- (150) För att förordningen ska vara ändamålsenlig och effektiv bör kommissionen genomföra en allmän utvärdering av denna förordning. I synnerhet bör den allmänna utvärdering gälla bland annat räckvidden av de tjänster som omfattas av denna förordning, samspelet med andra rättsakter, denna förordnings inverkan på den inre marknads funktionssätt, särskilt när det gäller digitala tjänster, genomförandet av uppförandekoder, skyldigheten att utse en rättslig företrädare som är etablerad i unionen, hur skyldigheterna påverkar små företag och mikroföretag, effektiviteten i mekanismen för tillsyn och kontroll av efterlevnaden och hur rätten till yttrandefrihet och informationsfrihet påverkas. För att undvika oproportionella bördor och säkerställa att denna förordning förblir ändamålsenlig bör kommissionen dessutom göra en utvärdering av hur de skyldigheter som anges i denna förordning påverkar små och medelstora företag inom tre år från det att den började tillämpas och en utvärdering av dess räckvidd för de tjänster som omfattas av denna förordning, särskilt för mycket stora onlineplattformar och för mycket stora onlinesökmotorer, och samspelet med andra rättsakter inom tre år från dess ikraftträdande.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 av den 25 november 2020 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG (EUT L 409, 4.12.2020, s. 1).

- (151) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter att fastställa mallar för form, innehåll och andra detaljer för rapporter om innehållsmoderering, att fastställa storleken på den årliga tillsynsavgift som tas ut från leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer, att fastställa de praktiska arrangemangen för förfarandena, utfrågningarna och det förhandlade utlämnandet av information som genomförs i samband med tillsyn, undersökning, efterlevnadskontroll och övervakning när det gäller leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer, samt att fastställa de praktiska och operativa arrangemangen för driften av systemet för informationsutbyte och dess interoperabilitet med andra relevanta system. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽¹⁴⁾.
- (152) För att uppnå målen för denna förordning bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen i syfte att komplettera denna förordning med avseende på kriterierna för identifiering av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer, förfarandestegen, metoderna och rapporteringsmallarna för revisionerna, de tekniska specifikationerna för begäranden om åtkomst och den detaljerade metoden och förfarandena för fastställande av tillsynsavgiften. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽¹⁵⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (153) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter som erkänns i stadgan och de grundläggande rättigheter som utgör allmänna principer i unionsrätten. Denna förordning bör således tolkas och tillämpas i enlighet med dessa grundläggande rättigheter, inbegripet yttrande- och informationsfriheten samt mediernas frihet och mångfald. Vid utövandet av de befogenheter som fastställs i denna förordning bör alla berörda offentliga myndigheter, i situationer där de relevanta grundläggande rättigheterna står i strid med varandra, uppnå en rättvis balans mellan de berörda rättigheterna, i enlighet med proportionalitetsprincipen.
- (154) Med tanke på omfattningen och konsekvenserna av de samhällsrisiker som kan orsakas av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer, behovet av att prioritera hanteringen av dessa risker och förmågan att vidta nödvändiga åtgärder, är det motiverat att begränsa den tidsperiod efter vilken denna förordning blir tillämplig på leverantörer av sådana tjänster.
- (155) Eftersom målen för denna förordning, närmare bestämt att bidra till en väl fungerande inre marknad och säkerställandet av en säker, förutsebar och tillförlitlig onlinemiljö i vilken de grundläggande rättigheterna enligt stadgan vederbörligen skyddas, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna eftersom de inte kan nå den nödvändiga graden av harmonisering och samarbete genom att agera på egen hand, utan snarare, på grund av territoriellt tillämpningsområde och de personer som omfattas, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att nå dessa mål.
- (156) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽¹⁶⁾ och avgav ett yttrande den 10 februari 2021 ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽¹⁵⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁽¹⁷⁾ EUT C 149, 27.4.2021, s. 3.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

1. Denna förordning syftar till att bidra till en korrekt fungerande inre marknad för förmedlingstjänster genom att fastställa harmoniserade regler för en säker, förutsebar och förtroendeskapande onlinemiljö som främjar innovation, och i vilken de grundläggande rättigheterna i stadgan, däribland principen om konsumentskydd, skyddas på ett effektivt sätt.
2. I denna förordning fastställs harmoniserade regler för tillhandahållandet av förmedlingstjänster på den inre marknaden. I synnerhet fastställs följande:
 - a) En ram för ett villkorat undantag från ansvar för leverantörer av förmedlingstjänster.
 - b) Regler om särskilda krav på tillbörlig aktsamhet som är skräddarsydda för specifika kategorier av leverantörer av förmedlingstjänster.
 - c) Regler för genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av denna förordning, även vad gäller samarbete och samordning mellan behöriga myndigheter.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på förmedlingstjänster som erbjuds till tjänstemottagare som har sitt etableringsställe eller befinner sig i unionen, oavsett var de leverantörer som tillhandahåller dessa förmedlingstjänster har sitt etableringsställe.
2. Denna förordning är inte tillämplig på sådana tjänster som inte utgör förmedlingstjänster eller på eventuella krav som införts för sådana tjänster, oavsett om tjänsten tillhandahålls med användning av en förmedlingstjänst.
3. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av direktiv 2000/31/EG.
4. Denna förordning påverkar inte tillämpningen av de regler som fastställs i andra unionsrättsakter som reglerar andra aspekter av tillhandahållandet av förmedlingstjänster på den inre marknaden eller som specificerar och kompletterar denna förordning, särskilt
 - a) direktiv 2010/13/EU,
 - b) unionsrätten på området upphovsrätt och närstående rättigheter,
 - c) förordning (EU) 2021/784,
 - d) förordning (EU) 2019/1148,
 - e) förordning (EU) 2019/1150,
 - f) unionsrätten på området konsumentskydd och produktsäkerhet, inklusive förordningarna (EU) 2017/2394 och (EU) 2019/1020 och direktiven 2001/95/EG och 2013/11/EU,
 - g) unionsrätten om skydd av personuppgifter, särskilt förordning (EU) 2016/679 och direktiv 2002/58/EG,

- h) unionsrätten på området civilrättsligt samarbete, särskilt förordning (EU) nr 1215/2012 eller varje unionsrättsakt som fastställer regler om tillämplig rätt när det gäller avtalsförpliktelser och utomobligatoriska förpliktelser,
- i) unionsrätten på området straffrättsligt samarbete, särskilt en förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden,
- j) ett direktiv om fastställande av harmoniserade bestämmelser för utseende av rättsliga företrädare för insamling av bevisning i straffrättsliga förfaranden.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- a) *informationssamhällstjänst*: en tjänst enligt definitionen i artikel 1.1 b i direktiv (EU) 2015/1535.
- b) *tjänstemottagare*: fysisk eller juridisk person som använder en förmedlingstjänst, i synnerhet för att söka information eller göra den tillgänglig.
- c) *konsument*: fysisk person som agerar utanför ramen för sin handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet.
- d) *erbjuda tjänster i unionen*: att göra det möjligt för fysiska eller juridiska personer i en eller flera medlemsstater att använda de tjänster som tillhandahålls av en leverantör av förmedlingstjänster som har en väsentlig anknytning till unionen.
- e) *väsentlig anknytning till unionen*: en förmedlingstjänstleverantörs anknytning till unionen som antingen följer av att denne är etablerad i unionen eller av särskilda faktiska kriterier, såsom
 - ett betydande antal tjänstemottagare i en eller flera medlemsstater i förhållande till dess eller deras befolkning, eller
 - verksamhet som riktas till en eller flera medlemsstater.
- f) *näringsidkare*: en fysisk person, eller en juridisk person oavsett om den är offentligägd eller privatägd, som agerar för ändamål som faller inom ramen för den egna handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamheten, inklusive när detta sker genom en person som agerar i dennes namn eller på dennes vägnar.
- g) *förmedlingstjänst*: en av följande informationssamhällstjänster:
 - i) En tjänst för *enbart vidarefördran (mere conduit)* som består av överföring i ett kommunikationsnät av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare, eller tillhandahållande av tillgång till ett kommunikationsnät.
 - ii) En *cachningstjänst* som består av överföring i ett kommunikationsnät av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare, som innefattar automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring av informationen och som utförs enbart för att effektivisera den vidare överföringen av informationen till andra tjänstemottagare på deras begäran.
 - iii) En *värdtjänst* som består av lagring av information som tillhandahålls av en tjänstemottagare och som sker på dennes begäran.
- h) *olagligt innehåll*: information som i sig eller i förhållande till en verksamhet, däribland försäljning av produkter eller tillhandahållande av tjänster, inte är förenlig med unionsrätten eller gällande rätt i en medlemsstat som står i överensstämmelse med unionsrätten, oavsett denna rätts exakta sakinnehåll eller art.

- i) *onlineplattform*: en värdtjänst som på begäran av en tjänstemottagare lagrar och sprider information till allmänheten, såvida inte denna verksamhet enbart utgör en extrafunktion av mindre betydelse inom en annan tjänst eller en funktion av mindre betydelse inom den huvudsakliga tjänsten och om denna extrafunktion eller funktion av objektiva och tekniska skäl inte kan användas utan denna andra tjänst, och integreringen av extrafunktionen eller funktionen inte är ett sätt att kringgå tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning.
- j) *onlinesökmotor*: en förmedlingstjänst som gör det möjligt för användare att mata in sökfraser för att göra sökningar på i princip alla webbplatser eller alla webbplatser på ett visst språk på grundval av en fråga om vilket ämne som helst i form av ett nyckelord, en röstbegäran, en fras eller någon annan inmatning, och som returnerar resultat i vilket format som helst som innehåller information om det begärda innehållet.
- k) *spridning till allmänheten*: att på begäran av den tjänstemottagare som tillhandahållit informationen göra den tillgänglig för ett potentiellt obegränsat antal tredje parter.
- l) *distansavtal*: ett *distansavtal* enligt definitionen i artikel 2.7 i direktiv 2011/83/EU.
- m) *onlinegränssnitt*: programvara, inbegripet en webbplats eller en del av en sådan, och applikationer, inbegripet mobilappar.
- n) *samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet*: samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där det huvudsakliga etableringsstället för en leverantör av en förmedlingstjänst är beläget eller där leverantörens rättsliga företrädare har sin hemvist eller är etablerad.
- o) *samordnaren för digitala tjänster i destinationslandet*: samordnaren för digitala tjänster i en medlemsstat där förmedlingstjänsten tillhandahålls.
- p) *aktiv mottagare av en onlineplattform*: en tjänstemottagare som interagerat med en onlineplattform antingen genom att be onlineplattformen att agera värd för information eller genom att exponeras för information som onlineplattformen agerar värd för och som sprids via dess onlinegränssnitt.
- q) *aktiv mottagare av en onlinesökmotor*: en tjänstemottagare som har lämnat in en fråga till en onlinesökmotor och blivit exponerad för indexerad information som presenteras på dess onlinegränssnitt.
- r) *annons*: information utformad för att främja ett meddelande från en juridisk eller fysisk person, oavsett om det handlar om att uppnå kommersiella eller icke-kommersiella syften, och som presenteras på en onlineplattform på dess onlinegränssnitt mot betalning för att särskilt lyfta fram denna information.
- s) *rekommendationssystem*: ett helt eller delvis automatiserat system som en onlineplattform använder för att i sitt onlinegränssnitt föreslå tjänstemottagarna specifik information eller prioritera den informationen, inbegripet till följd av en sökning som gjorts av tjänstemottagaren eller på annat sätt fastställa den relativa ordningsföljden eller synligheten för den information som visas.
- t) *innehållsmoderering*: åtgärder, oavsett om dessa är automatiserade eller inte, som vidtas av leverantörer av förmedlingstjänster, och som särskilt syftar till att upptäcka, identifiera och ta itu med olagligt innehåll eller information som är oförenlig med leverantörens allmänna villkor, som tillhandahålls av tjänstemottagarna, inbegripet åtgärder som vidtas vilka påverkar tillgången, synligheten och tillgängligheten för detta olagliga innehåll eller denna information, exempelvis genom nedprioritering, demonetisering eller genom att det görs oåtkomligt eller avlägsnas, eller åtgärder som påverkar tjänstemottagarnas förmåga att tillhandahålla informationen, exempelvis genom avslutande eller tillfällig stängning av en mottagares konto.
- u) *allmänna villkor*: alla klausuler, oavsett beteckning eller form, som reglerar avtalsförhållandet mellan leverantören av förmedlingstjänster och tjänstemottagare.

- v) *personer med funktionsnedsättning*: personer med funktionsnedsättning i den mening som avses i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 ⁽³⁹⁾.
- w) *kommersiellt meddelande*: kommersiellt meddelande enligt definitionen i artikel 2 f i direktiv 2000/31/EG.
- x) *omsättning*: ett företags intäkter i den mening som avses i artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 139/2004 ⁽⁴⁰⁾.

KAPITEL II

ANSVAR FÖR LEVERANTÖRER AV FÖRMEDELINGSTJÄNSTER

Artikel 4

Enbart vidarefördrän (mere conduit)

1. Om en av informationssamhällets tjänster tillhandahålls och den utgörs av överföring i ett kommunikationsnät av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare, eller tillgång till ett kommunikationsnät tillhandahålls, ska tjänsteleverantören inte vara ansvarig för den överförda eller tillgängliggjorda informationen under förutsättning att tjänsteleverantören
 - a) inte initierat överföringen,
 - b) inte valt ut mottagaren av den överförda informationen, och
 - c) inte valt ut eller ändrat den information som överförts.
2. Överföringen och tillhandahållandet av sådan tillgång som avses i punkt 1 omfattar automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring av den överförda informationen, i den mån lagringen enbart görs för att genomföra överföringen i kommunikationsnätet och under förutsättning att informationen inte lagras längre än vad som rimligtvis krävs för överföringen.
3. Denna artikel ska inte påverka möjligheterna för en rättslig eller administrativ myndighet att i enlighet med medlemsstaternas rättssystem kräva att tjänsteleverantören upphör med eller förhindrar en överträdelse.

Artikel 5

Cachning

1. Vid tillhandahållandet av en informationssamhällestjänst som utgörs av överföring inom ett kommunikationsnät av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare ska tjänsteleverantören inte vara ansvarig för den automatiska, mellanliggande och tillfälliga lagring av informationen som utförs enbart för att effektivisera eller göra vidare överföring av informationen till andra tjänstemottagare på deras begäran mer säkra, under förutsättning att tjänsteleverantören
 - a) inte ändrar informationen,
 - b) uppfyller villkoren för tillgång till informationen,
 - c) följer regler för uppdatering av informationen, vilka fastställs på ett sätt som är allmänt vedertaget och använt inom branschen,

⁽³⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁽⁴⁰⁾ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).

- d) inte ingriper i den lagliga användningen av den teknik som är allmänt vedertagen och som används inom branschen för att få fram uppgifter om hur informationen används, och
- e) handlar utan dröjsmål för att avlägsna den information som tjänsteleverantören har lagrat eller göra den oåtkomlig så snart denne fått kännedom om att den information som ursprungligen överfördes har avlägsnats från nätet eller gjorts oåtkomlig, eller att en rättslig eller administrativ myndighet har bestämt att den ska avlägsnas eller göras oåtkomlig.
2. Denna artikel ska inte påverka möjligheterna för en rättslig eller administrativ myndighet att i enlighet med en medlemsstats rättssystem kräva att tjänsteleverantören upphör med eller förhindrar en överträdelse.

Artikel 6

Värdtjänster

1. Vid tillhandahållandet av en informationssamhällestjänst som utgörs av lagring av information som tillhandahållits av en tjänstemottagare ska tjänsteleverantören inte vara ansvarig för information som lagrats på tjänstemottagarens begäran, under förutsättning att tjänsteleverantören
- a) inte hade kännedom om förekomsten av olaglig verksamhet eller olagligt innehåll och, beträffande skadeståndsanspråk, inte var medveten om fakta eller omständigheter som gjort förekomsten av den olagliga verksamheten eller det olagliga innehållet uppenbar, eller
- b) så snart den fått sådan kännedom eller blivit medveten om detta handlat utan dröjsmål för att avlägsna det olagliga innehållet eller göra det oåtkomligt.
2. Punkt 1 är inte tillämplig om tjänstemottagaren handlar under tjänsteleverantörens ledning eller överinseende.
3. Punkt 1 ska inte tillämpas med avseende på ansvar inom ramen för konsumentskyddslagstiftningen för onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare, när en sådan onlineplattform visar den specifika informationen, eller på annat sätt möjliggör den specifika transaktionen i fråga, på ett sådant sätt att en genomsnittlig konsument fås att tro att denna information, eller den produkt eller tjänst som är föremål för transaktionen, tillhandahålls antingen av själva onlineplattformen eller av en tjänstemottagare som handlar under dess överinseende eller kontroll.
4. Denna artikel ska inte påverka möjligheterna för en rättslig eller administrativ myndighet att i enlighet med en medlemsstats rättssystem kräva att tjänsteleverantören upphör med eller förhindrar en överträdelse.

Artikel 7

Frivilliga undersökningar på eget initiativ och regelefterlevnad

Enbart det faktum att leverantörer av förmedlingstjänster i god tro och aktsamt utför frivilliga undersökningar på eget initiativ eller vidtar andra åtgärder som syftar till att upptäcka, identifiera och avlägsna olagligt innehåll, eller göra det oåtkomligt, eller vidtar åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla kraven i unionsrätten och nationell rätt, i överensstämmelse med unionsrätten, däribland de krav som fastställs i denna förordning, innebär inte att de inte ska vara berättigade att omfattas av de undantag från ansvar som avses i artiklarna 4, 5 och 6.

Artikel 8

Inga allmänna skyldigheter avseende övervakning eller aktivt faktasökande

Leverantörer av förmedlingstjänster ska inte åläggas någon allmän skyldighet att övervaka den information som de överför eller lagrar, eller att undersöka fakta eller omständigheter som tyder på olaglig verksamhet.

Artikel 9

Förelägganden om att agera mot olagligt innehåll

1. Vid mottagandet av ett föreläggande att agera mot en eller flera specifika delar av olagligt innehåll vilket utfärdats av de berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheterna, på grundval av tillämplig unionsrätt eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten, ska leverantörer av förmedlingstjänster utan onödigt dröjsmål informera den myndighet som utfärdade föreläggandet eller annan eventuell myndighet som anges i föreläggandet om varje eventuell verkan det givits, med angivande av om och när föreläggandet getts verkan.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett föreläggande som avses i punkt 1 när det översänds till leverantören, uppfyller åtminstone följande villkor:
 - a) Föreläggandet innehåller följande:
 - i) En hänvisning till den rättsliga grunden för föreläggandet, i unionsrätt eller nationell rätt.
 - ii) En motivering som förklarar varför informationen utgör olagligt innehåll, med hänvisning till en eller flera specifika bestämmelser i unionsrätt eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten.
 - iii) Information som identifierar den utfärdande myndigheten.
 - iv) Tydlig information som gör det möjligt för leverantören av förmedlingstjänster att identifiera och lokalisera det berörda olagliga innehållet, såsom en eller flera URL och, när så är nödvändigt, ytterligare information.
 - v) Information om de prövningsmekanismer som finns tillgängliga för leverantören av förmedlingstjänster och för den tjänstemottagare som tillhandahållit innehållet.
 - vi) I tillämpliga fall, upplysningar om vilken myndighet som ska få informationen om den verkan som ges åt föreläggandena.
 - b) Föreläggandets territoriella tillämpningsområde, på grundval av de tillämpliga reglerna i unionsrätt och nationell rätt, inbegripet stadgan, och, i förekommande fall, allmänna principer i internationell rätt, är begränsat till vad som är strikt nödvändigt för att uppnå dess mål.
 - c) Föreläggandet översänds på ett av de språk som angetts av leverantören av förmedlingstjänster enligt artikel 11.3 eller på något annat av medlemsstaternas officiella språk, som den myndighet som utfärdar föreläggandet och den leverantören kommit överens om, och sänds till den elektroniska kontaktpunkt som utsetts av den leverantören i enlighet med artikel 11: om föreläggandet inte är avfattat på det språk som angetts av leverantören av förmedlingstjänster eller på något annat språk som överenskommit bilateralt, får det översändas på det språk den utfärdande myndigheten använder, förutsatt att det åtföljs av en översättning till ett sådant språk som angetts eller som har överenskommit bilateralt av åtminstone de uppgifter som anges i leden a och b i denna punkt.
3. Den myndighet som utfärdar föreläggandet eller, i tillämpliga fall, den myndighet som anges i föreläggandet, ska översända föreläggandet och den information som mottagits från leverantören av förmedlingstjänster om den verkan föreläggandet givits till samordnaren för digitala tjänster från den utfärdande myndighetens medlemsstat.
4. Efter att ha tagit emot föreläggandet från den rättsliga eller administrativa myndigheten ska samordnaren för digitala tjänster i den berörda medlemsstaten utan onödigt dröjsmål sända en kopia av de förelägganden som avses i punkt 1 i denna artikel till alla andra samordnare för digitala tjänster via det system som upprättas i enlighet med artikel 85.
5. Senast vid den tidpunkt då föreläggandet ges verkan eller, i förekommande fall, vid den tidpunkt som den utfärdande myndigheten anger i sitt föreläggande, ska leverantörer av förmedlingstjänster informera den berörda tjänstemottagaren om det mottagna föreläggandet och den verkan det givits. Sådant information som tillhandahålls tjänstemottagaren ska innehålla en motivering, ange de möjligheter till prövning som finns och en beskrivning av det territoriella tillämpningsområdet för föreläggandet, i enlighet med punkt 2.

6. De villkor och krav som fastställs i denna artikel ska inte påverka nationell civilprocessrätt och straffprocessrätt.

Artikel 10

Förelägganden om att tillhandahålla information

1. Vid mottagandet av ett föreläggande om att tillhandahålla specifik information om en eller flera specifika individuella tjänstemottagare vilket utfärdats av de berörda nationella rättsliga eller administrativa myndigheterna på grundval av tillämplig unionsrätt eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten, ska leverantörer av förmedlingstjänster utan onödigt dröjsmål underrätta den myndighet som utfärdat föreläggandet eller annan myndighet som anges i föreläggandet om att föreläggandet tagits emot och den verkan som det givits, med angivande av om föreläggandet getts verkan och när detta i så fall skett.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett föreläggande som avses i punkt 1 när det överlämnas till leverantören åtminstone uppfyller följande villkor:
 - a) Föreläggandet innehåller följande:
 - i) En hänvisning till den rättsliga grunden för föreläggandet, i unionsrätt eller nationell rätt.
 - ii) Information som identifierar den utfärdande myndigheten.
 - iii) Tydlig information som gör det möjligt för leverantören av förmedlingstjänster att identifiera den eller de specifika mottagare om vilka information begärs, såsom ett eller flera kontonamn eller unika identifierare.
 - iv) En motivering som förklarar för vilket ändamål som informationen behövs och varför kravet på tillhandahållande av information är nödvändigt och proportionellt för att avgöra om mottagarna av förmedlingstjänsterna följer tillämplig unionsrätt eller nationell rätt i överensstämmelse med unionsrätten, om det inte är omöjligt att tillhandahålla en sådan motivering av skäl förbundna med förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott.
 - v) Information om de prövningsmekanismer som finns tillgängliga för leverantören och för de berörda tjänstemottagarna.
 - vi) I tillämpliga fall, information om till vilken myndighet informationen om den verkan som givits föreläggandena ska sändas.
 - b) Föreläggandet ålägger endast leverantören att tillhandahålla information som redan samlats in för syftet att tillhandahålla tjänsten och som är inom leverantörens kontroll.
 - c) Föreläggandet översänds på ett av de språk som angetts av leverantören av förmedlingstjänster enligt artikel 11.3 eller på något annat av medlemsstaternas officiella språk, som den myndighet som utfärdar föreläggandet och leverantören kommit överens om, och sänds till den elektroniska kontaktpunkt som utsetts av leverantören i enlighet med artikel 11; om föreläggandet inte är avfattat på det språk som angetts av leverantören av förmedlingstjänster eller på något annat språk som överenskommit bilateralt, får det översändas på det språk den utfärdande myndigheten använder, förutsatt att det åtföljs av en översättning till ett sådant språk som angetts eller som har överenskommit bilateralt av åtminstone de uppgifter som anges i leden a och b i denna punkt.
3. Den myndighet som utfärdar föreläggandet eller, i tillämpliga fall, den myndighet som anges i föreläggandet, ska översända det eventuella information som mottagits från leverantören av förmedlingstjänster om den verkan föreläggandet givits till samordnaren för digitala tjänster från den utfärdande myndighetens medlemsstat.
4. Efter att ha tagit emot föreläggandet från den rättsliga eller administrativa myndigheten ska samordnaren för digitala tjänster i den berörda medlemsstaten utan onödigt dröjsmål sända en kopia av det föreläggande som avses i punkt 1 i denna artikel till alla samordnare för digitala tjänster via det system som upprättas i enlighet med artikel 85.

5. Senast då föreläggandet ges verkan, eller i förekommande fall vid den tidpunkt som den utfärdande myndigheten angav i sitt föreläggande, ska leverantörer av förmedlingstjänster informera den berörda tjänstemottagaren om det mottagna föreläggandet och den verkan det givits. Sådan information som tillhandahålls tjänstemottagaren ska innehålla en motivering och ange de möjligheter till prövning som finns, i enlighet med punkt 2.
6. De villkor och krav som fastställs i denna artikel ska inte påverka nationell civilprocessrätt och straffprocessrätt.

KAPITEL III

KRAV PÅ TILLBÖRLIG AKTSAMHET FÖR EN TRANSPARENT OCH SÄKER ONLINEMILJÖ

AVSNITT 1

Bestämmelser som är tillämpliga på alla leverantörer av förmedlingstjänster

Artikel 11

Kontaktpunkter för medlemsstaternas myndigheter, kommissionen och nämnden

1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska utse en enda kontaktpunkt för att göra det möjligt för dem att kommunicera direkt, på elektronisk väg, med medlemsstaternas myndigheter, kommissionen och den nämnd som avses i artikel 61 för tillämpningen av denna förordning.
2. Leverantörer av förmedlingstjänster ska offentliggöra den information som behövs för att enkelt identifiera och kommunicera med deras enda kontaktpunkter. Den informationen ska vara lätt tillgänglig och ska hållas uppdaterad.
3. Leverantörer av förmedlingstjänster ska i den information som avses i punkt 2 ange vilket eller vilka av medlemsstaternas officiella språk som, utöver ett språk som i huvudsak förstås av största möjliga antal medborgare i unionen, kan användas för kommunikation med deras kontaktpunkter, och dessa språk ska innefatta minst ett av de officiella språken i den medlemsstat där leverantören av förmedlingstjänster har sitt huvudsakliga etableringsställe eller där dess rättsliga företrädare har sin hemvist eller är etablerad.

Artikel 12

Kontaktpunkter för tjänstemottagare

1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska utse en enda kontaktpunkt för att göra det möjligt för tjänstemottagare att kommunicera direkt och snabbt med dem, på elektronisk väg och på ett användarvänligt sätt, inbegripet genom att göra det möjligt för tjänstemottagarna att välja kommunikationsmedel, som inte enbart ska förlita sig på automatiserade verktyg.
2. Utöver de skyldigheter som föreskrivs enligt direktiv 2000/31/EG ska leverantörer av förmedlingstjänster offentliggöra den information som behövs för att tjänstemottagarna enkelt ska kunna identifiera sina enda kontaktpunkter och kommunicera med dem. Den informationen ska vara lätt tillgänglig och ska hållas uppdaterad.

Artikel 13

Rättsliga företrädare

1. Leverantörer av förmedlingstjänster som inte har ett etableringsställe i unionen men som erbjuder tjänster i unionen ska skriftligen utse en juridisk eller fysisk person att agera som deras rättsliga företrädare i en av de medlemsstater där de erbjuder sina tjänster.

2. Leverantörer av förmedlingstjänster ska bemyndiga sina rättsliga företrädare att vid sidan av eller i stället för sådana leverantörer hantera kontakterna med medlemsstaternas behöriga myndigheter, kommissionen och nämnden när det gäller alla frågor som är nödvändiga för mottagande, efterlevnad och tillämpning av beslut som utfärdas i samband med denna förordning. Leverantörer av förmedlingstjänster ska förse sina rättsliga företrädare med de befogenheter som är nödvändiga och tillräckliga resurser för att garantera ett effektivt och lämpligt samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, kommissionen och nämnden och för att följa sådana beslut.
3. Det ska vara möjligt för den utsedda rättsliga företrädaren att hållas ansvarig för bristande efterlevnad av skyldigheter enligt denna förordning, utan att det påverkar de skadeståndskrav och rättsliga åtgärder som kan riktas mot leverantören av förmedlingstjänster.
4. Leverantörer av förmedlingstjänster ska meddela den rättsliga företrädarens namn, postadress, e-postadress och telefonnummer till samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där den rättsliga företrädaren har sin hemvist eller är etablerad. De ska säkerställa att den informationen är allmänt tillgänglig, lättillgänglig, korrekt och hålls uppdaterad.
5. Utseendet av en rättslig företrädare inom unionen enligt punkt 1 ska inte utgöra en etablering i unionen.

Artikel 14

Allmänna villkor

1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska i sina allmänna villkor inkludera information om eventuella begränsningar de tillämpar på användningen av deras tjänster när det gäller den information som tillhandahålls av tjänstemottagarna. Denna information ska omfatta uppgifter om eventuella policyer, förfaranden, åtgärder och verktyg som används för innehållsmoderering, inbegripet algoritmbaserat beslutsfattande och mänsklig granskning samt om arbetsordningen för deras interna system för hantering av klagomål. Den ska vara formulerad i tydliga, klara, lättbegripliga, användarvänliga och entydiga ordalag och finnas allmänt tillgänglig i ett lättillgängligt och maskinläsbart format.
2. Leverantörer av förmedlingstjänster ska underrätta tjänstemottagarna om varje betydande ändring av de allmänna villkoren.
3. Om en förmedlingstjänst främst riktar sig till minderåriga eller till övervägande del används av dem ska leverantören av den förmedlartjänsten förklara villkoren och eventuella begränsningar för användningen av tjänsten på ett sätt som minderåriga kan förstå.
4. Leverantörer av förmedlingstjänster ska agera på ett aktsamt, objektivt och proportionellt sätt vid tillämpningen och kontrollen av efterlevnaden av de begränsningar som avses i punkt 1, med vederbörlig hänsyn till alla berörda parter rättigheter och legitima intressen, inbegripet tjänstemottagarnas grundläggande rättigheter, såsom yttrandefriheten, mediernas frihet och mångfald och andra grundläggande rättigheter och friheter enligt stadgan.
5. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska ge tjänstemottagarna en koncis, lättillgänglig och maskinläsbar sammanfattning av de allmänna villkoren, inbegripet tillgängliga rättsmedel och prövningsmekanismer, i klara och entydiga ordalag.
6. Mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer i den mening som avses i artikel 33 ska offentliggöra sina allmänna villkor på de officiella språken i samtliga medlemsstater där de erbjuder sina tjänster.

Artikel 15

Transparensrapporteringskyldigheter för leverantörer av förmedlingstjänster

1. Leverantörer av förmedlingstjänster ska minst en gång om året i ett maskinläsbart format samt på ett lättillgängligt sätt offentliggöra tydliga, lättbegripliga rapporter om all innehållsmoderering som de bedrivit under den berörda perioden. Dessa rapporter ska särskilt innehålla information om följande, beroende på vad som är tillämpligt:

- a) För leverantörer av förmedlingstjänster: antalet förelägganden som mottagits från medlemsstaternas myndigheter, inbegripet förelägganden som utfärdats i enlighet med artiklarna 9 och 10, kategoriserade efter typen av olagligt innehåll, den medlemsstat som utfärdat föreläggandet och den mediantid som behövs för att informera den myndighet som utfärdat föreläggandet, eller någon annan myndighet som angetts i föreläggandet, om mottagandet av föreläggandet, och för att ge verkan åt föreläggandet.
- b) För leverantörer av värdtjänster: antalet anmälningar som lämnats in i enlighet med artikel 16, kategoriserade enligt typen av påstått olagligt innehåll, antalet anmälningar som lämnats in av betrodda anmälare, eventuella åtgärder som vidtagits till följd av dessa anmälningar och med särskiljande av fall där åtgärder vidtagits baserat på lagstiftning och fall där åtgärder vidtagits på grundval av leverantörens allmänna villkor, antalet anmälningar som behandlats uteslutande med hjälp av automatiserade metoder samt mediantiden för vidtagande av åtgärder.
- c) För leverantörer av förmedlingstjänster: meningsfull och begriplig information om den innehållsmoderering som görs på leverantörens eget initiativ, inbegripet användningen av automatiserade verktyg, vilka åtgärder som vidtagits för att tillhandahålla utbildning och stöd till personer med ansvar för innehållsmoderering, antalet och typen av vidtagna åtgärder som påverkar tillgången, synligheten och tillgängligheten för information som tillhandahålls av tjänstemottagarna och mottagarnas förmåga att tillhandahålla information genom tjänsten, samt andra relaterade begränsningar av tjänsten. Den inrapporterade informationen ska vara kategoriserad efter typ av olagligt innehåll eller överträdelse av tjänsteleverantörens allmänna villkor, detektionsmetod och typ av begränsning som tillämpas.
- d) För leverantörer av förmedlingstjänster: antalet klagomål som inkommit via de interna systemen för hantering av klagomål i enlighet med leverantörens allmänna villkor, och dessutom, för leverantörer av onlineplattformar, i enlighet med artikel 20 grunden för dessa klagomål, beslut som fattats med avseende på dessa klagomål, mediantiden för att fatta dessa beslut samt antal tillfällen då dessa beslut upphävts.
- e) All användning av automatiserade metoder för innehållsmoderering, inbegripet en kvalitativ beskrivning, en specificering av de exakta syftena och indikatorer på tillförlitligheten och den möjliga felprocenten för de automatiserade metoder som används för uppnåendet av dessa syften samt eventuella skyddsåtgärder som tillämpas.
2. Punkt 1 i denna artikel ska inte tillämpas på leverantörer av förmedlingstjänster som utgör mikroföretag eller små företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG och som inte är mycket stora onlineplattformar i den mening som avses i artikel 33 i denna förordning.
3. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa mallar när det gäller formen på, innehållet i och andra aspekter av rapporterna enligt punkt 1 i denna artikel, inbegripet harmoniserade rapporteringsperioder. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 88.

AVSNITT 2

Ytterligare bestämmelser som är tillämpliga på leverantörer av värdtjänster, inbegripet onlineplattformar

Artikel 16

Mekanismer för anmälan och åtgärder

1. Leverantörer av värdtjänster ska införa mekanismer som gör det möjligt för varje individ eller enhet att till dem anmäla förekomster på deras tjänst av specifik information som individen eller enheten anser utgöra olagligt innehåll. Dessa mekanismer ska vara lättillgängliga och användarvänliga och det ska vara möjligt att lämna in anmälningar enbart på elektronisk väg.

2. De mekanismer som avses i punkt 1 ska vara sådana att de främjar inlämning av anmälningar som är tillräckligt exakta och underbyggda. Därför ska leverantörerna av värdtjänster vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra och främja inlämning av anmälningar som innehåller samtliga följande delar:

- a) En tillräckligt underbyggd redogörelse för skälen till att individen eller enheten hävdar att informationen i fråga utgör olagligt innehåll.
- b) En tydlig angivelse av informationens exakta elektroniska lokalisering, exempelvis en eller flera exakta URL och, vid behov, ytterligare information som gör det möjligt att identifiera det olagliga innehållet anpassat till typen av innehåll och den specifika typen av värdtjänst.
- c) Namn och e-postadress för den individ eller enhet som lämnar in anmälan, utom när det gäller information som anses involvera ett av de brott som avses i artiklarna 3–7 i direktiv 2011/93/EU.
- d) En förklaring där den individ eller enhet som lämnar in anmälan bekräftar sin övertygelse i ärligt uppsåt om att informationen och påståendena i anmälan är korrekta och fullständiga.

3. Anmälningar som avses i denna artikel ska anses ge upphov till faktisk kunskap eller medvetenhet för tillämpningen av artikel 6 avseende den specifika information som berörs när de gör det möjligt för en aktsam leverantör av värdtjänster utan en detaljerad rättslig undersökning fastställa att den aktuella verksamheten eller informationen är olaglig.

4. I de fall då anmälan innehåller de elektroniska kontaktuppgifterna för den individ eller enhet som gjort anmälan ska leverantören av värdtjänster utan onödigt dröjsmål sända ett mottagningsbevis till den individen eller enheten.

5. Leverantören ska också utan onödigt dröjsmål underrätta den individen eller enheten om sitt beslut avseende den information som anmälan avser och tillhandahålla information om möjligheterna till prövning av beslutet.

6. Leverantörer av värdtjänster ska behandla alla anmälningar som de tar emot genom de mekanismer som avses i punkt 1 och fatta sina beslut om den information som anmälningarna omfattar på ett snabbt, aktsamt, icke godtyckligt och objektivt sätt. Om de använder automatiserade metoder för denna behandling eller detta beslutsfattande ska de inkludera information om denna användning i det meddelande som avses i punkt 5.

Artikel 17

Motivering

1. Leverantörer av värdtjänster ska tillhandahålla en tydlig och specifik motivering till berörda tjänstemottagare om någon av följande begränsningar har införts på grund av att den information som tjänstemottagaren lämnat utgör olagligt innehåll eller är oförenlig med deras allmänna villkor:

- a) Begränsningar vad gäller synligheten för specifika delar av den information som tillhandahållits av tjänstemottagaren, inbegripet att innehåll avlägsnas, att innehåll görs oåtkomligt eller att innehåll demonetiseras.
- b) Tillfälligt upphävande, avslutande eller annan begränsning av penningutbetalningar.
- c) Tillfälligt avbrytande eller avslutande av tillhandahållandet av tjänsten, helt eller delvis.
- d) Tillfällig stängning eller avslutande av tjänstemottagarens konto.

2. Punkt 1 ska endast tillämpas om leverantören känner till de relevanta elektroniska kontaktuppgifterna. Den ska tillämpas senast från och med det datum då begränsningen införs, oavsett varför eller hur den infördes.

Punkt 1 ska inte tillämpas om informationen utgör vilseledande kommersiellt innehåll i stora volymer.

3. Den motivering som avses i punkt 1 ska minst innehålla följande uppgifter:
 - a) Information om huruvida beslutet medför att informationen antingen avlägsnas, görs oåtkomlig, demoniseras eller ges begränsad synlighet, eller om betalningar kopplade till den tillfälligt upphävs eller avslutas, eller innebär att andra åtgärder som avses i punkt 1 införs avseende informationen, och, om relevant, den territoriella omfattningen av beslutet samt dess varaktighet.
 - b) De fakta och omständigheter som legat till grund för beslutet, inklusive, i förekommande fall, information om huruvida beslutet fattats till följd av en anmälan i enlighet med artikel 16 eller på grundval av frivilliga undersökningar på eget initiativ och, när så är strikt nödvändigt, anmälarens identitet.
 - c) Om tillämpligt, uppgifter om eventuell användning av automatiserade metoder vid beslutsfattandet, inbegripet information om huruvida beslutet fattats med avseende på innehåll som upptäckts eller identifierats med hjälp av automatiserade metoder.
 - d) Om beslutet rör påstått olagligt innehåll, en hänvisning till den rättsliga grund som använts och förklaringar till varför informationen anses utgöra olagligt innehåll på denna grund.
 - e) Om beslutet fattats baserat på informationens påstådda oförenlighet med värdtjänstleverantörens allmänna villkor, en hänvisning till den avtalsgrund som använts och en förklaring av varför informationen anses oförenlig med denna grund.
 - f) Tydliga och användarvänliga uppgifter om de möjligheter till prövning som är tillgängliga för tjänstemottagaren med avseende på beslutet, framför allt, om tillämpligt, genom interna mekanismer för hantering av klagomål, tvistlösning utanför domstol och rättslig prövning.
4. De uppgifter som leverantörer av värdtjänster tillhandahåller i enlighet med denna artikel ska vara tydliga och lättbegripliga och så exakta och specifika som rimligen är möjligt under de givna omständigheterna. Uppgifterna ska i synnerhet vara sådana att den berörda tjänstemottagaren har rimlig möjlighet att effektivt utöva de möjligheter till prövning som avses i punkt 3 f.
5. Denna artikel ska inte tillämpas på förelägganden som avses i artikel 9.

Artikel 18

Anmälan av misstanke om brott

1. Om en leverantör av värdtjänster får kännedom om information som ger upphov till misstanke om att ett brott som inbegriper ett hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske, ska den omedelbart underrätta de brottsbekämpande eller rättsliga myndigheterna i den eller de berörda medlemsstaterna om denna misstanke och tillhandahålla all relevant information som finns tillgänglig.
2. Om en leverantör av värdtjänster inte med rimlig säkerhet kan fastställa vilken medlemsstat som berörs ska den underrätta de brottsbekämpande myndigheterna i den medlemsstat där den är etablerad eller där dess rättsliga företrädare har sin hemvist eller är etablerad, eller underrätta Europol, eller båda.

Vid tillämpningen av denna artikel ska den berörda medlemsstaten vara den medlemsstat i vilken brottet misstänks ha skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske, eller den medlemsstat där den brottsmisstänkte har sin hemvist eller befinner sig, eller den medlemsstat där offret för det misstänkta brottet har sin hemvist eller befinner sig.

AVSNITT 3

Ytterligare bestämmelser som är tillämpliga på leverantörer av onlineplattformar

Artikel 19

Undantag för mikroföretag och små företag

1. Detta avsnitt ska, med undantag för artikel 24.3, inte tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som utgör mikroföretag eller små företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG.

Detta avsnitt ska, med undantag för artikel 24.3, inte tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som tidigare har uppfyllt kraven för status som mikroföretag eller små företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG under de tolv månader som följer efter det att de förlorat denna status enligt artikel 4.2 i den rekommendationen, förutom om de är mycket stora onlineplattformar i enlighet med artikel 33.

2. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel ska detta avsnitt tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som har betecknats som mycket stora onlineplattformar i enlighet med artikel 33, oavsett om de utgör mikroföretag eller små företag.

Artikel 20

Internt system för hantering av klagomål

1. Leverantörer av onlineplattformar ska, under en period på minst sex månader från det beslut som avses i denna punkt, ge tjänstemottagare, inbegripet individer eller enheter som har lämnat in en anmälan, tillgång till ett effektivt internt system för hantering av klagomål som gör det möjligt för dem att lämna in klagomål, på elektronisk väg och avgiftsfritt, mot onlineplattformslieferantörens beslut efter att ha mottagit en anmälan eller mot följande beslut som fattas av leverantören av onlineplattformen med motiveringen att den information som tillhandahålls av mottagaren utgör olagligt innehåll eller är oförenlig med plattformens allmänna villkor:

- a) Beslut om huruvida informationen ska avlägsnas eller göras oåtkomlig eller dess synlighet begränsas.
- b) Beslut om huruvida tillhandahållandet av tjänsten till mottagarna, helt eller delvis, ska avbrytas tillfälligt eller avslutas.
- c) Beslut om huruvida mottagarnas konto ska stängas tillfälligt eller avslutas.
- d) Beslut om huruvida möjligheten att monetarisera information som tillhandahålls av mottagarna ska upphävas tillfälligt, avslutas eller på annat sätt begränsas.

2. Den period på minst sex månader som avses i punkt 1 i denna artikel ska anses börja löpa den dag då tjänstemottagaren informerades om beslutet i enlighet med artikel 16.5 eller artikel 17.

3. Leverantörer av onlineplattformar ska säkerställa att deras interna system för hantering av klagomål är lättillgängliga och användarvänliga och underlättar inlämning av tillräckligt exakta och underbyggda klagomål.

4. Leverantörer av onlineplattformar ska hantera klagomål som lämnas in via deras interna system för hantering av klagomål på ett snabbt, icke-diskriminerande, aktsamt och icke godtyckligt sätt. När klagomålen omfattar ett tillräckligt underlag för att leverantören av onlineplattformen ska anse att dess beslut att inte vidta några åtgärder efter att ha mottagit en anmälan saknar grund eller att den information som klagomålet avser inte är olaglig eller oförenlig med dess allmänna villkor, eller innehåller information som visar att den klagandes beteende inte motiverar den åtgärd som vidtagits, ska onlineplattformen utan onödigt dröjsmål ändra sitt beslut enligt punkt 1.

5. Leverantörer av onlineplattformar ska utan onödigt dröjsmål underrätta klagande om sitt motiverade beslut med avseende på den information som klagomålet avser och om möjligheterna till tvistlösning utanför domstol enligt artikel 21 samt om andra tillgängliga möjligheter till prövning.

6. Leverantörer av onlineplattformar ska säkerställa att de beslut som avses i punkt 5 fattas under tillsyn av lämpligt kvalificerad personal och inte enbart baserat på automatiserade metoder.

Artikel 21

Tvistlösning utanför domstol

1. Tjänstemottagare, inbegripet individer eller enheter som har lämnat in anmälningar, till vilka de beslut som avses i artikel 20.1 riktas ska ha rätt att välja varje organ för tvistlösning utanför domstol som har certifierats i enlighet med punkt 3 i den här artikeln för att lösa tvister som rör dessa beslut, inklusive klagomål som inte har lösts genom det interna system för hantering av klagomål som avses i den artikeln.

Leverantörer av onlineplattformar ska säkerställa att information om tjänstemottagarnas möjlighet att ha tillgång till tvistlösning utanför domstol, som avses i första stycket, är lättillgänglig på deras onlinegränssnitt, tydligt och användarvänligt.

Första stycket ska inte påverka rätten för den berörda tjänstemottagaren att i vilket skede som helst inleda förfaranden för att införa domstol bestrida besluten från leverantörerna av onlineplattformar i enlighet med tillämplig rätt.

2. Båda parterna ska i ärligt uppsåt samarbeta med det utvalda organet för tvistlösning utanför domstol i syfte att lösa tvisten.

Leverantörer av onlineplattformar får vägra att samarbeta med ett sådant organ för tvistlösning utanför domstol, om en tvist redan har lösts rörande samma information och samma grunder för innehållets påstådda olaglighet eller oförenlighet.

Det certifierade organet för tvistlösning utanför domstol ska inte ha befogenhet att ålägga parterna en bindande lösning av tvisten.

3. Samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där organet för tvistlösning utanför domstol är etablerat ska, under en period på högst fem år som får förlängas, certifiera organet, på dess begäran, om organet har visat att det uppfyller samtliga följande villkor:

- a) Organet är opartiskt och oberoende, även oberoende i finansiellt hänseende, från leverantörer av onlineplattformar och från mottagarna av den tjänst som tillhandahålls av leverantörer av onlineplattformar, inbegripet individer eller enheter som har lämnat in anmälningar.
- b) Organet har den sakkunskap som krävs för de frågor som uppstår inom ett eller flera enskilda områden av olagligt innehåll, eller i förhållande till tillämpningen och kontrollen av efterlevnaden av de allmänna villkoren för en eller flera typer av onlineplattformar, vilket gör att organet kan bidra effektivt till tvistlösningen.
- c) Dess medlemmar får ersättning på ett sätt som inte är kopplat till resultatet av förfarandet.
- d) Den tvistlösning utanför domstol som organet erbjuder är lättillgänglig, sker via elektronisk kommunikationsteknik och tillåter möjligheten att inleda tvistlösningen och lämna in de styrkande handlingar som krävs online.
- e) Organet klarar att lösa tvister på ett snabbt, effektivt och kostnadseffektivt sätt och på minst ett av unionsinstitutionernas officiella språk.
- f) Den tvistlösning utanför domstol som organet erbjuder sker i enlighet med tydliga och rättvisa förfaranderegler som är lättillgängliga för allmänheten och förenliga med tillämplig rätt, inbegripet denna artikel.

Samordnaren för digitala tjänster ska, när så är tillämpligt, i certifikatet ange

- a) de specifika frågor som omfattas av organets sakkunskap, enligt första stycket b, och
- b) det eller de unionsinstitutionernas officiella språk på vilka organet kan lösa tvister, enligt första stycket e.

4. Certifierade organ för tvistlösning utanför domstol ska årligen rapportera om sin verksamhet till den samordnare för digitala tjänster som certifierat dem, med angivande av åtminstone antalet tvister de tagit emot, information om resultaten av dessa tvister, den genomsnittliga tiden för att lösa dem och eventuella brister eller svårigheter som uppstått. De ska tillhandahålla ytterligare information på begäran av samordnaren för digitala tjänster.

Samordnarna för digitala tjänster ska vartannat år utarbeta en rapport om hur de organ för tvistlösning utanför domstol som de certifierat fungerar. Rapporten ska särskilt

- a) innehålla en förteckning över antalet tvister som varje certifierat organ för tvistlösning utanför domstol har mottagit årligen,
- b) ange resultatet av de förfaranden som inletts vid dessa organ och den genomsnittliga tid det tar att lösa tvisterna,
- c) identifiera och förklara eventuella systematiska eller sektorsvisa brister eller svårigheter som uppstått i samband med dessa organs funktion,
- d) identifiera bästa praxis för den funktionen,
- e) innehålla rekommendationer om hur den funktionen kan förbättras, när så är lämpligt.

Certifierade organ för tvistlösning utanför domstol ska göra sina beslut tillgängliga för parterna inom en rimlig tidsperiod och senast 90 kalenderdagar efter mottagandet av klagomålet. Vid mycket komplicerade tvister får det certifierade organet för tvistlösning utanför domstol efter eget gottfinnande förlänga tidsfristen på 90 kalenderdagar med en ytterligare period som inte får överstiga 90 dagar, vilket resulterar i en maximal period på 180 dagar.

5. Om organet för tvistlösning utanför domstol avgör tvisten till tjänstemottagarens fördel, inbegripet den individ eller enhet som har lämnat in en anmälan, ska leverantören av onlineplattformen bära alla avgifter som tas ut av organet för tvistlösning utanför domstol och ska ersätta den mottagaren, inbegripet individen eller enheten, för alla andra skäligena utgifter som denne har betalat i samband med tvistlösningen. Om organet för tvistlösning utanför domstol avgör tvisten till fördel för leverantören av onlineplattformen, ska tjänstemottagaren, inbegripet individen eller enheten, inte behöva stå för några avgifter eller andra utgifter som leverantören av onlineplattformen har betalat eller ska betala i samband med tvistlösningen, såvida inte organet för tvistlösning utanför domstol konstaterar att den mottagaren uppenbart ågerat i ond tro.

De avgifter som organet för tvistlösning utanför domstol tar ut från leverantörer av onlineplattformar för tvistlösning ska vara skäligena och får i vart fall inte överstiga de kostnader som organet ådragit sig. För tjänstemottagare ska tvistlösnings-tjänster vara tillgängliga kostnadsfritt eller mot en låg avgift.

Certifierade organ för tvistlösning utanför domstol ska se till att tjänstemottagaren, inbegripet individer eller enheter som har lämnat in en anmälan, och leverantören av den berörda onlineplattformen får kännedom om avgifterna, eller de mekanismer som används för att fastställa avgifterna, innan tvistlösningen inleds.

6. Medlemsstaterna får inrätta organ för tvistlösning utanför domstol för de syften som anges i punkt 1 eller stödja verksamheten för vissa eller samtliga organ för tvistlösning utanför domstol som de har certifierat i enlighet med punkt 3.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de åtgärder som de vidtar i enlighet med första stycket inte påverkar förmågan för deras samordnare för digitala tjänster att certifiera de berörda organen i enlighet med punkt 3.

7. En samordnare för digitala tjänster som har certifierat ett organ för tvistlösning utanför domstol ska återkalla certifieringen om det efter en undersökning, antingen på dennes egna initiativ eller på grundval av information från tredje parter fastställs att organet för tvistlösning utanför domstol inte längre uppfyller de villkor som anges i punkt 3. Innan certifieringen återkallas ska samordnaren för digitala tjänster ge det organet möjlighet att reagera på resultatet av undersökningen och samordnarens avsikt att återkalla certifieringen för organet för tvistlösning utanför domstol.

8. Samordnarna för digitala tjänster ska till kommissionen anmäla de organ för tvistlösning utanför domstol som de har certifierat i enlighet med punkt 3, i förekommande fall inklusive de specifikationer som avses i andra stycket i den punkten samt de organ för tvistlösning utanför domstol för vilka de återkallat certifieringen. Kommissionen ska på en särskild och lättillgänglig webbplats offentliggöra en förteckning över dessa organ, inklusive dessa specifikationer, och hålla den uppdaterad.

9. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av direktiv 2013/11/EU eller alternativa tvistlösningsförfaranden och tvistlösningsenheter för konsumenter som inrättats inom ramen för det direktivet.

Artikel 22

Betrodda anmälare

1. Leverantörer av onlineplattformar ska vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de anmälningar som inom ramen för deras respektive särskilda sakkunskapsområde lämnas in av betrodda anmälare via de mekanismer som avses i artikel 16 ges prioritet och behandlas och blir föremål för beslut utan onödigt dröjsmål.

2. Statusen *betrodd anmälare* enligt denna förordning ska, efter ansökan från en enhet, beviljas av samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där den sökande är etablerad, till en sökande som har visat att den uppfyller samtliga följande villkor:

- a) Den har särskild sakkunskap och kompetens när det gäller att upptäcka, identifiera och anmäla olagligt innehåll.
- b) Den är oberoende från leverantörer av onlineplattformar.
- c) Den bedriver sin anmälningsrelaterade verksamhet aktsamt, korrekt och objektivt.

3. Betrodda anmälare ska minst en gång om året offentliggöra lättbegripliga och detaljerade rapporter om anmälningar som lämnats in i enlighet med artikel 16 under den berörda perioden. Rapporten ska åtminstone innehålla en förteckning över antalet anmälningar som kategoriseras enligt följande:

- a) Värdtjänstleverantörens identitet.
- b) Typen av påstått olagligt innehåll som anmäls.
- c) De åtgärder som vidtagits av leverantören.

Rapporterna ska innehålla en förklaring av de förfaranden som införts för att säkerställa att den betrodda anmälaren behåller sitt oberoende.

Betrodda anmälare ska skicka rapporterna till den tilldelande samordnaren för digitala tjänster och ska offentliggöra dem. Informationen i dessa rapporter får inte innehålla några personuppgifter.

4. Samordnarna för digitala tjänster ska meddela kommissionen och nämnden namn, adresser och e-postadresser för de enheter som de har beviljat statusen *betrodd anmälare* i enlighet med punkt 2 eller vars status som *betrodd anmälare* de har dragit in tillfälligt i enlighet med punkt 6 eller återkallat i enlighet med punkt 7.

5. Kommissionen ska offentliggöra den information som avses i punkt 4 i en allmänt tillgänglig databas, i ett lättillgängligt och maskinläsbart format, och ska hålla denna databas uppdaterad.

6. Om en leverantör av onlineplattformar har information som visar att en betrodd anmälare har lämnat in ett betydande antal anmälningar som inte är tillräckligt exakta, som är inkorrekta eller som är bristfälligt underbyggda via de mekanismer som avses i artikel 16, inbegripet information som samlats in i samband med behandlingen av klagomål via det interna system för hantering av klagomål som avses i artikel 20.4, ska den överlämna denna information till den samordnare för digitala tjänster som beviljade den berörda enheten status som betrodd anmälare och därvid tillhandahålla de nödvändiga förklaringarna och styrkande handlingarna. Vid mottagandet av informationen från leverantörerna av onlineplattformar och om samordnaren för digitala tjänster anser att det finns legitima skäl att inleda en undersökning ska statusen som betrodd anmälare upphävas tillfälligt under den tid som undersökningen pågår. Undersökningen ska genomföras utan onödigt dröjsmål.

7. Den samordnare för digitala tjänster som beviljade enheten status som betrodd anmälare ska återkalla denna status om den efter en undersökning, antingen på eget initiativ eller på grundval av information från tredje parter, inbegripet information som tillhandahålls av en leverantör av onlineplattformar enligt punkt 6, fastställer att enheten inte längre uppfyller de villkor som anges i punkt 2. Innan statusen återkallas ska samordnaren för digitala tjänster ge enheten möjlighet att reagera på resultatet av undersökningen och samordnarens avsikt att återkalla enhetens status som betrodd anmälare.

8. Kommissionen ska, vid behov, efter samråd med nämnden utfärda riktlinjer för att bistå leverantörerna av onlineplattformar och samordnarna för digitala tjänster vid tillämpningen av punkterna 2, 6 och 7.

Artikel 23

Åtgärder och skydd mot missbruk

1. Leverantörer av onlineplattformar ska, under en rimlig tidsperiod och efter att ha utfärdat en förhandsvarning, tillfälligt avbryta tillhandahållandet av sina tjänster till tjänstemottagare som ofta tillhandahåller innehåll som är uppenbart olagligt.

2. Leverantörer av onlineplattformar ska, under en rimlig tidsperiod och efter att ha utfärdat en förhandsvarning, tillfälligt avbryta behandlingen av anmälningar och klagomål som lämnas in via de mekanismer för anmälan och åtgärder och interna system för hantering av klagomål som avses i artiklarna 16 respektive 20, av individer eller enheter eller från klagande som ofta lämnar in anmälningar eller klagomål som är uppenbart ogrundade.

3. När de fattar beslut om tillfälligt avbrytande, ska leverantörer av onlineplattformar från fall till fall, i rätt tid och på ett aktsamt och objektivt sätt bedöma om tjänstemottagaren, individen, enheten eller klaganden ägnar sig åt sådant missbruk som avses i punkterna 1 och 2, med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter som framgår av den information som leverantören av onlineplattformar har tillgång till. Dessa omständigheter ska innefatta minst följande:

- Det absoluta antalet innehållsposter som är uppenbart olagliga eller anmälningar eller klagomål som är uppenbart ogrundade, som lämnats in under en viss tidsperiod.
- Deras relativa andel av det totala antalet uppgifter som tillhandahållits eller anmälningar som lämnats in under en viss tidsperiod.
- Graden av allvar i missbruket, inbegripet det berörda olagliga innehållets karaktär, och i dess konsekvenser.
- Om denna kan fastställas: tjänstemottagarens, individens, enhetens eller den klagandes avsikt.

4. Leverantörer av onlineplattformar ska i sina allmänna villkor på ett tydligt och detaljerat sätt ange sin policy när det gäller sådant missbruk som avses i punkterna 1 och 2, och ska ge exempel på vilka sakförhållanden och omständigheter som de beaktar när de bedömer om ett visst beteende utgör missbruk och fastställer det tillfälliga avbrytandets varaktighet.

Artikel 24

Transparensrapporteringskyldigheter för leverantörer av onlineplattformar

1. Utöver den information som avses i artikel 15 ska leverantörer av onlineplattformar i de rapporter som avses i den artikeln inkludera uppgifter om följande:
 - a) Antalet tvister som hänskjutits till de organ för tvistlösning utanför domstol som avses i artikel 21, resultaten av tvistlösningsgången för genomförandet av tvistlösningsförfarandena samt andelen tvister där leverantören av onlineplattformen genomfört organets beslut.
 - b) Antalet tillfälliga avbrytanden som gjorts enligt artikel 23, varvid åtskillnad ska göras mellan tillfälliga avbrytanden som gjorts till följd av tillhandahållande av innehåll som är uppenbart olagligt, inlämning av anmälningar som är uppenbart ogrundade och inlämning av klagomål som är uppenbart ogrundade.
2. Senast den 17 februari 2023 och minst en gång var sjätte månad därefter ska leverantörer offentliggöra för varje onlineplattform eller onlinesökmotor, i en allmänt tillgänglig del av sitt onlinegränssnitt, information om det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare per månad i unionen, beräknat som ett genomsnitt under de senaste sex månaderna och i enlighet med den metod som fastställs i de delegerade akter som avses i artikel 33.3, om de delegerade akterna har antagits.
3. Leverantörer av onlineplattformar eller av onlinesökmotorer ska meddela samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och kommissionen, på dessas begäran och utan onödigt dröjsmål, den information som avses i punkt 2, uppdaterad fram till den tidpunkt då denna begäran gjordes. Den samordnaren för digitala tjänster eller kommissionen får begära att leverantören av onlineplattformen eller av onlinesökmotorn tillhandahåller ytterligare information om den beräkning som avses i den punkten, inbegripet förklaringar och styrkande av de data som använts. Denna information får inte innehålla några personuppgifter.
4. När samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, på grundval av den information som mottagits enligt punkterna 2 och 3 i denna artikel, har skäl att anse att en leverantör av onlineplattformar eller av onlinesökmotorer uppnår det tröskelvärde för det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare per månad i unionen som fastställs i artikel 33.1, ska denne informera kommissionen om detta.
5. Leverantörer av onlineplattformar ska utan onödigt dröjsmål lämna in de beslut och motiveringar som avses i artikel 17.1 till kommissionen för införande i en allmänt tillgänglig maskinläsbar databas som förvaltas av kommissionen. Leverantörer av onlineplattformar ska säkerställa att den information som lämnas inte innehåller personuppgifter.
6. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa mallar när det gäller formen på, innehållet i och andra aspekter av rapporterna enligt punkt 1 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 88.

Artikel 25

Utformning och organisering av onlinegränssnitt

1. Leverantörer av onlineplattformar får inte utforma, organisera eller driva sina onlinegränssnitt på ett sätt som vilseleder eller manipulerar tjänstemottagare eller på ett sätt som på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar tjänstemottagarnas förmåga att fatta fria och välgrundade beslut.
2. Förbudet i punkt 1 ska inte tillämpas på metoder som omfattas av direktiv 2005/29/EG eller förordning (EU) 2016/679.
3. Kommissionen får utfärda riktlinjer för hur punkt 1 ska tillämpas på specifika metoder, särskilt i fråga om att
 - a) ge större synlighet åt vissa val när tjänstemottagaren uppmanas att fatta ett beslut,

- b) upprepade gånger begära att en tjänstemottagare gör ett val när det valet redan har gjorts, särskilt genom att presentera ett popup-fönster som stör användarupplevelsen,
- c) göra förfarandet för att avsluta en tjänst svårare än att ansluta sig till den.

Artikel 26

Annonsering på onlineplattformar

1. Leverantörer av onlineplattformar som presenterar annonser på sina onlinegränssnitt ska, för varje enskild annons som presenteras för varje enskild mottagare, säkerställa att tjänstemottagarna på ett klart, specifikt och entydigt sätt och i realtid, kan identifiera följande:
 - a) Att informationen utgör en annons, bland annat med hjälp av tydliga markeringar vilka kan följa en standard enligt artikel 44.
 - b) Den fysiska eller juridiska person för vars räkning annonsen presenterades.
 - c) Den fysiska eller juridiska person som betalat för annonsen, om den personen är en annan än den fysiska eller juridiska person som avses i led b.
 - d) Meningsfull information som ska vara direkt och lätt tillgänglig via annonsen om de huvudparametrar som använts för att fastställa vilka mottagare som annonsen ska presenteras för och hur dessa parametrar kan ändras.
2. Leverantörer av onlineplattformar ska erbjuda tjänstemottagarna en funktion för att dessa ska kunna anmäla om det innehåll de tillhandahåller utgör eller innehåller kommersiella meddelanden.

När tjänstemottagaren lämnar in en anmälan enligt denna punkt ska leverantören av onlineplattformar säkerställa att andra tjänstemottagare på ett klart och entydigt sätt och i realtid, inbegripet genom tydliga markeringar, vilka kan följa en standard enligt artikel 44, kan identifiera att det innehåll som tillhandahålls av tjänstemottagaren utgör eller innehåller ett kommersiellt meddelande i enlighet med den anmälan.
3. Leverantörer av onlineplattformar får inte för tjänstemottagare presentera annonser som bygger på profilering, enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679, med användning av särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i förordning (EU) 2016/679.

Artikel 27

Transparens i rekommendationssystemet

1. Leverantörer av onlineplattformar som använder rekommendationssystem ska i sina allmänna villkor, på ett klart och begripligt sätt, ange de huvudparametrar som används i deras rekommendationssystem, liksom alla eventuella möjligheter som tjänstemottagarna har att modifiera eller påverka dessa huvudparametrar.
2. De huvudparametrar som avses i punkt 1 ska förklara varför viss information föreslås tjänstemottagaren. De ska åtminstone innehålla följande:
 - a) De kriterier som är av störst betydelse för att avgöra vilken information som föreslås tjänstemottagaren.
 - b) Skälen för dessa parametrars relativa vikt.
3. Om flera alternativ finns tillgängliga enligt punkt 1 för rekommendationssystem som fastställer den relativa ordningsföljden för information som presenteras för tjänstemottagarna, ska leverantörer av onlineplattformar också tillhandahålla en funktion som gör det möjligt för tjänstemottagaren att när som helst välja och ändra det alternativ som denne föredrar. Den funktionen ska vara direkt och lätt tillgänglig i den specifika del av onlineplattformens onlinegränssnitt där informationen rangordnas.

Artikel 28

Skydd av minderåriga online

1. Leverantörer av onlineplattformar som är tillgängliga för minderåriga ska på sina tjänster införa lämpliga och proportionella åtgärder för att säkerställa en hög nivå av integritet, säkerhet och trygghet för minderåriga.
2. Leverantörer av onlineplattformar får inte presentera annonser på sina gränssnitt som bygger på profilering enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679 med hjälp av tjänstemottagarens personuppgifter när de med rimlig säkerhet är medvetna om att tjänstemottagaren är minderårig.
3. Efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i denna artikel ska inte ålägga leverantörer av onlineplattformar att behandla ytterligare personuppgifter för att bedöma om tjänstemottagaren är minderårig.
4. Kommissionen får efter samråd med nämnden utfärda riktlinjer för att bistå leverantörer av onlineplattformar vid tillämpningen av punkt 1.

AVSNITT 4

Ytterligare bestämmelser tillämpliga på leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare

Artikel 29

Uteslutning för mikroföretag och små företag

1. Detta avsnitt ska inte tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare som utgör mikroföretag eller små företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG.

Detta avsnitt ska inte tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare som tidigare har uppfyllt kraven för status som mikroföretag eller små företag enligt definitionen i rekommendation 2003/361/EG under de tolv månader som följer efter det att de har förlorat den statusen enligt artikel 4.2 i den rekommendationen, utom när de är mycket stora onlineplattformar i enlighet med artikel 33.

2. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel ska detta avsnitt tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare som har utsetts till mycket stora onlineplattformar i enlighet med artikel 33, oavsett om de utgör mikroföretag eller små företag.

Artikel 30

Näringsidkares spårbarhet

1. Leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare ska säkerställa att näringsidkare endast kan använda de onlineplattformarna för att främja meddelanden eller erbjuda produkter eller tjänster till konsumenter som befinner sig i unionen om onlineplattformarna, innan deras tjänster används för dessa ändamål, har erhållit följande information, när detta är tillämpligt på näringsidkaren:

- a) Näringsidkarens namn, adress, telefonnummer och e-postadress.
- b) En kopia av näringsidkarens identitetshandling eller annan elektronisk identifiering enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 ⁽⁴⁰⁾.

⁽⁴⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

- c) Näringsidkarens betalkontouppgifter.
- d) Om näringsidkaren är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register, det register i vilket näringsidkaren är registrerad och dennes registreringsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter i detta register.
- e) En självcertifiering där näringsidkaren förbinder sig att endast erbjuda produkter eller tjänster som överensstämmer med tillämpliga regler i unionsrätten.

2. Leverantören av den onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare ska, vid mottagandet av den information som avses i punkt 1 och innan den berörda näringsidkaren tillåts använda dess tjänster, genom att använda fritt tillgängliga officiella onlinedatabaser eller onlinegränssnitt som tillhandahålls av en medlemsstat eller av unionen, eller genom att begära att näringsidkaren tillhandahåller styrkande handlingar från tillförlitliga källor, göra sitt bästa för att bedöma om den information som avses i punkt 1 a–e är tillförlitlig och fullständig. Vid tillämpning av denna förordning ska näringsidkare vara ansvariga för att den information som lämnas är korrekt.

När det gäller näringsidkare som för de ändamål som avses i punkt 1 redan den 17 februari 2024 använder tjänster från leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare, ska leverantörerna göra sitt bästa för att erhålla den angivna informationen från de berörda näringsidkarna inom tolv månader. Om de berörda näringsidkarna inte lämnar informationen inom denna period ska leverantörerna avbryta tillhandahållandet av sina tjänster till dessa näringsidkare till dess att de har lämnat all information.

3. Om leverantören av den onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare får tillräckliga indikationer på eller har skäl att misstänka att någon del av den information enligt punkt 1 som erhållits från den berörda näringsidkaren är oriktig, ofullständig eller inaktuell ska den leverantören begära att näringsidkaren åtgärdar den situationen utan dröjsmål eller inom den tidsfrist som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt.

Om näringsidkaren underlåter att rätta eller komplettera informationen ska leverantören av den onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare snabbt tillfälligt avbryta tillhandahållandet till den näringsidkaren av sin tjänst vad avser erbjudandet av produkter eller tjänster till konsumenterna i unionen till dess att denna begäran har uppfyllts fullt ut.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i förordning (EU) 2019/1150 ska den berörda näringsidkaren, om en leverantör av en onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare nekar en näringsidkare att använda sin tjänst enligt punkt 1, eller tillfälligt avbryter tillhandahållandet av sin tjänst enligt punkt 3 i den här artikeln, ha rätt att lämna in ett klagomål i enlighet med artiklarna 20 och 21 i den här förordningen.

5. Leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare ska lagra den information som erhållits enligt punkterna 1 och 2 på ett säkert sätt under en period på sex månader efter det att dess avtalsförhållande med den berörda näringsidkaren löpt ut. De ska sedan radera informationen.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska leverantören av den onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare endast röja informationen till tredje parter när detta krävs i enlighet med tillämplig rätt, inbegripet de förelägganden som avses i artikel 10 och eventuella andra förelägganden som utfärdats av medlemsstaternas behöriga myndigheter eller kommissionen för utövandet av deras uppgifter inom ramen för denna förordning.

7. Leverantören av den onlineplattform som gör det möjligt för konsumenterna att ingå distansavtal med näringsidkare ska på sin onlineplattform ge tjänstemottagarna tillgång till den information som avses i punkt 1 a, d och e, på ett tydligt, lättillgängligt och begripligt sätt. Den informationen ska finnas tillgänglig åtminstone på onlineplattformens onlinegränssnitt där informationen om produkten eller tjänsten presenteras.

Artikel 31

Inbyggd överensstämmelse

1. Leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare ska säkerställa att deras onlinegränssnitt är utformat och organiserat på ett sådant sätt att näringsidkarna har möjlighet att fullgöra sina skyldigheter när det gäller förhandsinformation, överensstämmelse och produktsäkerhetsinformation enligt tillämplig unionsrätt.

I synnerhet ska den berörda leverantören säkerställa att dess onlinegränssnitt ger näringsidkare möjlighet att tillhandahålla information om namn, adress, telefonnummer och e-postadress vad gäller den ekonomiska aktören, enligt definitionen i artikel 3.13 i förordning (EU) 2019/1020 och annan unionsrätt.

2. Leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare ska säkerställa att deras onlinegränssnitt är utformat och organiserat på ett sådant sätt att näringsidkarna kan tillhandahålla åtminstone

- a) den information som krävs för en tydlig och otvetydig identifiering av de produkter eller tjänster som marknadsförs eller erbjuds konsumenter i unionen genom leverantörernas tjänster,
- b) eventuella tecken som identifierar näringsidkaren, såsom varumärket, symbolen eller logotypen, och
- c) i tillämpliga fall, information om etikettering och märkning i enlighet med reglerna i tillämplig unionsrätt om produktsäkerhet och produktöverensstämmelse.

3. Leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare ska göra sitt bästa för att bedöma huruvida sådana näringsidkare har tillhandahållit den information som avses i punkterna 1 och 2 innan de tillåts att erbjuda produkter eller tjänster på de plattformarna. Efter att ha gjort det möjligt för näringsidkaren att erbjuda produkterna eller tjänsterna på sin onlineplattform som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare, ska leverantören göra rimliga ansträngningar för att genom stickprov i officiella, fritt tillgängliga och maskinläsbara onlinedatabaser eller onlinegränssnitt, kontrollera huruvida de erbjudna produkterna eller tjänsterna har identifierats som olagliga.

Artikel 32

Rätt till information

1. Om en leverantör av en onlineplattform som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare får kännedom, oavsett hur, om att en olaglig produkt eller tjänst har erbjudits av en näringsidkare till konsumenter i unionen genom dess tjänster, ska den leverantören, i den mån den har deras kontaktuppgifter, informera de konsumenter som köpt den olagliga produkten eller tjänsten med hjälp av dess tjänster om följande:

- a) Det faktum att produkten eller tjänsten är olaglig.
- b) Näringsidkarens identitet.
- c) Eventuella möjligheter till rättslig prövning.

Den skyldighet som fastställs i första stycket ska vara begränsad till köp av olagliga produkter eller tjänster som gjorts under de sex månader som föregår den tidpunkt då leverantören fick kännedom om olagligheten.

2. Om leverantören av den onlineplattform som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare, i den situation som avses i punkt 1, inte har kontaktuppgifter till alla berörda konsumenter ska leverantören göra informationen om de olagliga produkterna eller tjänsterna, näringsidkarens identitet och eventuella möjligheter till rättslig prövning tillgänglig för allmänheten och lättåtkomlig på sitt onlinegränssnitt.

AVSNITT 5

Ytterligare skyldigheter för leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer att hantera systemrisker

Artikel 33

Mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer

1. Detta avsnitt ska tillämpas på onlineplattformar och onlinesökmotorer som har ett genomsnittligt antal aktiva tjänstemottagare i unionen per månad som uppgår till 45 miljoner eller mer och som utses till mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer enligt punkt 4.

2. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 87 för att korrigera det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare per månad i unionen enligt punkt 1, om unionens befolkning ökar eller minskar med minst 5 % jämfört med dess befolkning 2020, eller dess befolkning, efter korrigering genom en delegerad akt, det år då den senaste delegerade akten antogs. I ett sådant fall ska den justera antalet så att det motsvarar 10 % av unionens befolkning det år då den antar den delegerade akten, avrundat uppåt eller nedåt så att siffran kan uttryckas i miljoner.

3. Kommissionen får, efter samråd med nämnden, anta delegerade akter i enlighet med artikel 87 för att komplettera bestämmelserna i denna förordning genom att fastställa metoden för beräkning av det genomsnittliga antalet aktiva tjänstemottagare per månad i unionen, för tillämpningen av punkt 1 i den här artikeln och artikel 24.2, så att det säkerställs att metoden tar hänsyn till marknadsutvecklingen och den tekniska utvecklingen.

4. Kommissionen ska, efter samråd med etableringsmedlemsstaten eller efter att ha beaktat den information som tillhandahållits av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet enligt artikel 24.4, anta ett beslut om att vid tillämpningen av denna förordning utse till mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor den onlineplattform eller den onlinesökmotor som har ett genomsnittligt antal aktiva tjänstemottagare per månad som är lika med eller större än det antal som avses i punkt 1 i den här artikeln. Kommissionen ska fatta sitt beslut på grundval av de uppgifter som rapporterats till kommissionen av leverantören av onlineplattformen eller onlinesökmotorn enligt artikel 24.2 och information som begärts enligt artikel 24.3 eller eventuella andra tillförlitliga uppgifter som kommissionen har tillgång till.

Underlåtenhet av leverantören av onlineplattformen eller av onlinesökmotorn att följa artikel 24.2 eller att hörsamma begäran från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller från kommissionen enligt artikel 24.3 ska inte hindra kommissionen från att utse den leverantören till leverantör av en mycket stora onlineplattform eller av en mycket stor onlinesökmotor enligt denna punkt.

Om kommissionen grundar sitt beslut på annan information som är tillgänglig för kommissionen enligt första stycket i denna punkt eller på grundval av ytterligare information som begärts enligt artikel 24.3, ska kommissionen ge den berörda leverantören av onlineplattformen eller av onlinesökmotorn möjlighet att inom tio arbetsdagar lämna in sina synpunkter på kommissionens preliminära slutsatser och att den avser att utse onlineplattformen eller onlinesökmotorn till en mycket stor onlineplattform respektive en mycket stor onlinesökmotor. Kommissionen ska ta vederbörlig hänsyn till de synpunkter som lämnats in av den berörda leverantören.

Om leverantören av den berörda onlineplattformen eller onlinesökmotorn underlåter att lämna in sina synpunkter enligt tredje stycket ska kommissionen inte vara förhindrad att utse den onlineplattformen eller den onlinesökmotorn till en mycket stor onlineplattform respektive en mycket stor onlinesökmotor på grundval av andra uppgifter som är den har tillgång till.

5. Kommissionen ska avsluta utseendet om onlineplattformen eller onlinesökmotorn under en oavbruten period på ett år inte har ett genomsnittligt antal aktiva tjänstemottagare per månad som är lika med eller större än det antal som avses i punkt 1.

6. Kommissionen ska utan onödigt dröjsmål meddela leverantören av den berörda onlineplattformen eller onlinesökmotorn, nämnden och samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet sina beslut enligt punkterna 4 och 5.

Kommissionen ska säkerställa att förteckningen över utsedda mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* och ska hålla förteckningen uppdaterad. De skyldigheter som fastställs i detta avsnitt ska börja gälla, eller upphöra att gälla, för de berörda mycket stora onlineplattformarna och mycket stora onlinesökmotorerna fyra månader efter det meddelande till den berörda leverantören som avses i första stycket.

Artikel 34

Riskbedömning

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska noggrant identifiera, analysera och bedöma alla eventuella systemrisker i unionen som härrör från utformningen av tjänsten eller hur deras tjänst och relaterade system fungerar, inbegripet algoritmiska system, eller från användningen av deras tjänster.

De ska utföra riskbedömningarna senast den tillämpningsdag som avses i artikel 33.6 andra stycket och därefter minst en gång om året, och under alla omständigheter innan införandet av funktioner som sannolikt kommer att ha en kritisk inverkan på de risker som identifierats enligt den här artikeln. Riskbedömningen ska vara specifik för deras tjänster samt stå i proportion till systemriskerna, med beaktande av deras allvarsgrad och sannolikheten för att de blir aktuella och ska omfatta följande systemrisker:

- a) Spridningen av olagligt innehåll via deras tjänster.
- b) Faktiska eller förutsebara negativa effekter på utövandet av grundläggande rättigheter, särskilt den grundläggande rätten till mänsklig värdighet i enlighet med artikel 1 i stadgan, till respekt för privatlivet och familjelivet i enlighet med artikel 7 i stadgan, till skydd av personuppgifter i enlighet med artikel 8 i stadgan, till yttrandefrihet och informationsfrihet, inbegripet mediernas frihet och mångfald, i enlighet med artikel 11 i stadgan, till icke-diskriminering i enlighet med artikel 21 i stadgan, till respekt för barnets rättigheter i enlighet med artikel 24 i stadgan och till en hög konsumentskyddsnivå i enlighet med artikel 38 i stadgan.
- c) Eventuella faktiska eller förutsebara negativa effekter på samhällsdebatten och valprocesser samt den allmänna säkerheten.
- d) Eventuella faktiska eller förutsebara negativa effekter avseende könsrelaterat våld, skydd av folkhälsan och minderåriga och allvarliga negativa konsekvenser för personens fysiska och psykiska välbefinnande.

2. När riskbedömningarna görs ska leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer särskilt beakta om och hur följande faktorer påverkar någon eller några av de systemrisker som avses i punkt 1:

- a) Utformningen av deras rekommendationssystem och andra eventuella relevanta algoritmiska system.
- b) Deras system för innehållsmoderering.
- c) Gällande allmänna villkor och tillämpningen av dem.
- d) System för urval och presentation av annonser.
- e) Leverantörens datarelaterade metoder.

Leverantörerna ska i bedömningarna också analysera om och hur riskerna enligt punkt 1 påverkas av avsiktlig manipulering av deras tjänster, inbegripet genom icke-autentisk användning eller automatiserat utnyttjande av tjänsten, samt förstärkning och potentiellt snabb och omfattande spridning av olagligt innehåll och information som är oförenlig med deras allmänna villkor.

Bedömningen ska ta hänsyn till särskilda regionala eller språkliga aspekter, även när de är specifika för en medlemsstat.

3. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska behålla de styrkande handlingarna från riskbedömningarna i minst tre år efter det att riskbedömningarna har utförts, och ska på begäran översända dem till kommissionen och samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet.

Artikel 35

Risikbegränsning

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska införa rimliga, proportionella och effektiva riskbegränsningsåtgärder som är anpassade för de specifika systemrisker som identifierats enligt artikel 34, med särskilt beaktande av dessa åtgärders konsekvenser för grundläggande rättigheter. Sådana åtgärder får, i tillämpliga fall, innefatta

- a) anpassning av deras tjänsters utformning, funktioner eller funktionssätt, inbegripet deras onlinegränssnitt,
- b) anpassning av deras allmänna villkor och tillämpningen av dem,
- c) anpassning av innehållsmodereringsprocesserna, inbegripet hastigheten och kvaliteten på behandlingen av anmälningar avseende specifika typer av olagligt innehåll och, i förekommande fall, avlägsnandet eller oåtkomliggörandet utan dröjsmål av det anmälda innehållet, särskilt med avseende på olaglig hatpropaganda eller cybervåld, samt anpassning av eventuella relevanta beslutsprocesser och särskilda resurser för innehållsmoderering,
- d) testning och anpassning av deras algoritmiska system, inbegripet deras rekommendationssystem,
- e) anpassning av deras system för annonsering och anpassning av riktade åtgärder som syftar till att begränsa eller justera presentationen av annonser i samband med de tjänster som de tillhandahåller,
- f) stärkande av interna processer, interna resurser, intern testning, intern dokumentation av eller intern tillsyn över deras verksamhet, särskilt vad gäller upptäckt av systemrisk,
- g) inledande eller anpassning av samarbetet med betrodda anmälare i enlighet med artikel 22, och genomförande av beslutet om organ för tvistlösning utanför domstol enligt artikel 21,
- h) inledande eller anpassning av samarbetet med andra leverantörer av onlineplattformar eller av onlinesökmotorer genom de uppförandekoder och krisprotokoll som avses i artiklarna 45 respektive 48,
- i) vidtagande av medvetandehöjande åtgärder och anpassning av deras onlinegränssnitt i syfte att ge tjänstemottagare mer information,
- j) vidtagande av riktade åtgärder för att skydda barnets rättigheter, inbegripet verktyg för ålderskontroll och föräldrakontroll, verktyg avsedda att hjälpa minderåriga att anmäla övergrepp eller få stöd, beroende på vad som är lämpligt.
- k) säkerställande av att information, oavsett om denna utgör genererad eller manipulerad bild, ljud eller video som på ett märkbart sätt liknar befintliga personer, föremål, platser eller andra enheter eller händelser och som felaktigt framstår som autentiskt eller sanningsenligt går att särskilja genom framträdande märkning när den presenteras på deras onlinegränssnitt samt, dessutom, tillhandahållande av en funktion som är lätt att använda och som gör det möjligt för tjänstemottagarna att markera sådan information.

2. Nämnden ska i samarbete med kommissionen offentliggöra övergripande rapporter en gång om året. Rapporterna ska omfatta följande:

- a) Identifiering och bedömning av de mest framträdande och återkommande systemrisker som rapporterats av leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer eller identifierats genom andra informationskällor, särskilt sådana som tillhandahållits i enlighet med artiklarna 39, 40 och 42.

- b) Bästa praxis för leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer för att begränsa de systemriskerna som identifieras.

Dessa rapporter ska redogöra för systemriskerna uppdelade på de medlemsstater där de uppstår och i unionen som helhet, beroende på vad som är tillämpligt.

3. Kommissionen får i samarbete med samordnarna för digitala tjänster utfärda riktlinjer för tillämpningen av punkt 1 med avseende på specifika risker, särskilt för att beskriva bästa praxis och rekommendera tänkbara åtgärder, med vederbörlig hänsyn till de konsekvenser som åtgärderna kan ha på de grundläggande rättigheterna enligt stadgan, för alla berörda parter. Vid utarbetandet av dessa riktlinjer ska kommissionen anordna offentliga samråd.

Artikel 36

Krisresponsmekanism

1. Om en kris uppstår får kommissionen, på rekommendation av nämnden, anta ett beslut som ålägger en eller flera leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer att vidta en eller flera av följande åtgärder:

- a) Bedöma om och, i så fall, i vilken utsträckning och på vilket sätt, driften och användningen av deras tjänster på ett betydande sätt bidrar till ett allvarligt hot enligt punkt 2, eller sannolikt kommer att göra det.
- b) Välja ut och tillämpa specifika, effektiva och proportionella åtgärder, såsom de som föreskrivs i artikel 35.1 eller artikel 48.2, för att förebygga, undanröja eller begränsa sådana bidrag till det allvarliga hot som identifierats enligt led a i denna punkt.
- c) Senast ett visst datum, eller med i beslutet angivna regelbundna mellanrum, rapportera till kommissionen om de bedömningar som avses i led a, om det exakta innehållet i, genomförandet av och de kvalitativa och kvantitativa effekterna av de särskilda åtgärder som vidtagits enligt led b och om alla andra frågor som rör dessa bedömningar eller åtgärder, enligt vad som anges i beslutet.

Vid val och tillämpning av åtgärder enligt led b i denna punkt ska tjänsteleverantören eller tjänsteleverantörerna ta vederbörlig hänsyn till graden av allvar i det allvarliga hot som avses i punkt 2, till åtgärdernas brådskande karaktär och till de faktiska eller potentiella konsekvenserna för alla berörda parter rättigheter och legitima intressen, inbegripet eventuell underlåtenhet att vidta åtgärder för att respektera de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan.

2. Vid tillämpningen av denna artikel ska en kris anses föreligga om extraordinära omständigheter leder till ett allvarligt hot mot den allmänna säkerheten eller folkhälsan i unionen eller i betydande delar av den.

3. När kommissionen fattar det beslut som avses i punkt 1 ska den säkerställa att samtliga följande krav är uppfyllda:

- a) De åtgärder som krävs enligt beslutet är absolut nödvändiga, motiverade och proportionella, med hänsyn särskilt till graden av allvar i det allvarliga hot som avses i punkt 2, åtgärdernas brådskande karaktär och de faktiska eller potentiella konsekvenserna för alla berörda parter rättigheter och legitima intressen, inbegripet eventuell underlåtenhet att vidta åtgärder för att respektera de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan.
- b) I beslutet anges en rimlig tidsperiod inom vilken de särskilda åtgärder som avses i punkt 1 b ska vidtas, med hänsyn särskilt till hur brådskande åtgärderna är och den tid som behövs för att förbereda och genomföra dem.
- c) De åtgärder som krävs enligt beslutet är begränsade till en period på högst tre månader.

4. Efter att ha fattat det beslut som avses i punkt 1 ska kommissionen utan onödigt dröjsmål vidta följande åtgärder:

- a) Meddela beslutet till den eller de leverantörer som beslutet riktar sig till.

- b) Offentliggöra beslutet.
- c) Informera nämnden om beslutet, uppmana den att lämna in synpunkter på det och hålla den underrättad om eventuell senare utveckling angående beslutet.
5. Valet av särskilda åtgärder som ska vidtas enligt punkt 1 b och punkt 7 andra stycket ska göras av den eller de leverantörer som kommissionens beslut riktar sig till.
6. Kommissionen får på eget initiativ eller på begäran av leverantören inleda en dialog med leverantören för att, mot bakgrund av leverantörens särskilda omständigheter, avgöra om de planerade eller genomförda åtgärder som avses i punkt 1 b är effektiva och proportionella för att uppnå de eftersträvade målen. Kommissionen ska särskilt se till att de åtgärder som tjänsteleverantören vidtar enligt punkt 1 b uppfyller de krav som avses i punkt 3 a och c.
7. Kommissionen ska övervaka tillämpningen av de särskilda åtgärder som vidtas enligt det beslut som avses i punkt 1 i denna artikel, på grundval av de rapporter som avses i led c i den punkten och all annan relevant information, inbegripet information som den kan begära enligt artikel 40 eller 67, med beaktande av krisens utveckling. Kommissionen ska regelbundet rapportera till nämnden om den övervakningen, minst en gång i månaden.
- Om kommissionen anser att de planerade eller genomförda särskilda åtgärderna enligt punkt 1 b inte är effektiva eller proportionella får den, efter samråd med nämnden, anta ett beslut som kräver att leverantören ser över valet eller tillämpningen av dessa särskilda åtgärder.
8. När så är lämpligt med hänsyn till krisens utveckling får kommissionen, på nämndens rekommendation, ändra det beslut som avses i punkt 1 eller i punkt 7 andra stycket genom att
- a) återkalla beslutet och, när så är lämpligt, kräva att den mycket stora onlineplattformen eller den mycket stora onlinesökmotorn upphör att tillämpa de åtgärder som valts ut och genomförts enligt punkt 1 b eller punkt 7 andra stycket, i synnerhet om skälen för sådana åtgärder inte längre föreligger,
- b) förlänga den period som avses i punkt 3 c med en period på högst tre månader,
- c) beakta de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av åtgärderna, särskilt om åtgärderna eventuellt inte respekterar de grundläggande rättigheterna i stadgan.
9. Kraven i punkterna 1–6 ska tillämpas på beslutet och den ändring av det som avses i denna artikel.
10. Kommissionen ska ta största möjliga hänsyn till de rekommendationer som nämnden avger enligt denna artikel.
11. Kommissionen ska årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet efter antagandet av beslut i enlighet med denna artikel, och under alla omständigheter tre månader efter det att krisen upphört, om tillämpningen av de särskilda åtgärder som vidtagits enligt dessa beslut.

Artikel 37

Oberoende revision

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska på egen bekostnad och minst en gång om året vara föremål för oberoende revision för att granska uppfyllandet av
- a) de skyldigheter som fastställs i kapitel III,
- b) eventuella åtaganden som gjorts enligt de uppförandekoder som avses i artiklarna 45 och 46 och de krisprotokoll som avses i artikel 48.

2. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska tillhandahålla de organisationer som utför revisioner enligt denna artikel det samarbete och bistånd som krävs för att de ska kunna utföra revisionerna på ett ändamålsenligt, effektivt och snabbt sätt, bland annat genom att ge dem tillgång till alla relevanta uppgifter och lokaler och genom att besvara muntliga eller skriftliga frågor. De ska avstå från att hindra, otillbörligt påverka eller undergräva utförandet av revisionen.

Sådana revisioner ska säkerställa en lämplig nivå av konfidentialitet och tystnadsplikt när det gäller den information som erhålls från leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer och tredje parter i samband med revisionerna, även efter det att revisionerna har avslutats. Uppfyllandet av detta krav får dock inte inverka negativt på utförandet av revisioner och andra bestämmelser i denna förordning, särskilt bestämmelserna om öppenhet, tillsyn och kontroll av efterlevnaden. Om det är nödvändigt för transparensrapporteringen enligt artikel 42.4 ska revisionsrapporten och den rapport om genomförandet av revisionen som avses i punkterna 4 och 6 i den här artikeln åtföljas av versioner som inte innehåller någon information som rimligen skulle kunna anses vara konfidentiell.

3. Revision enligt punkt 1 ska utföras av organisationer som

- a) är oberoende från och inte har några intressekonflikter med den berörda leverantören av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer och varje annan juridisk person med anknytning till den leverantören, som i synnerhet
 - i) inte har tillhandahållit andra tjänster än revision med anknytning till de ärenden som granskas till den berörda leverantören av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer eller till någon juridisk person med anknytning till den leverantören under de tolv månader som föregår revisionens början och har åtagit sig att inte tillhandahålla sådana tjänster till dem under tolv månader efter det att revisionen slutförts,
 - ii) inte har tillhandahållit revisionstjänster enligt denna artikel till den berörda leverantören av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer eller till någon juridisk person med anknytning till den leverantören under en period som är längre än tio på varandra följande år,
 - iii) inte utför revisionen i utbyte mot arvoden som är beroende av revisionens resultat,
- b) har styrkt sakkunskap på områdena riskhantering, teknisk kompetens och kapacitet, och
- c) har styrkt objektivitet och yrkesetik, baserat i synnerhet på efterlevnad av uppförandekoder eller lämpliga standarder.

4. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska säkerställa att de organisationer som utför revisionerna upprättat en revisionsrapport för varje revision. Den rapporten ska vara skriftligt underbyggd och ska innehålla åtminstone följande:

- a) Namn, adress och kontaktpunkt för leverantören av den mycket stora onlineplattform eller den mycket stora onlinesökmotor som är föremål för revisionen samt den period som omfattas.
- b) Namn och adress för den organisation eller de organisationer som utför revisionen.
- c) En intresseförklaring.
- d) En redogörelse för de specifika aspekter som omfattas av revisionen och den metod som använts.
- e) En redogörelse för och en sammanfattning av de viktigaste resultaten från revisionen.
- f) En förteckning över de tredje parter med vilka samråd genomförts som en del av revisionen.
- g) Ett revisionsuttalande där det anges om leverantören av den mycket stora onlineplattform eller den mycket stora onlinesökmotor som är föremål för revisionen uppfyllt de skyldigheter och åtaganden som avses i punkt 1; revisionsuttalandet kan vara *positivt*, *positivt med anmärkningar* eller *negativt*.
- h) I de fall då revisionsuttalandet inte är *positivt*, operativa rekommendationer om specifika åtgärder för att uppnå efterlevnad och den rekommenderade tidsramen för uppnående av efterlevnad.

5. Om den organisation som utfört revisionen inte har kunnat granska vissa specifika delar eller avge ett revisionsuttalande på grundval av sina undersökningar ska revisionsrapporten redogöra för omständigheterna och skälen till varför de delarna inte kunde granskas.

6. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer som får en revisionsrapport som inte är positiv ska ta vederbörlig hänsyn till de operativa rekommendationer som riktas till dem för att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dessa. De ska inom en månad från mottagandet av dessa rekommendationer anta en rapport om genomförandet av revisionen där dessa åtgärder redovisas. I de fall då de inte genomför de operativa rekommendationerna ska de i rapporten om genomförandet av revisionen motivera varför de inte gjort det och ange eventuella alternativa åtgärder som de har vidtagit för att åtgärda alla fall av bristande efterlevnad.

7. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 87 för att komplettera denna förordning genom att fastställa de regler som är nödvändiga för utförandet av revisioner enligt den här artikeln, särskilt när det gäller de nödvändiga reglerna om stegen i förfarandet, revisionsmetoder och rapporteringsmallar för de revisioner som utförs enligt den här artikeln. Dessa delegerade akter ska beakta eventuella frivilliga revisionsstandarder som avses i artikel 44.1 e.

Artikel 38

Rekommendationssystem

Utöver de krav som anges i artikel 27 ska leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer som använder rekommendationssystem erbjuda minst ett alternativ för vart och ett av sina rekommendationssystem som inte är baserat på profilering enligt definitionen i artikel 4.4 i förordning (EU) 2016/679.

Artikel 39

Ytterligare transparens vad gäller annonsering online

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer som presenterar annonser på sina onlinegränssnitt ska sammanställa och offentliggöra, i en särskild sektion på deras onlinegränssnitt genom ett sökbart och tillförlitligt verktyg som medger flerkriteriesökningar, och via gränssnitt för applikationsprogrammering, en datakatalog som innehåller den information som avses i punkt 2, under hela den period under vilken de presenterar en annons och fram till ett år efter att annonsen presenterades för sista gången på deras onlinegränssnitt. De ska säkerställa att datakatalogen inte innehåller några personuppgifter för de tjänstemottagare som annonsen presenterades för eller kunde ha presenterats för och ska göra rimliga ansträngningar för att säkerställa att informationen är korrekt och fullständig.

2. Datakatalogen ska innehålla åtminstone samtliga följande uppgifter:

- a) Annonsens innehåll, inbegripet produktens, tjänstens eller varumärkets namn samt annonsens ämne.
- b) Den fysiska eller juridiska person för vars räkning annonsen presenterades.
- c) Den fysiska eller juridiska person som betalat för annonsen, om den personen är en annan än den person som avses i led b.
- d) Den period under vilken annonsen presenterades.
- e) Om annonsen var avsedd att presenteras specifikt för en eller flera särskilda grupper av tjänstemottagare och, i sådana fall, de huvudparametrar som använts för detta ändamål, inbegripet, om så är relevant, de huvudparametrar som använts för att utesluta en eller flera sådana särskilda grupper.
- f) De kommersiella meddelanden som offentliggjorts på de mycket stora onlineplattformarna och identifierats enligt artikel 26.2.
- g) Det totala antalet tjänstemottagare som nåtts och, i förekommande fall, aggregerade siffror uppdelade på varje medlemsstat för den grupp eller de grupper av mottagare till vilka annonsen specifikt riktades.

3. När det gäller punkt 2 a, b och c ska databasen, om en leverantör av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer har avlägsnat eller gjort en specifik annons oåtkomlig på grund av påstådd olaglighet eller oförenlighet med dess allmänna villkor, inte innehålla den information som avses i de leden. I sådana fall ska databasen för den berörda specifika annonsen innehålla den information som avses i artikel 17.3 a–e eller artikel 9.2 a i, beroende på vad som är tillämpligt.

Kommissionen får, efter samråd med nämnden, med relevanta utvalda forskare enligt vad som avses i artikel 40 och med allmänheten, utfärda riktlinjer om struktur, organisation och funktioner för de databaser som avses i den här artikeln.

Artikel 40

Dataåtkomst och granskning

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska, på motiverad begäran från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen och inom en rimlig tidsperiod som anges i den begäran, ge dessa åtkomst till de data som behövs för att övervaka och bedöma efterlevnaden av denna förordning.

2. Samordnare för digitala tjänster och kommissionen ska använda de data till vilka åtkomst givits enligt punkt 1 endast för att övervaka och bedöma efterlevnaden av denna förordning och ska ta vederbörlig hänsyn till de rättigheter och intressen som leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer och de berörda tjänstemottagarna har, inbegripet skydd av personuppgifter, skydd av konfidentiell information, i synnerhet företagshemligheter, och upprätthållande av säkerheten för deras tjänst.

3. Vid tillämpning av punkt 1 ska leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer, på begäran av antingen samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet eller kommissionen, redogöra för utformningen av och logiken i hur deras algoritmiska system, inbegripet deras rekommendationssystem, fungerar och testas.

4. På motiverad begäran från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer inom en rimlig tidsperiod som anges i begäran, ge utvalda forskare, som uppfyller kraven i punkt 8 i denna artikel, åtkomst till data enbart i syfte att bedriva forskning som bidrar till upptäckten, identifieringen och förståelsen av systemriskerna i unionen enligt artikel 34.1 samt bedömningen av om riskminskningsåtgärderna enligt artikel 35 är lämpliga och effektiva och vilka konsekvenser de har.

5. Inom 15 dagar från mottagandet av en sådan begäran som avses i punkt 4 får leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ändrar denna begäran, om de anser att de inte kan ge den begärda åtkomsten till data av ett av följande två skäl:

- a) De har inte tillgång till dessa data.
- b) Åtkomst till dessa data kommer att medföra betydande sårbarhet för tjänstens säkerhet eller skyddet av konfidentiell information, i synnerhet företagshemligheter.

6. En begäran om ändring enligt punkt 5 ska omfatta förslag på en eller flera alternativa metoder genom vilka åtkomst kan tillhandahållas till begärda data eller andra data som är lämpliga och tillräckliga för denna begärens ändamål.

Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska fatta beslut om en begäran om ändring inom 15 dagar och meddela leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn sitt beslut och, i förekommande fall, den ändrade begäran och den nya fristen för att tillmötesgå denna begäran.

7. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska underlätta och ge åtkomst till data enligt punkterna 1 och 4 genom lämpliga gränssnitt som anges i begäran, inbegripet onlinedatabaser eller gränssnitt för applikationsprogrammering.

8. Efter en vederbörligen motiverad ansökan från forskare ska samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ge sådana forskare status som *utvalda forskare* för den särskilda forskning som avses i ansökan och utfärda en motiverad begäran om åtkomst till data till en leverantör av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer enligt punkt 4, om forskarna visar att de uppfyller samtliga följande villkor:

- a) De är knutna till en forskningsorganisation enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv (EU) 2019/790.
- b) De är fristående från kommersiella intressen.
- c) Deras ansökan anger hur forskningen finansieras.
- d) De är kapabla att uppfylla de särskilda datasäkerhetskrav och konfidentialitetskrav som är förbundna med varje begäran och att skydda personuppgifter, och de beskriver i sin begäran lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som de har vidtagit i detta syfte.
- e) Deras ansökan visar att deras tillgång till data och de tidsramar inom vilka de begär tillgång är nödvändiga för, och står i proportion till, forskningens syften, och att de förväntade resultaten av den forskningen kommer att bidra till de syften som föreskrivs i punkt 4.
- f) Den planerade forskningsverksamheten kommer att genomföras i de syften som föreskrivs i punkt 4.
- g) De har åtagit sig att göra forskningsresultaten allmänt tillgängliga utan kostnad, inom en rimlig tidsperiod efter det att forskningen slutförts, med förbehåll för de berörda tjänstemottagarnas rättigheter och intressen i enlighet med förordning (EU) 2016/679.

När ansökan enligt denna punkt har mottagits ska samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet informera kommissionen och nämnden.

9. Forskare får också lämna in sin ansökan till samordnaren för digitala tjänster i medlemsstaten för den forskningsorganisation till vilken de är knutna. Vid mottagandet av ansökan enligt denna punkt ska samordnaren för digitala tjänster göra en inledande bedömning av huruvida respektive forskare uppfyller samtliga villkor i punkt 8. Respektive samordnare för digitala tjänster ska därefter översända ansökan, tillsammans med de styrkande handlingar som lämnats in av respektive forskare och den inledande bedömningen, till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet. Samordnaren för digitala tjänster ska ta ett beslut huruvida en forskare ska tilldelas status som *utvald forskare* utan onödigt dröjsmål.

Den inledande bedömningen ska beaktas fullt ut, men det slutliga beslutet att tilldela en forskare status som *utvald forskare* fattas av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, i enlighet med punkt 8.

10. Den samordnare för digitala tjänster som beviljat status som *utvald forskare* och utfärdat den motiverade begäran om dataåtkomst till leverantörerna av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer för en *utvald forskare*, ska utfärda ett beslut om att avsluta åtkomsten om den efter en undersökning, antingen på eget initiativ eller på grundval av information från tredje part, fastställer att den *utvalda forskaren* inte längre uppfyller villkoren i punkt 8, och ska informera leverantören av den berörda mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn om beslutet. Innan åtkomsten avslutas ska samordnaren för digitala tjänster ge den *utvalda forskaren* möjlighet att reagera på resultaten av undersökningen och på samordnarens avsikt att avsluta åtkomsten.

11. Samordnarna för digitala tjänster i etableringsländerna ska meddela nämnden namn och kontaktuppgifter för de fysiska personer eller enheter som de har beviljat status som *utvald forskare* i enlighet med punkt 8 samt syftet med den forskning som ligger till grund för den ansökan som gjorts eller, om de har avslutat dataåtkomsten i enlighet med punkt 10, kommunicera den informationen till nämnden.

12. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska utan onödigt dröjsmål ge tillgång till data, inbegripet data i realtid om det är tekniskt möjligt, förutsatt att dessa data är allmänt tillgängliga i deras onlinegränssnitt för forskare, inbegripet sådana som är knutna till ideella organ, organisationer och sammanslutningar, som uppfyller villkoren i punkt 8 b, c, d och e och som använder dessa data enbart för att bedriva forskning som bidrar till att upptäcka, identifiera och förstå systemriskerna i unionen enligt artikel 34.1.

13. Kommissionen ska efter samråd med nämnden anta delegerade akter som kompletterar denna förordning genom att fastställa de tekniska villkor enligt vilka leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska dela data enligt punkterna 1 och 4 och de ändamål för vilka dessa data får användas. Dessa delegerade akter ska fastställa de särskilda villkor enligt vilka sådan delning av data med forskare kan ske i överensstämmelse med förordning (EU) 2016/679, samt relevanta objektiva indikatorer, förfaranden och, vid behov, oberoende rådgivningsmekanismer till stöd för delning av data, med beaktande av de intressen som leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer och de berörda tjänstemottagarna har, inklusive skyddet av konfidentiell information, i synnerhet företagshemligheter, och med upprätthållande av säkerheten för deras tjänst.

Artikel 41

Funktion för regelefterlevnad

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska inrätta en funktion för regelefterlevnad som ska vara oberoende av deras operativa funktioner och bestå av en eller flera regelefterlevnadsansvariga, inbegripet chefen för funktionen för regelefterlevnad. Den funktionen för regelefterlevnad ska ha tillräcklig auktoritet och tyngd samt tillräckliga resurser liksom tillträde till ledningsorganet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn för att övervaka att leverantören efterlever denna förordning.

2. Ledningsorganet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn ska säkerställa att regelefterlevnadsansvariga har de yrkeskvalifikationer, den kunskap, de erfarenheter och den förmåga som krävs för att utföra de uppgifter som avses i punkt 3.

Ledningsorganet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn ska säkerställa att chefen för funktionen för regelefterlevnad är en oberoende högre chef med särskilt ansvar för funktionen för regelefterlevnad.

Chefen för funktionen för regelefterlevnad ska rapportera direkt till ledningsorganet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn, och får ta upp problem och varna ledningsorganet när risker som avses i artikel 34 eller bristande efterlevnad av denna förordning påverkar eller kan komma att påverka den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn, utan att detta inverkar på ledningsorganets ansvar i dess tillsynsfunktion och ledningsfunktion.

Chefen för funktionen för regelefterlevnad ska inte kunna avsättas utan förhandsgodkännande från ledningsorganet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn.

3. De regelefterlevnadsansvariga ska ha följande uppgifter:

- a) Samarbeta med samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och med kommissionen vid tillämpningen av denna förordning.
- b) Säkerställa att alla risker som avses i artikel 34 identifieras och rapporteras korrekt och att rimliga, proportionella och ändamålsenliga riskminskningsåtgärder vidtas enligt artikel 35.
- c) Organisera och övervaka de verksamheter som leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn bedriver i samband med den oberoende revisionen enligt artikel 37.

- d) Förse ledningen och de anställda vid leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn med information och råd om relevanta skyldigheter inom ramen för denna förordning.
- e) Övervaka att leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn fullgör sina skyldigheter enligt denna förordning.
- f) I tillämpliga fall övervaka att leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn fullgör åtaganden som gjorts inom ramen för uppförandekoderna enligt artiklarna 45 och 46 eller krisprotokollen enligt artikel 48.
4. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska meddela samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och kommissionen namn och kontaktuppgifter för chefen för funktionen för regel efterlevnad.
5. Ledningsorganet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn ska fastställa, övervaka och hållas ansvarigt för genomförandet av leverantörens styrningsarrangemang för säkerställande av oberoendet för funktionen för efterlevnad, inbegripet fördelning av ansvar inom organisationen hos leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn, förebyggande av intressekonflikter och sund hantering av systemriskar som identifierats enligt artikel 34.
6. Ledningsorganet ska godkänna och regelbundet, minst en gång om året, se över strategier och policyer för beaktande, hantering, övervakning och minskning av de risker som identifierats enligt artikel 34 och som den mycket stora onlineplattformen eller den mycket stora onlinesökmotorn är exponerad för eller kan exponeras för.
7. Ledningsorganet ska ägna tillräckligt med tid åt att överväga åtgärder som rör riskhantering. Det ska aktivt delta i beslut som rör riskhantering och ska säkerställa att tillräckliga resurser anslås till hanteringen av de risker som identifierats enligt artikel 34.

Artikel 42

Transparensrapporteringskyldigheter

1. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska offentliggöra de rapporter som avses i artikel 15 senast två månader från den tillämpningsdag som avses i artikel 33.6 andra stycket och därefter minst var sjätte månad.
2. De rapporter som avses i punkt 1 i denna artikel och som offentliggörs av leverantörer av mycket stora onlineplattformar ska, utöver den information som avses i artiklarna 15 och 24.1, specificera följande:
- a) De personalresurser som leverantören av mycket stora onlineplattformar avsätter för innehållsmoderering med avseende på de tjänster som erbjuds i unionen, uppdelade på vart och ett av medlemsstaternas officiella språk som är tillämpliga, inbegripet för att fullgöra de skyldigheter som fastställs i artiklarna 16 och 22 samt för att fullgöra de skyldigheter som anges i artikel 20.
- b) Kvalifikationer och språkkunskaper hos de personer som utför den verksamhet som avses i led a samt den utbildning och det stöd som ges till sådan personal.
- c) De indikatorer på korrekthet och tillhörande information som avses i artikel 15.1 e, uppdelade på vart och ett av medlemsstaternas officiella språk.

Rapporterna ska offentliggöras på minst ett av medlemsstaternas officiella språk.

3. Utöver den information som avses i artikel 24.2 ska leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer i de rapporter som avses i punkt 1 i den här artikeln inkludera information om det genomsnittliga antalet tjänstemottagare per månad för varje medlemsstat.

4. Leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer ska till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och kommissionen överlämna, utan onödigt dröjsmål efter färdigställande, och offentliggöra senast tre månader efter mottagandet av var och en av revisionsrapporterna enligt artikel 37.4

- a) en rapport som beskriver resultaten av riskbedömningen enligt artikel 34,
- b) de specifika riskbegränsningsåtgärder som vidtagits enligt artikel 35.1,
- c) den revisionsrapport som föreskrivs i artikel 37.4,
- d) den rapport om genomförandet av revisionen som föreskrivs i artikel 37.6,
- e) i tillämpliga fall, information om de samråd som leverantören genomfört till stöd för riskbedömningarna och utformningen av riskbegränsningsåtgärderna.

5. Om en leverantör av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer anser att offentliggörandet av information enligt punkt 4 kan resultera i röjandet av konfidentiell information hos den leverantören eller tjänstemottagarna, medföra sårbarhet för dess tjänsts säkerhet, undergräva allmän säkerhet eller skada mottagare, får leverantören avlägsna denna information från de allmänt tillgängliga rapporterna. I sådana fall ska leverantören sända de fullständiga rapporterna till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och kommissionen, tillsammans med en motivering som förklarar varför informationen avlägsnades från de allmänt tillgängliga rapporterna.

Artikel 43

Tillsynsavgift

1. Kommissionen ska ta ut en årlig tillsynsavgift av leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer som utses i enlighet med artikel 33.
2. Det totala beloppet för de årliga tillsynsavgifterna ska täcka de beräknade kostnader som kommissionen ådrar sig i samband med sina tillsynsuppgifter enligt denna förordning, särskilt kostnader i samband med utseende enligt artikel 33, inrättande, underhåll och drift av databasen enligt artikel 24.5 och systemet för informationsutbyte enligt artikel 85, hänskjutanden enligt artikel 59, stöd till nämnden enligt artikel 62 och tillsynsuppgifter enligt artikel 56 och kapitel IV avsnitt 4.
3. Leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer ska årligen debiteras en tillsynsavgift för varje tjänst som de har utsetts för i enlighet med artikel 33.

Kommissionen ska anta genomförandeakter som fastställer den årliga tillsynsavgiften för varje leverantör av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer. När kommissionen antar dessa genomförandeakter ska den tillämpa den metod som fastställs i den delegerade akt som avses i punkt 4 i denna artikel och ska respektera principerna i punkt 5 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 88.

4. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 87 som fastställer detaljerade metoder och förfaranden för
 - a) fastställande av de beräknade kostnader som avses i punkt 2,
 - b) fastställande av de enskilda årliga tillsynsavgifter som avses i punkt 5 b och c,
 - c) fastställande av det högsta totala värde som anges i punkt 5 c, och
 - d) de arrangemang som krävs för inbetalningar.

Kommissionen ska iakttä de principer som anges i punkt 5 i denna artikel när den antar dessa delegerade akter.

5. Den genomförandeakt som avses i punkt 3 och den delegerade akt som avses i punkt 4 ska iakttä följande principer:
- Beräkningen av det totala beloppet för den årliga tillsynsavgiften tar hänsyn till de kostnader som uppkommit under det föregående året.
 - Den årliga tillsynsavgiften står i proportion till det genomsnittliga antalet aktiva mottagare per månad i unionen för varje mycket stor onlineplattform eller varje mycket stor onlinesökmotor som utsetts i enlighet med artikel 33.
 - Den totala årliga tillsynsavgift som tas ut från en viss leverantör av mycket stora onlineplattformar eller mycket stora sökmotorer överstiger inte under några omständigheter 0,05 % av dess globala årliga nettoinkomst under det föregående räkenskapsåret.
6. De enskilda årliga tillsynsavgifter som tas ut enligt punkt 1 i denna artikel ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽⁴⁾.
7. Kommissionen ska årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om de totala kostnaderna för fullgörandet av uppgifterna enligt denna förordning och det totala beloppet för de enskilda årliga tillsynsavgifter som tagits ut under det föregående året.

AVSNITT 6

Andra bestämmelser avseende krav på tillbörlig aktsamhet

Artikel 44

Standarder

1. Kommissionen ska samråda med nämnden och stödja och främja utvecklingen och genomförandet av frivilliga standarder som fastställs av relevanta europeiska och internationella standardiseringsorgan när det gäller åtminstone följande:
- Elektronisk inlämning av anmälningar enligt artikel 16.
 - Standarder för mallar, utformning och processer för användarvänlig kommunikation med tjänstemottagarna om begränsningar till följd av allmänna villkor och ändringar av dessa.
 - Elektronisk inlämning av anmälningar från betrodda anmälare enligt artikel 22, däribland genom gränssnitt för applikationsprogrammering.
 - Särskilda gränssnitt, däribland gränssnitt för applikationsprogrammering, för att främja fullgörandet av de skyldigheter som anges i artiklarna 39 och 40.
 - Revision av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer enligt artikel 37.
 - Interoperabilitet för de datakataloger för annonser som avses i artikel 39.2.
 - Överföring av data mellan annonseringsmellanhänder till stöd för transparenskyldigheter enligt artikel 26.1 b, c och d.
 - Tekniska åtgärder för att göra det möjligt att fullgöra skyldigheterna i denna förordning i fråga om annonsering, inbegripet de skyldigheter avseende tydliga markeringar av annonser och kommersiella meddelanden som avses i artikel 26.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

- i) Val av gränssnitt och presentation av information om huvudparametrarna för olika typer av rekommendationssystem, i enlighet med artiklarna 27 och 38.
 - j) Standarder för riktade åtgärder för att skydda minderåriga online.
2. Kommissionen ska stödja uppdateringen av standarder mot bakgrund av den tekniska utvecklingen och beteendena hos mottagarna av de berörda tjänsterna. Relevant information om uppdateringen av standarderna ska vara allmänt och lätt tillgänglig.

Artikel 45

Uppförandekoder

1. Kommissionen och nämnden ska uppmuntra och främja utarbetandet av frivilliga uppförandekoder på unionsnivå för att bidra till en korrekt tillämpning av denna förordning, med beaktande av i synnerhet de särskilda utmaningarna med att hantera olika typer av olagligt innehåll och systemrisk, i enlighet med unionsrätten i synnerhet på områdena konkurrens och skydd av personuppgifter.
2. När betydande systemrisk i den mening som avses i artikel 34.1 uppstår och berör flera mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer får kommissionen bjuda in berörda leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller berörda leverantörer av mycket stora onlinesökmotorer, andra leverantörer av mycket stora onlineplattformar, av mycket stora onlinesökmotorer, av onlineplattformar och av andra förmedlingstjänster, när så är lämpligt, liksom relevanta behöriga myndigheter, civilsamhällsorganisationer och andra relevanta intressenter, att delta i utarbetandet av uppförandekoder, vilket innefattar inrättandet av kommittéer för att vidta särskilda riskbegränsningsåtgärder, samt en ram för regelbunden rapportering om åtgärder som vidtas och resultaten av dessa.
3. När de tillämpar punkterna 1 och 2 ska kommissionen och nämnden samt, i förekommande fall, andra organ, sträva efter att säkerställa att uppförandekoderna omfattar tydligt angivna specifika mål, innehåller nyckelutförandeindikatorer för att mäta hur dessa mål uppnås och att de tar vederbörlig hänsyn till behoven och intressena för alla berörda parter, och i synnerhet medborgarna, på unionsnivå. Kommissionen och nämnden ska också sträva efter att säkerställa att deltagarna regelbundet rapporterar till kommissionen och sina respektive samordnare för digitala tjänster i etableringsländerna om åtgärder som vidtagits samt resultaten av dessa, som mäts i förhållande till de nyckelutförandeindikatorer som anges i uppförandekoderna. Nyckelutförandeindikatorer och rapporteringsåtaganden ska ta hänsyn till skillnader mellan olika deltagares storlek och kapacitet.
4. Kommissionen och nämnden ska bedöma om uppförandekoderna fyller de syften som anges i punkterna 1 och 3 och ska regelbundet övervaka och utvärdera hur uppförandekodernas mål uppnås, med beaktande av de nyckelutförandeindikatorer de eventuellt innehåller. De ska offentliggöra sina slutsatser.

Kommissionen och nämnden ska också uppmuntra och främja regelbunden översyn och anpassning av uppförandekoderna.

Vid systematisk underlåtenhet att följa uppförandekoderna får kommissionen och nämnden uppmana undertecknarna av uppförandekoderna att vidta nödvändiga åtgärder.

Artikel 46

Uppförandekoder för annonsering online

1. Kommissionen ska uppmuntra och främja utarbetandet av frivilliga uppförandekoder på unionsnivå av leverantörer av onlineplattformar och andra relevanta tjänsteleverantörer, exempelvis tillhandahållare av förmedlingstjänster för annonsering online, andra aktörer som ingår i värdekedjan för programmatisk annonsering, organisationer som företräder tjänstemottagare, civilsamhällsorganisationer eller berörda myndigheter, för att bidra till ytterligare transparens för aktörer i värdekedjan för annonsering online utöver kraven i artiklarna 26 och 39.

2. Kommissionen ska sträva efter att säkerställa att uppförandekoderna främjar en effektiv överföring av information som fullt ut iakttar alla berörda parter rättigheter och intressen, samt konkurrenspräglade, transparenta och rättvisa villkor för annonsering online, i enlighet med unionsrätten och nationell rätt, i synnerhet på områdena konkurrens samt integritetsskydd och skydd av personuppgifter. Kommissionen ska sträva efter att säkerställa att uppförandekoderna omfattar minst följande:

- a) Överföring av information som innehas av förmedlare av annonsering online till tjänstemottagare beträffande kraven i artikel 26.1 b, c och d.
- b) Överföring av information som innehas av förmedlare av annonsering online till datakatalogerna enligt artikel 39.
- c) Meningsfull information om monetarisering av data.

3. Kommissionen ska uppmantra utarbetandet av uppförandekoder senast den 18 februari 2025 och uppförandekoderna ska börja tillämpas senast den 18 augusti 2025.

4. Kommissionen ska uppmantra alla aktörer i den värdekedja för annonsering online som avses i punkt 1 att godkänna de åtaganden som anges i uppförandekoderna och att fullgöra dem.

Artikel 47

Uppförandekoder för tillgänglighet

1. Kommissionen ska uppmantra och främja utarbetandet av uppförandekoder på unionsnivå med deltagande av leverantörer av onlineplattformar och andra relevanta tjänsteleverantörer, organisationer som företräder tjänstemottagare och civilsamhällsorganisationer eller berörda myndigheter för att främja fullständigt och verkningsfullt deltagande på lika villkor genom att förbättra tillgången till onlinetjänster som, genom ursprunglig utformning eller senare anpassning, tillgodoser de särskilda behoven hos personer med funktionsnedsättning.

2. Kommissionen ska sträva efter att säkerställa att uppförandekoderna eftersträvar målet att säkerställa dessa tjänsters tillgänglighet i enlighet med unionsrätten och nationell rätt, för att maximera deras förutsebara användning bland personer med funktionsnedsättning. Kommissionen ska sträva efter att säkerställa att uppförandekoderna omfattar minst följande mål:

- a) Utforma och anpassa tjänster för att göra dem tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom att göra dem synliga, funktionella, begripliga och robusta.
- b) Förklara hur tjänsterna uppfyller de tillämpliga tillgänglighetskraven och göra denna information tillgänglig för allmänheten på ett tillgängligt sätt för personer med funktionsnedsättning.
- c) Säkerställa att information, formulär och åtgärder enligt denna förordning görs tillgängliga på ett sådant sätt att de är lätta att hitta, lätta att förstå och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

3. Kommissionen ska uppmantra utarbetandet av uppförandekoder senast den 18 februari 2025 och att de börjar tillämpas senast den 18 augusti 2025.

Artikel 48

Krisprotokoll

1. Nämnden får rekommendera att kommissionen initierar utarbetandet, i enlighet med punkterna 2, 3 och 4, av frivilliga krisprotokoll för hantering av krissituationer. Dessa situationer ska vara strikt begränsade till extraordinära omständigheter som påverkar den allmänna säkerheten eller folkhälsan.

2. Kommissionen ska uppmuntra och främja att leverantörer av mycket stora onlineplattformar, av mycket stora onlinesökmotorer och, när så är lämpligt, leverantörer av andra onlineplattformar eller av andra onlinesökmotorer, deltar i utarbetandet, testandet och tillämpningen av dessa krisprotokoll. Kommissionen ska sträva efter att säkerställa att dessa krisprotokoll innefattar en eller flera av följande åtgärder:
- På ett framträdande sätt visa sådan information om krissituationen som tillhandahålls av medlemsstaternas myndigheter eller på unionsnivå eller, beroende på krisens sammanhang, av andra berörda, tillförlitliga organ.
 - Säkerställa att leverantören av förmedlingstjänster utser en särskild kontaktpunkt för krishantering. I tillämpliga fall kan detta vara den elektroniska kontaktpunkt som avses i artikel 11 eller, när det gäller leverantörer av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer, den regelefterlevnadsansvariga som avses i artikel 41.
 - När så är tillämpligt, anpassa de resurser som avsäts för fullgörandet av de skyldigheter som anges i artiklarna 16, 20, 22, 23 och 35 till de behov som krissituationen ger upphov till.
3. Kommissionen ska, vid behov, involvera medlemsstaternas myndigheter och får även involvera unionens organ och byråer i arbetet med att utarbeta, testa och övervaka tillämpningen av dessa krisprotokoll. Kommissionen får, när så är nödvändigt och lämpligt, också involvera civilsamhällesorganisationer eller andra relevanta organisationer i utarbetandet av krisprotokoll.
4. Kommissionen ska sträva efter att säkerställa att alla följande aspekter på ett tydligt sätt anges i krisprotokollen:
- De specifika parametrarna för att fastställa vad som utgör de särskilda extraordinära omständigheter som krisprotokollet är ämnat att omfatta och de mål som eftersträvas med det.
 - Varje deltagares roll och de åtgärder som de ska vidta som förberedelse och när krisprotokollet har aktiverats.
 - Ett tydligt förfarande för att avgöra när krisprotokollet ska aktiveras.
 - Ett tydligt förfarande för att fastställa under vilken tidsperiod som de åtgärder som ska vidtas när krisprotokollet aktiveras ska gälla, vilken är strikt begränsad till vad som är nödvändigt för att hantera de särskilda extraordinära omständigheterna i fråga.
 - Skyddsmekanismer för att hantera eventuella negativa effekter på utövandet av grundläggande rättigheter enligt stadgan, i synnerhet yttrandefriheten, informationsfriheten och rätten till icke-diskriminering.
 - En process för offentlig rapportering av alla åtgärder som vidtagits, deras varaktighet och deras resultat, efter att krissituationen har upphört.
5. Om kommissionen anser att ett krisprotokoll inte fungerar effektivt i krissituationen, eller för att skydda utövandet av grundläggande rättigheter enligt punkt 4 e, ska den begära att deltagarna ändrar krisprotokollet, även genom att vidta ytterligare åtgärder.

KAPITEL IV

GENOMFÖRANDE, SAMARBETE, SANKTIONER OCH KONTROLL AV EFTERLEVNADEN

AVSNITT 1

Behöriga myndigheter och nationella samordnare för digitala tjänster

Artikel 49

Behöriga myndigheter och samordnare för digitala tjänster

1. Medlemsstaterna ska utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillsynen av leverantörerna av förmedlingstjänster och kontrollen av efterlevnaden av denna förordning (*behöriga myndigheter*).

2. Medlemsstaterna ska utse en av de behöriga myndigheterna till sin samordnare för digitala tjänster. Samordnaren för digitala tjänster ska ansvara för alla frågor som rör tillsynen över och kontrollen av efterlevnaden av denna förordning i den medlemsstaten, om inte den berörda medlemsstaten har gett andra behöriga myndigheter ansvar för vissa specifika uppgifter eller sektorer. Samordnaren för digitala tjänster ska i vart fall ha ansvaret för att säkerställa samordningen på nationell nivå när det gäller dessa frågor och för att bidra till en effektiv och konsekvent tillsyn över och kontroll av efterlevnaden av denna förordning i hela unionen.

I detta syfte ska samordnarna för digitala tjänster samarbeta med varandra, med andra nationella myndigheter, med nämnden och med kommissionen, utan att det påverkar medlemsstaternas möjlighet att föreskriva samarbetsmekanismer och regelbundna diskussioner mellan samordnaren för digitala tjänster och andra nationella myndigheter, om det är relevant för utförandet av dessas respektive uppgifter.

Om en medlemsstat utser en eller flera behöriga myndigheter utöver samordnaren för digitala tjänster ska den säkerställa att de uppgifter som utförs av dessa myndigheter respektive samordnaren för digitala tjänster är tydligt definierade och att de har ett nära och effektivt samarbete när de utför sina uppgifter.

3. Medlemsstaterna ska utse sina samordnare för digitala tjänster senast den 17 februari 2024.

Medlemsstaterna ska offentliggöra och meddela kommissionen och nämnden namnet på den behöriga myndighet de utsett till sin samordnare för digitala tjänster samt information om hur denna kan kontaktas. Den berörda medlemsstaten ska meddela kommissionen och nämnden namnet på de andra behöriga myndigheter som avses i punkt 2 liksom deras respektive uppgifter.

4. De bestämmelser som är tillämpliga på samordnare för digitala tjänster och som anges i artiklarna 50, 51 och 56 ska också tillämpas på övriga behöriga myndigheter som medlemsstaterna utser enligt punkt 1 i den här artikeln.

Artikel 50

Krav för samordnare för digitala tjänster

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras samordnare för digitala tjänster utför sina uppgifter enligt denna förordning på ett opartiskt och transparent sätt och i rätt tid. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras samordnare för digitala tjänster har alla nödvändiga resurser för att utföra sina uppgifter, inbegripet tillräckliga tekniska och ekonomiska resurser och personalresurser för att tillfredsställande kunna utöva tillsyn över alla leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet. Varje medlemsstat ska säkerställa att dess samordnare för digitala tjänster har tillräcklig autonomi när det gäller att förvalta sin budget inom budgetens övergripande gränser, för att inte negativt påverka oberoendet för samordnaren för digitala tjänster.

2. När samordnarna för digitala tjänster utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter i enlighet med denna förordning ska de agera med fullständigt oberoende. De ska stå fria från all yttre påverkan, oavsett om den är direkt eller indirekt, och ska varken efterfråga eller ta emot anvisningar från någon annan offentlig myndighet eller någon privat aktör.

3. Punkt 2 i denna artikel ska inte påverka de uppgifter som samordnarna för digitala tjänster har inom ramen för systemet för tillsyn och kontroll av efterlevnad i enlighet med denna förordning eller samarbetet med andra behöriga myndigheter i enlighet med artikel 49.2. Punkt 2 i den här artikeln ska inte hindra utövandet av rättslig prövning och ska inte heller påverka tillämpningen av proportionella krav på ansvarsskyldighet när det gäller samordnarnas allmänna verksamhet, såsom finansiella utgifter eller rapportering till nationella parlament, förutsatt att dessa krav inte undergräver uppnåendet av målen i denna förordning.

Artikel 51

Befogenheter för samordnarna för digitala tjänster

1. När det behövs för utförandet av deras uppgifter enligt denna förordning ska samordnarna för digitala tjänster ha följande undersökningsbefogenheter när det gäller agerandet hos leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras medlemsstats behörighet:

- a) Befogenhet att ålägga dessa leverantörer, och andra personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet och som rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse av denna förordning, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2, att tillhandahålla denna information utan onödigt dröjsmål.
- b) Befogenhet att utföra, eller begära att en rättslig myndighet i samordnarens medlemsstat beordrar, inspektioner av lokaler som används av dessa leverantörer eller dessa personer för syften relaterade till deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet, eller att begära att andra offentliga myndigheter gör detta, för att granska, beslagta, kopiera eller utverka kopior av uppgifter som rör en misstänkt överträdelse i någon form, oavsett lagringsmedium.
- c) Befogenhet att be varje anställd eller företrädare för dessa leverantörer eller dessa personer att förklara all information som rör en misstänkt överträdelse, och att med alla tekniska medel spela in eller nedteckna svaren med deras samtycke.

2. När det behövs för utförandet av deras uppgifter enligt denna förordning ska samordnarna för digitala tjänster ha följande befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll med avseende på leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras medlemsstats behörighet.

- a) Befogenhet att godkänna de åtaganden som erbjuds av dessa leverantörer när det gäller deras efterlevnad av denna förordning och att göra dessa åtaganden bindande.
- b) Befogenhet att beordra att överträdelser upphör och, när så är lämpligt, att föreskriva avhjälpande åtgärder som står i proportion till överträdelsen och som är nödvändiga för att få överträdelsen att faktiskt upphöra, eller begära att en rättslig myndighet i samordnarens medlemsstat gör detta.
- c) Befogenhet att ålägga böter, eller begära att en rättslig myndighet i samordnarens medlemsstat gör detta, i enlighet med artikel 52 för bristande efterlevnad av denna förordning, inklusive bristande efterlevnad av undersökningsförelägganden som utfärdats enligt punkt 1 i den här artikeln.
- d) Befogenhet att ålägga vite, eller begära att en rättslig myndighet i samordnarens medlemsstat gör detta, i enlighet med artikel 52 för att säkerställa att en överträdelse upphör i enlighet med ett föreläggande som utfärdats enligt led b i detta stycke, eller vid bristande uppfyllande av några av de undersökningsförelägganden som utfärdats enligt punkt 1 i den här artikeln.
- e) Befogenhet att vidta interimistiska åtgärder, eller begära att den behöriga rättsliga myndigheten gör detta, för att undvika risk för allvarlig skada.

Vad gäller första stycket c och d ska samordnarna för digitala tjänster också ha de befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll som fastställs i de leden med avseende på de andra personer som avses i punkt 1 vid bristande uppfyllande av något av de förelägganden som utfärdats mot dem enligt den punkten. De ska endast utöva dessa befogenheter vad gäller efterlevnadskontroll efter att i god tid ha försett dessa andra personer med all relevant information om dessa förelägganden, inbegripet den tillämpliga tidsperioden, om böter eller viten som kan åläggas vid bristande efterlevnad och om möjligheterna till prövning.

3. När det behövs för att utföra deras uppgifter enligt denna förordning ska samordnarna för digitala tjänster också ha följande befogenheter med avseende på leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras medlemsstats behörighet, när de uttömt alla andra befogenheter enligt denna artikel för att se till att en överträdelse upphör och om överträdelsen inte har åtgärdats eller fortsätter och orsakar allvarlig skada som inte kan undvikas genom utövandet av andra befogenheter som finns att tillgå enligt unionsrätten eller nationell rätt:

- a) Ålägga dessa leverantörers ledningsorgan att utan onödigt dröjsmål granska situationen och anta och lägga fram en åtgärdsplan med de åtgärder som är nödvändiga för att få överträdelsen att upphöra, säkerställa att leverantören vidtar dessa åtgärder och rapportera vilka åtgärder som vidtagits.
- b) Om samordnaren för digitala tjänster anser att en leverantör av förmedlingstjänster inte i tillräcklig grad har uppfyllt de krav som avses i led a, att överträdelsen inte har åtgärdats eller fortsätter och orsakar allvarlig skada samt att överträdelsen innebär ett brott som innefattar ett hot mot människors liv eller säkerhet, begära att den behöriga rättsliga myndigheten i dess medlemsstat beslutar om en tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till den tjänst som berörs av överträdelsen eller, endast i de fall då detta inte är tekniskt möjligt, till det onlinegränssnitt hos leverantören av förmedlingstjänster på vilket överträdelsen skett.

Samordnaren för digitala tjänster ska, utom när den agerar på kommissionens begäran enligt artikel 82, innan den inkommer med den begäran som avses i första stycket b i denna punkt, uppmana berörda parter att inom en tidsperiod som inte får understiga två veckor inkomma med skriftliga synpunkter och därvid beskriva de åtgärder som den avser att begära och ange den eller de avsedda adressaterna. Leverantören av förmedlingstjänster, den eller de avsedda adressaterna och varje annan tredje part som visar ett legitimt intresse ska ha rätt att delta i förfarandet inför den behöriga rättsliga myndigheten. Varje åtgärd som beslutas ska stå i proportion till överträdelsens art, allvar, frekvens och varaktighet, och inte medföra en orimlig begränsning av tillgången till laglig information för mottagarna av den berörda tjänsten.

Begränsningen av tillgången ska gälla under en period av fyra veckor, med möjlighet för den behöriga rättsliga myndigheten att i sitt föreläggande ge samordnaren för digitala tjänster möjlighet att förlänga denna period med ytterligare perioder av samma längd, med förbehåll för det maximala antal förlängningar som fastställs av denna rättsliga myndighet. Samordnaren för digitala tjänster ska endast förlänga perioden i de fall då den, med beaktande av rättigheterna och intressena för alla parter som berörs av den begränsningen samt alla relevanta omständigheter, inbegripet eventuell information från leverantören av förmedlingstjänster, adressaten eller adressaterna eller annan tredje part som har visat ett legitimt intresse, anser att båda följande villkor är uppfyllda:

- a) Leverantören av förmedlingstjänster har underlåtit att vidta de nödvändiga åtgärderna för att få överträdelsen att upphöra.
- b) Den tillfälliga begränsningen innebär ingen orimlig begränsning av tjänstemottagarens tillgång till laglig information, med beaktande av antalet tjänstemottagare som påverkas och förekomsten av lämpliga och lättillgängliga alternativ.

Om samordnaren för digitala tjänster anser att de villkor som anges i tredje stycket a och b har uppfyllts, men inte kan göra någon ytterligare förlängning av perioden enligt tredje stycket, ska den lämna en ny begäran till den behöriga rättsliga myndigheten enligt första stycket b.

4. De befogenheter som anges i punkterna 1, 2 och 3 påverkar inte tillämpningen av avsnitt 3.
5. De åtgärder som samordnarna för digitala tjänster vidtar vid utövandet av sina befogenheter enligt punkterna 1, 2 och 3 ska vara effektiva, avskräckande och proportionella, med beaktande av i synnerhet arten, allvaret, frekvensen och varaktigheten av den överträdelse eller den misstänkta överträdelse som åtgärderna avser, liksom den ekonomiska, tekniska och operativa kapaciteten hos den berörda leverantören av förmedlingstjänster, när så är relevant.
6. Medlemsstaterna ska fastställa särskilda regler och förfaranden för utövandet av befogenheterna enligt punkterna 1, 2 och 3 och ska säkerställa att allt utövande av dessa befogenheter är förenat med ändamålsenliga skyddsmekanismer som fastställs i den tillämpliga nationella rätten i överensstämmelse med stadgan och med unionsrättens allmänna principer. Dessa åtgärder får i synnerhet endast vidtas i enlighet med rätten till respekt för privatlivet och rätten till försvar, inbegripet rätten att höras och rätten till tillgång till handlingar i ärendet, och med effektiva rättsmedel för alla berörda parter.

Artikel 52

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler för sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i denna förordning som görs av leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av deras behörighet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa tillämpas i enlighet med artikel 51.
2. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att det högsta bötesbelopp som kan åläggas för underlåtelse att fullgöra en skyldighet som fastställs i denna förordning är 6 % av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret. Medlemsstaterna ska säkerställa att det högsta bötesbelopp som kan åläggas för tillhandahållande av oriktig, ofullständig eller vilseledande information och för underlåtelse att svara eller korrigera oriktig, ofullständig eller vilseledande information eller underlåtenhet att underkasta sig en inspektion är 1 % av årsinkomsten eller den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster eller personen under det föregående räkenskapsåret.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att det högsta beloppet för vite är 5 % av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret per dag, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Artikel 53

Rätt att lämna in klagomål

Tjänstemottagare samt sådana organ, organisationer eller sammanslutningar som har bemyndigats att på deras vägnar utöva de rättigheter som följer av denna förordning, ska ha rätt att lämna in ett klagomål mot leverantörer av förmedlingstjänster om påstådda överträdelser av denna förordning till samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat där tjänstemottagaren befinner sig eller är etablerad. Samordnaren för digitala tjänster ska göra en bedömning av klagomålet och när så är lämpligt överlämna det till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, om så anses lämpligt åtföljt av ett yttrande. Om klagomålet omfattas av ansvarsområdet för en annan behörig myndighet i dess medlemsstat ska den samordnare för digitala tjänster som tar emot klagomålet överlämna det till den myndigheten. Under dessa förfaranden ska båda parterna ha rätt att bli hörda och få lämplig information om hur klagomålsförfarandet framskrider, i enlighet med nationell rätt.

Artikel 54

Ersättning

Tjänstemottagare ska ha rätt att, i enlighet med unionsrätt och nationell rätt, begära ersättning från leverantörer av förmedlingstjänster för varje skada eller förlust som lidits till följd av att dessa leverantörer överträtt sina skyldigheter enligt denna förordning.

Artikel 55

Verksamhetsrapporter

1. Samordnarna för digitala tjänster ska utarbeta årsrapporter om sin verksamhet enligt denna förordning, inbegripet antalet mottagna klagomål enligt artikel 53 och en översikt över uppföljningen av dem. Samordnarna för digitala tjänster ska offentliggöra dessa årsrapporter i ett maskinläsbart format, med förbehåll för tillämpliga regler om informationens konfidentialitet enligt artikel 84, och överlämna dem till kommissionen och nämnden.
2. Årsrapporten ska också innehålla följande information:
 - a) Antal och sakinnehåll för de förelägganden om att agera mot olagligt innehåll och förelägganden om att tillhandahålla information som i enlighet med artiklarna 9 och 10 utfärdats av en nationell rättslig eller administrativ myndighet i medlemsstaten för den berörda samordnaren av digitala tjänster.
 - b) Den verkan som givits dessa förelägganden, såsom den meddelats samordnaren för digitala tjänster enligt artiklarna 9 och 10.
3. Om en medlemsstat har utsett flera behöriga myndigheter enligt artikel 49 ska den säkerställa att samordnaren för digitala tjänster utarbetar en enda rapport som omfattar verksamheterna för alla de behöriga myndigheterna och att samordnaren för digitala tjänster får all relevant information och allt stöd den behöver för detta ändamål från de övriga berörda behöriga myndigheterna.

AVSNITT 2

Behörighet, samordnade undersökningar och mekanismer för enhetlighet

Artikel 56

Behörighet

1. Den medlemsstat där det huvudsakliga etableringsstället för leverantören av förmedlingstjänster är beläget ska ha exklusiv befogenhet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av denna förordning, utom vad gäller de befogenheter som anges i punkterna 2, 3 och 4.
2. Kommissionen ska ha exklusiv befogenhet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av kapitel III avsnitt 5.
3. Kommissionen ska ha befogenhet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av denna förordning, utom vad gäller de befogenheter som fastställs i kapitel III avsnitt 5, gentemot leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer.
4. Om kommissionen inte har inlett förfaranden för samma överträdelse ska den medlemsstat där etableringsstället för leverantören av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer är beläget ha befogenhet att med avseende på dessa leverantörer utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av andra skyldigheter enligt denna förordning än de som fastställs i kapitel III avsnitt 5.
5. Medlemsstaterna och kommissionen ska i nära samarbete utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i denna förordning.

6. Om en leverantör av förmedlingstjänster inte har något etableringsställe i unionen ska den medlemsstat där dess rättsliga företrädare har sin hemvist eller är etablerad eller kommissionen ha befogenhet, beroende på vad som är tillämpligt, i enlighet med punkterna 1 och 4 i denna artikel, att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av de relevanta skyldigheterna enligt denna förordning.

7. Om en leverantör av förmedlingstjänster underlåter att utse en rättslig företrädare i enlighet med artikel 13 ska alla medlemsstater och, när det gäller en leverantör av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor, kommissionen ha befogenhet att utöva tillsyn och kontrollera efterlevnaden i enlighet med den här artikeln.

Om en samordnare för digitala tjänster avser att utöva sin befogenhet enligt denna punkt ska den underrätta alla andra samordnare för digitala tjänster och kommissionen och säkerställa att de tillämpliga skyddsåtgärder som föreskrivs i stadgan respekteras, särskilt för att undvika att samma beteende bestraffas mer än en gång med avseende på överträdelse av de skyldigheter som fastställs i denna förordning. Om kommissionen avser att utöva sin befogenhet enligt denna punkt ska den underrätta alla samordnare för digitala tjänster om sin avsikt. Efter underrättelsen enligt denna punkt får andra medlemsstater inte inleda förfaranden för samma överträdelse som den som avses i underrättelsen.

Artikel 57

Ömsesidigt bistånd

1. Samordnarna för digitala tjänster och kommissionen ska bedriva ett nära samarbete och ge varandra ömsesidigt bistånd så att denna förordning kan tillämpas på ett konsekvent och effektivt sätt. Ömsesidigt bistånd ska i synnerhet inbegripa utbyte av information i enlighet med denna artikel och en skyldighet för samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet att underrätta alla samordnare för digitala tjänster i destinationsländerna, nämnden och kommissionen om inledandet av en undersökning och avsikten att fatta ett slutligt beslut, inbegripet dess bedömning, med avseende på en specifik leverantör av förmedlingstjänster.

2. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet får, inom ramen för en undersökning, begära att andra samordnare för digitala tjänster lämnar specifik information som de förfogar över vad gäller en specifik leverantör av förmedlingstjänster eller utövar sina undersökningsbefogenheter som avses i artikel 51.1 med avseende på specifik information i deras medlemsstat. När så är lämpligt får den samordnare för digitala tjänster som tar emot begäran involvera andra behöriga myndigheter eller andra offentliga myndigheter i den berörda medlemsstaten.

3. Den samordnare för digitala tjänster som tar emot begäran enligt punkt 2 ska tillmötesgå en sådan begäran och informera samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet om de åtgärder som vidtagits, utan onödigt dröjsmål och senast två månader efter mottagandet, utom då

- omfattningen för eller syftet med begäran inte är tillräckligt specificerad, motiverad eller proportionell mot bakgrund av undersökningssyftet, eller
- varken den samordnare för digitala tjänster som mottar begäran eller andra behöriga eller offentliga myndigheter i den medlemsstaten förfogar över den begärda informationen eller kan få tillgång till den, eller
- begäran inte kan efterkommas utan att bryta mot unionsrätt eller nationell rätt.

Den samordnare för digitala tjänster som tar emot begäran ska ange skälen för sitt avslag med ett motiverat svar inom den tidsfrist som anges i första stycket.

Artikel 58

Gränsöverskridande samarbete mellan samordnare för digitala tjänster

1. Såvida inte kommissionen har inlett en undersökning av samma påstådda överträdelse får en samordnare för digitala tjänster i destinationslandet, om den har skäl att misstänka att en leverantör av en förmedlingstjänst har överträtt denna förordning på ett sätt som negativt påverkar tjänstemottagarna i den medlemsstaten, begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet bedömer ärendet och vidtar de undersöknings- och efterlevnadsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.

2. Såvida inte kommissionen har inlett en undersökning av samma påstådda överträdelse, och på begäran av minst tre samordnare för digitala tjänster i destinationsländerna som har skäl att misstänka att en specifik leverantör av förmedlings-tjänster har överträtt denna förordning på ett sätt som negativt påverkar tjänstemottagarna i deras medlemsstater, får nämnden begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet bedömer ärendet och vidtar de undersöknings- eller efterlevnadsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.
3. En begäran enligt punkt 1 eller 2 ska vara vederbörligen motiverad och innehålla minst följande uppgifter:
 - a) Kontaktpunkten för den berörda leverantören av förmedlingstjänster enligt artikel 11.
 - b) En redogörelse för relevanta fakta, de bestämmelser i denna förordning som berörs och skälen till att den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, misstänker att leverantören överträtt denna förordning, inbegripet beskrivningen av den påstådda överträdelsens negativa effekter.
 - c) All annan information som den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, anser relevant, när så är lämpligt även information som den samlat in på eget initiativ eller förslag till särskilda undersöknings- eller efterlevnadsåtgärder att vidta, inbegripet interimistiska åtgärder.
4. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska i största möjliga utsträckning beakta begäran enligt punkt 1 eller 2 i denna artikel. När den inte anser sig ha tillräcklig information för att agera utifrån denna begäran och den har skäl att anse att den samordnare för digitala tjänster som sände begäran, eller nämnden, skulle kunna tillhandahålla ytterligare information, får samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet antingen begära sådan information i enlighet med artikel 57 eller, alternativt, inleda en gemensam undersökning enligt artikel 60.1 där åtminstone den samordnare för digitala tjänster som lämnar begäran ingår. Den tidsfrist som fastställs i punkt 5 i den här artikeln ska tillfälligt upphöra att löpa till dess att den ytterligare informationen har tillhandahållits eller till dess inbjudan om att delta i den gemensamma undersökningen avvisats.
5. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska, utan onödigt dröjsmål och i vart fall inte senare än två månader från mottagandet av en begäran enligt punkt 1 eller 2, till den samordnare för digitala tjänster som sände denna begäran och till nämnden, sända bedömningen av den misstänkta överträdelsen samt en redogörelse för undersökning- eller efterlevnadsåtgärder som vidtagits eller som planeras i detta sammanhang för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning.

Artikel 59

Hänskjutande till kommissionen

1. I avsaknad av ett meddelande inom den tidsfrist som fastställs i artikel 58.5, om nämnden inte är enig med bedömningen eller de åtgärder som vidtagits eller planeras enligt artikel 58.5, eller i de fall som avses i artikel 60.3, får nämnden hänskjuta ärendet till kommissionen och ska då tillhandahålla all relevant information. Denna information ska omfatta minst den begäran eller rekommendation som sänts till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, bedömningen av den samordnaren för digitala tjänster, de skäl som ligger till grund för oenigheten och eventuell ytterligare information till stöd för hänskjutandet.
2. Kommissionen ska göra sin bedömning av ärendet inom två månader från hänskjutandet enligt punkt 1, efter att ha samrått med samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet.
3. Om kommissionen enligt punkt 2 i denna artikel anser att bedömningen eller de undersöknings- eller efterlevnads-åtgärder som vidtagits eller planeras enligt artikel 58.5 är otillräckliga för att säkerställa effektiv efterlevnad eller på annat sätt oförenliga med denna förordning ska den meddela sina synpunkter till samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och nämnden samt begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet granskar ärendet.

Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska vidta nödvändiga undersöknings- eller efterlevnadsåtgärder för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning, med största möjliga beaktande av kommissionens synpunkter och begäran om granskning. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska informera kommissionen och den samordnare för digitala tjänster som lämnat begäran eller nämnden som vidtagit åtgärder enligt artikel 58.1 eller 58.2 om de åtgärder som vidtagits inom två månader från den begäran om granskning.

Artikel 60

Gemensamma undersökningar

1. Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet får inleda och leda gemensamma undersökningar med deltagande av en eller flera andra berörda samordnare för digitala tjänster
 - a) på eget initiativ, för att undersöka en påstådd överträdelse av denna förordning av en viss leverantör av förmedlings-tjänster i flera medlemsstater, eller
 - b) på rekommendation från nämnden, som i sin tur agerar på begäran av minst tre samordnare för digitala tjänster med påstående baserat på en rimlig misstanke att en viss leverantör av förmedlingstjänster har begått en överträdelse som påverkar tjänstemottagarna i deras medlemsstater.
2. Alla samordnare för digitala tjänster som kan styrka ett legitimt intresse för att delta i en gemensam undersökning enligt punkt 1 får begära att delta. Den gemensamma undersökningen ska avslutas inom tre månader från den tidpunkt då den inleds, om inte deltagarna kommer överens om något annat.

Samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet ska meddela sin preliminära ståndpunkt om den påstådda överträdelsen senast en månad efter utgången av den tidsfrist som avses i första stycket till alla samordnare för digitala tjänster, kommissionen och nämnden. Den preliminära ståndpunkten ska beakta synpunkterna från alla andra samordnare för digitala tjänster som deltar i den gemensamma undersökningen. I tillämpliga fall ska i denna preliminära ståndpunkt även de planerade efterlevnadsåtgärderna anges.

3. Nämnden får hänskjuta ärendet till kommissionen enligt artikel 59, om
 - a) samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet inte har meddelat sin preliminära ståndpunkt inom den tidsfrist som anges i punkt 2,
 - b) nämnden i grunden motsätter sig den preliminära ståndpunkt som meddelats av samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, eller
 - c) samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet inte skyndsamt har inlett den gemensamma undersökningen efter nämndens rekommendation enligt punkt 1 b.
4. När de deltagande samordnarna för digitala tjänster genomför den gemensamma undersökningen ska de samarbeta med goda avsikter och i tillämpliga fall beakta indikationer från samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och nämndens rekommendationer. De samordnare för digitala tjänster i destinationsländerna som deltar i den gemensamma undersökningen ska, på begäran av eller efter samråd med samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet, ha rätt att utöva sina undersökningsbefogenheter enligt artikel 51.1 med avseende på de leverantörer av förmedlingstjänster som berörs av den påstådda överträdelsen, med avseende på information och lokaler som är belägna inom deras territorium.

AVSNITT 3

Den europeiska nämnden för digitala tjänster

Artikel 61

Den europeiska nämnden för digitala tjänster

1. Härmed inrättas en oberoende rådgivande grupp av samordnare för digitala tjänster, som ska utöva tillsyn över leverantörer av förmedlingstjänster och som ska benämnas *den europeiska nämnden för digitala tjänster (nämnden)*.
2. Nämnden ska ge råd åt samordnarna för digitala tjänster och kommissionen i enlighet med denna förordning för att uppnå följande mål:
 - a) Bidra till en konsekvent tillämpning av denna förordning och ett effektivt samarbete mellan samordnarna för digitala tjänster och kommissionen när det gäller frågor som omfattas av denna förordning.
 - b) Samordna och bidra till riktlinjer och analys som görs av kommissionen, samordnarna för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter när det gäller nya aspekter av den inre marknaden med avseende på frågor som omfattas av denna förordning.
 - c) Bistå samordnarna för digitala tjänster och kommissionen i tillsynen över mycket stora onlineplattformar.

Artikel 62

Nämndens struktur

1. Nämnden ska bestå av samordnarna för digitala tjänster, som ska företrädas av tjänstemän på hög nivå. En eller flera medlemsstaters underlåtenhet att utse en samordnare för digitala tjänster ska inte hindra nämnden från att utföra sina uppgifter enligt denna förordning. När så föreskrivs i nationell rätt får andra behöriga myndigheter, som vid sidan av samordnaren för digitala tjänster anförtrots särskilda operativa uppgifter avseende tillämpningen och kontrollen av efterlevnaden av denna förordning, delta i nämnden. Andra nationella myndigheter får bjudas in till möten där frågor av relevans för dem diskuteras.
2. En företrädare för kommissionen ska vara ordförande i nämnden. Kommissionen ska sammankalla mötena och förbereda dagordningen i enlighet med nämndens uppdrag enligt denna förordning och i linje med dess arbetsordning. Om det begärs att nämnden ska anta en rekommendation enligt denna förordning ska nämnden omedelbart göra begäran tillgänglig för andra samordnare för digitala tjänster genom det system för informationsutbyte som fastställs i artikel 85.
3. Varje medlemsstat ska ha en röst. Kommissionen ska inte ha rösträtt.

Nämnden ska anta sina akter med enkel majoritet. När nämnden antar en rekommendation till kommissionen enligt artikel 36.1 första stycket ska omröstningen ske inom 48 timmar efter begäran från nämndens ordförande.
4. Kommissionen ska tillhandahålla administrativt och analytiskt stöd till nämndens verksamhet enligt denna förordning.
5. Nämnden får bjuda in experter och observatörer till sina möten och får samarbeta med unionens övriga organ, byråer och rådgivande grupper, liksom med externa experter när så är lämpligt. Nämnden ska offentliggöra resultaten av detta samarbete.
6. Nämnden får samråda med berörda parter och ska offentliggöra resultaten av sådana samråd.
7. Nämnden ska anta sin egen arbetsordning, efter kommissionens godkännande.

Artikel 63

Nämndens uppgifter

1. När det är nödvändigt för att uppnå de mål som anges i artikel 61.2 ska nämnden i synnerhet
 - a) stödja samordningen av gemensamma undersökningar,
 - b) stödja de behöriga myndigheterna i analysen av rapporter och resultat från revisioner av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer som överlämnas enligt denna förordning,
 - c) lämna yttranden, rekommendationer eller råd till samordnarna för digitala tjänster i enlighet med denna förordning, med särskilt beaktande av friheten för leverantörer av förmedlingstjänster att tillhandahålla tjänster,
 - d) ge kommissionen råd om de åtgärder som avses i artikel 66 och anta yttranden angående mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer i enlighet med denna förordning, och
 - e) stödja och främja utvecklingen och genomförandet av europeiska standarder, riktlinjer, rapporter, mallar och uppförandekoder, i samarbete med relevanta intressenter i enlighet med denna förordning, inbegripet genom att avge yttranden eller rekommendationer om frågor som rör artikel 44, samt identifiera nya aspekter av frågor som omfattas av denna förordning.
2. Samordnarna för digitala tjänster och, i förekommande fall, andra behöriga myndigheter som inte följer de av nämnden antagna yttranden, begäranden eller rekommendationer som riktas till dem, ska ange skälen till detta val, inbegripet en förklaring rörande de undersökningar, insatser och åtgärder som de har genomfört, när de lämnar sina rapporter enligt denna förordning eller när de antar sina berörda beslut, när så är lämpligt.

AVSNITT 4

Tillsyn, undersökning, efterlevnadskontroll och övervakning med avseende på leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer

Artikel 64

Utveckling av sakkunskap och kapacitet

1. Kommissionen ska, i samarbete med samordnarna för digitala tjänster och nämnden, utveckla unionens sakkunskap och kapacitet, inklusive när så är lämpligt genom utstationering av personal från medlemsstaterna.
2. Dessutom ska kommissionen, i samarbete med samordnarna för digitala tjänster och nämnden, samordna bedömningen av systemfrågor och nya aspekter i hela unionen med avseende på mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer när det gäller frågor som omfattas av denna förordning.
3. Kommissionen får be samordnarna för digitala tjänster, nämnden och andra av unionens organ och byråer med relevant sakkunskap att stödja bedömningen av systemfrågor och nya aspekter i hela unionen enligt denna förordning.
4. Medlemsstaterna ska samarbeta med kommissionen, i synnerhet genom sina respektive samordnare för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter, i tillämpliga fall, bland annat genom att ställa sin sakkunskap och kapacitet till förfogande.

Artikel 65

Efterlevnadskontroll av skyldigheterna för leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer

1. För att undersöka om leverantörerna av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer fullgör de skyldigheter som fastställs i denna förordning, får kommissionen utöva de undersökningsbefogenheter som fastställs i detta avsnitt redan innan förfaranden inleds enligt artikel 66.2. Den får utöva dessa befogenheter antingen på eget initiativ eller efter en begäran enligt punkt 2 i den här artikeln.
2. Om en samordnare för digitala tjänster har skäl att misstänka att en leverantör av en mycket stor onlineplattform eller en mycket stor onlinesökmotor har överträtt bestämmelserna i kapitel III avsnitt 5 eller systematiskt har överträtt någon av bestämmelserna i denna förordning, på ett sätt som allvarligt påverkar tjänstemottagarna i dess medlemsstat, får den, genom det system för informationsutbyte som avses i artikel 85, lämna in en begäran till kommissionen om att bedöma frågan.
3. En begäran enligt punkt 2 ska vara vederbörligen motiverad och innehålla minst följande uppgifter:
 - a) Kontaktpunkten för den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller den mycket stora onlinesökmotorn, i enlighet med artikel 11.
 - b) En redogörelse för relevanta fakta, berörda bestämmelser i denna förordning och skälen till att den samordnare för digitala tjänster som sände begäran misstänker att den berörda leverantören av de mycket stora onlineplattformarna eller av den mycket stora onlinesökmotorn har överträtt denna förordning, inbegripet en redogörelse för de fakta som visar på överträdelsens systemkaraktär.
 - c) All annan information som den samordnare för digitala tjänster som sänder begäran anser relevant, inbegripet, när så är lämpligt, information som den samlat in på eget initiativ.

Artikel 66

Inledande av förfaranden av kommissionen och samarbete i undersökningar

1. Kommissionen får inleda förfaranden för ett eventuellt antagande av beslut enligt artiklarna 73 och 74 med avseende på det relevanta agerandet hos den leverantör av mycket stora onlineplattformar eller av mycket stora onlinesökmotorer som kommissionen misstänker har överträtt någon av bestämmelserna i denna förordning.
2. Om kommissionen beslutar att inleda förfaranden enligt punkt 1 ska den underrätta samtliga samordnare för digitala tjänster och nämnden, genom det system för informationsutbyte som avses i artikel 85, och den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn.

Samordnarna för digitala tjänster ska, utan onödigt dröjsmål efter att ha informerats om inledandet av förfarandena, sända all information som de har om överträdelsen i fråga till kommissionen.

Genom kommissionens inledande av förfaranden enligt punkt 1 i denna artikel fråntas samordnaren för digitala tjänster, eller i tillämpliga fall, andra behöriga myndigheter, den befogenhet att utöva tillsyn och efterlevnadskontroll som föreskrivs i denna förordning enligt artikel 56.4.
3. Vid utövandet av sina undersökningsbefogenheter enligt denna förordning får kommissionen begära enskilt eller gemensamt stöd från varje samordnare för digitala tjänster som berörs av den misstänkta överträdelsen, inbegripet samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet. De samordnare för digitala tjänster som har tagit emot en sådan begäran, och andra behöriga myndigheter som involverats av samordnaren för digitala tjänster, ska uppriktigt och i god tid samarbeta med kommissionen och ska ha rätt att utöva sina undersökningsbefogenheter enligt artikel 51.1 med avseende på leverantören av den berörda mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn, vad gäller information, personer och lokaler som är belägna inom deras medlemsstats territorium och i enlighet med begäran.

4. Kommissionen ska förse samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet och nämnden med all relevant information om utövandet av de befogenheter som avses i artiklarna 67–72 och meddela sina preliminära slutsatser enligt artikel 79.1. Nämnden ska överlämna sina synpunkter på dessa preliminära slutsatser till kommissionen inom den tidsfrist som fastställs enligt artikel 79.2. Kommissionen ska i största möjliga utsträckning beakta nämndens synpunkter i sitt beslut.

Artikel 67

Begäran om information

1. För att utföra de uppgifter som den anförtros inom ramen för detta avsnitt får kommissionen, genom en enkel begäran eller genom beslut, ålägga den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn, och andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet vilka rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2, att tillhandahålla denna information inom en rimlig tidsfrist.
2. När kommissionen sänder en enkel begäran om information till den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller till den andra person som avses i punkt 1 i denna artikel, ska den ange den rättsliga grunden för och ändamålet med begäran, ange vilken information som krävs, fastställa en tidsfrist för när informationen måste tillhandahållas samt ange de böter som föreskrivs i artikel 74 för tillhandahållande av oriktig, ofullständig eller vilseledande information.
3. När kommissionen genom beslut ålägger den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra person som avses i punkt 1 i denna artikel att tillhandahålla information, ska den ange den rättsliga grunden för och ändamålet med begäran, ange vilken information som krävs och fastställa en tidsfrist för när informationen måste tillhandahållas. Den ska också ange de böter som föreskrivs i artikel 74 och ange eller ålägga vite enligt artikel 76. Den ska vidare ange rätten att få beslutet prövat av Europeiska unionens domstol.
4. Leverantören av den berörda mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller de andra personer som avses i punkt 1 eller deras företrädare och, när det gäller juridiska personer, bolag eller företag, eller i de fall då de inte har ställning som juridiska personer, de personer som är behöriga att företräda dem enligt lag eller stadgar, ska tillhandahålla den information som begärs på vägnar av leverantören av den berörda mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller på vägnar av den andra person som avses i punkt 1. I behörig ordning befullmäktigade advokater får tillhandahålla informationen på sina klienters vägnar. Dessa klienter förblir fullt ansvariga om den information som tillhandahålls är ofullständig, oriktig eller vilseledande.
5. På begäran av kommissionen ska samordnarna för digitala tjänster och andra behöriga myndigheter förse kommissionen med all information som den behöver för att utföra de uppgifter som den anförtros enligt detta avsnitt.
6. Kommissionen ska utan onödigt dröjsmål, efter att ha sänt den enkla begäran eller det beslut som avses i punkt 1 i denna artikel, sända en kopia därav till samordnarna för digitala tjänster, via det system för informationsutbyte som avses i artikel 85.

Artikel 68

Befogenhet att göra utfrågningar och uttalanden

1. För att utföra sina uppgifter enligt detta avsnitt får kommissionen höra varje fysisk eller juridisk person som samtycker till att i informationsinsamlingssyfte utfrågas om föremålet för en undersökning i samband med en misstänkt överträdelse. Kommissionen ska ha rätt att spela in eller nedteckna en sådan utfrågning med hjälp av lämpliga tekniska medel.

2. Om den utfrågning som avses i punkt 1 genomförs i andra lokaler än kommissionens ska kommissionen informera samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat på vars territorium utfrågningen äger rum. Om samordnaren för digitala tjänster så begär får dess tjänstemän bistå de tjänstemän och andra medföljande personer som bemyndigats av kommissionen att genomföra utfrågningen.

Artikel 69

Befogenhet att utföra inspektioner

1. För att fullgöra sina uppgifter enligt detta avsnitt får kommissionen utföra alla nödvändiga inspektioner i lokalerna för leverantören av den berörda mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller för en annan person som avses i artikel 67.1.
2. De tjänstemän och andra medföljande personer som kommissionen har bemyndigat att utföra en inspektion ska ha befogenhet att
 - a) gå in i lokaler, på mark och i transportmedel som tillhör den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen,
 - b) granska räkenskaper och andra handlingar som rör tillhandahållandet av den berörda tjänsten, oavsett på vilket medium de lagras,
 - c) göra eller erhålla alla former av kopior av eller utdrag ur sådana räkenskaper eller andra handlingar,
 - d) kräva att leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen ger åtkomst till och förklaringar om sin organisation, arbetssätt, it-system, algoritmer, datahantering och affärsmetoder och spelar in, nedtecknar eller dokumenterar de förklaringar som ges,
 - e) försegla alla lokaler som används för ändamål som rör den handels-, närings-, hantverks- eller yrkesverksamhet för den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen, samt räkenskaper eller andra handlingar, under den period och i den omfattning som är nödvändig för inspektionen,
 - f) be alla företrädare för eller anställda hos den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen om förklaringar av fakta eller handlingar som rör föremålet för och syftet med inspektionen, och spela in eller nedteckna svaren,
 - g) ställa frågor till sådana företrädare eller anställda med koppling till föremålet för och syftet med inspektionen och spela in eller nedteckna deras svar.
3. Inspektioner får utföras med bistånd av revisorer eller experter som utsetts av kommissionen enligt artikel 72.2 och av samordnaren för digitala tjänster eller andra behöriga nationella myndigheter i den medlemsstat på vars territorium inspektionen utförs.
4. Om begärda räkenskaper eller andra handlingar beträffande tillhandahållandet av den berörda tjänsten inte läggs fram i fullständigt skick eller om svaren på frågor som ställs enligt punkt 2 i denna artikel är oriktiga, ofullständiga eller vilseledande, ska de tjänstemän och andra medföljande personer som kommissionen bemyndigat att utföra en inspektion utöva sina befogenheter efter uppvisande av ett skriftligt tillstånd som anger föremålet för och syftet med inspektionen samt de sanktioner som föreskrivs i artiklarna 74 och 76. Kommissionen ska i god tid före inspektionen informera samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat på vars territorium inspektionen ska utföras om den planerade inspektionen.

5. Under inspektioner får tjänstemän och andra medföljande personer som bemyndigats av kommissionen, revisorer och experter som utsetts av kommissionen samt samordnaren för digitala tjänster eller de andra behöriga myndigheterna i den medlemsstat på vars territorium inspektionen utförs kräva att den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen lämnar förklaringar om dess organisation, arbetssätt, it-system, algoritmer, datahantering och affärsverksamhet och får rikta frågor till dess nyckelpersonal.
6. Den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda fysiska eller juridiska personen måste underkasta sig inspektioner som beslutats av kommissionen. I beslutet ska inspektionens ärende och syfte anges, liksom det datum då den ska inledas, de sanktioner som föreskrivs i artiklarna 74 och 76 och rätten att få beslutet prövat av Europeiska unionens domstol. Kommissionen ska samråda med samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstat på vars territorium inspektionen ska utföras innan den fattar det beslutet.
7. Tjänstemän från, och andra personer som bemyndigats eller utsetts av, samordnaren av digitala tjänster i den medlemsstat på vars territorium inspektionen ska utföras ska, på begäran av den samordnaren av digitala tjänster eller av kommissionen, aktivt bistå de tjänstemän och andra medföljande personer som bemyndigats av kommissionen i samband med inspektionen. De ska för detta ändamål ha de befogenheter som förtecknas i punkt 2.
8. Om de tjänstemän och andra medföljande personer som kommissionen bemyndigat finner att den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen motsätter sig en inspektion som beordrats enligt denna artikel, ska den medlemsstat på vars territorium inspektionen ska utföras, på begäran av dessa tjänstemän eller andra medföljande personer och i enlighet med medlemsstatens nationella rätt, ge dem nödvändigt bistånd, inbegripet, om så medges enligt den nationella rätten, i form av tvångsåtgärder som vidtas av en behörig brottsbekämpande myndighet, så att de kan utföra inspektionen.
9. Om det bistånd som föreskrivs i punkt 8 kräver tillstånd från en nationell rättslig myndighet i enlighet med den berörda medlemsstatens nationella rätt, ska ett sådant tillstånd sökas av samordnaren för digitala tjänster i den medlemsstaten på begäran av de tjänstemän och andra medföljande personer som bemyndigats av kommissionen. En sådan ansökan om tillstånd får också göras som försiktighetsåtgärd.
10. Vid ansökan om tillstånd enligt punkt 9 ska den nationella rättsliga myndighet där ett ärende har inletts kontrollera att kommissionens beslut om att inleda en inspektion är äkta och att de planerade tvångsåtgärderna varken är godtyckliga eller alltför långtgående i förhållande till föremålet för inspektionen. Vid sådan kontroll får den nationella rättsliga myndigheten, direkt eller genom samordnarna för digitala tjänster i den berörda medlemsstaten, be kommissionen om detaljerade förklaringar, särskilt om de skäl kommissionen har för att misstänka en överträdelse av denna förordning, om hur allvarlig den misstänkta överträdelsen är och om arten av deltagandet av den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen. Den nationella rättsliga myndigheten får dock inte ifrågasätta att en inspektion behövs eller begära ut uppgifter ur kommissionens ärendehandlingar. Lagenligheten i kommissionens beslut kan endast prövas av Europeiska unionens domstol.

Artikel 70

Interimistiska åtgärder

1. I samband med förfaranden som kan leda till antagandet av ett beslut om bristande efterlevnad enligt artikel 73.1, i situationer som är brådskande på grund av risken för allvarlig skada för tjänstemottagarna, får kommissionen besluta om interimistiska åtgärder mot den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn baserat på ett prima facie-konstaterande av en överträdelse.
2. Ett beslut enligt punkt 1 ska gälla för en angiven tidsperiod och får förlängas i den mån som detta är nödvändigt och lämpligt.

Artikel 71

Åtaganden

1. Om den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn inom ramen för förfarandena enligt detta avsnitt gör åtaganden om att säkerställa efterlevnaden av de relevanta bestämmelserna i denna förordning, kan kommissionen besluta om att göra dessa åtaganden bindande för den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn och förklara att det inte finns några ytterligare skäl att vidta åtgärder.
2. Kommissionen får, på begäran eller på eget initiativ, öppna förfarandet på nytt
 - a) om sakförhållanden som beslutet baserades på har ändrats,
 - b) om leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn agerar i strid med sina åtaganden, eller
 - c) om beslutet grundade sig på ofullständig, oriktig eller vilsledande information som tillhandahållits av den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra person som avses i artikel 67.1.
3. Om kommissionen anser att de åtaganden som görs av den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn inte kan säkerställa en effektiv efterlevnad av de relevanta bestämmelserna i denna förordning ska den avvisa dessa åtaganden i ett motiverat beslut när den avslutar förfarandet.

Artikel 72

Övervakning

1. För att utföra de uppgifter som den anförtros enligt detta avsnitt får kommissionen vidta de åtgärder som är nödvändiga för att övervaka att denna förordning genomförs och efterlevs på ett effektivt sätt av leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer. Kommissionen får ålägga dem att ge tillgång till och lämna förklaringar rörande sina databaser och algoritmer. Sådana åtgärder kan inbegripa införandet av en skyldighet för leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn att spara alla handlingar som anses nödvändiga för att bedöma genomförandet och efterlevnaden av skyldigheterna enligt denna förordning.
2. Åtgärderna enligt punkt 1 får innefatta utseende av oberoende externa experter och revisorer, samt experter och revisorer från behöriga nationella myndigheter med den berörda myndighetens tillåtelse, som kan bistå kommissionen i övervakningen av att de relevanta bestämmelserna i denna förordning effektivt genomförs och efterlevs och förse kommissionen med särskild expertis eller särskilda kunskaper.

Artikel 73

Bristande efterlevnad

1. Kommissionen ska anta ett beslut om bristande efterlevnad om den finner att den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn inte uppfyller något av följande:
 - a) De relevanta bestämmelserna i denna förordning.
 - b) Interimistiska åtgärder som vidtagits enligt artikel 70.
 - c) Åtaganden som gjorts bindande enligt artikel 71.

2. Innan kommissionen antar ett beslut enligt punkt 1 ska den meddela den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn sina preliminära slutsatser. I de preliminära slutsatserna ska kommissionen redogöra för de åtgärder som den överväger att vidta eller som den anser att den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn bör vidta, för att på ett effektivt sätt agera enligt de preliminära slutsatserna.
3. I det beslut som antas enligt punkt 1 ska kommissionen ålägga den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa efterlevnaden av beslutet enligt punkt 1 inom en i det beslutet specificerad rimlig tidsperiod och att tillhandahålla information om de åtgärder som den leverantören avser att vidta för att följa beslutet.
4. Den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn ska förse kommissionen med en beskrivning av de åtgärder som den har vidtagit för att säkerställa efterlevnaden av beslutet enligt punkt 1 när de har genomförts.
5. Om kommissionen finner att villkoren i punkt 1 inte är uppfyllda ska den avsluta undersökningen genom ett beslut. Beslutet skall tillämpas med omedelbar verkan.

Artikel 74

Böter

1. I det beslut som avses i artikel 73 får kommissionen ålägga den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller av den mycket stora onlinesökmotorn böter som inte överstiger 6 % av dess totala globala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret, om kommissionen finner att leverantören avsiktligt eller genom försummelse
 - a) överträder de relevanta bestämmelserna i denna förordning,
 - b) underlåter att följa ett beslut om interimistiska åtgärder enligt artikel 70, eller
 - c) underlåter att fullgöra ett åtagande som gjorts bindande genom ett beslut enligt artikel 71.
2. Kommissionen får genom beslut ålägga den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller en annan fysisk eller juridisk person som avses i artikel 67.1 böter som inte överstiger 1 % av den totala årliga inkomsten eller globala omsättningen under det föregående räkenskapsåret, om de avsiktligt eller genom försummelse
 - a) lämnar oriktig, ofullständig eller vilsedande information till svar på en enkel begäran eller en begäran genom beslut enligt artikel 67,
 - b) underlåter att inom den angivna tidsfristen svara på en begäran om information som gjorts genom beslut,
 - c) underlåter att inom den tidsfrist som fastställts av kommissionen korrigera felaktig, ofullständig eller vilsedande information som lämnats av en anställd, eller underlåter eller vägrar att tillhandahålla fullständig information,
 - d) vägrar att underkasta sig en inspektion enligt artikel 69,
 - e) underlåter att följa de åtgärder som antagits av kommissionen enligt artikel 72, eller
 - f) underlåter att uppfylla villkoren för tillgång till kommissionens ärendehandlingar enligt artikel 79.4.
3. Innan kommissionen antar ett beslut enligt punkt 2 i denna artikel ska den meddela den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller en annan person som avses i artikel 67.1 sina preliminära slutsatser.
4. När kommissionen fastställer bötesbeloppet ska den ta hänsyn till överträdelsens art, allvar, varaktighet och frekvens samt, för böter enligt punkt 2, till den försening av förfarandena som den medfört.

Artikel 75

Utökad tillsyn av åtgärder för att avhjälpa överträdelser av de skyldigheter som fastställs i kapitel III avsnitt 5

1. Om kommissionen antar ett beslut enligt artikel 73 med avseende på en överträdelse av någon av bestämmelserna i kapitel III avsnitt 5, som begärts av en leverantör av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor, ska den använda sig av det system för utökad tillsyn som fastställs i den här artikeln. I så fall ska den i största möjliga utsträckning beakta eventuella yttranden från nämnden enligt den här artikeln.

2. I det beslut som avses i artikel 73 ska kommissionen ålägga den berörda leverantören av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor att inom en i beslutet angiven rimlig tidsperiod utarbeta och meddela samordnarna för digitala tjänster, kommissionen och nämnden en handlingsplan med de nödvändiga åtgärder som är tillräckliga för att få överträdelsen att upphöra eller avhjälpa den. Dessa åtgärder ska omfatta ett åtagande om att utföra en oberoende revision i enlighet med artikel 37.3 och 37.4 av genomförandet av övriga åtgärder, och ska ange revisorernas identitet samt metoden och tidpunkten för och uppföljningen av revisionen. Åtgärderna får också, när så är lämpligt, inbegripa ett åtagande att delta i en relevant uppförandekod i enlighet med artikel 45.

3. Inom en månad från mottagandet av handlingsplanen ska nämnden lämna sitt yttrande om handlingsplanen till kommissionen. Inom en månad efter mottagandet av detta yttrande ska kommissionen besluta huruvida de åtgärder som anges i handlingsplanen är tillräckliga för att få överträdelsen att upphöra eller avhjälpas och fastställa en rimlig tidsfrist för dess genomförande. Det eventuella åtagandet att följa relevanta uppförandekoder ska tas i beaktande i det beslutet. Kommissionen skall därefter övervaka att handlingsplanen genomförs. För det ändamålet ska den berörda leverantören av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor utan onödigt dröjsmål överlämna revisionsrapporten till kommissionen när den blivit tillgänglig och hålla kommissionen uppdaterad om de åtgärder som vidtagits för att genomföra handlingsplanen. Kommissionen får, om det är nödvändigt för sådan övervakning, kräva att den berörda leverantören av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor tillhandahåller ytterligare information inom en av kommissionen fastställd rimlig tidsperiod.

Kommissionen ska hålla nämnden och samordnarna för digitala tjänster informerade om genomförandet av handlingsplanen och om sin övervakning av den.

4. Kommissionen får vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med denna förordning, särskilt artiklarna 76.1 e och 82.1, om
- a) den berörda leverantören av en mycket stor onlineplattform eller mycket stor onlinesökmotor underlåter att tillhandahålla någon handlingsplan, revisionsrapporten, de nödvändiga uppdateringarna eller eventuell ytterligare information som krävs, inom den tillämpliga tidsperioden,
 - b) kommissionen avvisar den föreslagna handlingsplanen eftersom den anser att de åtgärder som anges i handlingsplanen inte är tillräckliga för att få överträdelsen att upphöra eller avhjälpas, eller
 - c) kommissionen, på grundval av revisionsrapporten, eventuella uppdateringar eller ytterligare information eller annan relevant information som den har tillgång till, anser att genomförandet av handlingsplanen är otillräckligt för att få överträdelsen att upphöra eller avhjälpas.

Artikel 76

Viten

1. Kommissionen får genom beslut ålägga den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra person som avses i artikel 67.1, beroende på vad som är tillämpligt, vite som inte överstiger 5 % av den genomsnittliga dagsinkomsten eller globala årsomsättningen under det föregående räkenskapsåret per dag, beräknat från den dag som anges i beslutet, för att få dem att

- a) tillhandahålla riktig och fullständig information som svar på ett beslut med begäran om information enligt artikel 67,
- b) underkasta sig en inspektion som kommissionen har beslutat om enligt artikel 69,

- c) följa ett beslut om interimistiska åtgärder enligt artikel 70.1,
 - d) fullgöra åtaganden som gjorts rättsligt bindande genom ett beslut enligt artikel 71.1,
 - e) följa ett beslut enligt artikel 73.1, inbegripet, i tillämpliga fall, de krav som det innehåller i samband med den handlingsplan som avses i artikel 75.
2. Om den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra person som avses i artikel 67.1 har fullgjort den skyldighet vars efterlevnad vitet var avsett att genomdriva får kommissionen fastställa ett slutligt belopp för vitet som är lägre än enligt det ursprungliga beslutet.

Artikel 77

Preskriptionstid för åläggande av sanktioner

1. De befogenheter som delegeras till kommissionen enligt artiklarna 74 och 76 ska vara begränsade till att gälla i fem år.
2. Den perioden ska börja löpa den dag då överträdelsen begås. Vid fortsatta eller upprepade överträdelser ska dock preskriptionstiden börja löpa den dag då överträdelsen upphör.
3. Varje åtgärd som kommissionen eller samordnaren för digitala tjänster vidtar för ändamål som rör undersökningen eller förfarandena avseende en överträdelse ska innebära att preskriptionstiden för åläggande av böter eller vite avbryts. Åtgärder som avbryter preskriptionstiden ska i synnerhet innefatta följande:
 - a) Begäran om information som görs av kommissionen eller samordnaren för digitala tjänster.
 - b) Inspektion.
 - c) Kommissionens inledande av ett förfarande enligt artikel 66.1.
4. Vid varje avbrott ska tiden börja räknas på nytt. Preskriptionstiden för åläggande av böter eller vite ska dock löpa ut senast den dag då en period som motsvarar den dubbla preskriptionstiden har förflutit utan att kommissionen har ålagt några böter eller viten. Den perioden ska förlängas med den tid under vilken preskriptionstiden tillfälligt har avbrutits enligt punkt 5.
5. Preskriptionstiden för åläggande av böter eller vite ska tillfälligt avbrytas under den tid som kommissionens beslut är föremål för en prövning av Europeiska unionens domstol.

Artikel 78

Preskriptionstid för verkställighet av sanktioner

1. Kommissionens befogenhet att verkställa beslut som fattats enligt artiklarna 74 och 76 ska vara begränsad till att gälla i fem år.
2. Den perioden ska börja löpa den dag då beslutet blir slutligt.
3. Preskriptionstiden för verkställighet av sanktioner ska avbrytas
 - a) genom meddelande av ett beslut om ändring av det ursprungliga bötesbeloppet eller beloppet för vitet eller om avslag på en ansökan om ändring,
 - b) genom varje åtgärd av kommissionen eller en medlemsstat som agerar på kommissionens begäran för verkställighet av betalningen av böterna eller vitet.
4. Vid varje avbrott ska tiden börja räknas på nytt.

5. Preskriptionstiden för verkställighet av sanktioner ska tillfälligt avbrytas så länge som
 - a) en betalningsfrist medges,
 - b) åtgärder för att driva in betalningen tillfälligt avbryts enligt ett beslut av Europeiska unionens domstol eller ett beslut av en nationell domstol.

Artikel 79

Rätt att bli hörd och tillgång till handlingar i ärendet

1. Innan kommissionen antar ett beslut enligt artikel 73.1, 74 eller 76 ska den ge den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra person som avses i artikel 67.1 möjlighet att höras om
 - a) kommissionens preliminära slutsatser, inklusive frågor där kommissionen har invändningar, och
 - b) åtgärder som kommissionen kan avse att vidta mot bakgrund av de preliminära slutsatserna enligt led a.
2. Den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra person som avses i artikel 67.1 får inkomma med sina synpunkter på kommissionens preliminära slutsatser inom en rimlig tidsfrist som kommissionen fastställer i sina preliminära slutsatser och som inte får vara kortare än 14 dagar.
3. Kommissionen ska endast basera sina beslut på invändningar vilka de berörda parterna har haft möjlighet att kommentera.
4. De berörda parternas rätt till försvar ska iaktas fullt ut i förfarandena. De ska ha rätt att få tillgång till kommissionens ärendehandlingar enligt villkoren i ett förhandlat förfarande för utlämnande av uppgifter, med förbehåll för legitima intressen hos den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn eller den andra berörda personen för skydd av deras affärshemligheter. Kommissionen ska ha befogenhet att anta beslut med sådana villkor för utlämnande av uppgifter i händelse av oenighet mellan parterna. Rätten till tillgång till kommissionens ärendehandlingar ska inte omfatta konfidentiella uppgifter eller interna dokument hos kommissionen, nämnden, samordnarna för digitala tjänster, andra behöriga myndigheter eller andra offentliga myndigheter i medlemsstaterna. Rätten till tillgång ska i synnerhet inte omfatta korrespondens mellan kommissionen och dessa myndigheter. Ingenting i denna punkt ska hindra kommissionen från att lämna ut eller använda information som är nödvändig för att bevisa en överträdelse.
5. Den information som samlas in enligt artiklarna 67, 68 och 69 får endast användas för tillämpningen av denna förordning.

Artikel 80

Offentliggörande av beslut

1. Kommissionen ska offentliggöra de beslut som den antar enligt artiklarna 70.1, 71.1 och 73–76. Vid offentliggörandet ska parternas namn och huvudinnehållet i beslutet, inklusive eventuella sanktioner, anges.
2. Offentliggörandet ska beakta rättigheterna och de legitima intressena för den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn och för eventuella andra personer enligt artikel 67.1 och tredje parter, för att skydda deras konfidentiella uppgifter.

Artikel 81

Prövning av Europeiska unionens domstol

I enlighet med artikel 261 i EUF-fördraget har Europeiska unionens domstol obegränsad behörighet att pröva beslut genom vilka kommissionen har ålagt böter eller viten. Den får undanröja, sänka eller höja böter eller viten som har ålagts.

Artikel 82

Begäran om begränsning av tillgång samt samarbete med nationella domstolar

1. Om alla befogenheter enligt detta avsnitt för att stoppa en överträdelse av denna förordning har uttömts, och överträdelsen fortsätter och orsakar allvarlig skada som inte kan undvikas genom utövandet av andra befogenheter inom ramen för unionsrätten eller nationell rätt, får kommissionen begära att samordnaren för digitala tjänster i etableringslandet för den berörda leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller mycket stora onlinesökmotorn agerar enligt artikel 51.3.

Innan en sådan begäran görs till samordnaren för digitala tjänster ska kommissionen uppmana berörda parter att inkomma med skriftliga synpunkter inom en tidsfrist som inte får vara kortare än 14 arbetsdagar, och då redogöra för de åtgärder som den avser att begära och ange den eller de avsedda adressaterna för åtgärderna.

2. När så krävs för en enhetlig tillämpning av denna förordning får kommissionen, på eget initiativ, inkomma med skriftliga synpunkter till den behöriga rättsliga myndighet som avses i artikel 51.3. Med den berörda rättsliga myndighetens tillåtelse får den också yttra sig muntligen.

Kommissionen får, för ändamål som endast är förbundna med sammanställandet av dess synpunkter, begära att denna rättsliga myndighet överlämnar – eller säkerställer överlämning av – handlingar som behövs för en bedömning av ärendet.

3. När en nationell domstol prövar en fråga som redan är föremål för ett beslut som antagits av kommissionen enligt denna förordning får den nationella domstolen inte fatta något beslut som strider mot kommissionens beslut. Nationella domstolar ska också undvika att fatta beslut som skulle kunna stå i strid med ett beslut som kommissionen överväger i förfaranden som inletts enligt denna förordning. I detta syfte får en nationell domstol bedöma om det är nödvändigt att inhibera förfarandet. Detta påverkar inte tillämpningen av artikel 267 i EUF-fördraget.

Artikel 83

Genomförandeakter om kommissionens ingripande

När det gäller ingripanden av kommissionen som omfattas av detta avsnitt, får kommissionen anta genomförandeakter om de praktiska arrangemangen för

- a) de förfaranden som avses i artiklarna 69 och 72,
- b) de utfrågningar som föreskrivs i artikel 79, och
- c) det förhandlade förfarande för utlämnande av information som föreskrivs i artikel 79.

Före antagandet av åtgärder enligt första stycket i denna artikel ska kommissionen offentliggöra ett utkast till dessa och bjuda in alla berörda parter att inkomma med synpunkter inom den tidsfrist som anges i utkastet och som inte får vara kortare än en månad. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 88.

AVSNITT 5

Gemensamma bestämmelser om kontroll av efterlevnad

Artikel 84

Tystnadsplikt

Utan att det påverkar det utbyte och den användning av information som avses i detta kapitel får kommissionen, nämnden, medlemsstaternas behöriga myndigheter och deras respektive tjänstemän, övriga anställda samt andra personer som arbetar under deras överinseende, och andra involverade fysiska eller juridiska personer, inklusive revisorer och experter som utsetts enligt artikel 72.2, inte föra vidare information som de erhållit eller utbytt enligt denna förordning och som är av sådant slag att den omfattas av tystnadsplikt.

*Artikel 85***System för informationsutbyte**

1. Kommissionen ska inrätta och upprätthålla ett tillförlitligt och säkert system för informationsutbyte mellan samordnarna för digitala tjänster, kommissionen och nämnden. Andra behöriga myndigheter får beviljas tillgång till detta system, när så är nödvändigt för att de ska kunna utföra de uppgifter som de tilldelas i enlighet med denna förordning.
2. Samordnarna för digitala tjänster, kommissionen och nämnden ska använda detta system för informationsutbyte för all kommunikation enligt denna förordning.
3. Kommissionen ska anta genomförandeakter för att fastställa praktiska och operativa bestämmelser för driften av systemet för informationsutbyte och dess interoperabilitet med andra relevanta system. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 88.

*Artikel 86***Representation**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv (EU) 2020/1828 eller någon annan form av representation enligt nationell rätt, ska mottagare av förmedlingstjänster åtminstone ha rätt att bemyndiga ett organ, en organisation eller en sammanslutning att på deras vägnar utöva de rättigheter som följer av denna förordning, under förutsättning att organen, organisationerna eller sammanslutningarna uppfyller samtliga följande villkor:
 - a) De drivs utan vinstsyfte.
 - b) De har inrättats på vederbörligt sätt i enlighet med en medlemsstats rätt.
 - c) Deras stadgeenliga mål inbegriper ett berättigat intresse för att säkerställa att denna förordning efterlevs.
2. Leverantörer av onlineplattformar ska vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att anmälningar som lämnas in på tjänstemottagares vägnar av de organ, organisationer eller sammanslutningar som avses i punkt 1 i denna artikel, via de mekanismer som avses i artikel 20.1, behandlas och blir föremål för beslut utan onödigt dröjsmål.

AVSNITT 6

Delegerade akter och genomförandeakter*Artikel 87***Utövande av delegeringen**

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 24, 33, 37, 40 och 43 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 16 november 2022. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 24, 33, 37, 40 och 43 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 24, 33, 37, 40 och 43 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 88

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté (*kommittén för digitala tjänster*). Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

KAPITEL V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 89

Ändringar av direktiv 2000/31/EG

1. Artiklarna 12–15 i direktiv 2000/31/EG ska utgå.
2. Hänvisningar till artiklarna 12–15 i direktiv 2000/31/EG ska anses som hänvisningar till artiklarna 4, 5, 6 respektive 8 i denna förordning.

Artikel 90

Ändring av direktiv (EU) 2020/1828

I bilaga I till direktiv (EU) 2020/1828 ska följande punkt läggas till:

"68. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277 27.10.2022, s. 1)."

Artikel 91

Översyn

1. Senast den 18 februari 2027 ska kommissionen utvärdera och lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om denna förordnings potentiella effekter på utvecklingen och den ekonomiska tillväxten i små och medelstora företag.

Senast den 17 november 2025 ska kommissionen göra en utvärdering av och lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

- a) tillämpningen av artikel 33, inbegripet omfattningen av leverantörer av förmedlingstjänster som omfattas av de skyldigheter som anges i kapitel III avsnitt 5 i denna förordning,
- b) samspelet mellan denna förordning och andra rättsakter, särskilt de akter som avses i artikel 2.3 och 2.4.

2. Senast den 17 november 2027, och därefter vart femte år, ska kommissionen utvärdera denna förordning och lägga fram en rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

Rapporten ska särskilt behandla

- a) tillämpningen av punkt 1 andra stycket a och b,
- b) denna förordnings bidrag till en fördjupad och välfungerande inre marknad för förmedlingstjänster, särskilt när det gäller gränsöverskridande tillhandahållande av digitala tjänster,
- c) tillämpningen av artiklarna 13, 16, 20, 21, 45 och 46,
- d) omfattningen av skyldigheterna för små företag och mikroföretag,
- e) hur väl mekanismerna för tillsyn och kontroll av efterlevnaden fungerar,
- f) inverkan på respekten för rätten till yttrande- och informationsfrihet.

3. Den rapport som avses i punkterna 1 och 2 ska när så är lämpligt åtföljas av ett förslag till ändring av denna förordning.

4. Kommissionen ska i den rapport som avses i punkt 2 i denna artikel även utvärdera och rapportera om de årliga verksamhetsrapporter som samordnarna för digitala tjänster har lämnat till kommissionen och nämnden enligt artikel 55.1.

5. Med avseende på punkt 2 ska medlemsstaterna och nämnden sända information på kommissionens begäran.

6. Kommissionen ska när den gör de utvärderingar som avses i punkt 2 ta hänsyn till ståndpunkter och slutsatser från Europaparlamentet, rådet och andra relevanta organ och källor, och ägna särskild uppmärksamhet åt små och medelstora företag och åt nya konkurrenters ställning.

7. Senast den 18 februari 2027 ska kommissionen, efter samråd med nämnden, göra en bedömning av nämndens funktionsätt och om tillämpningen av artikel 43 och ska lämna en rapport om detta till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, med beaktande av de första åren av tillämpningen av denna förordning. På grundval av resultaten och med största möjliga hänsyn till nämndens synpunkter ska denna rapport, när så är lämpligt, åtföljas av ett förslag till ändring av denna förordning vad gäller nämndens struktur.

Artikel 92

Förtida tillämpning på leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer

Denna förordning ska tillämpas på leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer som utsetts enligt artikel 33.4 från och med fyra månader efter den anmälan till den berörda leverantören som avses i artikel 33.6, om den dagen infaller före den 17 februari 2024.

Artikel 93

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Denna förordning ska tillämpas från och med den 17 februari 2024.

Artiklarna 24.2, 24.3, 24.6, 33.3–33.6, 37.7, 40.13 och 43 samt avsnitten 4, 5 och 6 i kapitel IV ska dock tillämpas från och med den 16 november 2022.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 19 oktober 2022.

På Europaparlamentets vägnar
R. METSOLA
Ordförande

På rådets vägnar
M. BEK
Ordförande

Sammanfattning av betänkandet En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt (SOU 2023:39)

EU:s förordning om digitala tjänster

EU har antagit Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster, nedan kallad DSA). I DSA fastställs harmoniserade regler för tillhandahållandet av digitala förmedlingstjänster på den inre marknaden. Den innehåller bestämmelser om villkorat undantag från ansvar för leverantörer av sådana tjänster och om särskilda krav på tillbörlig aktsamhet som är anpassade för specifika kategorier av leverantörer. Den innehåller regler för tillsyn och efterlevnadskontroll, även vad gäller samarbete och samordning mellan behöriga myndigheter. Slutligen fastställer den ett ramverk för samarbete och efterlevnadskontroll mellan Europeiska kommissionen (kommissionen) och nationella myndigheter.

Det bör noteras att DSA inte innehåller någon generell skyldighet att ta bort olagligt innehåll. Vad som utgör olagligt innehåll och vilken rättslig grund som finns att förelägga leverantörer av förmedlingstjänster att ta ner olagligt innehåll framgår av dels unionsrätt (annan unionsrätt än DSA), dels varje medlemsstats nationella lagar. DSA innehåller dock skyldigheter för vissa förmedlingstjänstleverantörer att vidta andra åtgärder när de får kännedom om olagligt innehåll på deras tjänster.

Tillämpningsområde och behörighet

DSA är tillämplig på förmedlingstjänster, främst tjänster för enbart vidarebefordran (mere conduit), cachningstjänster och värdtjänster. Till kategorin värdtjänster hör, förutom renodlade värdtjänster, även onlineplattformar, såsom sociala nätverk eller onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare. Även onlinesökmotorer inkluderas i DSA:s tillämpningsområde.

DSA är tillämplig på leverantörer oavsett etableringsställe eller var de befinner sig, i den mån de erbjuder tjänster inom unionen. Medlemsstaten där förmedlingstjänsten har sitt huvudsakliga etableringsställe ska ha exklusiv behörighet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av DSA, med några få undantag. Kommissionen ska ha exklusiv behörighet att utöva tillsyn över och kontrollera efterlevnaden av vissa särskilda bestämmelser som endast tillämpas på leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer. Beträffande bestämmelser som gäller alla leverantörer av förmedlingstjänster har kommissionen rätt att utöva tillsyn och efterlevnadskontroll mot leverantörer av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer. Om kommissionen inte har inlett förfaranden rörande en viss överträdelse, har den medlemsstat där leverantören av den mycket stora onlineplattformen eller den mycket stora onlinesökmotorn är etablerad behörighet att göra det.

Det finns bestämmelser om villkorad ansvarsfrihet för förmedlingstjänster, som innebär att företag som vidarebefordrar, cachar eller lagrar information som tillhandahålls av tjänstemottagarna på deras begäran inte ansvarar för innehållet. Det finns inga allmänna skyldigheter avseende övervakning eller aktivt faktasökande.

Krav på tillbörlig aktsamhet för en transparent och säker onlinemiljö

Kraven på aktsamhet varierar beroende på förmedlingstjänstens kategori och storlek och vissa undantag görs för mikroföretag och små företag. Nedan ges exempel på aktsamhetskrav.

Alla leverantörer av förmedlingstjänster måste utse kontaktpunkter för myndigheter och för tjänstemottagare. Leverantörer som inte har ett etableringsställe i unionen ska utse en juridisk eller fysisk person i unionen som ska agera som deras rättsliga företrädare. Allmänna villkor ska vara tydliga vad gäller begränsningar som tillämpas på användningen av deras tjänster. När de allmänna villkoren tillämpas ska leverantören ta hänsyn till alla berörda parter rättigheter och legitima intressen, inbegripet tjänstemottagarnas grundläggande rättigheter, till exempel yttrandefriheten och mediernas frihet och mångfald. Leverantörerna ska publicera rapporter om klagomål och innehållsmoderering.

Leverantörer av värdtjänster, inklusive onlineplattformslieferantörer, ska införa mekanismer som gör det möjligt att anmäla förekomster av olagligt innehåll på deras tjänst. Leverantören ska meddela anmälaren sitt beslut med anledning av anmälningen, och tillhandahålla information om möjligheter till prövning av beslutet. Alla berörda tjänstemottagare ska informeras om beslutet, som ska motiveras och som ska innehålla information om hur beslutet kan prövas. Leverantörer av värdtjänster ska även, om de får kännedom om information som ger upphov till misstanke om att ett brott som inbegriper ett hot mot en eller flera människors liv eller säkerhet har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske, underrätta brottsbekämpande eller rättsliga myndigheter.

Onlineplattformslieferantörer ska ge tjänstemottagare tillgång till ett internt system för hantering av klagomål rörande beslut om begränsningar av tjänsten. Leverantörerna måste även samarbeta med organ för tvistlösning utanför domstol, ge prioritet till anmälningar från betrodda anmälare och vidta åtgärder och skydd mot missbruk. De ska även publicera information om tvister, avbrytanden och det genomsnittliga antalet tjänstemottagare per månad i unionen. Leverantörerna får inte utforma eller organisera sina onlinegränssnitt på ett sätt som försämrar tjänstemottagarnas förmåga att fatta fria och välgrundade beslut. Onlineplattformslieferantörerna ska följa skyldigheter om annonsering, vara transparenta om sina rekommendationssystem och vidta åtgärder för att skydda minderåriga på deras plattformstjänster.

Särskilda bestämmelser tillämpas på leverantörer av onlineplattformar som gör det möjligt för konsumenter att ingå distansavtal med näringsidkare. Dessa bestämmelser gäller närmare bestämt näringsidkares

spårbarhet, inbyggd överensstämmelse och konsumenters rätt till information om olagliga produkter eller tjänster.

Ytterligare krav ställs på leverantörer av mycket stora onlineplattformar och av mycket stora onlinesökmotorer (med 45 miljoner eller fler månatliga tjänstemottagare i genomsnitt), särskilt med syfte att åtgärda och förebygga systemiska risker.

Det finns även bestämmelser om bland annat standarder och uppförandekoder för till exempel onlineannonsering och tillgänglighet.

Ikraftträdande och tillämpning av DSA

DSA trädde i kraft den 16 november 2022 och vissa bestämmelser började tillämpas då. Enligt en sådan bestämmelse ska leverantörer av onlineplattformar och onlinesökmotorer, senast den 17 februari 2023 och sedan minst var sjätte månad, offentliggöra information om genomsnittligt antal tjänstemottagare i EU. Baserat på den informationen har kommissionen den 25 april 2023 publicerat en lista över de förmedlingstjänster som fått statusen mycket stora onlineplattformar eller mycket stora onlinesökmotorer.¹ Förordningen tillämpas på dessa leverantörer från och med fyra månader efter att den fått denna status. I övrigt tillämpas DSA från den 17 februari 2024.

Utredningens uppdrag och resultat

Uppdraget

Utredningens uppdrag är att:

- föreslå vilken eller vilka svenska myndigheter som bör utses till behörig myndighet, inbegripet vilken av dessa som bör utses till samordnare för digitala tjänster,
- föreslå nödvändiga ändringar och kompletteringar av svensk rätt,
- analysera och ta ställning till om, och i sådana fall hur, ett organ för tvistlösning som inte är en domstol ska inrättas i Sverige enligt förordningen,
- kartlägga vilka nationella bestämmelser som kan anses omfattas av tillämpningsområdet för artikel 9 och 10 i DSA, analysera om bestämmelserna behöver upphävas, ändras eller om nya bestämmelser behövs med anledning av förordningen och lämna nödvändiga författningsförslag,
- analysera vilka sanktionsbestämmelser som behövs för att uppfylla kravet på sanktioner vid överträdelser av förordningen och lämna nödvändiga författningsförslag, och
- lämna de författningsförslag i övrigt som är nödvändiga eller annars bedöms lämpliga för att komplettera förordningen.

Delbetänkandet SOU 2023:2

I delbetänkandet En inre marknad för digitala tjänster – ansvarsfördelningen mellan myndigheter (SOU 2023:2), som överlämnades den

31 januari 2023, föreslog utredningen att Post- och telestyrelsen, Konsumentverket och Myndigheten för press, radio och tv skulle utses till behöriga myndigheter och hur tillsynsansvaret ska fördelas mellan dessa myndigheter. Utredningen föreslog vidare att Post- och telestyrelsen ska utses till samordnare för digitala tjänster. Bilaga 2

Slutbetänkandet

I detta slutbetänkande redovisas övriga delar av uppdraget.

Behovet av kompletterande lagstiftning

En EU-förordning är en bindande rättsakt som är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Det innebär att förordningen gäller på samma sätt som nationell lag. DSA innehåller dock bestämmelser som behöver kompletteras genom nationell lagstiftning. Utredningen föreslår därför en ny lag och en ny förordning med bestämmelser som kompletterar DSA.

Tillsyn och sanktioner

I enlighet med sitt förslag i delbetänkandet föreslår utredningen att Post- och telestyrelsen, Myndigheten för press, radio- och tv och Konsumentverket utses till behöriga myndigheter och att Post- och telestyrelsen utses till samordnare för digitala tjänster. Det föreslås att en särskild samordningsfunktion bildas för samordning och harmonisering, ledd av samordnaren för digitala tjänster. Utredningen ser inte i dag något behov av nya sekretessbestämmelser och gör bedömningen att behandlingen av personuppgifter med anledning av DSA och kompletteringsförfattningarna får anses vara förenlig med befintlig dataskyddslagstiftning. En sekretessbrytande bestämmelse om uppgiftsskyldighet föreslås.

Samordnaren för digitala tjänster och de andra behöriga myndigheterna bör ges befogenheter vad gäller tillsyn och sanktioner. Vissa befogenheter framgår direkt av DSA och andra befogenheter ges i svensk lag. Utredningen lämnar förslag i dessa delar. Utredningen föreslår även kompletterande bestämmelser avseende förfaranden och genomföranden avseende hur befogenheterna ska utövas.

Nationella sanktioner vid bristande efterlevnad av såväl undersökningsförelägganden som själva förordningen föreslås. Utredningen föreslår att sanktionsavgift ska kunna åläggas tjänsteleverantörer vid bristande efterlevnad av artiklarna 11.1, 11.3, 12.1, 13.1, 14.6, 16.4, 18.1, 24.1, 24.2, 24.3, 26.2, 26.3, 30.1, 30.6, 31.1, 32.1 och 32.2 i DSA. De behöriga myndigheterna har därutöver möjlighet att beordra en aktör att upphöra med en överträdelse av DSA och ålägga löpande vite vid bristande efterlevnad av alla skyldigheter inom dess ansvarsområde.

När en behörig myndighet ska bestämma storleken på såväl en sanktionsavgift som ett vite ska myndigheten beakta de olika omständigheter som anges i DSA, till exempel den typ av överträdelse det rör sig om, hur allvarlig den är, om den är återkommande och hur länge den pågått, med hänsyn till det allmänintresse som eftersträvas, omfattningen och typen av verksamhet som bedrivs samt den ekonomiska kapaciteten hos den som begått överträdelsen. Högsta belopp för både sanktionsavgifter

och vite införs i kompletteringslagen. Ett lägsta belopp för sanktionsavgifter ska enligt utredningens förslag vara 5 000 kronor.

Utredningen föreslår att mål om DSA ska prövas i allmän förvaltningsdomstol.

Särskilt om artiklarna 9, 10 och 18 i EU:s förordning om digitala tjänster

I kompletteringslagen föreslås att anmälan av misstanke om brott enligt artikel 18 i DSA ska göras till Polismyndigheten.

Krav som ska uppfyllas vid utfärdande av föreläggande om att agera mot olagligt innehåll (artikel 9) och förelägganden om att tillhandahålla information (artikel 10) införs i kompletteringslagen.

Twistlösning utanför domstol

Utredningen har analyserat olika alternativ för inrättande av twistlösningsorgan utanför domstol; ett organ inom en myndighet, ett utvidgat ansvarsområde för ett befintligt twistlösningsorgan och ett helt nytt organ för twistlösning i form av en fristående nämnd.

Utredningen har bedömt att det för närvarande inte är motiverat att föreslå att Sverige inrättar ett organ för twistlösning utanför domstol då det är osäkert hur många tvister som kan komma i fråga. Vilka twistefrågor ärendena i flertalet fall kan komma att röra och därmed vilken kompetens som kommer att krävas för att avgöra tvister, är ytterligare en osäkerhetsfaktor. En utvärdering bör dock göras när förordningen har tillämpats under en tid och därefter bör en förnyad bedömning av nytta i förhållande till resursbehov göras.

Övriga författningsändringar

Utredningen har analyserat i vilken utsträckning det är nödvändigt eller lämpligt att ändra eller komplettera svensk rätt med anledning av DSA och lämnar i betänkandet nödvändiga författningsförslag.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (e-handelsdirektivet) implementerades i Sverige genom lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (e-handelslagen). Eftersom vissa bestämmelser i e-handelsdirektivet har ersatts av bestämmelser i DSA, upphävs motsvarande bestämmelser i e-handelslagen.

I lagen om (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor (BBS-lagen) föreslås ett undantag avseende uppsiktsplikt för förmedlingstjänster som faller inom DSA:s tillämpningsområde. Skyldigheten att ta bort visst innehåll från en elektronisk anslagstavla ska i stället börja gälla när leverantören av förmedlingstjänsten som är en elektronisk anslagstavla får kännedom om att innehållet finns på anslagstavlan (tjänsten).

Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG.

Förordningen kallas i denna lag EU:s förordning om digitala tjänster.

Definitioner

2 § Ord och uttryck har samma betydelse i denna lag som i EU:s förordning om digitala tjänster, om inte annat anges.

Behöriga myndigheter och samordnare för digitala tjänster

3 § Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer

1. är behörig myndighet enligt EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag och

2. är samordnare för digitala tjänster enligt samma förordning och denna lag.

Avgifter

4 § En behörig myndighet får ta ut avgifter för sin verksamhet enligt EU:s förordning om digitala tjänster, denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndigheten som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgiftssystemets utformning.

2 kap. Tillsyn och sanktioner

Tillsynens omfattning

1 § De befogenheter som behöriga myndigheter har enligt artikel 51 i EU:s förordning om digitala tjänster, denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen gäller vid tillsyn och efterlevnadskontroll avseende bestämmelserna i

1. EU:s förordning om digitala tjänster,
2. delegerade akter och genomförandeakter som Europeiska kommissionen antar som kompletterar EU:s förordning om digitala tjänster,
3. denna lag,
4. föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag och
5. åtaganden som behöriga myndigheter har gjort bindande.

Befogenhet och åtgärder

2 § Utöver de befogenheter som en behörig myndighet har enligt artikel 51.1 a och c, 51.2 första stycket a och 51.3 i EU:s förordning om digitala tjänster får behörig myndighet

1. försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar i enlighet med 6 § i samband med inspektion,

2. beordra att överträdelse upphör och, när så är lämpligt, föreskriva avhjälpande åtgärder i enlighet med artikel 51.2 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster,

3. vidta interimistiska åtgärder enligt artikel 51.2 första stycket e i EU:s förordning om digitala tjänster,

4. ålägga utredningsskadeavgift för bristande efterlevnad av undersökningsåtgärd med stöd av artikel 51.1 i EU:s förordning om digitala tjänster i enlighet med artikel 51.2 första stycket c och artikel 51.2 andra stycket i samma förordning och vid bruten försegling enligt 6 § i detta kapitel,

5. ålägga sanktionsavgift för bristande efterlevnad av EU:s förordning om digitala tjänster i enlighet med artikel 51.2 första stycket c i samma förordning och

6. förena beslut med vite i enlighet med artikel 51.2 första stycket d i EU:s förordning om digitala tjänster.

3 § Allmän förvaltningsdomstol får på ansökan av behörig myndighet

1. besluta om inspektion i enlighet med artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och

2. besluta om tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till tjänst eller onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.3 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster.

Ett beslut enligt första stycket får förenas med vite.

Inspektion

4 § Inspektion får tillåtas om

1. det finns skäl att anta bristande efterlevnad av någon av skyldigheterna i EU:s förordning om digitala tjänster,

2. det finns risk för att bevis undanhålls eller förvanskas och

3. vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det intrång eller annat men som åtgärden innebär för den som drabbas av åtgärden.

5 § Ett beslut om inspektion får meddelas utan att den som ansökan avser får tillfälle att yttra sig, om det kan befaras att inspektionen annars skulle förlora i betydelse.

Beslutet ska sändas endast till den ansökande myndigheten.

6 § När en behörig myndighet genomför en inspektion får den försegla företagslokaler, bokföring och affärshandlingar så länge och i den omfattning det är nödvändigt för att genomföra inspektionen.

7 § Ett beslut om inspektion ska innehålla uppgifter om

1. vilken eller vilka myndigheter som ska genomföra inspektionen,

2. föremålet för och syftet med inspektionen,

3. tidpunkten när inspektionen ska börja,
 4. myndighetens eller myndigheternas befogenheter enligt artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster och 2 och 6 §§ i detta kapitel och
 5. huruvida beslutet är förenat med vite.
- Ett beslut om inspektion ska gälla omedelbart, om rätten inte bestämmer något annat.

8 § Den behöriga myndigheten som ska genomföra inspektion får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten.

Vid handräckning tillämpas bestämmelserna i utskökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Kronofogdemyndigheten ska dock inte underrätta den hos vilken inspektionen ska genomföras innan verkställighet sker.

9 § När inspektionen börjar ska den behöriga myndigheten överlämna ett exemplar av beslutet till den hos vilken inspektionen ska genomföras.

10 § Under inspektionen har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att följa de åtgärder som myndigheten eller myndigheterna vidtar.

11 § När ett beslut om inspektion ska verkställas har den hos vilken inspektionen genomförs rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. inspektionen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. inspektionen har beslutats enligt 5 § första stycket.

12 § Den inspekterande myndigheten ska lämna tillbaka handlingar och annat som har tagits om hand vid inspektion så snart de inte längre behövs för utredningen.

Om den hos vilken inspektion har genomförts har försatts i konkurs, ska den inspekterande myndigheten

1. överlämna handlingarna och annat till konkursförvaltaren och
2. underrätta den som beslutet gäller om överlämningen.

Den inspekterande myndigheten ska på begäran av den hos vilken inspektion har genomförts pröva om en handling eller annat som tagits om hand ska lämnas tillbaka före den tidpunkt som anges i första stycket.

13 § När Europeiska kommissionen har beslutat om en inspektion enligt artikel 69 i EU:s förordning om digitala tjänster, får Kronofogdemyndigheten på ansökan av samordnaren för digitala tjänster besluta om handräckning för att inspektionen ska kunna genomföras.

Vid handräckning enligt första stycket tillämpas 8 § andra stycket.

Vid en ansökan enligt första stycket ska det som anges om nationell rättslig myndighet i artikel 69.10 i EU:s förordning om digitala tjänster gälla för Kronofogdemyndigheten.

Åtaganden

14 § Den myndighet som har fattat ett beslut om att godkänna ett åtagande och göra det bindande i enlighet med artikel 51.2 första stycket a i EU:s förordning om digitala tjänster får ändra eller återkalla sitt beslut om

1. sakförhållandena som låg till grund för beslutet har ändrats,
2. den som beslutet avser agerar i strid med sitt åtagande, eller
3. om beslutet grundade sig på ofullständig, oriktig eller vilseledande information som tillhandahållits av den berörda leverantören eller andra fysiska eller juridiska personer som agerar för ändamål som rör deras handels-, närings-, hantverks-, eller yrkesverksamhet, vilka rimligen kan ha kännedom om information om en misstänkt överträdelse, inklusive organisationer som utför sådana revisioner som avses i artiklarna 37 och 75.2 i EU:s förordning om digitala tjänster.

Interimistiska åtgärder

15 § Interimistiska åtgärder i enlighet med artikel 51.2 första stycket e i EU:s förordning om digitala tjänster och 2 § 3 i detta kapitel får vidtas genom att den behöriga myndigheten bestämmer att ett sådant beslut som avses i artikel 51.2 första stycket b i nämnda förordning ska gälla omedelbart.

Om inget annat anges eller senare beslutas, ska det interimistiska beslutet gälla fram till dess att ett lagakraftvunnet beslut föreligger.

Advokatsekretess

16 § Undersökningsåtgärder i enlighet med artikel 51.1 i EU:s förordning om digitala tjänster och denna lag som en behörig myndighet vidtar för egen, annan samordnares för digitala tjänster eller Europeiska kommissionens räkning får inte avse en skriftlig handling vars innehåll kan antas vara sådant att en advokat eller en advokats biträde inte får höras som vittne om innehållet och som innehas av advokaten eller biträdet eller av den som tystnadsplikten gäller till förmån för.

Om den behöriga myndigheten anser att en viss handling bör omfattas av undersökningsåtgärden och den som åtgärden avser åberopar att handlingen är skyddad enligt första stycket, ska handlingen omedelbart förseglas och skyndsamt överlämnas till allmän förvaltningsdomstol. Domstolen ska utan dröjsmål pröva om handlingen ska omfattas av undersökningsåtgärden.

Vite

17 § Ett vite får inte per dag överstiga fem procent av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten för den som föreläggandet avser under det föregående räkenskapsåret, beräknat från den dag som anges i det berörda beslutet.

Utredningsskadeavgift

18 § En utredningsskadeavgift ska inte beslutas om

1. den bristande efterlevnaden av undersökningsåtgärden omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet, eller

2. den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att den bristande efterlevnaden ägde rum.

19 § En utredningsskadeavgift får inte överstiga en procent av årsinkomsten eller den globala årsomsättningen för den som avgiften avser under det föregående räkenskapsåret.

20 § Beslut om utredningsskadeavgift ska delges den som beslutet gäller.

21 § En utredningsskadeavgift ska betalas till den behöriga myndighet som har fattat beslutet om utredningsskadeavgift eller till den myndighet som den behöriga myndigheten anger inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om utredningsskadeavgiften inte betalas i tid, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt utskökningsbalken.

En utredningsskadeavgift tillfaller staten.

22 § En beslutad utredningsskadeavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Sanktionsavgift

23 § En sanktionsavgift får beslutas vid bristande efterlevnad av följande bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster, inbegripet åtaganden avseende samma bestämmelser: artiklarna 11.1, 11.3, 12.1, 13.1, 14.6, 16.4, 18.1, 24.1, 24.2, 24.3, 26.2, 26.3, 30.1, 30.6, 31.1, 32.1 och 32.2, i deras ursprungliga lydelse.

24 § Beslut om sanktionsavgift ska inte fattas om

1. överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet, eller

2. den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

25 § En sanktionsavgift ska bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst sex procent av den globala årsomsättningen för den berörda leverantören av förmedlingstjänster under det föregående räkenskapsåret.

26 § Det som anges i 20–22 §§ om utredningsskadeavgift ska även gälla i fråga om sanktionsavgift.

3 kap. Handläggning i domstol

Skyndsamt handläggning

1 § Ett mål ska handläggas skyndsamt om det avser

1. ansökan om inspektion i enlighet med artikel 51.1 b i EU:s förordning om digitala tjänster,

2. ansökan om tillfällig begränsning av mottagarnas tillgång till en tjänst eller onlinegränssnitt i enlighet med artikel 51.3 första stycket b i EU:s förordning om digitala tjänster eller

3. beslut i enlighet med 2 kap. 16 §.

Även om ett mål inte är av skyndsam karaktär, ska ett framställt inhibitionsyrkande prövas med skyndsamhet.

4 kap. Särskilt om vissa bestämmelser i EU:s förordning om digitala tjänster

Förelägganden att agera mot olagligt innehåll eller tillhandahålla information

1 § Förelägganden att agera mot olagligt innehåll som avses i artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster ska utformas på så sätt som anges i artikel 9.2 i samma förordning.

I artikel 9 i EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om sådana förelägganden.

2 § Förelägganden att tillhandahålla information som avses i artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster ska utformas på så sätt som anges i artikel 10.2 i samma förordning.

I artikel 10 i EU:s förordning om digitala tjänster finns bestämmelser om förfarandet efter beslut om sådana förelägganden.

Anmälan av misstanke om brott

3 § Anmälan av misstanke om brott enligt artikel 18.1 i EU:s förordning om digitala tjänster ska göras till Polismyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 17 februari 2024.

Förslag till lag om ändring i lag (2002:562)
om elektronisk handel och andra informationssamhällets
tjänster

Bilaga 3

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

En tjänsteleverantör som överför information som har lämnats av en tjänstemottagare i ett kommunikationsnät, eller som tillhandahåller tillgång till ett sådant nät, skall inte på grund av innehållet i informationen vara skyldig att ersätta skada eller betala sanktionsavgift, under förutsättning att leverantören inte

- 1. initierar överföringen,*
- 2. väljer ut mottagaren av informationen, eller*
- 3. väljer ut eller ändrar informationen.*

Överföringen och tillhandahållandet enligt första stycket omfattar även sådan automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring av information som sker endast för att utföra överföringen, under förutsättning att informationen inte lagras längre än vad som rimligen krävs för överföringen

17 §

En tjänsteleverantör som överför information som har lämnats av en tjänstemottagare i ett kommunikationsnät skall, för sådan automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring som sker endast för att effektivisera vidare överföring till andra tjänstemottagare, inte på grund av innehållet i informationen vara skyldig att ersätta skada eller betala sanktionsavgift, under förutsättning att leverantören

- 1. inte ändrar informationen,*
- 2. uppfyller gällande villkor för tillgång till informationen,*
- 3. följer inom branschen vedertagna regler för uppdatering av informationen,*

4. inte ingriper i sådan inom branschen vedertagen teknik som används för att få uppgifter om användningen av informationen, och

5. utan dröjsmål förhindrar vidare spridning av informationen, så snart leverantören får kännedom om att den information som ursprungligen överfördes avlägsnats eller gjorts oåtkomlig, eller om att en domstol eller myndighet har beslutat att så skall ske.

18 §

En tjänsteleverantör som lagrar information som lämnats av en tjänstemottagare skall inte på grund av innehållet i informationen vara skyldig att ersätta skada eller betala sanktionsavgift, under förutsättning att leverantören

1. inte känner till att den olagliga informationen eller verksamheten förekommer och, när det gäller skyldighet att ersätta skada, inte är medveten om fakta eller omständigheter som gör det uppenbart att den olagliga informationen eller verksamheten förekommer, eller

2. så snart han får sådan kännedom eller medvetenhet utan dröjsmål förhindrar vidare spridning av informationen.

Vad som sägs i första stycket gäller inte om den tjänstemottagare som lämnat informationen handlar under tjänsteleverantörens ledning eller överinseende.

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster att 16–18 §§ ska upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 17 februari 2024.

Förslag till lag med ändring i lag (1998:112) om elektroniska anslagstavlor

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

När det gäller elektroniska anslagstavlor som är förmedlingstjänster inom tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster ska 4 § inte tillämpas.

För leverantörer av sådana förmedlingstjänster som avses i första stycket gäller skyldigheten i 5 § när det kommit till leverantörens kännedom att innehållet finns på leverantörens tjänst.

För en fysisk eller juridisk person som av leverantören fått i uppdrag att sköta tjänsten gäller skyldigheten i 5 § när det kommit till dennes kännedom att innehållet finns på leverantörens tjänst.

Denna lag träder i kraft den 17 februari 2024.

Förteckning över remissinstanserna

Remissvar har lämnats av Allmänna reklamationsnämnden, Arbetsmiljöverket, Boverket, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Elsäkerhetsverket, Folkhälsomyndigheten, Föreningen för Digitala fri- och Rättigheter, Företagarna, Förvaltningsrätten i Karlstad, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Umeå, Google Sweden AB, IAB Sweden, Ifpi Sverige, Inspektionen för vård och omsorg, Integritetsskyddsmyndigheten, Internetstiftelsen, Journalistförbundet, Justitiekanslern, Kammarrätten i Stockholm, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Läkemedelsverket, Mediemyndigheten Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Näringslivets regelråd, Patent- och registreringsverket, Polismyndigheten, Post- och telestyrelsen, Regelrådet, Rättighetsalliansen, Schibsted, Skatteverket, Spotify, Statens medieråd, Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen), Svea hovrätt, Swedac, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges kommuner och regioner, Sveriges radio, Sveriges television, Tech Sverige, Tidningsutgivarna, Tillväxtverket, Transportstyrelsen och Åklagarmyndigheten.